Prologus bti Jheronimi in quatuor euāgelia.

Omnes fuisse qui euāgelia scripserūt i lucas euāgelista testatur dicens. Quoniam quidē multa conati sūt ordinare narrationē rerū que i nobis cōpletę sūt sicut tradiderūt nobis qui ab initio ipi viderūt sermonē. et ministrauerūt ea et pseuerātia usq; ad pnīs tps declaratāt. Que a diuersis auctoribz edita diuersarū hereseū fuere prīcipia. vt ē illud uīr egyptius et thomā et matthiā et bartholomāi duodeni ac apli. et basilidis atq; apellis ac reliquoz qs enumare longissm est. ai hoc tm ipre sētiaz nāe sit dicere. extitisse quosdā q sme spiritu et gratia dei conati sūt magis ordinare narratioz q̄ hīstorię texere veritatē. Quibz ure pūt illud pphetici conuenire. Ve q̄ pphetāt de corde suo q̄ ambulāt post spiritū suum. qui dicit ther dicat dns. et dns nō misit eos. De quibz saluator in euāgelio iohānis loquitur. Omnes q̄ ante me venerūt fures fuerūt et latrones. Q̄ venerūt. nō q̄ missi sūt. Ipse enī ait. Venieb̄at et ego nō mittebā eos. In venientibus p̄sumptio temeritatis: in missis obsequium seruitutis est. Ecclā autē que supra petrā dnī voce fūdata est quā introduxit rex in cubiculum suū. et ad quā p foramen descensionis oculte misit manū suā. similis damule hynnuloz cernuoz. quatuor flumina paradysi istar erunt tuas quatuor āgulos et ānulos habet. p quos quasi archa testamēti et custos legis dnī mobilibz vectibz. Primus oīm Matthaeus est publicanus cognomēto leui. qui euāgeliū in iudea hebreo sermone edidit ob eoz vel maxīe causā. q̄ in illum credideratāt ex iudeis. et nec q̄ legis umbrā succedente euāgelij veritate seruabāt. Deōs Marcus mīpres apli petri et Alexandrine ecclie primus epūs. q̄ dnm quidem saluatorē ipse nō vidit. sed ea que magistrū audieāt p̄dicante iuxta fidē magistrorū narrauit q̄ ordiez. Terabus Lucas medicus natione syrus antiochensis. cuius laus in euāgelio. qui et ipse discipulus apli pauli in achaie bti

Vigilius

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

nuęq; partib; volumē cō
didit. quędā altius repe
tens vt et ipse m phēmio
ofitetur auditū magis q̄
visa describēs. Vltim⁹ Johā
nes aplūs et euāgelista q̄
ihū amauit plurimū. qui
sup pectus dñi recūbēs pu
rissima doctrinarū fluenta
potauit. et qui solus de cae
te meruit audire. ecce ma
ter tua. Is aū ess̄ m asia
tūr hēreor semīa pullula
rēt cherīthi hebionis et cęte
rorū q̄ negant xp̄m ī car
ne venisse quos et ipe m
epla sua antachristos vo
cat. et aplūs paulus freq;
ter queritur coactus ē ab oī
bz pene tūr asię epīs. et
multarū ecclarū legatio
nib; de duūitate saluato
ris altius scribere. et ad ip
sū vt ita dicā. rei verbum
hō tam audaq̄ q̄ felici te
mentate. prūpe. Vt ergo
ecclastica narrat hystoria
aū a frūb; rogarētur vt scri
beret. ita se facturū respon
dit. si indicto ieunio in
cōmūe omēs dm̄ precarē
tur. Quo expleto reuelati
one saturatus m illud p
hemiū celo veniēs ructu
aut. In principio erat ver
bū. et verbū erat ap̄d dm̄
et deus erat verbū. hoc e
rat in principio apud dm̄.

Hęc igitur q̄tuor euāgelia
multo ante pdicta ezechi
elis q̄; volumē pbat ī quo
prima visio ita cōtexitur. Et
in medio sicut similitudo q̄tu
or aīaliū. et vultus eorū
facies homīs et facies leo
nis et facies vituli et fa
es aquile. Prima hominis
facies Matheum sigīficat.
qui quasi de homine exor
sus est scribere. liber generacionis
ihū xp̄i filij dd filij abrahā.
Secunda in quo vox ī he
remo rugientis auditur.
Vox clamātis ī deserto. pare
viā domini. rectas facite
semitas eius. Tercia vitu
li que euāgelista lucā a
zacharia sacdote sūpsisse
vitulū prefigurat. Quar
ta Johānem euāgelistam.
qui assūptis pēnis aquile
et ad altiora festinās de
verbo dei disputat. Cetera q̄
sequūtur in eundē sensum
pficiūt. Crura eorū recta.
et pēnati pedes. et quocūq;
spiritus ibat ibant. et nō
reuertebātur. et dorsa eo
plena oculis et scintille
ac lāpades ī medio discur
rētes et rota in rotam. et ī
singulis quatuor facies.
vnde et apocalipsis Johā
nis post expositionē vigī
ti quatuor seniorū. qui te
nentes cythāras et phiala⁹

mazau
leonis

adorant agnū dū. mitto
ducit fulgura et tonitrua
et septem spiritus discurrē
tes et mare vitreū et qua
tuor aīalia plena oculis
dicens. Animal primū sile
leoni. et secundū simile
vitulo et tertiū simile hoī
et quartū simile aquile
volanti. Et p̄ paululum
plena mḡt erāt oculis. et
requiē nō habebāt die ac
nocte dicentia. Sanctus
sc̄s sanct⁹ dns deus omīpo
tēs qui erat et qui ē et qui
vēturus est. Quibꝰ cūctis
pspicue ostēditur quatuor
debere tātū euāgelia susci
pi. et omnes apocrifoꝝ
nenias mortuis magis
hereticis q̄ ecclasticis vi
uis canendas. ~ :-

Explicit ploḡus bt̄i
Hieronimi quatuor
euāgeliorꝝ.

Explanatio bt̄i hiero
nimi sup matt̄i. lib⁹ i⁹

Liber gna
tionis ihu
xpi. In
Esaia le
gimus.
Genera
tioꝝ eius
quis enarrabit. Nō ergo
putem⁹ euāgelistā pphete
esse otrariū. vt qđ ille im
possibile dixit effatu. hic
narrare inpiat. quia ibi
de generatione diuinitatis
hic de incarnatioē ē dictū.
A carnalibꝰ cepit vt per hoīnē dei discere inpi
am? Filij dauid filij ab
hā. Ordo pposterus sed ne
cessario immutatus. Si enī
primo posuisset abraham.
et postea dauid. tursus ei
repetend⁹ fuerat abrahā.
vt generationis series texere
tur. Ideo autē ceteris pter
missis. horū filiū nūcupa
uit. quia ad hos est facta
de xpō repromissio. Ad ab
hā: in semine iquit tuo
benedicētur omēs gentes.
Ad dauid: de fructu ven
tris tui ponā sup sedē tuā.
Judas autē genuit pha
res et zaram de thamar.
Notandū in genealogia
saluatoris nullā sanctarū
assumi mulierꝝ. sed eas

quas scriptura p̄ꝛechedit.
vt qui ꝓpter p̄cores veneꝛit
de p̄cantrabꝫ nascēs oīm
p̄cta deleret Vnde et ī scāꝫ
tabꝫ ruth moabitis ponit
et bethsabee vxoꝛ vrię. Na
asson autē genuit salmon.
Iste est salmō p̄ceps tribꝫ
iude sicut ī numeris legi.
Ioram autē genuit ozian.
Ozias autē genuit ioathā
In quarto regū volumine
legim⁹ de ioram ochoziam
fuisse genetatū. quo moꝛ
tuo iosabeth filia regis io
rā soꝛoꝛ ochozie tulit ioas
filiū fratris siu. et eū inter
nectonū quę exercebatur
ab athalia subtraxit. cui
successit m regnū filius ei⁹
amasias. post quē ꝛegnauit
filius eius azarias qui ap
pellatur et ozias cui succes
sit ioathā filius eius. Cer
nis ergo ꝙ ꝑm fidem hysto
rie tres reges in medio fue
runt quos hic euāgelista
p̄termisit. Ioram quippe nō
genuit oziam. ꝛ ochoziam
et reliquos qs enūciauim⁹
Verū quia euāgeliste ꝓpo
situ erat tres tesserescedecā
des m diuerso tpm statu
ponere. et ioram generi se
musciebat ipiissię iezabel. id
circo vsq; ad tertiā genem
tiōꝛ eius memoria tollitur
ne m sancte natiuitatis
ordine poneretur. Et post
trāsmigrationē babiloīs. ie
chonias genuit salathiel.
Si volueris iechonią ī fine p̄cedentis
Vsse tesserederndes ponere. m scāꝫ
ti nō erit q̄tuorderi ꝛ trede
cim. Sciam⁹ ergo iechonią
p̄orē ipm esse quē et ioachi
secūdū autē filiū nō patrē.
quoꝝ p̄ior p k et m. sequēs
p X et ꝙ scribitur. qđ scripto
rū vicio et lōgitudie tēpoꝛ
apud grecos latinosq; ꝛsiusū
est. Iacob autē genuit ioseph
Hoc loco obiciat nobis iuli
anus augustus dissonātią
euāgelistarū aut euāgelista
matheus ioseph filiū dixerit
iacob. et lucas filiū appella
uit eū heli. nō ītelligēs ꝛsue
tudinē scripturarū. ꝙ alter
sedm naturā alter secūdū
legem ei pater sit. Sciamus
eū hoc ꝙ moysen deo iuben
te p̄ceptū. vt si frater aut
ꝑiquis absq; liberis moꝛ
tuus fuerit aluus eius acci
piat vxoꝛem. nō suscitādi
semen fratris vel ꝑiqui sui
Dup hoc et affricanꝰ tēpoꝛ
scriptoꝛ et eusebius cesarien
sis ī libris dyaphonias euā
geliоꝝ plenius disputauerūt.
Genuit ioseph virū marie
Cū virū audieris suspicio
tibi nō subeat nuptiarum
sed recordare ꝛsuetudiē scrip
turarū ꝙ sponsi virū ꝙ spō

se vocentur vxores. Et a tra[n]s
migratione babilonis vsq; ad
xpm generationes q̄tuordecī.
Numera a iechonia vsq; ad
ioseph. et īuenies gēerationes
tredecim. Verū q̄ta decīa ge
neratio in ipm xpm repu
tabitur. Xpi aut̄ generatio
sic erat. Querat diligēs lec
tor et dicat. Cū ioseph non
sit pater dnī saluatoris. qđ
ptinet ad dnm gēratiois or
do deductus ad ioseph. Cui
respōdebim primū nō ee con
suetudīs scripturaꝝ. vt mu
lierū in generationibz ordo
texatur. Deinde ex vna tribu
fuisse ioseph et mariā. vnde
et ex lege eam accipere coge
batur vt ꝓpinquā. Et q̄ sil
censentur in bethleem. vt de
vna videlicet stirpe generati.
Cū esset despōsata mater ei⁹
maria. Queritur quare nō
de simplici vgine. ꝙ despōsa
ta scribitur. Primū vt p gene
ratiōz ioseph origo māie
mōstraretur. Secūdo ne lapi
daretur a iudeis vt adultē
ra. Tertio vt in egyptū fu
gies haberet solatiū mari
ti. Martir ignatius etiam
q̄rtū addidit causā. cur a
spōsata assumptus sit: vt par
tus mr̄is eius celaretur a
dyabolo. dū ei putat non
de virgie. ꝙ de vxore geneātū
Antеq̄ conuenirēt inuēta e in
vtero habens de spiritu scō
Nō ab alio inuēta e nisi ab
ioseph qui pene lucta ma
ritali futurē vxoris oīa no
uerat. Qđ aut̄ dicat aīgl
inuenirēt nō sequit vt post
ea inuēnt. ꝙ scriptura qđ
factū nō sit ondit. Joseph
aut̄ vir eius cū esset iust⁹
et nollet eam tradūcē vo
luit occulte dimittē. Hi qbꝰ
formidine iniungitur. vnū cor
pus effiatur. Et in legē p rep
tū est nō solū reos sed et con
scios criminis obnoxios esse
pcti. Quō ioseph cū crimē
celet vxoris iustus esse dicat.
Hz hor testimoniū marie est.
q̄ ioseph scīs illius castita
tem. et admirās qđ euene
rat celat silentio cui⁹ myste
riū nesciebat. Joseph fili
dauid noli timere accipere
mariā vxorē tuā. Jam vt
supdictum⁹ spōsas vxores
appellari. qđ plenius liber
aduersus heluidiū docet. et
blādientis affectu et p som
nium angelus loquit vt iusti
tiā silentij ꝓbaret. Simil
ꝙ notādū q̄ ioseph filius eē
dauid dicatur vt maria
ꝙ de dauid stirpe mōstret.
Et vocabis nomē ei⁹ ihm.
ipse enī saluū faciet ꝓplm
suū. Jhs hebreo sermōe sal
uator dicitur. Ethimologi
am ergo nominis eius euāge

listā significauit dicēs. Voca
bis nomē eius saluatorē
qā ipse saluū faciet plm
suū a pcīs eorū. Hoc autē
totū factū est. vt adiplere
tur qđ dām est a dño per
pphetā dicētē. Ecce vgo m
utero habebit et pariet. p
eo qđ euāgelista matheus
dicat. m pphetā scptū est
In utero accipiet et pariet
filiū. pphetā quia futura p
dicat figit quid futurū sit.
et scribit accipiet. Euāge
lista autē qā nō de futu
ro ꝫ de pterito narrat his
toriā mutauit accipiet et
posuit habebit. Quia eni
habet nequaq̄ acceptus
est. Tale qđ in psalmis le
gim⁹. Ascendēs in excelsū
captiuā duxit captiuitatē.
accepit dona i homib⁹. Ip
testionū aplō ponēs non
dixit accepit. sed dedit. qā
ibi de futuro significatū est
qđ acceptuus essē. Hic de eo
narratur q iam dederat
qđ acceperat. Accepit cōuu
gē suam et nō cognouit
eā donec peperit filiū suū
pmogenitū. Ex hoc loco qđ
dā puersissime suspicant
et alios filios habuisse ma
riā dicētes pmogenitum nō
dici nisi qui habeat fratres
cū hic mos sit diuinaꝝ scp
turarū vt pmogenitū non
eū vocent quē fratres sequā
tur. sed eū qui pmus natus
sit. Lege supdictū libꝝ ad
uersus heluidiū. Capꝫ 2ⁿ

Cū ergo natus esset ihs in bethleē iude regis. ecce magi ab oriente uenerunt hierosolymā dicētes. Ubi est qui natus est rex iudeorum. Uidimus enī stellā eius in oriente. Ad ostensionē uidelicet tui vt natiuitatē xpi a gētibꝰ discerēt oriri in oriente stellā. quā futurā balaam ante multos successores erāt vaticinio nouerāt. Lege nūorū libꝝ. Deferūtur autē magi stellę indicio in iudeā. vt sacerdotes a magis nitiuitas vbi xps nasceretur: inexcusabiles fierēt de aduētu eius. At illi dixerūt iudee. librariorū error est. Putauim⁹ enī ab euāgelista pmū editū. sicut i ipso hebraico legim⁹ iude nō iudę. Quę est enī aliarū gentium bethleē. vt ad distinctionē eius huc iudee poneret. Iude autē id circo scribitur. qā est et alia bethleem. in galilea. Lege libꝝ iesu filij naue. Denicq̄ et in ipso testimonio qđ de michea pphetā scriptū ē. ita habetur. Et tu bethleem terra iuda. ¶ Et aptis thesauris suis obtulerūt ei munera. auri thus et myrrā. pulcherrime munerū sacramenta uuētus presbit⁹ uno versiculo cōprehendit. Auri thus myrrā regi qꝫ hominiqꝫ deo qꝫ dona ferūt. ¶ Et respon

so accepto in somnis ne rediret
ad herodem p aliā viam re
uersi sūt in regionē suā. Qui
munera obtulerāt dnō cōse
quēter responsū accepūt. res
ponsū autē qđ grece dicitur
ΑΠΟΚΡΙΜΑΤΙΣΘΕΝΤΕΣ et nō p āge
lū fit sed p ipsū dnm. vt me
ritorū ioseph priuilegū mōs
tretur. Reuertūtur autē per
aliā viā. qua infidelitatis
nusqđi nō erāt iudeorū.
Ecce angelus dnī apparuit
in somnis ioseph dicēs. Surge
et accipe puerū et matrē ei⁹
et fuge in egyptū. Quando
tollit puerū et matrē eius vt
in egyptū trāseat. nocte tol
lit et tenebris. quādo vero
reuertitur i iudeā. ner nor
ner tenebre ponūtur i euā
gelio. ¶ Vt adimpleret quod
dictū est p ppheta dicēte. Ex
egypto vocaui filiū meum.
Respōdeant qui hebreorum
voluminū denegāt veritatē
vbi hoc in septuagīta legāt
interpretibz. Qđ eā nō inue
rint nos eis dicam⁹ i osee
ppheta scriptū. sicut et exem
plaria ppbare possūt que nu
p edidim⁹. Possum⁹ autē et
locū istū et aliter cōsolari pp
ter cōtentiosos quorū cōsue
tudinē paulus aplus habē
se denegat. Dz et ecclesie xpi.
et testimoniū pferim⁹ ex nu
meris dicēte balaam. Deus
ex egypto vocauit eū. gloria
eius sicut vnicornis. Tūc ad
impletū est qđ dictū est per
ieremiā ppheta dicēte. Vox
in rama audita ē ploratus
et vlulatus multus. rachel plo
rans filios suos et noluit cō
solari quia nō sūt. De rachel
natus ē beniamī in cui⁹ tri
bu nō est bethleem. Querit
ergo quō rachel filios iude id
ē bethleem quasi suos ploret.
Respondebim⁹ breuit. quia
sepultra sit iuxta bethleem i
effrata. et materna corpuscu
la hospicio matris nomē ac
ceperit. Siue qm iuda et be
niamī due tribus iuncte erāt.
et herodes preoccupat nō solū
in bethleem infra pueros
sed in omnibz certis finibz eius
p occasionē bethleem intelli
gim⁹ multos etiā de beniamī
fuisse cesos. Ploret autem
filios suos et nō recipit cōso
lationē; sedm duplicē intelli
gentiā. siue qr eos in eternū
mortuos estimaret. siue qr cō
solari se nollet de his qs sciret
esse victuros. Qđ autē dicit
in rama. nō putem⁹ nomē
loci esse qui est gabaa sed
rama excelsū interpretatur vt
sit sensus. Vox in excelso au
dita est. id est longe late
dispersa. ¶ Defuncti sūt enī qui
quērebant animā pueri.
Ex hoc loco intelligim⁹ non

solū herodem. ꝫ et sacdotes ⁊ scribas co tpe necem domi fuisse meditatos. ¶ Qui cō surgens accepit pueꝝ ⁊ matrē eius. Non dixit accepit filiū suū et uxorem suā. sed pueꝝ et matrē eius. quasi nutricius nō maritus.

Audiēs aute ꝙ archedaus regnaret in iudea ꝙ herode patre suo. Multi ꝑpt ignoratiam historię labunt er rore. putantes eūdem ee herodem. a quo ni passione sua dns irrideret. et q̄ nuc mortuus esse referuntur. Ergo herodes ille qui cū pylato postea amicitias fecit huiꝰ herodis filius ꝙ frater archelai. quē et ipse tyberiꝰ cesar lugdunū que gallia tū est ciuitas regnauit. fratrē ꝙ eius herodem successorem regni fecit. Lege iosephi hystoriam. ¶ Et veniēs habitauit in ciuitate que vocat nazareth. vt ꝑpleret qđ dictū est ꝑ ꝓphās qm nazareus vocabitur. Di fixū de scripturis posuisse exemplū. nūq̄ diceret qđ dictū ꝑ prophetas ꝫ simpliciter qđ dictū est ꝑ ꝓphāz. Aliū aute plura liter ꝓphetas vocās. ostēdit se nō verba de scripturis supsisse sed sensū. Nazareus sacꝝ interpretat. Sactū aute dnī futurū. oīs scptura memo rat. possumꝰ aliter dicere ꝙ eadē hysdem verbis iuxta hebraicā veritatē in esaya scriptū sit. Exiet virga de radice iesse. et nazareus de radice eius ascendet. Ca. iiij.

In diebz illis venit iohannes baptista prediās in deserto iudee et dicens. Penitentiā agite. appiquabit enim regnū celorū. Primꝰ baptista iohānes regnū celorū ꝑdicauit. vt ꝑcursor dominum hoc honoretur ꝓuilegio. Hic est enī qui dictus ꝙ esaiam ꝓphetā dicente. Vox clamātis in deserto. parate viam domini. rectas facite semitas eius. Animas creditū ꝓpabat in quibz ābulaturus erat dns. vt purus in vnis purissimus ābularet dicens. Habitabo in eis et iam bulabo et ero ipoꝝ ds et ipi erūt mihi populus. Porphirius hūc locum. marci euāgeliste principio apat in quo scptū est. Principiū euāgelii ihu xpi filij dei sicut scptū est in esaia ꝓpheta. Ecce ego mitto angelū meum ante faciē tuā. qui ꝑparabit viam tuā. Vox clamātis in deserto. parate viam domini. rectas facite semitas eius. Cui enī testimoniū de malachia esaiaq̄ cōmixtū sit. queritur quō velut abuno

esaia exemplū putem⁹ assūp
tū. nu ecclāstia viri plenissīe
responderūt. Nos autem aut
nomē esaie putam⁹ additū
scriptor⁹ uiao. qđ et m alijs
locis pbare possum⁹ aut cer
te de diuersis testimonijs sēptu
mrū vnū corp⁹ effectū. Lege
terniū decimū psalmū et
hoc idem reperies. Ipse autē
iohānes habebat vestimen
tū de pilis camelor⁹. et zonā
pellicēā circa lūbos eius de
pilis mquit habebat non
de lana. Aliud haustere ves
tis mdicaū est: aliud luxurio
se molliciē. Zona autem
pellicea qua accīctus fuit
et helias: mortificatiōis mu
gnitū est. Porro qđ sequitur
Esca eius erant locuste et
mel siluestre. habitatorē so
litudīs ogruū est. vt non de
licias arborū. sz necessitatem
humane curius explorēt.
Potens est deus de lapidi
bus istis suscitare filios a
brahe. Lapides ethnicos vo
cat ꝓpter cordis duriciam.
Lege ezechielem. Auferā igit
a vobis cor lapideū. et da
bo vobis cor carneū. In la
pide duricia. m carne mol
litudo mōstratur. Huc sim
pliciter dei mdicat potenta
am q̄ qui de nihilo cuncta
fecerit. possit et de saxis du
rissimis ꝑfin creare. Ecce

securis ad radicē arborīs po
sita est: predicatio: sermo
nis euāgelīi. qui ex vtraq;
pte acutus est gladius secu
ris appellatur. iuxta ieremi
am qui verbū dnī securi
compat cedenti petrā. Cui⁹
nō sum dignus calciamē
ta portare. In alio euāge
lio ait. Cuius nō sū dign⁹
soluere corrigiā calciamēti.
Hic humilitas: ibi myste
riū demōstrat. q̄ xp̄s spon
sus sit. et iohānes nō mere
atur sponsi corrigiā soluē.
re vocetur dom⁹ eius iuxta
legē moysi et exēplū ruth
domus discalciati. Ille
vos baptizabit m spiritu sc̄o
et igne. siue qua ignis est
sp̄s sc̄tus vt actu apl̄or
docent: quo descēdēte. sedit
quasi ignis sup̄ singulos
eorū. et mpletus est sermo
dnī dicētis. Ignē veni mit
tere m terrā. et qđ volo nisi
vt ardeat. Nunc qđ i pūcto
spiritu baptizam⁹ et m fu
turo igne. apostolo q̄z hunc
sensum ogruēte. vnusquisq;
opus quale sit ignis ꝓbabit.
Tūc venit ih̄s a galilea m
iordanē ad iohānē vt bap
tizaretur ab eo. Triplicem
ob causā saluator⁹ a iohā
ne accepit baptismū. p̄mū
vt qua homo natus fuerat
omēz iustitiā et humilitatē

legis mplét. Secūdo vt bap
tismate suo iohānis bap
tisma xp̄s baret. Tertio vt
iordanis aquas sāctificās
p descēsionē colūbe spiritus
sācti m lauacro redemtū
mōstraret aduētū. Nome mō
pulchre dixit modo. vt os
tenderet xp̄m m aqua a io
hāne. iohānē a xp̄o i spū
baptizādū. Sine aliter di
ne modo. vt q̄ formā serui
assūpsi: expleā et hūilitatē
eius. Alioquī scito te m iu
dicio meo esse baptismate
baptizādū. Nome mō dic
dñs. habeo et aliud bapti
ma quo baptizādus sum.
Tu me baptiza m aq̄: vt
et ego te baptizē p me m
sāguine tuo. Dic enī de
cet nos mplē omēz iusti
tiā. Non addidit iustica
am legis siue nature: vt
vtrāq̄ mtelligam? Etsi dñs
ab homīe suscepit bapti
ma: nullus a seruo susci
pere dedignetur. Aperti
st' ei cēli: et vidit spūm
dei descēdentē sicut colūbā
et venientē sup se xc̄. Mys
terū trinitatis m bapti
smate demōstrat. Dñs bap
tizatur? spūs descēdit i spē
colūbe: patris vox testimo
nū filio prebētis auditur.
Aperūtur autē cēli nō rese
ratione clemētioz: ꝫ spiri
tu alibz oculis quibz et eze
chiel m prīapio voluīmus
siu aptos eos esse meorat.
Sedit q̄ colūba sup capt
ihu: ne quis putaret vocē
patris ad iohānē factā nō
ad dominū. Ca'' q̄rtū
Tunc ihs ductus est m
desertū a spiritu haut dubiū
qui a sō spiritu. Sequitur
enī. vt tēptaretur a diabolo.
Ducat autē nō iuuenis aut
captus ꝫ volūtate pugnā
di. Et nī ieunasset q̄dragi
ta diebz et xl noctibz postea
esurijt. In isto nūo quadra
sime nob ostendit sacmētū.
m quo et moyses ieunauit
m mōte syna. et helyas ux
ta mōtē oreb. Permittit autē
esurire corp̄: vt diabolo
tēptandi tribuat occasio. Dic
vt lapides isti panes fiāt.
Esurietī cōgrue dicitur. dic
vt lapides isti panes fiāt:
ꝫ duobz cōtrarijs teneris o
diabole. Si ad mpuī eius
possūt lapides panes fieri:
ego frustra tēmis eī qui
tantę potētię est. Si autē
nō potest facere: frustra di
filiū suspicaris. Si filius
dei es: dic vt lapides isti pa
nes fiant. Cui respōdens
ait. Scriptū est. Nō m solo
pane viuit homo: ꝫ m oī
verbo qđ p̄cedit de ore dei.
Testimonū hoc de deutro

nomio ſuptū eſt. Ideo autē
ſic reſpōdit dnīs. quia ꝓpoſi
tū ei erat humilitate diabo
lū vincere. nō potētia. ſimil
q; aiāduertēdū. q; nuſi ieu
nare cepit dnīs. tētādi occa
ſio nō fuiſſ diabolo ſecūdū
illud. Fili accedens ad ſeru
tutē dei ꝑpara aiam tuā
ad tētationem. Et ipſa
reſpōſio ſaluatoris hominē
fuiſſe mdicat qui tētatus ē.
Non in ſolo pane vuit hō.
ſ in oī verbo qd̄ procedit
de ore dei. Si quis ergo nō
vſatur verbo dei: iſte non
vuit. Cui aſſupſit eū dia
bolus in ſanctā ciuitatem.
Aſſumptio iſta q; dicat. nō
ex imbecillitate dnī venit
ſ de mimica ſupbia. q; vo
lūtate ſaluatoris neceſſita
te putat. Ex hoc autē loco
mtelligit qd̄ ſit illud. qd̄ in
alio loco ſcribitur. Abierūt
in ſanctā ciuitatē. et multis
apparuerūt. Statuit eum
ſupra pīnaculū templi.
vt quē fame tētauerat. ten
taret et vana gloria. Si
filius dei es mitte te deorſū.
In oīb; tētationib; hoc ait
diabolus vt mtelligat ſi fi
lius dei ſit. Et dnīs ſic reſpō
ſione temperat. vt eū tem
quat ambiguū. Mitte te
deorſū inquit. Pſuadē pōt.
ꝓcipitare nō pt. Angelis ſu
is mādauit de te. et in manib;
tollēt te. ne forte offendas ad
lapidē pedem tuū. Hoc in
nonagesimo pſalmo legim'
Verū ibi nō de xpō. ſ de vi
ro ſancto ꝓphetia eſt. Male
ergo intꝛptatur ſcīpturas
diabolus. Certe ſi vere de
ſaluatore ſcīptū nouerat.
debuerat et illud dicē qd̄ in
eodem pſalmo ſequit. cōtra
te ſequitur. Super aſpidem
et baſiliſcū ābulabis: et con
culcabis leonē et draconē.
De angelorū auxilio qua
ſi ad mſirmū loquit: de
ſua cōculcatione quaſi tra
nſgreſſatoris tacet. Aut illi
ihs. Rurſū ſcriptū eſt. Non
tentabis dnm dm tuū. Fal
ſas de ſcīpturis diaboli ſa
gittas veris ſcīpturarum
frāgit clipeis. Et notādū
q; neceſſaria teſtimonia de
deuteronomio tantū ꝓtule
rat: vt ſecūdē legis facīnē
tia mōſtraret. Iterū aſ
ſumpſit eū diabolus in mō
tem excelſū valde. et oſtēdit
ei omnia regna mūdi et
gloriā eorū. Gloria mūdi
quē cū mūdo putura eſt.
in mōte et in ſupcilio demō
ſtratur. Dnīs autē ad hu
milia deſcendit et cāpestria:
vt diabolū humilitate ſupa
ret. Porro diabolus eum
duc feſtinat ad mōtes. vt

p quos ipse corruent etiã
eteri corruãt. iuxta illud
apli. Ne inflatus inciat
in iudiciũ diaboli. Hec õ
nia tibi dabo: si cadens
adorauer̃s me. Arrogãs
et superbus etiã hoc de iac
tantia loquit: nõ qõ i toto
mũdo habeat pñtẽ vt
possit oĩa regna dare di
abolus: cũ suam⁹ plerosq;
vivos sactos a deo reges
factos. Hi cadẽs mãt ado
rauer̃s me. Ergo qui ado
raturus est diabolũ ante
corruit. Tũc dixit ei ihs.
Vade sathanas. scptũ est
enĩ. Dñm deũ tuũ adora
bis et illi soli seruies. Non
vt plerisq; putãt cadẽ qua
sathanas et apls petrus
sñia ꝺemnatur. Petro ei
dicitur Vade retro me sa
thanas. id ẽ. sequere me q̃
cõtrarius es voluñti meę.
Hic vero audit. Vade sa
thanas. et nõ ei dicitur
retro. vt subaudiat̃ Vade
in ignẽ ẽternũ. qui ꝓpara
tus est tibi. et angelis tuis
Dñm deũ tuũ adorabis.
Dicẽs diabolus saluatori.
Hi cadẽs adorauer̃s me.
cõtrario audit. qõ ipẽ ma
gis adorare eũ debeat dñm
et deũ suũ. Tũc reliqt eũ
diabolus: et ecce angeli
accesserũt et ministrabãt ei.
ꝓcordit tẽtatio: vt sequat̃
victoria. Angeli ministrant:
vt victoris dignitas ꝓbe
tur. Terra zabulõ et terra
neptalim et reliqua. Hũ
pmũ audierũt dñm pce
dentem. vt vbi israhelis
fuerat ab assyrijs pma cap
tiuitas. ibi redẽptoris pce
ptorũ nascẽtur. ¶ Exinde
cepit ihs prędicare et dicẽ.
Penitẽtiã agite appiquabit
enĩ regnũ celoꝝ. Johãne
tradito recte ipse incipit
prędicare. Desinẽte lege cõ
sequẽter oritur euãgeliũ.
Hi autẽ saluator eadẽ prę
dicat quę iohãnes baptis
ta ante pdixerat. ostẽdit
se eusdem dei esse filiũ au⁹
ille ꝓpheta sit. ¶ Venite post
me et faciã vos fieri piscã
tores hoĩm. Ista pmi vota
fr̃ vt dñm sequerẽtur.
Piscatores et illitterati mut
tuñ ad pdicãdũ: ne fides
credentiũ nõ virtute dei. ꝫ
eloquẽtia atq; doctrina fieri
putaretur. Et lunaticos
et palyticos: et cruciat eos.
nõ vere lunaticos ꝫ qui pu
tabãtur lunatica ob demo
nũ fallaciã. qui obseruan
tes lunaria tpa creaturã
infamiare cupiebãt. vt in
saluatorẽ blasphemię re
dũdarent. quitũ
Hidens aute ihs turba

ascendit in mōtē. et cū sedisset accesserūt ad eū discipuli ei⁹
Dns ad mōtana ascendit
vt turbas ad altiora secum
trahat. Sed turbe ascendere
nō valentes sequūtur discipu
li. Claudz et ipe nō stans sed
sedens et cōtractus loquitur
Nō enī intelligē poterāt in
sua maiestate fulgentē. Sām
litterā nō nulli simplicioū
fratrū putāt eū beatitudines
et cetera que sequūtur i oliue
ti mōte docuisse qđ nequaq̄
ita est. Ex precedentibz enī
et sequētibz in galilea mōstra
tur locus quē putam⁹ ee vt
thabor vel quelibz alū mōtē
excelsū. Deniq̄ postq̄ finī
uit sermones suos statī seq̄
tur. Cū autē introisset ca
pharnaū. Beati paupes
spū. hoc est qđ alibi legim⁹
Et humiles spū saluabit. Ne
quis autē putet paupta
tē que nōnūq̄ necessitate
portatur a dnō pdicari ad
uīrit spiritu. vt humilitatē
intelligeres nō penuriā. Bti
paupes spū q. ppt spm sām
volūtate sūt paupes. Vndez
sup huiusmodi paupibz
saluatoz p esaiā loqtur. Do
min⁹ adunxit me. ppt qđ
euāgelizare paupibz misit
me. Beati mites qm ipsi
possidebūt terrā. Nō terrā
uidez. nec terrā istius mū
di. nō terrā maledictā spi
nas et tribulos afferentem
quā crudelissim⁹ quisq̄ et
bellator magis possidet. sz
terrā quā psal⁹ desiderat.
Credo videre bona domum
in terra viuentiū. Humiliste
modi et post victoriā tūm
phatoz etiā q̄dragesiō qrto
pō scribitur. Et intēde et ppe
ra et prede et regna. ppt ve
ritatē et māsuetudinē et
iusticiā. Nemo enī terrā
istā p māsuetudinē. sz per
superbiā tirā istā possidet.
Beati qui lugent. qm ipi cō
solabūtur. Luctus hic non
mortuoz ponitur cōi lege
nature. sz peccatis et vicijs
mortuoz. Sic fleuit et samu
el saulē. quia penituerat
deū q̄ vnxisset eū regē super
isral. Sic et paulus aplūs fle
re ac lugere se dicit eos qui
post fornicationē. et īmūdi
tiā nō egerūt pēitentiam.
Beati qui esuriūt et sitiunt
iusticiā. Nō nobis sufficit
velle iusticiā: nisi iusticie pa
tiam⁹ famē. vt sub hoc exē
plo nūq̄ nos satis iustos.
sz semp esurire iusticie opa
intelligam⁹. Beati miseri
cordes. Misericordia nō so
lū in elemosinis intelligi
tur: sz in oī pcto fratris.
si alter alterius onera por
tem⁹. Beati mūdo corde

possessor

qm̃ ipsi dm̃ viderũt. Quos
nõ arguit ꝺs̃ctia vlla peti.
¶ Mũdus mũdo corde ꝺspicat.
Templũ dei nõ ꝑt esse pollu
tũ. ¶ Beati pacifici. q̃ ꝑmũ
in corde suo deinꝺe mt̃ fires
dissidẽtes pacẽ facerũt. Quid
enĩ ꝓdest alios ꝑ te pacari:
cũ in tuo animo sint bella
viciorũ. ¶ Beati qui ꝑsecutiõz
patiũtur ꝓpt̃ iustitiã. Dignã
ter addidit ꝓpter iustitiã. Mlt̃
a enĩ ꝑsecutiõz patiũt ꝓpter
sua peccã et nõ st̃ iusti. Similr
ꝫ ꝺsidera. q̃ octaua vere ar
cãnasiois bãtitudo martyrio
timinatur. ¶ Beati estis cum
maledixerĩt vob̃ hoiẽs. et ꝑ
secuti vos fuerĩt. et dixerint
omẽ malũ aduersũ vos mẽti
entes. Illud maledicũ cõtem
nẽdũ est et bãtitudinẽ creat.
qđ a falso maledicẽtis ore pro
fertur. Vnde et ꝑsalmꝰ ꝺfi
nuit que sit beata maledicõ:
omẽ dicẽs malum aduersũ
vos mẽtiẽtes. ꝓpter me. Vbi
ergo xp̃s in causa ẽ ibi op
tanda est maledicõ. Gaudẽ
te et exultate. Nesao qs hoc
rum possit implẽ. vt lacere
tur obprobrijs fama nr̃a. et
nos exultem⁹ in dn̄o. Hoc
qui vanã sectatur gloriam
implẽ nõ ꝑt. Gaudere igit̃
et exultare debem⁹ vt mer
ces nobis in celestibꝫ ꝓparẽ
tur. Elegãter in quodã scr̃ip
tũ volumẽ legim⁹. Ne que
ras gloriã. et nõ dolebis cũ
migloriosus fueris. ¶ Vos es
tis sal terre. Sal appellant
apli quia ꝑ illos vniuersũ
hom̃ cõditur gen⁹. Cr̃ si sal
euanuerit: in quo saliet̃ur.
Ad nihilũ valet vltra: nisi
vt mittat̃ foras et cõcul
cetur ab hominibꝫ. Si doctor
errauerit: quo alio doctore
emẽdabitur: Exemplũ de
agricultura sumptũ est. Sal eĩ
vt in aborũ cõdimẽtũ ꝙ ad
siccãdas carnes ncãrũ ẽ.
ita aluũ vsũ nõ hz. Certe le
gim⁹ in septuris vrbes q̃sdã
sale sem ira victorũ sale se
miatas. vt nullũ in eis
germẽ oriretur. Caueant
ergo doctores et epi et vide
ant potẽtes potenter sustinẽ
tormẽta. nihilq̃ esse teme
dũ. ꝫ maiorũ ruinas ad
tartarũ ducere. Vos estis
lux mũdi. Nõ ꝑt ciuitas
abscõdi supra mõtẽ posita.
neq̃ accendũt lucernã ꝙ po
nũt eam sb̃ modio. et reli
qua. Docet̃ fiduciã ꝑdi
candi. ne apli abscõdantur
ob metũ. et sint sales lucer
ne sb̃ modio. ꝫ tota liber
tate se prodeant. vt q̃ audi
erũt in aurib⁹ ꝑdicẽt in
tectis. ¶ Nolite putare q̃m
venĩ soluere legẽ a ꝓphetis.
Nõ venĩ soluẽ: ꝫ adimplẽ.

Huc q̄ de se p̄ alios ꝓphetam
cōpleuerit. siue q̄ ea que ānte
ꝓter infirmitatē audientiū
tuda et imꝑfecta fuerit sua
p̄dicatioē ꝛpleuerit. irā tol
lens et vicē talionis exclu
dens. et oculū ī mēte ꝛcipis
tētiā dānāb. Donec transe
at cēlū et terra. ꝑmittāt
nobis cēli nouū et tra nouā
que fictur est dns deus. Si
ergo nouā creanda st̄ conse
quēter vetera trāsitura. Qd
autē sequit iota vnū aut
vn⁹ apex nō pibit ex lege do
nec oīa fiāt. ex figura trē
ostenditur. q̄ etiā que mini
ma putant ī lege sacramen
tis spiritalib; plena st̄. et ō
nia trapitulētur in euāge
lio. Cuius ergo eruditionis
est cuiusq; doctīe et iā dui
sa sacrificia et que supstitia
osa vident in victimis coti
die demōstrare ꝛpleri. Qui
solueri vnū de mādatis ist
mīmis et docuerit sic hoīes
mīm⁹ vocabit in regno cēloz
Qui autē fecerit et docuerit.
magn⁹ vocabitur in regno
cēlorū. Hoc capitulū cū su
prior haeret testimonio ī quo
dixerat. iota vnū aut vn⁹
apex nō pibit ex lege donec
oīa fiant. Subgillat ergo
phariseos qui contēptis mā
datis dei statuebāt ꝓprias
traditiones. q̄ nō eis p̄osit
doctīa in ꝓphīs si vel parū
qd̄ in lege p̄ceptū ē destru
ant. Possum⁹ autē et aliter
intelligere q̄ mgr̄ eruditio
etiā si quo p̄cō obnoxius sit
deducat eū de gradu maxīo
nec ꝑsit doctē iustiaā quam
mūma culpa destruit. britu
doz ꝑfā sit quę sermoe do
ctoris ope cōplere. Oīs qui
irascatur frī suo. In q̄busdā
codicib; additur sine causa.
Cęterū in veris definita sen
tētia est. et ira penit⁹ tollit
scīptura dicēte. qui irascatur
frī suo. Si eū iubem⁹ verberā
ti aliā p̄ebere maxillā. et
īmicos nrōs amare et oraē
p̄ ꝑsequētib; oīs ire occasio
tollitur. Radendū est ergo
fme causa. quia ira viri
iusticiā dī non operat. Qui
autē dixerit frī suo racha.
hoc puerbiū p̄pe hebreorū
est. Racha ē dicat Kēpos.
id ē manus aut vacuis. q̄
nō possum⁹ vulgata īuria
absq; cerebro nūcupare. Si
de otioso sermone reddituri
sumus rationē. q̄ toma
gis de mendacio. Hz assig
nāter addit qui dixit fratri
suo racha. Frater enī nost
nullus est. nisi qui eundē
nobiscū hz vnū hz patrē.
Cū ergo similit credat in
deū et xp̄m deū nouit sa
pientiā. qua ratioē stultus

elogio denotari pt. Q' aut fatue: reus erit gehenę
ex superioribz subau
ditur. Qui dixerit fratri su
o fatue. reus erit gehene. Q'
ca eque m dm credit dixerit
fatue: mpi' é m religione.
Si ergo offers mun' tuu ad
altare et ibi recordatus fue
ris qa fr tuus hz aliqd adu
su te. Nō dixit si tu habes
aliqd adusu frem tuu. & si
frater tuus hz aliqd aduersu
te. vt durior' tribulationib tibi
ponat necessitas Qua du
ergo illu placare nō possum'
nesao an oscept munera
nra offeram' deo. Esto ose
tibs adusario tuo cito dum
es m via cu eo. ne forte tra
dat te aduersari' iudici. et
iudex tradat te ministro. et in
carcere mittaris. Amē dico
tibi. nō exies inde donec
reddas nouissimu quadrantē.
P eo qd nos m latinis codi
cibz hem' osentiēs m grecis
sptu est. qd iterp
tatur benuolus aut benig
n'. Ex pcedentibz aut et ose
quentibz manifestus est sesus.
q nos dns alz saluator nr
du m istius seculi via curri
m' ad pacem et ad concordia
cohortetur iuxta aplm dice
te. Si fieri pt q tu ex vobis
est. cu oibz hominibz pacem
habentes. Nā et i pcedēti ca
pitulo dixerat. Si offers mu
nus tuu ad altare. et ibi re
cordatus fueris. qua frater
tuus hz aliqd aduersu te.
et hoc simul' sanari infert. Esto
benuolus a benigna' adu
sario tuo. et reliq. Et i ose
quentibz iubet. Diligite mi
micos vros. benefacite his
qui oderut vos. et orate p
calumniantibz vobis Cu hec
manifesta sit et osequens intel
ligentia plerisq arbitrantur
de carne dicu et aīa. vl de
spu. qd' penit' nō sint. Quo
cu aut caro mitteda erit
in carcere. si aīa nō osense
rit. cu et aīa et caro pariter
recludenda sint. nec qquz pos
sit caro fuge. nisi qd' animus
imperet. aut spūs scs hitās
in nob vel carne vel aīam
iudicii tradere. cu ipe sit iu
dex. Aly iuxta eplam petri
dicētis. aduersarius nr dia
bolus qi leo rugies circuit
aduersariu diabolu mtpīt.
et volut a saluatore papi
vt du m ptate nra ē. simus
benuoli ergo diabolu. qui
est inimic' et vltor. nec fra
am' cu penas sustinē pro
nob. Cu cu ipe vicioz mā
tua subpedire. nobis etiam
voluntate petrātibz. si ōsen
serim' ea vicia suggerenti.
pro nobis ps esse torquēdu.
et dicit benuolu esse inu

pugnātes

quiq; factor aduersario suo. si eū pro se nō faciat sustinē tormēta. Quidā coactus edisserit m baptismate singulos pactū mire cū diabolo. et dicē renūcio tibi diabole et pompe tue et vicijs tuis et mundo q̄ m maligno potī est. Si ergo seruauerim⁹ pactū benuoli. et ꝺsentes sum⁹ aduisario nrō. et neq; i carcere reludēdi. Sin vero q̄ trāsgressi fuerim⁹ eorū q̄ diabolo spondemus⁹ trademur iudicia ac mīstro et mittemur m carcerē. et nō exibim⁹ ex eo donec reddam⁹ nouissim q̄drātē. Quadrās gen⁹ nūm⁹ est. q̄ hz duo minuta. Vnde m alio euāgelio mulier illa paup et vidua dicitur misisse quadrātē m corbonā. m alio duo minuta. Nō ꝙ dissonēt euāgelia. ſ ꝙ vn⁹ q̄drās duos minutos mūmos habeat. Hoc est ergo q̄d aut. nō egredieris de carcere donec etiā mīma pcta ꝓsoluas. Q̄ viderit mulierē ad cōcupiscēdū eā. iā mechat⁹ ē eam m corde suo.

Id ē mē passio. et p passionē hoc mterest. ꝙ passio reputat m vicū. ꝓpassio licet multa culpā hēat. tū nō tenetur m crimē. Ergo qui viderit mulierē. et aliā eius fuerit titillata. hic ꝓpassione pnissus ē. Si vero consenserit et de cogitatōe assertū fererit. sicut scptū ē m dauid. trāsierūt m affectū cord. de ꝓpassione trāsimus ad passionē. et hinc nō voluimus pcti dēst. ſ occasio. Quicūq; igitur viderit mulierē ad cōcupiscēdū. id ē si sic aspexerit vt concupiscat. vt facere disponat iste certe mechat⁹ eam dicitur m corde suo. Cōd si oculus tuus dexter scandalizat te et reliq̄. Quia supꝝ de concupiscētia mulieris dixerat. certe nūc cogitatiōe et sensu m diuersa volutāte oculū nūncupauit. p dextrā autē et ceteras corporis ptes volutātis ad effectū mīa demōstrāt. vt q̄d mēte cōcupim⁹ ope cōpleamus. Cauendū ē igit ne q̄d i nob⁹ optimū ē. cito labat m vitium Si enī dext⁹ oculus et dextra man⁹ scandalizāt. ꝙ toma gis ea que m nobis sinistra sūt. Si aīa labitur. ꝙ to plus corp⁹ q̄d ad pcta pctinuos est. Aut m dextro oculo et m dextera manu fratrū et proximi et liberorū aut affinū et ꝓpinquorū mōstratur affectus. q̄s si ad cōtēplādā veritatē nob⁹ impedimēto cognum⁹ dēm⁹ tri carnis istiusmodi portiones. ne

volūtatis

dū volum⁹ luctū rētatos fact
ipsi metuū peam⁹ vnde di
citur et de sacerdote magno
cui⁹ aīa dei cultui dedicata
est. Cuꝑ patrem et matrē
et filios nō polluetur. id est
nullū affectū sanct nisi eius
cui⁹ cultui dedicat⁹ ē. Dām
est quicūq; dmiserit vxorē
suā det illi libellū repudij
Ego autē dico vob q̄a oīs
q̄ dmiserit vxorē suā et re
liqua. In posteriori pte istū
locū saluator plenius expo
nit. q̄ moyses libellū repu
dij dari iusserit ꝓpt̄ duritiā
cordis maritorū. nō dis
cidiū cōtendēs ſ auferēs homi
cidiū. Multo enī melius ē
licet lugubrē euenire diuor
tiā: q̄ꝑ odiū sanguinē fun
di. Ego autē dico vobis nō
iurare oīo neq; p celū et r
liq. Hanc ꝑ elemēta iurā
di pessimā cōsuetudiē sēp
habuere iudei. sicut ꝑphetā
lis eos frequēs arguit sermo
Quū iurat aliquis aut ve
neratur aut
diligit eū p quē iurat. In
lege ꝓceptū ē vt nō iure
mus nisi p dnm deū nostrū
Judei p angelos et vrbē ihe
rusalem et templū iurantes
creaturas rebus carnales ve
nerabāntur honore et obse
quio dei. Denuq; cōsidera
q̄ hic saluator nō p deū iu
rare phibuerit ſ p celū et

terrā et p hierosolymā et p
caput tuū. Et hoc quasi p
multis fuerat legē cessū. vt
quō victimas īmolabāt
deo. ne eas idolis īmolarēt
sic et iurare ꝑmitteret in de
um. nō q̄ recte hoc fuerit.
ſ q̄ melius essē deo id exhi
bere q̄ dēmonijs Euāgeli
ca autē veritas nō rupit
iuramētū: cui oīs sermo fi
delis p iureiurādo sit. Au
distis q̄a dictū ē. Oculū p
oculo dentē p dentē. Ego
autē dico vobis nō resistere
malo. Qui dicit oculū pro
oculo dentē p dentē. non ei
alterū vult auferre ſ vtrū
q̄ seruare. Dns nr̄ vitiosi
tudinē tollens: truncat in
tia pctorū. Et m lege retri
butio est: m euāgelio grā.
Ibi culpa emēdatur: hic p
catoꝝ auferūtur exordia.
Si quis te percusserit in dex
tram maxillam tuā: ꝓbe
a et alterā. Et illi q̄ vult
tecū iudicio cōtendē et tuni
cā tuā tollere: remitte ei et
pallū. Ecclāsticus vir de
scribit mutatoꝝ eius qui
dicit. Discite a me q̄a mi
tis sū et humilis corde. et
pollicitatioꝝ suā prudēs a
lapa cōpbat. Si male lo
cutus sum argue de malo.
sin autē bene q̄d me cedis.
Tale quid et dauid loque

V et clemeta

batur in psalmo. Si reddidi retribuentibus mihi mala. Et ieremias in lamentationibus Bonum est homini cui sederit solus ab adolescentia sua. Dabit percutienti se maxillam. saturabitur opprobriis. Hoc adiecit eos qui putant alterum dei legis alterum euangelii. qui et ibi et hic mansuetudo docetur. Oportuit mysticos intellectus percussa dextera nra. no habemus sinistram prebere et alteram. hoc est alteram dextram. Justus ei sinistram non est. Si nos hereticis in disputatione percusserint et dextram dogma voluerint vulnerare opponamus ei aliud de scripturis testimonium. et tam diu verbum in sacredotes sibi dextrum prebeam? donec inimica tela tescat. Qui petit a te da ei. et volenti a te mutuari ne auertaris. Si de elemosinis tm dicm intelligim?: in plerisq; pauperibus hoc fieri non pot. Si et diuites si semp de derint semp dare no potuerint. Post boni ergo elemosine aplis. id est doctoribus precepta tribuuntur vt q gratis acceperunt gratis tribuant. Instituti pecunia nullus deferat. Si aptoplus data fuerit. tato aplius multiplicat. Et cu sibi cetera sibi arma tuget: unda nullo fontis siccatur. Ego autem dico vobis diligite inimicos vros. bñ facite his qui oderunt vos. Nulla precepta dei imbecillitate sua. no factor viribus estimates putat esse impossibilia que precepta sit et dicit sufficere vtutibus non odisse mundi cos. Ceteru dilegere plus precepit q humana natura patiatur. Credendum est ergo xpm non impossibilia precepisse: q pferta que fecerunt in saul et absalon. Stephanus q martyr. p inimicis lapidantibus deprecatus est. et paulus aplus anathema optauit esse. p pseudoprophetis suis hec autem et docuit et fecit dicens. pater ignoscite eis. quia nesciunt. Vt sitis filii patris vri qui in celis est. Si dei precepta custodies filius eius effectus dei. ergo no est natura filius. sed arbitrio suo. Cum ergo facis elemosinam noli tuba canere. ante te sicut hypocrite facitis in synagogis. et in vicis vt honorificentur ab hominibus. Qui tuba canit elemosinam facies hypocrita est. Qui in synagogis et in angulis platearum orat vt videatur ab hominibus hypocrita est. Qui ieunias demolitur faciem suam vt veteris mestitie monstret in vultu. et hic hypocrita est. Ex quibus omnibus colligitur hypocritas esse qui quibus facit. vt ab hominibus

honorificetur. Mihi videtur et ille qui dicat fratri suo: Di mitte vt tollã festucã de oculo tuo. ꝓpter gloriã hoc facẽ vt ipse iustus cẽ videat. Vnde dicitur ei a dño. hypocrita ejice pmũ trabem de oculo tuo. Non itaq; virtus ꝛ causa virtutis apud deũ meretrem habet. Et si a recta semita paululũ declinaueris. nõ mẽ est vtiq; ad dextrã vadas an ad sinistrã cũ verũ iter amiseris. Te autẽ faciente elemosinã nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua. Nõ solũ eleosinã. ꝛ qdãiq; facientis bonũ opis debet sinistra nescire. Si eã illa sciret statim dextra opa cõmaculãt. Aẽ dico vobis. receperũt mercedem suam. Non dei mercedem ꝛ suam. Laudati sunt enĩ ab hominibz quorũ causa exercuere virtutes

Tu autẽ cũ orab mitra in cubiculũ tuũ. et clauso ostio tuo. ora patrẽ tuũ ĩ absondito. Et simplicit mẽ tũ erudit auditorẽ. vt vanã orandi gloriã fugiat. Sz mihi videtur hoc magis esse preceptũ. vt inclusa pectoris cogitatioẽ labyscq; compressis oremꝰ deũ. Cõ et anã in regũ volumiẽ fecisse legimꝰ. labia mgt tãtũ eiꝰ monebant. et vox illius nõ audiebat. Socrãtes autẽ nolite mihi loqui sicut ethnici. si ethnicus in oraõe multũ loquit. ergo qui xpianꝰ est debet parũ loqui. Dñs ei nõ verborũ ꝛ cordis auditor ẽ. Scit nanq; pater vr quid opus sit vobis ãteq; petatis eũ. Consurgit in hoc loco quedã hereſis philosophorũ ꝛ dogma dicentiũ. Si nouit deus qd oremꝰ et anteq; petamꝰ sat quibz indigeamꝰ frustra scienti loqmur. Quibz breuit respõdẽdũ est nos nõ narratores ꝛ rogatores esse. Aliud est enĩ narrare ignoranti: aliud sciẽtẽ petere. In illo indicium est: hic obsequiũ. Ibi fidelit referimꝰ: hic miserabilit obsecrãmꝰ. Pat noster qui in celis es. Patrẽ dicẽdo se filios ostitent. Sanctificetur nomẽ tuũ. Nõ in te: ꝛ in nobis. Si enĩ ꝓpt peccatores nomẽ dei blasphematur in gentibz: econtrario ꝓpter iustos sanctificat. Veniat regnũ tuũ. Vel generalit pro totius mundi petit regno. vt diabolus in mũdo regnare desistat: vel vt in vnoquoq; rgnet deus. et nõ regnet peccatũ in mortali hoĩ corpe. Sil ꝛ et hoc attendẽdũm. q grandis audacie sit et pu

rę ꝺsaentę postulaꝛe regnū
ꝺei iudiciū nō timē. Fiat vo
lūtas tua sicut in cęlo et in
terra. Ut quō tibi angeli in
culpate seruiūt in cęlis: ita
et in tris seruiāt homines. Cō
fubescant ex hac sniā qui
cotidie in cęlo ruinas fieri
mētiūtur. Pāⁿ quid ꝓdest
nobis cęlorū similitudo: si
et in cęlo petīm est. Panē
nrm supsbstātialē da no
bis hodie. Qđ nos supsub
stātialē expressiꝰ in grēco
habetur. qđ vbiq;
lxx mlt̄es
tissiē trāsferūt. Cōsideraui
mus in hebręo et vbiq; illud
expressērat nos i
ueimꝰ sogolla qđ symachꝰ
id ē pręcipuū vel
egregiū trāstulit. licet i quo
dā loco peculiarē mlt̄at
sit. Quōdo ergo petimꝰ ut
peculiarē vel pręcipuū nob
ꝺns tribuat panē: illū pe
timꝰ qui dicit. Ego sū paīs
vinus qui de cęlo descendi.
In euāgelio qđ appellatur
scdm hebręos pro supsbsta
tiali pane mahar reperi.
qđ dicitur crastinū. vt sit sē
sus. panē nrm crastinū. id
est futurū da nob hodie.
possumꝰ supsbstātialē pa
nē et aliter mtelligē. q; sup
omes sbnas sit et vniuer
sas superat creaturas. Alij
simplicat putāt scdm apli ꝙ
monē dicentis. Habētes vic
tū et vestitū his ctenti simꝰ
de pręsēti mē cibo saōtos cu
rā gerē. vnde et in postero
rib; sit pręceptū. Nolite cogi
tare de crastino. Almē signa
culū oroīs dnice qđ aquila
mlt̄atur fideliter nos vere
possiumꝰ dicere. Si eī ꝺmuseri
tis homīb; peccā eorū. si hoc
qđ scptū est. Ego dixi dij estis
et filij excelsi omes. vos vero
vt homines moriemī et tāq̄
vnus de principib; cadetis.
ad eos dicitur q̄ ppt̄ peccata
homines ex ꝺno esse meruerūt.
Recte ergo et hic quib; pecta
dmutuit homines appellati
sūt. Exterminat eī facies suas
vt pareāt homīb; ieunan
tes. Verbū exterminat qđ m
ecclāsticis scpturis vicio mt̄
pretū tritū est. aliud multo
significat ꝙ vulgo mtelligit.
Exterminat quippe exul qui
mittitur extra finnos. pro
hoc ergo sermone demoliūt
semp accipe debemꝰ. Demo
litur autē hypocrita faciē suā
vt tristiaā simulet. et animo
forte lętante luctū gestet in
vultu. Tu autē cū ieunas
vnge caput tuū. et faciem
tuā lauā. Iuxta ritū puin
cię palestine loquitur. vbi
diebus festis solent vngē capi
ta. Pręcipit igitur. vt quā

do ieunam⁹ lętos nos ꝛ festi
uos esse mōstrem⁹. Multi le
gentes illud psalmiste. oleū
peccatoꝛis nō ipinguet capt meū
ecōtrario volūt bonū eē oleū
de quo alibi dicit. Unxit te
deus dś tuus oleo exultati
onis pre ptcipibz. et id pā
pi. vt exercētes virtutes spi
tuali oleo prīapale cord nrī
ungere debeam⁹. Ubi ē the
saurus tuus: ibi est et coꝛ tu
um. Hoc nō solū de pecūia:
ꝫ et de auctis passioibz senti
endū est. Sicut deus vēter
est: ibi ergo hz coꝛ vbi ꝛ the
saurū. Luxuriosi thesaurus
epule ſt: lasciui ludicra. a
matoꝛis libido. Hinc secun
vnusquisqz: a vnde. Si ocu
lus tuus simplex est: totum
corpus tuū lucidū erit. Im
pientes solent lucernas videre
nō sas. Simplex oculus et
purus ſplicia intuetur. et
pura. Hoc totū trāsfert ad
sensū. Quō ei coꝛp⁹ si oculꝰ
nō fuerit simplex totū in te
nebris est: ita si aīa prīapa
le suū fulgoꝛē pdiderit: vni
uersus sensus in caligiē com
mozabitur. Si ergo lumen
qđ in te est tenebre ſt. ipse
tenebre quāte erūt. Si sensꝰ
qui lumē est aīe vicio caligi
tur: ipsa putas caligo quibz
tenebris obuoluitur. Non
potestis deo seruire ꝛ mām
nę. Mām̄ona sermoē syria
co diuicie nūcupāt⁹. Nō
potestis deo seruire et mā
monę. Audiat hoc auarus
audiat qui cōfidit vo
bulo xpiano: nō posse siml'
diuicijs christoꝛ seruire. Et
tamē non dixit. qui habet
diuicias ꝫ qui seruit diuici
is. Cum enī diuitiarū seruus
est: diuicias custodit vt seruꝰ
Cui autē seruitutis exaussit
iugū: distribuit eas vt dns.
Ne sollicit sitis aīe vre quid
mādūcet⁹. neq; coꝛpi vestro
quid induamini. In nōnul
lis codicibz additū est. neq;
quid bibatis. Ergo qđ omibz
natura tribuit: et iumētis.
ac bestiis. hominibz ꝫ cōe esse
tm⁹ cura penitus liberum.
Hz ꝓcipitur nobis ne sollici
ti simus. quid comedamus
qua in sudore vultus ꝑ
tem⁹ nobis pānē. labor exer
cendus est sollicitudo tollen
da. Hoc qđ dicitur. ne solli
cit sitis aīe vre qđ come
datis. neq; coꝛpi vestro quid
induami. de carnali cibo
et vestimēto accipiam⁹. Cete
rū de spiritualibz cibis et ves
timētis sp debem⁹ esse solici
ti. Nōne aīa plus ē q̄ esca
et coꝛpus plus est q̄ vestimē
tū. Qđ dicat istius noī est.
Cui maiora prestitit: vti
q; et minora prestabit. Res

piate volatilia celi. qm̃ nō seruit
nec metuit nec congregauit
in horrea. et pater vr̃ celestis
pascit eā. Nōne vos plurīs
estis illis. Apls̄ precipit ne
plus sapiam? q̄ oportet sapere
Istud testimoniū et in psenti
capitulo obseruādū est. Et enī
quidā qui dū volūt timinos
patrū excedere et ad alta vo
litare in ima mergūtur. vo
latilia celi dicētes angelos ee
eterasq̄ in dei mīsterio fortī
tudiēs. que absq̄ cura sui. di
uinitur prudētia. Si hoc ita
est vt intelligi volūt. quō se
quit dictū ad homiēs. nōne
vos magis pluris estis illis.
Implicat ergo accipiendū.
q̄ si volatilia absq̄ cura et
erūnis. dei aluntur prudētia.
que hodie sūt et cras nō erūt.
quoq̄ aīa mōlis est. et cui ee
cessauerit. sp nō erit. q̄nto
magis homiēs quibz eternā
ꝓmittit dei regnū arbi
trio. Quis vēn pt adijcere
ad statura suā cubitū vnū
et de vestimēto quid solliciti
estis. Sicut aīmā plus ee q̄
cibū. ꝯpatione aurī demōs
trauit. sic corp plus ee q̄ ves
tē ex sequētibz rebus ostēdit
dicens Considerate lilia ag̃
quō crescūt et reliq̄. Et reue
ra qd̄ seriā que regū pur
pura que pictura textrici
pt floribz ꝯparī. Quid ita
rubet vt rosa. quid ita can
det vt lilium. Violę vero pur
purā nullo supari murice
oculorū magis q̄ sermonis
medicaī est. Nolite sollicīti ee
de crastino. De presēnb; er
go necessit debere esse solli
tos. qui futura phibet cogi
tare. Vnde et apls̄. nocte mēt
et die manib; nris̄ operantes.
ne quē vēm gūarem? Cras
i scripturis futurū tēp9 itel
ligitur. dicēte iacob. Et respon
det me cras iustitia mea.
Et in somnijs phantasma
te phitonissa loquit ad saul
lem. Cras eris mecū. Suf
ficit diei malicia sua. Hic
malicīā nō cōtrariā vītiis
posuit. sz laborē et affluētiaz
et angustias seculi. Quō ergo sa
ta afflixit agnr. qd̄ sīgificā
tius grece dicitur. οκλκωτηαγτεν

Sufficiat ergo nobis
prīns tpis cogitatio. futuro
tū curam que incerta est.
relīquamus. Capt̄ 1.

Nolite iudicare. vt non
iudicemī. Si iudicare phi
bet. quia sancta paulus ad
corīthios iudicat fornicantē.
et petrus ananiā et saphy
ram mēdacij arguit. Et
ex sequētibz qd̄ phibuerit.
ostendit dicēs. Quō eī iudi
cauerītis sic iudicabit de vo
bis. Ita vt nō phibuit iudi
care sz docuit. Quod autem

Alr. exegesia

vides festucā in oculo frīs tui:
et trabē in oculo tuo nō vides.
ꝛc. De his loquit qui sē ipsi
mortali crīne detineāt obnox
ij. minora pcā frīb; nō cōte
dunt: culicē liquātes et came
lū glutientes. Recte ergo et
ista simulatione iustitie vr sup
ꝓa dicim? appellātur ypo
crite. qui ꝑ trabe oculi sui
festucā in oculo frīs sui aspi
ciūt. Nolite dare sanctū canib;
Sanctū panis ē filioꝝ. nō
debem? ergo tollē panē filio
rū et dare canib;. Neq; mit
tatis margaritas vrās ante
porcos. Porcus nō rempᵗ or
natū. qui versatur i volu
tabro luti. et iuxta ꝓuerbia
salomonis. si circulū habue
rit aureū fedior ꝛueītur. Qui
dā aute canes ītelligi voluit
qui post fidē xpi. reuertūt
ad vomitū pristini sui. por
cos aute eos q̄ nerdū euāge
lio credidērūt. et in luto mū
dialis vite versantur.
Non cōuenit igitur istiusmo
di homib; cato euāgelicā re
dere margaritā. ne cōculcēt
illud et conuersi nos maniāt
dissipāe. Petite et dabitur
vobis. querite et ꝛueniet;.
pulsate et apietur vobis. Q̄
carnalia supra venerat pos
tulari: quid quere debeam?
ostendit. Si petenti datur et
querēs ꝛueniet et pulsanti a
perietur. ergo cui nō datur et
qui nō ꝛueniet et cui nō apie
tur. apparet q̄ nō bene petie
rit quesierit pulsauit. pulse
mus itaq; ianuā xpi. de qua
dictū est. Hec porta dni. ius
ti intrabūt ꝑ eam. vt cum
intraueim? apiant nob thē
sauri absconditi. et tenebrosi
in xpō ihū. in quo ē oīs sīa.
Si ergo vos cū sitis mali nos
tis bona data dare filiis vīs
Notandū q̄ aplōs malos dix
erit. nisi forte sub aplōrū ꝑ
sona oīe hoīm damnatur
genus. cui? ad cōpationē di
uine clemētie ab mīātia cor
ad malū appositū est: lege
genesim. nec mirū homiēs
huius seculi dia malos: cū et
aplus paulus meōret. redi
mētes temp? q̄m dies mali
sūt. Intrate p angustā por
tā. q̄m lata ꝓta et spaciosa
via que ducit ad pditionē
et multi sūt qui intrant p eā
Q̄ angusta porta et arta via
que ducit ad vitā. et pauci
sūt qui ꝛueniūt eam. Lata
via est seculi voluptates q̄s
appetūt homiēs. Angusta
que ꝑ labores et ieunia pā
ditur. qua et aplus īgressus
est. et vt thymotheus ꝑ eam
nigrediatur hortatur. Sunt
q̄ cōsidera q̄ signāt de vt
q̄ via locutus sit. Platum
multi ambulāt: angustā

pauci ĩuenuĩt. Iatĩ nõ que
rim⁹ ner ĩuentiõẽ opus est
sponte se offert et errantiũ
via est. Angustã vero ner
omẽs ĩuenuĩt. ner qui ĩue
nerit statim ingrediũtur p
eam. Di qdẽ multi ĩuentã
veritatis via capta seculi vo
luptatibz de medio itinere
reuertũtur. Attendite a fal
sis pphetis q̃ venuĩt ad vos
in vestimẽtis ouiũ. int⁹ au
tem sũt lupi rapaces Et de
omibz quidẽ itelligi pt qui
aliud habitu ac sermoe pro
mittũt. aliud ope demõstrãt.
Dz specialit de hẽticis intelli
gendũ. qui videntur cõtinẽ
tia castitate ieunio qĩ qdã
pietatis se veste circũdare. in
trinseus vero habẽtes aĩmũ
venenatũ simplicioz fratrũ
corda decipiũt Ex fructibz
ergo aĩme quibz ĩnotescam
ad truncã trahũt lupis rapa
cibz ostantur. Non pt arbor
bona fructus malos facere.
neq̃ arbor mala fructus bo
nos facẽ. Quemm⁹ ab here
ticis qui duas int se cõtra
rias dicũt esse naturas. si ur
ta itelligentiã eorũ arbor
bona malos fructus nunq̃
facẽ pt. quõ moyses arbor
bona permault ad aqs cõtra
dictionis. et dauid vna in
terfecto cũ bethsabee coubu
erit: petrus q̃ in passione
dñm negauit dicens. nescio ho
minẽ. Aut qua conseptia
ietro socer moysi arbor ma
la qui vtiq; in deũ isrl nõ ire
debat dederit moysi cõsiliũ bo
nũ. et achior holoferni ali
quid vtile sit locutus. et co
munis dixerit qd̃ bene dam
paulus apls approbauit. Cor
rũpũt mores bonos osuetudines
male pessime. Et cũ nõ intue
nerint qd̃ irridebant. nos ise
rem⁹ et iudã arborẽ quõdã
bonã fecisse fructus malos
postq̃ vidderit saluatorem.
et paulũ arborẽ malã eo
tpe quo psequebat ecclam
xpi. fecisse postea fructus bo
nos. qñ in vas electiois de
pfectore trãslatus ẽ. Tam
diu ergo bona arbor fruct⁹
nõ facit malos q̃diu in bo
nitatis studio pseuerat. Et
mala arbor tamdiu manet
in fructibz peccatorũ q̃diu ad
penitentiã nõ conuertitur. Ne
mo enĩ pmanẽs in eo qd̃
fuit mansit esse qd̃ nõdũ ce
perat. Non omis qui dicit
mihi dñe dñe intrabit in rg
nũ celorũ: sz qui facit volũ
tatem patris mei qui in celis
est. Dicut supra dixerat eos q̃
haberẽt vestem vite bone
nõ recipiẽdos ppt dogmatũ
malignitatẽ ita nunc econtrario
asserit ne his quidẽ actomo
dandã fidem qui cũ polleãt

integritate fidei turpit' vitiat
et doctrine integritatē malis
opibz destruāt. Utriūz enī dei
seruo necessariū est: vt et op'
sermone et sermo opibz cōp
betur. Hinc fit ꝑ illud vi
deri cōtrariū. Nemo ꝑt dicē
dñs ihs nisi in spū scō. ſ mo
dus est sc̄ptuarū dicta pro
factis accipe. vt statim in cō
sequētibz approbat. refutari
eos qui iactant se sine opibz
scām dñi. et audiāt a salua
tore. Recedite a me opary in
iquitatis nescio vos. Et aplūs
in hūc sensū loquit. Confitē
tur se nosse deū: factis autem
negant. Multi dicēt mihi
in illa die. dñe dñe nōne i
nomīe tuo ꝓphauim? et in
noīe tuo demonia eiecimus
et in noīe tuo virtutes mul
tas fecim? Et tūc ꝯfitebor
illis quia nūq̄z noui vos.
discedite a me qui operamini
iq̄tatē. Phetare et virtutes
facere et demonia eicere mdū
nō eius est merita qui opat'
ſ vel īuocatio nois xpi hoc
agit. vel ob cōdēnatiōz eoz
qui īuocāt. vel vtilitatē eoz
qui vident. et audiūt cōcē
ditur. vt licet homīes despi
ciant signa faciētes. deum
tamē honorēt ad cui' īuoca
tionē fiant tanta miracula.
Nam et saul et balaā et ca
yphas ꝓphetauerūt nesien
tes quid dicerēt. et pharao
et nabugodonosor somnia fu
tura cognouit. et m actibz
aplōrū filij sceue videbāt
eiciē demonia. et iudas aplūs
tū aūo ꝓdituris multa sig
na mirabilia aplōs fecisse narratur Tūc cōfitebor
illis signāter dixit cōfite
bor quia multa ante ꝓpa
dicere dissimulabat. Nō no
ui vos. sic nouit dñs eos
qui pereūt. Obserua autē
quare addiderit nūq̄z noui
vos: si iuxta quosdā omēs
homīes mē rationabiles
semp versari creaturas. Re
cedite a me qui operamini mi
quitatē. Non dixit: q' opati
estis miq̄tatem. ne videret
tollere penitētiam. ſ q' opa
mi. hoc est qui m pnīte die
tū iudicij temp' aduenerit
licet non habeatis facultā
tem petendi. tamē adhuc
habetis affectū. Et descendit
pluuia. et venerūt flumia
et flauerūt venti. Pluuia
ista que domū sibi certe ui
tiatur diabolus est. fluuia
omēs antixpi. qui contra
xpm sapuūt. venti spūales nequitie in celestibz. Et
nō cecidit. Fundata enī erat
sup petrā. Sup hāc petrā
dns fundauit ecclām. Ab hac
petra petrus aplūs sortit'
est nomē. Sup hanc confessiōi

petrū non īuenīūtur serpentis vestigia. De hac et ꝓphēta loquit ꝯfidenter. Statuit sup̄ petrā pedes meos. Et ī alio loco petra refugiū lepozib; siue ermacīs. Timidū eī animū petre cauernas se recipit. et cuius aspa et tota armata iaculis talis se ꝓtectione tuetur. Unde et moysi dicitur eo tpe quo de egypto fugerat et lepusculū dñi erat. Sta ī foramine petre et posteriora mea videb. Cum edificauit domū suā supra harenā. Fundamētū ad aplōs attributus posuit unū est dñs nr ihs xps sup hoc fundamētū stabile et firmū. et p se robusta mole fundatū edificatur xpi ecclesia. Sup harenā vero que fluidi est. et cōaugmētari nō pt. ner ī unā copulā redigi. omnis hereticoz sermo ad hoc edificat vt cōtruat. cap̄

Erat enī docens octauū eos vt ptātē habēs nō vt scribe. Illi enī ea docebant pplos. que scripta st in moyse et ꝓphētis. Ihesus vero quasi deus et dñs moysi. pro libertate voluntatis suę vel ea q minus videbātur addebat ī lege vel cōmutās pdicabat ī pplis vt supra q̄ legim? Dictū est antiquis: Ego aut̄ dico vobis. Cū aut̄ descendisset ihs de mōte secutę st eum turbę multę. Et ecce leprosus veniēs adorabat eum. De mōte dñō descēdente occurrerūt turbę quia ad altiora ascendē nō valuerāt. Et p̄mus ei occurrit leprosus. nerdū enī cum lepra poterat cū multitudē in mōte saluatoris audire sermonē. Et notandū q̄ hic p̄mus specialit' cumtus sit. secūdo puer centurionis. tercio socrus petri febrēs in capharnaū. quarto loco qui oblati st ei demonia verā quoz spīritus verbo eyciebat. quādo et omēs male habentes curauit. Et ecce leprosus veniēs adorabat eum dicēs. Recte post predicatioz atq doctrinā signū offertur occasio. vt p virtutem miracli. preteritus a pud audientes sermo firmetur. Onē si vis potes me mūdare. Cum voluntatē togat de virtute nō dubitat. Et extendens manū ihesus tetigit eū dicens. Volo. Mūdare. Extendente manum dnō: statim lepra fugit. Di mlq̄ cōsidera q̄ humilis et sine iactantia respōsia. Ille dixerat si vis. dns respondet volo. Ille p̄miserat. potes me mūdare. dns iungit et dicit. mūdare. Non ergo vt plen

q̄ latmoꝝ putāt uīgendū
est et legendū. volo mūdare
ꝫ sepatm. vt p̄mū dimt vo
lo. deīde mūdare. Et aut
illi ih̄s. Vide nemī dixeris
Et reuera quid erat necesse
vt sermone iactaret quod
corpe p̄ferebat. Ite vade oñ
de te sacerdoti. et offer mun'
qd̄ p̄cepit moyses in testimo
niū illis. Quinas ob causas
mittit eū ad sacerdotes. p'
mū. ppter humilitatē vt sacer
dotib; deferre videatur. Erat
enī in lege p̄ceptū. vt qui
mūdati fuerāt lepra offerret
munera sacēdotib;. Deīde
vt mūdatū videntes lepro
sū aut credēret aut nō cred
erent saluatori. Si crederēt
saluarētur. si nō crederent
merito insanabiles forent. et simil'
ne qd̄ in eo sensisse criminabātur
legem videtur infringere. Accessit ad eū centurio
rogans et dicens. Dñe puer
meus iacet in domo pa
lyticus et male torquetur.
Et ait illi ih̄s. Ego veniā
et sanabo eum ꝛc. Non
debem? iactātie arguere do
minū. quia statī se iturū
et sanaturū esse p̄mittit:
videns centurionis fidē hu
militatē et prudētiā. Fidē in
eo q̄ ex gentib; credidit pa
lyticū a saluatore posse sa
nari. Humilitatē q̄ se in
dignum iudicauit dignū. cui? tectū
dñs intraret. Prudētiā q̄
vltra corpis tegimē diuīta
tem latentē viderit. sciens
nō id sibi profuturū qd̄ eti
am ab incredulis videba
tur. ꝫ id qd̄ latebat intran
sens. De qua prudētia etiā
hoc ait. Ego enī cū sim hō
dicto huic vade et vadit ꝛc.
volens ostendere dñm q̄
nō p̄ aduentū tm̄ corpis ꝫ
p̄ angeloꝝ mīsteria posse
implere qd̄ vellet. Audiēs
autē ih̄s mirat⁹ est. Mi
ratus est q̄ vidit centurio
nē suam intelligē maiesta
tem. Pellendę enī erant
vel infirmitates corporū.
vel fortitudines tēptatiē
quib; homo ad debilitatē
sepe ducitur. et verbo dñi
et mīsteriis angeloꝝ. Ā
men dico vobis. nō inueni
tantā fidem in isrl. De p̄
tib; loquit. nō de oīb; re
tro patriarchis et p̄phetis.
nisi forte in centurione fides
gentiū p̄ponitur israel.
Multi ab oriente et occidē
te venient. et recūbēt cum
abraham ysaac et iacob. in
regno celoꝝ. Quia deus a
braha celi conditor pater xp̄i
est. Idcirco in regno celoꝝ
est et abraham cū quo acu
bituri sūt nationes que cre
diderint in xp̄m filiū eius

tozis Et ille piter sensus mi
plctur de quo sup̄ diximus
m centurionis fide gētiū fie
ri p̄rogatiuā. dū ad illius
credulitatē de orīēte et occi
dente credituri ppli cōmeō
rantur. Filij aut̄ regni. fi
lios regni uidos significat.
m quos ante regnauit ds.
Eiuciuntur m tēbras exteri
ores. Tenebre sp̄ mteriores
sūt nō exteriores. Iz q̄m q̄
a dnō foras expellitur lu
mē reliquit: idcirco exterio
res tenebre noīāte sūt. Ibi e
rit fletus et stridor dentiū.
Ossa demōstrat. vera ē er
go corpū et eozūdē mēbroz
que ceciderāt resurrīo. Cū
venisset ihs m domū pe-
vidit socrū eius iacētē et
febricitātē: et tetigit manū
eius et dimisit eā febris.
et surrexit et mīstrabat eis.
Tangitur manꝰ mulieris:
et sanatis opib; eius: petōz
mfirmitas fugit. Naturā
hoīm istiusmodi est: vt p̄
febrē magis lacerāt corpa:
et mpiente sanitate egro
tantis mala sentiāt. Verū
sanitas que a dnō ofertur
totū simul reddit. Ner sufficiat esse tantū sanatū: ſ
vt auratę fortitudo mdica
tur: additū est. et surrexit
et mīstrabat eis. Illa manꝰ
mīstrabat que et tacta fue
rat et sanata. Vespe aut̄
facto obtulerūt ei multos
demōia habētes: et eiciebāt
spīritus verbo et omēs ma
le habentes curauit. Omēs
nō mane nō meridie: ſ ad
vesperā curātur. q̄ndo sol
occubiturus ē. q̄ndo granū
tritici m terra moritur: vt
multos fructus afferat.
Et accedēs vnꝰ scriba ait il
li. Magister: sequar te quo
cūq; ieris. Et dicit ei ihesus.
Vulpes foueas habēt et vo
lucres celi nidos: filius ho
mīs nō hz vbi caput reclīet.
Scriba iste legis qui tantū
litterā nouerat occidētē. si
dixiss dnē sequar te quocūq;
ieris: nō fuiss repulsus a do
mō. Iz quia mgīm vnū
de pluribz estimabat. et lit
teratoz erat q̄d significātiꝰ
grece dicitur et
nō spīritual auditoz: ideo nō
hz locū: m quo possit dns ihs
reclinare caput suū. Ostendi
tur aut̄ nobis et ob hoc
scriba repudiatū q̄ signo
rū videns magnitudiez seq̄
voluerit saluatorē. vt lucra
ex opīo miraculi queret. hoc
idem desideras q̄d et symon
magus a petro a petro e
mē voluerat. Talis ergo si
des iuste sinā dni cōdemnat
et dicitur ei. quid me ꝑpter
diuitias et seculi lucra cu

Fletus oculoꝝ ē i stridor dentiū

pis sapiu⁹ cū tante ſim pau
ptatis vt ne hoſpitolū qui
dē habeā. et nō meo vtar
tecto? Alius aut̄ de diſcipu
lis eius ait illi. Dñe p̄mit
te me p̄mū ire et sepelire pa
trē meū. Quid silē mi⁹ ſcri
bā et diſcipulū? Ille ma
gistrū vocat: hic dñm cō
fitet̄r: Ille ꝓpter pietatis
occasionē ad sepeliēdū pa
trē ire deſiderat: iſte ſecutu
rū ſe quolibz esse p̄mittit:
nō mḡrm̄ querēs ſz lucrū
ex magiſtro. Ait illi ihesus.
Sequē me: et dmitte mor
tuos sepelire mortuos ſuos.
Mortuus est: quicūq; non
credit. Qui aut̄ mortuū se
pelit mortuus? nō debem⁹
curā habē mortuorū ſz vi
uentū: ne dū ſolliciti ſum⁹
de mortuis nos ab̄ mortu
appellemur. Et aſcendente
eo in nauicula: ſecuti ſt̄
eū diſcipuli eius et reliq̄.
Quātū signū fecit q̄ aſ
cendēs ad naue de caphar
naum ventis mīpauit et ma
ri. Dextrū q̄ in regiōe gera
senorū: dedit ptāte demoī
bz in porcos. Deptim aut̄
q̄ ingrediēs ciuitatē ſuā:
palyticū ſedm curauit in
lectulo. p̄m⁹ eni palyticus
est puer cēturioīs. Ipe veo
dormiebat. Et accesserūt:
et ſuſcitauerūt eū dicentes.
Dñe ſalua nos: p̄m⁹ hui⁹
signi typū in roma legim⁹
quādo ceteris pcliātibus
ipe securus e et dormit et
ſuſcitatur et impio ac ſac
mēto passionis ſue libe
rat ſuſcitātes. Tuc surgēs
imperauit ventis et mari.
Et ex hoc loco intelligimus
q̄ omēs creature ſentiant
creatorē: quibz eni miscepa
tur et iperat ſentiūt iperā
tem: nō errore hēticorū q̄
omīa putāt animātia inſe
ſibilia eē: ſz maieſtate cōdi
toris. que apud nos inſen
ſibilia. illi ſenſibilia ſt̄. Por
ro homies murati ſt̄ dicen
tes. Qualis est hic quia ve
ti et mare obediūt ei: Nō
diſcipuli ſz nautę et ceteri
qui in naui erāt mirabāt.
Dm aut̄ cōtēnoſe quis vo
luerit eos affirmare q̄ mi
rabātur fuiſſe diſcipulos:
reſpōdebim⁹ certe homies
appellatos: qui nondū potē
tiam nouerāt ſaluatoris.
Quid nobis et tibi fili dei:
veniſti huc ante tempus
torqre nos. Non volūtatis
iſta cōfeſſio ē quā p̄mīū ſe
quitur cōfitendi: ſz neceſſita
tis extorſio: que cogit inui
tos. velut ſi ſeruū fugitiuū
poſt multū tp̄is dñm ſuū
viderant. nihil aliud nīſi de
verberibz deprecātur: ſic et

demones ternētes dnm ī ter
tijs repente versari: ad iudi
cādos se venisse credebant.
Presentia saluatoris torme
ta fūt demonū. Ridiculoz
putāt quidam demonia sci
re filiū dei: et diabolū igno
rare: eo q̄ mīoris malicie sit
ista q̄ ille aut satellites sui:
Cum ois scientia discipulorū
ad magistrū referēda sit et tā
demones q̄ diabolus suspica
ri magis filiū dei q̄ nosse m
telligendi sūt. Nemo ei pa
tre nouit nisi filius neq; fi
liū quis nouit nisi pater:
et cui voluerit filius reuela
re. Si ergo nos: mitte nos
in gregē porcorū. Et ait il
lis ihc. Nō q̄ cōcedēt salua
tor demonibz q̄d petebant.
dixit ite: sed vt p mīfectioz
porcorū: hoibz salutis occa
sio p̄bētur. Pastores eni ut
ta ternētes: statī nūciāt ci
uitati. Erubescūt manichei
si de eadē sbīa et ex eodē au
tore: hoīm bestiarūq; sit aīe:
quō ob vnius hois salute
duo milia porcoz suffocan
tur: Et ecce ois ciuitas exi
it obuiā ihū: et viso eo ro
gabant vt trāsiret a finibz
eorū. Qui rogant vt trāse
at fines eorū. nō de superbia
hoc faciūt vt nōnulli arbi
trātur: sed de humilitate qua
se p̄sentia dni īdignos iudi
cabant. sicut et petrus i cap
tura piscū. cadens ad genu
a saluatoris ait. Exi a me
dnē. quia vir peccōr sum. tā
Et venit in ciuitatē nona
suā. Et ecce offerebāt ei pa
lyticū iacentē in lecto. Vi
dens autē ihs fidem illoruū:
dixit palytico. Confide fili:
remittūtur tibi peccā tua.
et reliqua. Ciuitatē ei nō
aliā intelligam⁹ q̄ naza
reth. Vnde et nazareus ap
pellatus est. Obtulerūt au
tē ei vt supī dixim⁹ secūdū
palyticū iacentē in lectulo:
quia ipē ingredi nō vale
bat. Videns autē ihs nō ei⁹
fidem qui offerebatur: sed
eorū qui offerebāt dixit pa
lytico. Confide fili: remittū
tur tibi peccāta tua. O mi
ra humilitas. desperatū et de
bilem. totiusq; membroū op
pagmbz dissolutū filiū vocat:
quē sacerdotes nō dignabāt
attigere. Aut certe ideo filiū
vocat. quia dimittūt ei
peccā sua. Iuxta tropologi
am intēdū alia iacēs in cor
pore suo. totus membroū vir
tutibz dissolutus a pfecto
doctore offertur curanda
dnō. Cuiq; si misericordia
eius sanatu fuerit: tātum
roboris accipit: vt portet
stratum lectū suū. Et ecce
quidā de scribis dixerunt

mitta se. Hic blasphemat legum⁹ m ꝓpheta dicente dñō. Ego sum qui deleo miq̃tates tuas. Cosequēt ergo scribe quia hominem putabāt et vba dei itelligebant: arguuīt eū blasphemie. Ihc dñs videns cogitatiōes eorū oñdit se deū. qui pūt cordis occulta cognoscē: et ꝑdāmō tacēs loquitur. Quē maiestate et potēcia. qua cogitatiōs vīas mitiscor: possū et hoīb; delicta dimittē. Ut vob mtelligite: quid palytico sequatur. Quid est facilius dicere? dimittūtur tibi pcā. an dicere surge et ābula. Int dicē et facē mlta distantia est. Utrū sint palytico pcā dmissa: solus nouerat qui dimittebat. Surge et ambula: Cū ille qui cōsurgebat. q̄ hīj qui cōsurgētē videbāt: appbāe poterant. Fit igitur carnale sign̄ū: vt ꝓbetur spiritale. quāq̄ eusdē virtutis sit et corpis et aīe vīa dimittē. et datur nob itelligentia ꝓpt pcā plerasq̄ euenire cōpm̄ ifirmitēs: et ideirco forsitā pius dimittitur pcā: vt causis debilitatis ablatis sanitas restituatur. Tolle lectū tuū: et vade m domū tuā. Et nrā palytica si surrexerit si robur pristinū rēparet: portat lectū suū m quo iacebat antea dissolutā: et portet illū m domū virtutū suarū. Et cū trānsiret mdē ihesus. vidit hominē sedentē m theloneo matheum nomīe: et ait illi. Sequere me. Et surgēs secutus est eū. Ceteri euāgeliste ꝓpter verecundiā et honorem matthei noluerūt eū nomīe appellare vulgato sed dixerunt leui. Duplici quippe vocabulo fuit Ipē autē matheus sēm illud qđ a salomōe ꝓpositur Justus accusator sui ē i pmcipio sermōis. et m alio loco. dicito pcā tua vt iusta sīs. matheū se et publicanū notāt: vt ostēdat legentib; nullū debere salutem desperare. si ad meliora cōuersus sit: cū ipē de publicano m aplm sit ꝑsēcute multus. Arguit m hoc porphirius ⁊ iulian⁹ augustus. vel mpitā hystoria mētientis. vel stultitiā eorū q̄ statim sensit sē saluatorē: quasi irrationabiliter quēlibet vocātē hominē sīt secuti: cū tante virtutes tātaq̄ signa ꝓcesserint. quę aplōs aīāq̄ credentē vidisse non dubiū est. Certe fulgor ipē

et maiestas diuitatis occul
ta que etiã in humana frae
relucebat. ex primo ad se vi
dentes trahẽ poterat aspãi.
ut enĩ in magnete lapide
sicanis her esse vis dicatur
vt ãnulos et stipulã et fes
tucas sibi copulet: quitoma
gis dns oĩa naturaru ad
se trahẽ poterat quos vo
lebat. Et factũ est discũbẽ
te eo in domo: ecce multi
publicani et pctores veẽn
tes discũbebãt cũ ihu et re
liqua. Qui viderãt publi
cani a pctis cõuersi ad
meliora. locũ inuenisse pe
tentie: et ob id etiã ipi nõ
desperãt salutẽ. Neq; vero
in pristinis vitiis pmanẽ
tes venerũt ad ihm vt pha
risei et scribe murmurãt: q
pẽitentiã agẽtes vt sequẽs
sermo dni sigt dicens. mi
sericordiã volo et nõ sacrificiũ
nõ veni iustos vocare. sed
pctores. Erat autẽ ihs ad
cõuiuia pctorũ. vt occasio
habẽt docendi. et spiritua
les mutationibus suis pberet
ibos. Denicq; cũ cepit p
gere ad cõuiuia deferbat
nihil refertur aliud nisi q̃d
ibi fecerit quid docuerit:
vt et humilitas dni eiusdem ad
pctores et potẽtia doctrine
eius in conuersione pẽitẽtiũ
demõstretur. Quod autẽ
sequit. misericordiã volo et
nõ sacrificiũ. et nõ veni vo
care iustos q̃ pctores de pphe
ta. pferes testimoniũ: singillat
scribas et phariseos q̃ iustos
se estimãtes. peccatorũ q̃ pub
licanorũ osdetra detrahãbãt.
Tũc accesserũt ad eũ disci
puli iohannis dicẽtes. Qua
re nos et pharisei ieiunam
frequẽter: discipuli aut tui
nõ ieiunãt: Dupba mino
gatio et plena de supbia
phariseorũ. Certe vt aliud
nõ dicam: reprhẽdenda ieiu
nij tractatio. Nec poterant
discipuli iohannis nõ ee sub
dito. q̃ talĩ mutabãt eũ que
faciebãt mgri vocibus pdica
tis. et mugebant phariseis
qs a iohane nouerãt cõde
natos. cũ ait. generatio vi
perarũ quis ostendit vobis
fugere ab ira ventura: Aut
illis ihs. Numq̃d possunt filij
sponsi lugere dm cũ illis
est sponsus: Venient autem
dies cũ auferetur ab eis spon
sus: et tũc ieiunabũt. Spõ
sus xps: sponsa ecclã e. De
hoc sancto spiritualiq; cõmu
nio. apli st creati: q̃ lugere
nõ possũt q̃diu sponsam
in thalamo vident: et sicut
spõsũ esse cũ sponsa. Cum
do vero trãsierit nupcie et
passionis ac resurrois tempꝰ
aduenerit: tũc spõsi filij re

iunabiũ. Nonnulli putãt
idcirco post dies q̃dragĩta
passionis ieunia debẽ com
mutari. Licet statũ dies pẽte
costes et spũs sc̃s aduenies
docebit nobis ueritatẽ. Et
ex hui⁹ occasione testimo
nium⁹ prisca et maxime
la etiã post pẽtecostẽ seruãt
q̃dragesimã: q⁹ ablato spõso
filii sponsi debeãt ieunare
Christ⁹ autẽ ad passiõ dñi
et resurrectiõ; p humilitatẽ ue
nit: ut spirituali sa
gine ieunio corpis ꝓpriã
iuxta legis autẽ tropologi
am: sciẽdũ q⁹ q̃dui sponsus
nobiscũ est. et m letitia su
m⁹ nec ieunare possum⁹ nec
lugere. Cũ autẽ ille ꝓpt̃ peccã
a nob̃ recessert et auolauit:
tũc mdicẽdũ ẽ: tũc luctus
rripiendi. Nemo mittit
cõmissurã pãni rudis in
uestimẽto ueteri: tollit ei
pleritudinẽ eius de uestimẽ
to: et peior scissura fit. Ne
q; mittit uinũ nouũ in
utres ueteres: alioquĩ rũ
pent utres: et uinũ effũde
tur et utres pibũt. Sz uinũ
nouũ in utres nouos mit
tit: et ambo seruãt. Ad
dicit hoc est. Donec teneat⁹
quis fuerit et ueteri hoĩe
deposito p passionẽ meam
nouũ hominẽ induerit: nõ
pt̃ seueriora ieunij et cõti
nẽtie sustinẽ ꝓcepta: ne p
austeritatẽ nimiã etiã ca
ritatẽ qua mũ diligitur
habẽ amittat. Duo autẽ
exempla posuit uestimẽti
et uini ueterũ. et nouorũ.
Utres ueteres intelligẽ de
bem⁹ scribas et phariseos:
plagula uestimẽti noui et
uini nouũ ꝓcepta euãge
lica sentiẽda: que nõ pos
sunt sustinẽ indei. ne maior
scissura fiat. Tale q̃d et gẽ
tiles facere uidebãt: ut ui
euãgelio legis ꝓcepta mis
cerẽt: et in utribz ueteribz
mitterẽt uinũ nouũ. Sed
aplus ad eos loquit. O in
sensati galate: quis uos
fascinauit ueritati nõ obedi
re. Sermo igitur euãgeli
cus: aplis potius q⁹ iudeis
est infundẽdus: qui maioz
traditionibz depuati: sine
ritatẽ ꝓceptorũ xpi non
poterant custodire. Alia ẽ
cũ puritas vgnalis aie
et nulla ꝓrus uicij cõtagi
one pollutę: et alie sordes
eius que multorũ libidi
subiacuit. Ecce ꝓceps unus
accessit ad eũ: et adorabat eũ
dicens. Filia mea mõ defũ
cta est: sz ueni pone manũ
sup eã et uiuet. Et surgẽs
ihs: sequebatur eũ et discipu
li eius. Octauũ signũ est.
m quo ꝓceps sustinet pos

tulat filiã suã: nolẽs de myſ
terio vere curiãsioms exclu
di. ℣ ſubmittit mulier ſagu
ne fluẽs: et octauo ſanatur
loco: vt priapis filia de hoc
exclusa nũo veniat ad nomẽ
iuxta illud qđ in pſalmo di
citur. Ethyopia pueiet ma
nus eius deo. Et cũ mittaue
rit plenitudo gentiũ tuũ ō
nis iſrl ſaluus fiet. Et ecce
mulier que ſãguis fluxũ pa
tiebat duodecim ãnis: accẽſ
sit retro et tetigit fimbriã
veſtimẽti eius. In euãgelio
ſedm iuã ſcribitur q; pria filia
pis duodeã ãnos habẽt ẽm
tis. Nota ergo q; eo tpe hȳ
mulier idẽ gentiũ ppls crepe
rit egrotare: quo gẽs credi
derit iudeorũ. Niſi cũ er ꝯ
patione virtutũ: vicia nõ
oſtenditur. Hec autẽ mu
lier ſãguinẽ fluẽs nõ in do
mo non in vrbe accedit ad
dnm: quia iuxta legẽ vrbi
bꝫ excludebatur: ſz in itinẽ
ambulãte dnõ: vt dũ pgit
ad aliã: alia curetur. Vnde
dicit apli. Vobis quidẽ o
portebat pdicari verbũ: ſz
qm idignos vos iudicaſtis
ſalute: ecce cõuertim ad gẽ
tes. Credebat ei mitra ſe. Si
tetigero tantũ veſtimẽti eius
ſalua ero. Iuxta legẽ q; mu
lierẽ mẽſtruatã aut fluẽtẽ
ſãguine tetigerit: inmũdꝰ ẽ.

Iſta ideo tangit dnm: vt ſãg
uis vitio etiã ipã curet. Con
fide filia: fides tua te ſaluã fe
cit. In eo enim q; credidiſti: iã
ſalua facta es. Et cũ venisz
ihs in domũ priapis et vi
diſſet tibicines et turbã tu
multuãtẽ. Diſc hodie puel
la iacet in domo priapis
mortua. et qui videbãtur ma
giſtri. tibicines ſt: carmẽ lu
gubre canẽtes. Turba cz iu
deorũ nõ eſt turba credentiũ:
ſz turba tumultuãtiũ. Nõ ẽ
mortua puella ſz dormit: qz
deo oiã viuũt. Et cũ eiecta
eſſz turba: intrauit et tenu
it manũ eius. Nõ ei erãt
digni vt viderẽt myſteriũ re
ſurgẽtis: qui irriſatiõe idig
nis cõtumelijs deridebant.
Et tenuit manũ ei⁹: et ſur
rexit puella. Niſi pius mã
dauit fuerit manꝰ iudeorũ.
que ſãguine plene ſt: ſynago
ga eorũ mortua nõ reſurget.
Et trãſeũte inde ihũ: ſequũ
ſt ei duo cęci clamãtes. Mi
ſerẽ nri fili dauid. Cũ autẽ
venisz domũ: acceſſerũt ad
eũ cęci. Trãſeũte p domũ pri
apis dnõ ihu. et pgẽte in do
mũ ſuã ſicut ſupra legimꝰ:
aſcẽdẽs ihs in nauiculã trãſſre
tauit et venit in ciuitatem
ſuã: clamabãt duo cęci dicẽ
tes. Miſerẽ nri fili dauid.
Et tm nõ curabãtur in itinẽ

Ideo filia. qz fides tua te ſaluã
fecit Nec dixit fides tua te
ſaluã factũa eſt: ſz ſaluã fec.

nō trānsitorie vt putabāt.
ꝫ postq̄ venit ī domū suā
accedunt ad eū et introeūt.
Et pīnū eorū disceptat fides:
vt sic vere fidei lumē acci
piāt. Quorū signo qđ expo
suim⁹ de pncipis filia et de
emorroissa muliere. cōseqū
ter hoc nigtur vt qđ ibi
mors et debilitas hic ceatus
demōstraret. Vterq; ei ꝑpl̄s
ceus erat. dnō p hoc seculū
trāseūte: et aspiēs reuerti
ad domū suā. Cum nisi cō
fessi fuerīt et dixerint. mise
rere nr̄ fili dauid. et introe
unte ihū credibus qa possit
hoc fieri. respōderit ei. vbiq;
dnē. lumē pristinū nō reci
pient. In alio euāgelista
vn⁹ ceus scribitur fuisse ves
tibz et in hiericho sedēs. q̄ ab
aplis phibetur clamare. sed
p mipēdēnā recepit sanita
tem. Cum locus ꝑce ad gē
tū ꝑtīnet. et m suo
exponēdus ē volumīe. Fili
dauid miserē nobis. Audi
ant marcion et manichē
us. et reteri hēretici q̄ vetus
laudat testamētū. et discāt
saluatorē appellari filium
dauid. Hi enī nō est ī mar
ne: quō vocatur filius da
uid. Et cōmōtus ē ille ihs.
videte ne quis sciat. Illi au
tē exeūtes: diffamauerūt
illū m tota terra illa. Et
dnō ꝑpt hūilitatē fugiens
laudantē gloriā hoc ꝑcepe
rat: et illi ꝑpt mēoriā gtie
nō possūt tacē bīficū. No
tm ergo aliquid mter se nos
tū esse cōtrariū. Cēn ista in
demonio tenētur loco. Egres
sis autē illis. ecce obtulerūt
a hoīne mutū demoniū
habentē: et eiecto demoē
locutus ē mutus. Vnde ri
mus mutus līguā recepit
ad loquēdū. Quod autē
grece dicatur kophos ma
gis tribū est sermoē cōi vt
surdus q̄ mutus mtelligā
tur. Hz moris est scīpturaꝝ
kophon mdifferēt surdū
vel mutū dicē. Spitualit
autē sicut cēn lumē tenebr̄:
sic et muti ad loquēdū lin
gua laxatur: vt cōfiteatur
eī quē ante denegabat.
Et mirate ste turbe dicētes.
Nunq̄ sic apparuit m isrl.
Pharisei autē dicebāt. In
pncipe demoniorū: ejicit de
moīa. Turba deū opa con
fitetur: et dicit. nūq̄ sic ap
paruit m isrl. In turba cō
fessio nationū est. Phari
sei autē quia virtute ne
gare nō poterāt: opa calū
niant et dicūt: In pncipe
demoniorū: ejicit demoīa
ꝑ suā calūniā vsq; hodie
iudeorū infidelitatē demōs
trātes. Et circuibat ihs a

uitates omes et castella do
ces in synagogis eorū. et p̄
dicans euāgeliū regni: et
curās omē lāguorē et oēm
infirmitatē. Ierus q̄ ēgliē
et villis et urbibz et castell.
id ē et magnus et puis euā
geliū p̄dicauit: vt nō tōsi
deraret nobiliū potētiā. ꝙ
salutē credentiū. Curabat
autē omnes hoc habēs opis
qđ mādauerat pater: et
hāc ēsurē vt doctrina sua
saluos faceret infideles. Doce
bat autē in synagogis eo
rū et villis euāgeliū regni:
et post-p̄dicationē atq; doc
trinā. curabat omēz lāguo
rē et oēm infirmitatē: vt
quibz sermo nō suaserat.
opa psuaderēt. De domio
p̄ce dicatur: curās omnē
lāguorē et omēz infirmita
tem. Nihil quippe ei ipos
sibile est. Videns autē ihs
turbas misertus ē eis: qua
erāt vexati et iacētes: sicut
oues nō habētes pastorem
Vexatio gregis et ouiū alz
turbarū: pastorū culpa et
vitiū magistrorū est. Vnde
sequitur. Messis quidē mul
ta: operarij autē pauci. Mes
sis multa ppl̄z sigt multi
tudinē. operarij pauci ma
gistrorū penuriā. Et ipat
vt rogent dnm messis. vt
ejciat operarios in messem
suā. Ista st̄ operarij de quib;
psalmista loquitur. Qui
seminat in lachrymis: in
gaudio metent. Ibāt
bant et flebāt. mittētes se
mina sua. venientes autē
venient cū exultatiōe portā
tes manipulos suos. Et
vt̄ partus loquar: messis
multa omīs turba credē
tiū est: operarij pauci et in
tatores eorū qui mittitur
ad messem. Cap̄ decimū.
Et conuocatis duodecim
discipulis suis: dedit illis po
testatē spiritib; immūdoꝝ vt
ejcerēt eos et curarēt omēz
lāguorē et omēz infirmita
tem. Benigni et clemēs dns
ac mgr nō iudex seruis at
q; discipulis virtutes suas
et sicut ipse curauerat oēz
lāguorē et omēz infirmita
tē. aplis q̄z suis tribuit ptā
tē vt curent omēz lāguorē
et omēz infirmitatē. Ex ml
ta distantia ē mī habere
et tribuere. donare et acci
pere. Iste qđcūq; agit. ptā
te dnī agit: illi si qđ faciāt
imbecillitate suā et virtu
tē dnī cōfitētur dicētes. In
nomīe ihu surge et ambula.
Notādū autē qđ in duode
nō loco. ptis signoꝝ aplis
concedatur. Duodeni autē
aplorū nomīa hēr st̄. Ca
thalogus aplorū ponitur.

vt extra hos qui pseudo a
postoli fuisse ꝛ excludat.
P'mus symon qui dicitur
petrus et andreas frater ei⁹
ordine aplorū et meritum
vnusquisq; illius fuit dis
tribue qui cordis archana
rimatur. P'mus scribitur
symō agnomēto petrus ad
distinctionē alterius symois
qui appellatur chananeus:
de vico galilee thana. vbi
aquas dns vertit in vinū.
Iacobū q; appellat zebedei:
qua et alius sequit iacob⁹
alphei: et aplorū pana in
gra quoq; sonat. Jūgit pe
trū et andreā frēs nō tam
carne q; spiritu: iacobū et
iohānē. qui prem reliquē
tes corpis veri patre secuti
sūt. Philippū et bartholo
meū. thomā q; et matheū
publicanū. Cetera euāge
liste in cōuictione nom p
mū posuit matheū et pos
tea thomā: nec publicanu
nomē assumpsit: ne ātique
cōuersationis vocabulū sug
gillare euāgelistā videretur.
Iste vero vt supdixim⁹ et p⁹
thomā se posuit et publica
nū se appellat: vt vbi abū
dauit petim supabūdet et
gratia. Symō chananeus
ipē est: qui in alio euāgelis
ta scribitur zelotes. Chana
quippe zelus interpretat. Tha
dei aplm ecclāstica tradit
historia missū edissā ad ab
dagarū regem osrocne: qui
ab euāgelista luca iudas
iacobi dicitur et alibi appel
latur lebeus qd interpretatur
corculus. Credendūq; ē eū
fuisse trinomiū: sicut symō
petrus et filij zebedei ioā
nerges ex fmitate et magi
tudine fidei nominati sūt. V nomia
Judas aute schariothes vl
a vico in quo ortus ē vel
ex tribu ysachar vocabulū
sūpsit: vt quodā vaticinio
in cōceptionē sui nat⁹ sit.
ysachar ei interpretatur mer
ces: vt significetur pcūi pro
ditoris. In viā gentiū ne a
bieritis: et in ciuitates sa
maritanorū ne intraueritis:
ꝛ potius ite ad oues pditas
domus isrl. Nō est cōtrar⁹
locus iste ei pcepto qd pos
tea dicitur. Euntes docete oēs
gētes baptizātes eos in nōie
patris et filij et spūs sancti:
qua hoc ante resurrationē
eis pceptū ē. et optebat
p'mū. aduentū nūciare xpi
udeis ne ullā haberent
excusationē. dicentes ideo
se dnm reiecisse. qua ad
gentes et samaritanos a
postolos misit. Juxta tro
pologiā vero pōpitur pa
ritur nobis qui xpi censē
mur nomine. ne in viam

illd' post resurrōem eis

gentiū et hereticorū ambu
lem⁹ errorē: vt quorū reli
gio sepata est sepetur et vi
ta. Euntes aut̄ p̄dicate
dicētes quia appiquab⁹ reg
nū celorū. Infirmos curate
te. mortuos suscitate. lepro
sos mūdate: demones eyate.
Gratis accepistis: gratis
date. Ne hom̄ibz rusticis
et absq; eloquij venustate
mdoctis et illitteratis nemo
credret pollicit̄ibz regna
celorū. dat ptāte. infirmos
curate lepr̄osos mūdate demo
nia eyate. vt magnitudinē
pmissorū pbet magnitudo
signorū. Et quia sp dona
spūalia si merces media
sit viliora fiūt: aduūgitur
auaricie dānatio. gratis
accepistis. gratis date. Ego
mgr et dns absq; pāo hoc
vobis tribuā: ergo et vos
sine pāo date: ne euāgelij
gratia corrūpatur. Nolite
possidere aurū neq; argētū
neq; pecuniā in zonis ves
tris: nō perā in via neq;
duas tunicas. nō calciamē
ta. neq; virgā in manu:
dignus est enī operarius cibo
— suo. Quātū hēt papie
euāgelizātibz veritatis:
quibz dixerat gratis accepis
tis. gratis date. Si enī sic
p̄dicant vt pāu nō accipi
ant superflua est ergo aur
argenti nūmorūq; possessio.
Nam si habuissent aurū et
argentū: videbāt nō cau
sa salutis hominū sz causa
lucri p̄dicare. Neq; es in sac
culis Qui diuicias detrun
cant: ppemodū et necessaria
vite amputat. vt apli doc
tores vere religionis q̄ instā
tuebāt omia. prudētia gu
bernai. seipsos ostenderet nu
chil cogitare de crastino.
Non peram in via. Ex hoc
p̄cepto arguit phos q̄ vul
go appellant bactroperite
qd receptores scelu et oiā p
nichilo ducētes cellarū seni
vehant. Neq; duas tunicas.
In duabz tunicis videt mi
hi duplex ostendē vestimē
tū. nō quo m locis frigidis
et glaciali nunc rigētibz. v
na quis tunica debeat esse
cōtentus. sz quo m tunicā
vestimētū intelligam⁹ ne
alio vestitu aliud nob futu
rorū timore reseruem⁹ Ne
sz calciamēta. Et plato p
cipit duas corpis sūmitates
nō esse velādas. nec assue
fieri debē mollicie capitis
et pedū. Cū enī hec habu
erint firmitatē: cetera co
busiora st. Neq; virgam.
Cui dñi habem⁹ auxiliū?
baculi p̄sidiū cur quetam⁹?
Et quia q̄dāmō mudos et
expeditos ad p̄dicādū aplos

miserat: et dura videbatur
esse conditio mgrōrū: seuer
tatē p̄cepti sequenti sērīa
tēpauit dicens: dignus est
operarius cibo suo. Tātū m
quit accipite: q̄tū m victu
et vestitu vobis necessariū
est. Vnde et aplūs replicat
dicens. Habētes victū ⁊ ves
titū: his cōtenti simꝰ Et
m alio loco. Cōmūicet au
tē is qui catheczatur ei
qui se catheczat. m oīb; bo
nis: vt quorū discipuli me
mīt spūalia cōsortes eos
faciant carnaliū suoꝝ: nō
m auaricia ⁊ m necessita
te. Hec hystorice dixerim?
Cēterū. seruīū anagogē
non licet mgrīs aurū ⁊ ar
gentū et pecuniā que i zo
nis est possidere. Aurū sepe
legim? p sensu: argētū p
sermōc: es p voce. Hec no
bis nō licet ab alijs accipe:
⁊ data a dnō possidē: neq;
hetrorū et phōrū puersaq;
doctrine accipē disciplinas:
nō seculi pondē pīmi. neq;
duplicia esse aio: neq; pedes
nostros mortiferis vīculis
alligare ⁊ sanctū trīn mgre
dientes esse nudos neq; ha
bē virgā que vītatur i co
lubrū. neq; m aliquo p̄si
dio carnis īnitī? quia ist?
modi virga et baculus ha
tūdineus est: quē si paulu
lū p̄sseris frāgitur. et ma
nū trāsforat mentīs. In
quācūq; ciuitatē aut castel
lū introieritis: inquirite q̄s
in ea dignus sit: et ibi ma
nete donec exeatis. Sup or
dinatione epī et diaconi pau
lus loquit: Oportet autē et
testimoniū eos habē bonū ab
his qui foris sūt Apostoli no
uā introeūtes vrbē scire nō
poterant quis qualis essꝫ.
Ergo hospes fama eligen
dus est ppli. et iudicio vi
norū: ne p̄dicationis dig
nitas susceptīs infamia
deturpetur. Cū vniuersis
debeant p̄dicare hospes v
nus eligitur: nō tribuēs bñ
ficiū ei qui apud se mānsu
rus est: sed accipies. Hoc ei
dicitur: quis in ea dignus
est. vt magis se nouerit ac
cipē gratiā q̄ dare. Intrā
tes autē in domū salutate
eam: et si quidē fuerit dom?
digna. veniet pax vra su
p eam: si autē nō fuīt dig
na pax vra reuertet ad vos.
Occulte salutatiōz hebrei
ac syri sermois expressit.
Qd' eni grece dicit Χερε
et latine aue. hoc hebrai
co syroq; sermone appellat
salomlache siue samalahe
id ē pax terni. Qd' autē p
apīt tale est: Introeūtes
domū pace impetrāmī hoc

pitu. et quātū in vobis sit
discordie bella sedate. Cum
autē orta fuerit cōtradictio:
vos meritē habebitis de
oblata pace: illi bellū qđ
habē voluerūt possidebūt.
Et quicūq; nō receperit vos
neq; audierit sermones vros:
exeūtes foras de domo vel
de ciuitate excutite pulue
rem de pedibz vris. pulvis
excutitur de pedibz in testi
moniū laboris sui: q; ingres
si sint ciuitatē et pdicatio
aplica ad illos vsq; puene
rit. Quue excutitur pulvis
vt nihil ab eis accipiant.
ne ad victū quidē necessa
riū: qui euāgeliū spreue
rint. Amē dico vobis. tole
rabilius erit terre sodomo
rū et gomorreoz in die iu
dicij: q illi ciuitati. Si
tolerabilius erit tre sodo
morū et gomorreoz q illi
ciuitati. que nō receperit
euāgeliū: et idcirco tolera
bilius q sodomis et gomor
ris nō fiet pdicatiō. tuus
autē pdicatiō sit. et trī nō
nō recepit euāgeliū: ergo
et int pōres diuersa sup
plicia sūt. Ecce ego mitto
vos sicut oues i medio lu
porū. Lupos scribas et pha
riseos vocat: qui sēdentes
iudicabāt. Estote ergo pru
dentes sicut serpētes. et sim
plices sicut colūbe. Vt p pru
dentiā deuitēt insidias: p
simplicitatē nō faciāt ma
lū. Serpēs astutia pollu
tur in exēplū: quia toto
corpe occultat caput. vel
lud in quo vita ē pcipit.
Sim et nos toto paulo corpi
is: caput nrm q est xps
custodiam. Simplicitas
colūbarū ex spō sācti spem
e demōstratur: vnde dicit
et aplūs. Malicia paruli est
tote. Cū autē tradēt vos:
nolite cogitare quō aut qđ
loquamī. Sup dixerat.
Tradent enī vos in cōsilijs:
et in synagogis suis flagel
labūt vos: et ad pōsides et
reges ducemī. pter me. Cū
ergo pter xpm ducimur
ad iudices: voluntatē nrāz
p xpō debem offerre. Cete
rū ipē xps qui in nobis
habitat. loquet p se: et spūs
sācti grā in respondēdo ministrabit. Tradet autē fr
frater in mortē. et pater
filiū: et insurgēt filij in pa
rētes. Hoc in pscutionib; si
eri crebro videm: ner vll
est int eos fidus affectus:
quorū diuersa fides ē. Qui
pseuerauit vsq; in finē: hic
saluus erit. Nō enī cepisse: s
pseuerasse virtutis est. Cū au
tē psequēt vos in ciuita
te ista: fugite in aliam.

¶ Amē dico vobis. nō cōsūma
bitis ciuitates ist̄l: donec
veniat filius hom̄is. ¶ Hoc
ad illud tēpus referēdum ē:
cū ad p̄dicatiōz apl̄i mitte
bāt̄ur. ¶ Nubz et ꝑē dictū
est: in gentiū viam ne abi
eritis. et in ciuitates samā
ritanoꝝ ne intraueritis:
q̄ psecutionē timē nō debe
ant et detrimē. ¶ Q̄d quidē
videm⁹ in p̄incipio fuisse ue
rentes: q̄n orta hierosolimis
psecutione. dispsi sūt in om
nē regionē iudeam: vt tribulati
onis occasio fieret euāgeli
cis semināt̄ibus. ¶ Opūalit aut
possum⁹ dicere. cū psecuti
ones fuerint in vna ciuita
te. hoc est in vno septimo
lib⁹. vel testimonio. nos fugi
am⁹ ad alias ciuitates id
est ad alia volumiā. ¶ Ne
us contētiosus fuerit psecu
tor: ante p̄sidū adueniet
saluatoris: q̄ aduersarijs
victoria cōcedat̄ur. ¶ Si patrē
familias beelzebub vocauē
runt: q̄ tōmagis domesti
cos eius: ¶ Beelzebub idolū
est accaron. q̄d vocat̄ur i
regū volumiē idolū mus
ce. vel ipē est bel siue baal.
zebub aut̄ musca dicat̄ur
¶ Ermapē ergo demoniorū
ex spurcissimo idolo appel
labant vocabulo q̄ mus
ca dicat̄ur ꝓpt̄ īmūditiam
que exīmunat suauitatē
olei. ¶ Nihil enī opūi ē q̄d
nō reuelabit̄ur: et occultū
q̄d nō sciet̄ur. ¶ Et quō ī pre
senti seculo multoꝝ mēsu
nuntur. ¶ Hoc de futuro tpe scri
bit̄ur q̄n iudicabit deus
absc̄ōdita hom̄m. et illumi
nabit latebras tenebraꝝ
et manifestā faciet cōsilia
cordiū. ¶ Et est sensus. ¶ No
lite timere psecutoꝝ seue
riam et blasphemātiū vā
bie: qua veniet dies iudi
cij: in quo et vrā virtus et
eoꝝ nequicia demōstrabit.
¶ Q̄d dico vobis in tenebris
dicite in lumīe: et q̄d i au
re auditis p̄dicate sup tecta.
¶ Q̄d auditis in mysterio a
ptius p̄dicate: q̄d discipu
lis absconse publice loqui
mī: q̄d vos eruditi i p
ulo iudee loco. vniuersis
verbis et in toto mūdo au
dacter dicite. ¶ Nolite timē
eos qui occidūt corp⁹: aī
am autē nō possūt occidē.
¶ Si qui corp⁹ occidūt aiām
autē nō p̄nt occidē: ergo
aīa īuisibilis et incorpa
bilis est. sēm crassiorem
dico nrī corpis sb̄az: vel eo
certe tpe p̄uenit et supplī
cia sentiet: q̄n p̄stinū cor
p⁹ recepit: vt aī quo pecca
uit cum ipō et puniat̄ur.
¶ Deum timete qui pt̄ aiāz

et corpus pdere in gehēnā. ¶Nomē gehenne in veteri
bz libris nō inuenitur: ꝫ p
mū a saluatore ponitur.
Cruciami? ergo que sit ser
monis hui? omissio. ¶Idolum
baal fuisse iuxta hierusa
lem ad radicē montis mona
in quibz syloa fluuius semel
legim? ¶Hec vallis et pua
campi planicies irrigua
fuit et nemorosa plenaq; de
liciis: et lucus in ea idolo cō
secratus. ¶In tantā autē po
pulus istū demētiā venerat
vt desertis templi victimis ibi
hostias īmolaret et rigore
religionis delicie vincerent
filiosq; suos mactaret. demo
nisue īmarent: et appella
batur locus ipe gehēnō. id
est vallis filioz ennō. hoc
regū volumē et paralipome
nō et hieremias scribūt ple
nissime. et cōminatur de? se
deus impleturū loaī ipsum
mdaueribz mortuoz. vt ne
quaq; vocetur tophet et ba
al. ꝫ vocatur poliandrū id
est tumulus mortuorū. Fu
tura ergo supplicia et pene
petue quibz patores crucī
andi st: hui? loa vocabu
lo denotātur. Dupliceq; aut
esse gehēnā numq ignis
frigoris: in iob plenissime le
gim? ¶Nōne duo passeres
asse veneūt: et vn? ex illis
nō cadet sup terrā sine pre
uō. ¶Vester autē et capilli
capitis: omēs numati st. ¶No
lite ergo timere: multis passe
ribz pluris estis vos. ¶Heret
sibi sermo diuinꝰ et scīptura
pēdet ex superioribz. Prudēs
lectoꝛ caute sp subtilioꝛ sam
telligentiā: vt nō tuo sen
sui attēperes scīpturas: ꝫ scīp
turis nūgas sensū tuū: et in
telligas qđ sequatur. ¶Sup
dixerat. nolite timere eos qui
occidūt corp?: aiāz autē nō
possūt occidere. ¶Nūc loquitur
cōsequēter. nōne duo passe
res asse veneūt: et vn? ex illis
nō cadet sup terrā sine pre
uō. Et ē sensus. Si pua nūa
lia et vilia absq; deo aūtore
nō deuoūt. et in oibz ē pu
dentia: et que in his pitura
st sine dei voluntate nōn pe
reūt: vos qui eterni estis
nō debetis timere q absq; dei
vultus puidentia. ¶Iste sen
sus et supradictus est: Res
picite volatilia q̄ nō se
mīt neq; cōgregāt in horrea
et pr vester celestis pascit ea.
Nōne vos pluris estis illis?
Ar demtep. Cōsiderate lili
a agri quō crescūt. et relīq
Si autē sensū agri qđ hodie
est et cras in clibanū mittī
tur deus sic vestit: quāto ma
gis vos numē fidei. Quidā
codice duos passeres aiam

mtiptãtur et corp⁹. Quiqz
qꝫ passeres qui duobz semidu
lucã assibz veneũt: ad sensus
referũt. ꝓz quo illa ītelligen
tia toto euãgelio sermonis
corpoꝛi coaptetur nõ paruę
difficultatis ẽ. vestri autẽ et
capilli capitis oẽs numati sũt.
nolite ergo timẽ. multis pas
seribz meliores estis vos. Ma
nifestus siquidꝫ nrę expositi
onis sensus expressus ẽ: cur
timẽ nõ debeãt eos q̃ possũt
corp⁹ occidẽ aiãz autẽ non
possũt. Cũ si sme dei sacra
tia pua qꝫ aialia nõ deuorãt:
q̃tomagis hõ qui aplim fil
tus est dignitate. Qd autẽ
ait vestri autẽ et capilli ca
pitis oẽs numati sũt ĩmẽsam
dei erga homiẽs ostendit pro
uidẽtiã. et ineffabilẽ signat
affectũ. qd nihil nroꝝ deũ
lateat. et mã parua et ono
se dictu eius sentẽtiã nõ fugi
ant. Deridẽt mtelligentiã
euãgelicã hoc loco qui carnis
resurrectionẽ negant. qua
si nos et capillos qui nuã
ti sũt et a tonsore deiecti oẽs
dicamꝰ resurgẽ: cũ saluator
nõ dixerit vestri autẽ et ca
pilli omẽs saluãdi sũt ꝫ nu
meãti sũt. Vbi nuꝰ ẽ. sacra
numei demõstrat: nõ eius
dem numeꝛi obseruatio. Nolite putare q̃m veni pacẽ
mittere in terrã: nõ veni pa
cẽ mittere ꝫ gladiũ. Supra
dixerat. qd dico vobis in te
nebris dicite in lumine: et
qd in aure auditis pdica
te sup tecta. Nuꝰ infert qd
post pdicatiõz sequat. ad
fidem xpi totius orbis cõma
se diuisus est vnaqꝫq dom⁹
et infideles habuit credẽtes:
et ꝓpterea bellũ missũ ẽ bo
nis. vt auferatur pax ma
la. Tale quid et in genesi
aduersus rebelles homines
qui non fuerãt de oriente
et turrẽ extruere festinãbãt.
p quã celi alta penetrent
fecisse scribitur deus: vt di
uideret liguas eorũ. Vnde
et in psalmo
V
[illegible]. Veni enim separare hoiez
aduersus patrẽ suũ. et filiã
aduersus matrẽ suã. et nurũ
aduersus socrũ suã: et in
imica homis domestici eius.
Hic locus ꝑpe tisdẽ verbis
in mychea scribit. Et notã
dũ vbiqꝫq de veteri ĩstru
mẽto ponitur. vtriusq sesus
tãtũ et an et sermo cõsen
tiat. Qui amat patrem
aut matrẽ plusq̃ me: nõ
est me dignus. et reliqua.
Qui ante pmiserat non
veni mittere pacẽ ꝫ gla
diũ. diuidẽ homiẽs aduer
sus patrẽ et matrẽ q̃ socrũ:
ne quis pietatẽ religionu

testimoniũ

A Dauid pacẽ Dissipa dne
gẽtes q̃ bella volũt

anteferet: subiecit dicēs Qui amat patrē aut matrem plus ꝙ me: nō est me dignus. Et m̄ aliꝰ legim⁹ mātiuorū. Ordinate ī me thaitatē. Hic ordo m oī affectu necessarius ē. Ama p⁹ deū patrē: ama matrē: ama filios. Si autē necessitas venerit vt amor parentū ac filiorū dei amori ꝓponatur. et nō possit vtriꝙ seruari: odiū in suos pietas in deū seruāda ē. Nō ergo phibuit amari patrē aut matrē: ꝑ signāter addidit: qui amat patrē aut matrē plꝰ ꝙ me. Et qui nō accepit crucē suā et sequitur me: nō est me dignꝰ. In alio euāgelio scribitur. qui non accepit crucē suā cōtidie: ne semel putem⁹ ardorē fidei posse sufficere. Ꝓp crux portāda est: vt semp nos xpm amare doceamus. Qui recipit vos me recipit: et qui me recipit recipit eū ꝙ me misit. Ordo pulchꝝ. Ad ꝓdicationē mittit: donat periculā nō timēda: affectū subiungit religionū: auri et argenti supellectilem: es de zona exasperat. Dura euāgelistarū odio. Vnde ergo suptus: vnde victus necessaria. Austeritatē mādatoꝝ spe ꝓpat ꝓmissoꝝ. Qui vos recipit me recipit. et qui me recipit recipit eū ꝙ me misit. vt m suscipiēdis aplis vnusquisq; credētiū xpm se suscepisse arbitrāet. Qui recipit ꝓphetā in noīe ꝓphete: mercedē ꝓphete accipiet. et reliqua. Qui ꝓphetā recipit vt ꝓphetā: et intelligit eū de futuris loquentē: hic mercedē ꝓphete accipiet. Igitur vidi carnalit intelligētes ꝓphetas: mercedē non accepisse ꝓphetarū. Aliter. In omni ꝑfessione zizania mixtū est tritico. ꝑmiserat. Qui recipit vos me recipit: et qui me recipit recipit eū ꝙ me misit. Ad susceptionē mgrorū discipulos ꝓuocauerat. Poterat occulta cē credentiū respōsio. Ergo ꝛ psalmo. ꝓphetas et iudicē ꝓdicatorē debem⁹ recipe. et illis alimoniā mīstrare. Hoc dns ante ꝓcepta dicat nō psonas suscipiēdas esse ꝛ nomina. et mercedē nō ꝑdere suspicientes: licet indignus sit qui suscipitur sit. Et quicūq; potū dederit vni ex minimis istis amicē aque frigidē tātū ī noīe discipuli: amē dico vobis. nō ꝑdet mercedem suā. Legim⁹ in dauid ꝓphetā ad excusandas excusationes in ꝑtis. q̄ multi patrū suorū quasi iustas ꝓtendāt occasiones. ut ꝓ

vt qđ voluntate delinquit vi
deantur necessitate petere:
dñs scrutator cordis et renũ
futuras cogitationes m sin
gulis contuetur Dixerat q̃ re
apit vos: me rapit. Ds hoc
pcepti multi pseudo pphete
et falsi pdicatores poterant
mpedire: medicamus ẽ hinc
q̃ scandalo. dicens qui rapit
ustũ in noĩe ustĩ mer
cedem ustĩ accipiet. Ne sũ
poterat aliis musari et di
tere. pauptate phibeor tem
itus me retinet: vt hospita
lis esse nõ possim. Et hanc
excusatiõz leuissiõ pcepto
diluit. vt calidũ aque frigi
dę nõ calidę toto aio poti
gam. Frigidę mġt nõ ca
lidę ne q̃n calida paup
tatis et penurię ignoriã
omissio querẽtur. Tale qđ
et paulus vt ante iã dix
m. ad galatas pcepit. Cõ
muicat ig qui catheizatur
ei q̃ se catheizat. m omĩbz
bonis. Et discipulos ad
migrãdi refrigeria cohorta
tur: quia poterat quilibz
obtendẽ pauptatẽ: et pcep
tũ excludẽ. pmissq̃ ille pio
nat m mẽte: ille solut
questionẽ dicens. Nolite
errare: deus nõ irridetur
Quę enĩ seminauerit homo
hec et metet. Et est sensus.
Frustra causaris de mopi
a. eũ aliud habeat ꝺsq̃ta.
Me potes fallere tolꝺotãt.
ꝑ sato q̃ ptũq̃ semnaue
ris: tantũ et messurus sis

Explicit liber primus

Incipit lib' secundus.

Iohannes autẽ cũ au
disset m vi
culis opera
xpi: mittẽs
duos de dis
cipulis suis
ait illi. Tu es qui venturus
es. an aliũ expectam? Nõ
quasi ignorãs mtrogat: ip
se enĩ ceteris ignorãtibz: de
mõstrat dicens. Ecce agnus
dei: ecce qui tollit pcã mũ
di. Et patris vocem mtonã
tis audierat: hic est filius me
us dilectus: m quo ꝺplacui
michi. Ds quõ saluator ĩter
rogat vbi sit positus laza
rus vt qui locũ sepulchri
mdicauerãt saltẽ sic parẽt
ad fidem et viderẽt mortuũ
resurgẽtem sic et iohãnes
mtfinẽdus ab herode disci
pulos suos mittit ad xpm

vt p hanc omissionē videres
signa atq; virtutes crederēt
m eum et nigro mtrogāte
sibi discerent. Qđ autē sup
birent discipuli iohānis ad
uersus dnm. et haberēt aliq
quid mordacitatis ex luoe
et iudea: supior q; mtroga
tio demōstrauit euāgelista
referente. Tuc accesserūt ad
eum discipuli iohānis dicē
tes. Quare nos et phariseī
ieunam⁹ frequēt⁹: discipuli
autē tui non ieunāt. Et
alibi. Magister. cui tu pbu
isti testimoniū ad iordanē: ec
ce discipuli eius baptizāt
et plures veniūt ad eum.
Quasi dicerēt. Nos deseri
mur: hic turbas ē: ad il
lū turba cōcurrit. Tu es q
venturus es. an aliū expec
tamus? Non aut. tu es qui
venisti: ꝫ tu es qui vēturus
es. Et est sensus. Māda mi
chi quia ad mferna descen
surus sū. vtrū te et mferos
debeā āmūciare qui nūcia
re supios: an nō cōueniat
filio dei vt gustet mortē et
aliū ad hec sacramēta missu
rus es. Respondēs ihs ait
illis. Euntes renūciate io
hāni: que audistis et vidis
tis. Cēci vident. claudi am
bulāt: leprosi mūdātur.
surdi audiūt: mortui rsur
gūt. Johānes mterrogatue
rat p discipulos Tu es q̄ vē
turus es. an aliū expectam⁹?
Ipē signa demōstrat: nō ad
ea respōdens que mtrogat⁹
fuerat: ꝫ ad scandalū mūti
orū. Ite mquit et dicite io
hāni signa que cernitis: ce
cos videntes claudos ambu
lātes et reliqua. Et qđ hīs
nō mun⁹ē. paupes euāge
lizantur: Vel paupes spū
vel certe opib; paupes: vt
nulla mt nobiles et ignobi
biles mter diuites et egenos
m pditatione distātia sit.
Hec nigrī rigorē hec pcep
toris probāt vitatē. qm
omīs apud eū qui saluat ē
pt equalis est. Qđ autē
ait. et beatus est qui nō
fuerit scandalizatus in me:
minimos ponit sicut ī se
quētib; demōstrabit. Illis
autē abeūtib; cepit ihūs
ad turbas dicere de iohan
ne. Quid existis in deser
tū videre? Arundinē vento
agitatā? Ꝺz quid existis
videre? Homine mollib;
vestitū? et reliq. Di supior
serēna cōtra plana fuerat
vt plenaq; arbitrātur ī eo
qđ ait. beatus ē q̄ nō fuerit
in me scandalizatus? quo
nūc laudib; pditur?
Ꝺz quia turba curiosians
mtrogationis mysterium
nescebat. et putabat iohā

iohem

nem dubitaē de xpō quē ipē
mōstrauerat. vt intelligeret
iohānē nō sibi introgasse ſ
discipulis. quid existis mat
ti desertum: Quid ob hoc
vt homine videns calamo
simile qui oī vento curuif
tur. et leuitate mētis de eo
ambigēt quē ante pdica
rat: an forsitan simulis cō
tra me iudice cogitur et p
dicatio eius vanā sectatur
gloriā vt ex ea quęrat lu
cra. Cur diuicias capiat
vt affluat dapib; Horridis
vestatur ac melle siluestri:
An vt mollib; vestiatur.
pili camelorū tegumē eius
sūt. Huiusmodi cibus et
vestis carentis hospitio cū
piunt: et pdicatio veritatis
tale habet habitaculū. Q;
autē adulatores st et sectā
tur lucra et quęrūt diuici
as et delicijs affluūt et mol
libus vestiūtur: ish ī domu
bus regū sūt. Ex quo os
tenditur rigidā vitā et
austerā predicationē. vita
te debē aulas regū et mol
lia hoīm palatia declinare
Q; quid existis videre: pro
phetā. Etiā dico vob. et
plus q; phetā. In eo io
hānes ceteris phetis ma
ior est: q illu quē pdicaue
rat esse venturū. hic veisse
digito mostrauit dicēs. Ec
ce agnus dei: ecce qui tollit
pcā mūdi. Et quia ad pri
mulegiū phetale etiā bap
tiste accessit primū vt sui
dnm baptizaret. inde infert
meritorū augmentū sūgens
de malachia testimonii ī quo
etiā angelus pdicatur. An
gelū autē hic dicit iohānē
nō putem? natura sanctita
te: sed officij dignitate id ē
nūciū. q venturū dnm mu
nauit. Amē dico vob non
surrexit int natos mulie;
maior iohāne baptista.
Inter mulierū gnt natos.
his ergo pferūtur homib;. q
de mulieribz nati st et de
coaubitu viri: et nō ei qui
est natus ex virgine q spū
sancto. q; q; in eo qd dixit.
nō surrexit int natos mulie
rū maior iohāne baptista
nō ceteris phetis et patri
archis cūctis homib; iohā
nē pretulit: ſ iohānē cete
ris exequauit. Nō enī sta
tim sequit. vt si alij maio
res eo nō sint. ille maior a
lioꝝ sit: veri vt equalitā
tē habeat cū ceteris sanctis.
Qui autē minor est ī regno celorū maior est illo.
Multi de saluatore hoc in
telligi voluit: q qui minor
est tempe. maior est digni
tate. Nos autē simplicat
intelligim? q omīs sanctus

qui iã aĩ deo estmaior sit
illo qui adhuc cõsistit ĩ pre
lio. Aliud est enĩ coronam
victorie possidere: aliud ad
hur m acie dimicare. Qui
dã nouissimũ ãgelũ m celis
dnõ mistrãtẽ melioré voluit
atqe quolibz homiẽ pimo
qui versetur m terris. Ai di
cbz autẽ iohãnis baptistẽ
vsqz nuc regnũ celoꝝ vim
patitur. Si pimus iohãnes
vt supdixim⁹ penitẽtiã po
pulis nũciauit dicẽs. peni
tẽtiã agite appiquabit enĩ
regnũ celoꝝ: cõsequẽt̃ a di
cbz illuis regnũ celoꝝ vi
patitur et violẽti diripiũt
illud. Grandis ẽ enĩ vio
lẽtia m terra nos esse gene
ratos et celoꝝ sedẽ queré:
et possidere p virtutẽ. qd
nõ tenuim⁹ p natura. Oẽs
enĩ hoiẽs pphetę et lex vsqz
ad iohãnem pphetauerũt
Nõ q̃ p⁹ iohãnẽ excludat
pphetas. Legim⁹ eĩ m actibz
aplõꝝ et agabũ pphetas
se. et quatuor vgines filia
as philippi. Si q̃ lex et pro
phetę quos scptos legimus
q̃nq̃ pphetauerũt de dnõ
vacinati sũt. Qñ ergo dici
tur oẽs pphete et lex vsqz
ad iohãnẽ pphetauerũt xpi
temp⁹ ostendit: vt quem
illi dixerũt esse vẽturũ io
hãnes venisse oẽderit. Et
si vultis recipe. ipẽ est helias
qui vẽturus est. Qui habz
aures audiẽdi audiat. Hoc
qd dictũ est. si vultis recipe.
ipse est helias mystica esse et
egere intelligẽtia sequẽs dñi
sermo demõstrat dicens. Qui
habet aures audiẽdi audi
at. Si autem planus est
sensus et manifesta sua
quid neresse sint nos ad illi⁹
intelligẽtiã ppari. Helias
ergo iohãnes dicitur nõ secũ
dũ stultos phos et quosdã
hereticos qui μετεμψυχω
sip introduxit: sz q̃ iuxta
aliud testimoniũ euãgelij ve
nerit m spũ et virtute he
lie: et eandẽ sacti spũs gra
tiã habuerit vel mẽsurã.
Sz et vite austeritas rigor
q̃ mẽtis helie et iohãnis
pares sũt. Ille m heremo:
et iste m heremo. Ille zona
pellicea cingebatur: et iste
simile habuit cingulũ. Ille
qm̃ regẽ achab et iezabel
impietatis arguit fugere co
pulsus est: iste qua herodis
et herodiadis illicitas ar
guit nuptias capite trun
catur. Diũ qui ppẽa iohã
nẽ heliã vocari putẽt qd
quo m secũdo saluatoris
aduẽtu iuxta malachiam
pẽssurus helias est et ven
turũ iudicẽ nũciaturus. sic
iohãnes m pimo aduẽtu fe

cent. et vtroq; sit mianus pm
aduētus vel senū. Cui autē
assimulabo gnationē istam.
Simulis est pueris sedentib;
in foro: qui clamātes eequa
lib; suis dicit. Cecinim⁹ vo
bis et nō saltastis: lamēta
ti sum⁹ et nō plansistis. Ve
nit enī iohānes neq; man
ducās neq; bibens: et dicit
demoniū habet. Venit filius
homīs māducās et bibēs:
et dicit ecce homo vorax
et vini potator. publicano
rū et pctorū amic⁹. et iusti
ficata est sapia a filiis suis
Pueris in foro sedentibus
et clamātib; alter dicētib;
ad eequales suos cecinim⁹
vob et nō saltastis. lamen
tati sum⁹ et nō plāxistis
Quatur generatio istorū
scriptura dicente. Cui silē
existimabo gnationē istā.
Simulis est pueris sedētib;
in foro et clamātib;
Nō ergo nobis libera tribu
itur itelligētia et allegoria
mīpōtatio passiua. Si qđ
dictum sum⁹ de pueris ad
gnationis referēdū est si
militudinē. Pueri isti qui
sedent in foro hui⁹ de qui
b; ysaias loquitur. Ecce
ego et pueri mei qs dedit
michi deꝰ. Et in octauo
decimo psalmo. Testimoniū
dni fidele. sapiās prestans

Alit' lamētauimus

paruulis. Et alibi. Ex ore infā
tiū et lactētiū deus psecti
tasti. Isti ergo pueri sedent
in foro siue in agro. qđ figu
ratiue gnte dicitur vbi mi
ma venalia sūt. Et qua puls
uidelicet audire nolebant nō
ea tantū lenia sūt. sed plans
suauib; inclamauerūt. Ce
cinim⁹ vobis et nō saltas
tis. pnoscimus⁹ vt ad nrm
cātū bona opa facētis. et
saltretis ad nrās tibias. sic
saltauit et dauid ante ar
chā dni et noluistis. Lamē
tati sum⁹ et vos ad penite
tiā pnoscimus⁹. et ne hoc
quidē fecē voluistis spnen
tes vtrāq; pdicatiōē tam ex
hortationis ad vitutes qm
penitentie post petā. Per
mirū si dupliciē viam con
tēpseritis salutis. cū ieiunii
um et saturitatē pte spre
neritis. In ieiuniū vobis
placet: aut iohānes disci
puit. In saturitatē aut filius
homīs. Quoꝝ alterū de
monū habētem: alterū
voratorem et ebriū nūcu
pastis. Ergo quia vos no
luistis retrpe vtrāq; disci
plinā iustificata est sapientia
a filiis suis. id ē dei dispēsa
tio atq; doctrina et ego qui
sū dei sapiētia et dei vtus
iuste fecisse ab apostolis me
is filiis approbatus sū. quib;

reuelauit pater que a sa
pientib; abscõdit et pru
dentib; apud semetipsum.
In quibusdã euãgelijs le
gitur. Justificata est sapi
entia ab opib; suis. Sapi
entia quippe nõ querit vons
tõnũ ꝫ operũ. Cũ cepit
ihus exprobare ciuitatib; in
quib; facte sũt plurime vir
tutes. quia nõ egissẽt penite
tiam. Exprobatio ciuitatũ
corozaym et bethsaide et ca
pharnaũ capitulũ huius ti
tulo panditur. q ideo exp
brauerit eis. quia post fac
tas virtutes et signa q̃z plu
rima nõ egerũt penitentiã
Ve tibi corozaym et ve tibi
bethsaida. quia si et in ty
ro et sydone facte essẽt vir
tutes que facte sũt in vobis.
olim in cilicio et cinere peni
tentiã egissent. Veruũ di
co vob tyro et sydoni remissius
erit in die iudicij q̃ vobis.
Corozaym et bethsaida ur
bes galilee. a saluatore plã
gũtur. q post signa atq; vir
tutes non egerint penitẽ
tiã et pferũtur eis tyrus et
sydon. urbes idolatrie et
vicijs dedite. Preferũtur au
tẽ ideo quia tyrus et sydon
naturalẽ tantũ legẽ cilicia
uerũt. iste vero post trans
gressionẽ naturalis legis et
scripte. etiam signa que apd
eas facta sũt paruipenderunt.
Querim⁹ vbi sptũ sit q in
corozaym et bethsaida dns
signa fecerit. Supra legim⁹
Et circuibat ciuitates omes
et vicos: curans omẽ infirmi
tatẽ et reliqua. Inter ceteras
ergo urbes et vitulos estimã
dũ est in corozaym q̃z et beth
saida dnm signa fecisse. Et
tu capharnaũ nũq̃ vsq; in
celum exaltaberis. vsq; ad
infernũ descendes. In altero
exemplari reperimus. Et tu
capharnaũ quę vsq; ad celũ
exaltata es. vsq; ad infernũ
descendes. Est duplex in
telligentia. Vel ideo ad in
fernia descendes. quia cõtu
pdicationẽ meã superbissime
restitisti. vel ideo quia exal
tata vsq; in celũ meo hos
pitio et meis signis atq; vir
tutib; tãtũ habens priuilegi
um maiorib; plectenis sup
plicijs q̃ his credere noluisti.
Quia si in sodomijs facte
fuissent virtutes. que facte
sunt in te. forte mãsissent
vsq; in hũc diem. Quęrat
prudens lector et dicat. Si
tyrus et sydon et sodoma
potuerũt agere penitentiã
ad predicationẽ saluatoris
signorũq; miracula. nõ st
in culpa q̃ nõ crediderunt
ꝫ vicium silentij in eo est
q̃ actutis penitentiã nolu

ut prędicare. Ad quod facil
et aperta responsio est. igno
tare nos iudicia dei. et singu
larũ dispẽsationũ eius sac̃
menta nescire. ¶Positũ fuerat
dnõ iudeę fines nõ credere.
ne iustam phariseis et sacer
dotibz occasionẽ psecutionis
daret. Vnde et aplis ante
passionẽ pręcepit. in viã gen
tiũ ne abieritis. et in ciuita
tes samaritanorũ ne itroi
eritis. Corozaym igitur et
bethsayda dãnãtur qa pre
senti dnõ credere noluerũt:
tyrus et sydon iustificãtur
quia aplis illius crediderũt.
Non quęras tpa: ni credẽ
tiũ miracula saluẽ. In ca
pharnaũ autẽ quę mirę
tatur villa pulcherrima con
dẽnatur incredula hierusa
lem. aut diatur pezebelẽ.
Justificata est sodoma ex te.
In illo tpe respondens ihesus
dixit. Cõfitror tibi pater
domine celi et terre. et reliq.
Confessio nõ semp penitẽ
tiam sz grãrũ actiõz signifiet.
vt in psalmis sepissime legi
mꝰ Audiat qui saluatorẽ
nõ natũ sz creatũ cognoscat:
q patrẽ suũ vocet celi et
terre dnm. In cui et ipe cre
atura est: et creatura suũ
conditorẽ patrẽ appellare
potest. stultũ sunt nõ et sui
et celi ac terre dnm vl prez
sumulũ appellãt. Quia ab
stõdisti hec a sapiẽtibz et
prudentibz et prudẽtibus:
et revelasti ea paruulis. Gra
tias agit et exultat in prẽ
q aplis adnẽtis sui apue
rit sacramẽta. que ignorauc
rit scribe et pharisei. q sibi
sapientes videntur et in con
spectu suo prudẽtes. Justifi
catu ẽ sapiẽtia a filiis suis.
Im pater: qm sic fuit plan
tũ ante te. Blandiẽtis affũ
loquitur ad patrẽ: vt cplũ
m aplis bñficiũ compleat.
Oia mihi tradita sũt a pre
meo. Et tradente patre et
accipiente filiũ mystice in
telligę. Alioquin si iuxta nos
tra fragilitatẽ sentiẽ volu
mus: cum cepit habẽ qui
accepit: incipiet nõ habere
qui dederit. Traditu autẽ
sibi oia nõ celũ et tra et cle
menta intelligẽda sũt et ce
tera que ipse fecit et condi
dit: sz hi qui p filiũ accessum habent ad patrẽ et
ante rebelles dei postea se
cure aperiũt. Et nemo no
uit filiũ nisi pater: nec
patrẽ quis nouit nisi filiu
us. et cui voluerit filius re
uelare. Erubescat enomiu
us tantũ sibi notiam pris
et filij qntũ alterutru inter
se habent vendicãs. Nõ si
mꝰ contẽdit. et suã cõsola

tur nisi aīa quā sequitur
et cū voluerit filius rem
lare. aliud ē naturę equa
liter nosse qđ nouerīs alī
ud reuelantis dignatione
Venite ad me oēs qui la
boratis et onerati estis et
ego reficiam vos. Grauia
onera esse petri et zachari
as pphetā testatur: multi
tem dicens sedere sup tale
tū plūbi. Et psalmista cō
pbat. Iniquitates meę ag
gratiate sūt sup me. Vel
tertę qui ugo legis ḡiussiō
\eos pmebātur: ad euāgelij gra
tiā īuitat. Iugū eni meū
suaue est: et onus meum
leue. Quō leuius legi euā
gelium? ni in lege homicidi
um. in euāgelio ira dāne
tur? Qua ratione euāge
liū gratia facilior? ni in le
ge adulteriū. in euāgelio
cōcupiscentia punitur? In
lege multa pcepta sūt: quę
aplūs nō posse cōplere pię
nissime docet. In lege opa
requirūtur: quę qui fecerit
viuet in eis. In euāgelio
voluntas quęritur: quę si ea
ni effectū nō habuerit. in
primis nō amittit. Euāge
lium ea precipit quę possu
mus ne sz cōcupiscamus? hō
nis arbitrio nrō est. Lex enim
voluntatē nō punit. punit
effectū: ne adulteriū fiunas

fingę in pcessione aliquā
virginē prostitutā: hęc ap
euāgelium quia voluntate nō
peccat virgo suscepit. in lege
quasi corrupta repudiatur
In illo tpe abiit c. duodecim
ihūs sabbato p sata. discipu
li autē eius esurientes cepe
runt vellere spicas et mandu
care. vt in alio quoq; euāge
lista legim? propter nimiā im
portunitatē ne vestendi qđē
habebant locū. et ideo qua
si homines esuriebant. Ad
autē spicas segetū manib;
confricant. et inedią cōsolāt
vitę austeriorus indicū est.
nō pparatas epulas sz cibos
simplices quęrēdo. Pharisei autē videntes dixerūt.
Ecce discipuli tui faciūt: qđ
nō licet eis facere sabbatis.
Nota q primi apostoli salua
toris litteram sabbati destruūt
aduersū hebionitas qui tm
ueteres recipiāt aplōs. pau
lū quasi transgressorē le
gis repudiant. Et ille dicit
eis. Non legistis quid fecit
dauid qn esurijt. et qui cū
eo erant. quō intrauit i do
mū dei et panes propositio
nis manducauit: quos non lice
bat ei edere. neq; his qui
cū eo erant nisi solis sacer
dotibz: Ad confutāda calū
nia pharisęorū. veteris re
cordatur hystorię. qn dauid

fugiens saulē venit in no
bam. et ab abimelech sus
ceptus sacerdote. postulau
rabos. Cui cū panes lay
cos nō haberet dedit ei cōse
cratos quib⁹ nō licebat vesci
nisi solis sacerdotib⁹ et leui
tis. Et hoc tantū mirroga
uit. si mūdi essent pueri a
mulieribz. et illo respondē
te ab heri et nudiustertius
nō dubitauit panes dare
melius arbitratus ꝓpheta
dicente. misericordiā volo
et nō sacrificiū. de famis
piculo homines liberare
ꝙ deo offerre sacrificiū. Hos
tia enī placabilis deo: hoī
nū salus est. Opponit ergo
dnūs et dicit. si et dauid sē
est et abimelech pontifex a vob
nō reprehēditur. ꝙ legis vt
ꝙ mādatū ꝓbabili excusa
tione trāsgressi sūt. et fames
in causa est. aut eandem fa
mē non probatis in aplis
meis quā ꝓbatis in ceteris
qmq⁹ et in hac multa dis
tantia sit. Isti spicas i sab
bato manu cōfricāt illi pa
nes comederūt leuiticos. et
ad sabbati solēnitatē ante
debāt neomeniarū dies.
quibz in cōmuno requisit⁹
fugit ex aula regia. Obser
ua ꝙ panes ꝓpositionis
nec dauid nec pueri eius ac
ceperunt. antequ se a mulie
ribz mūdos esse responderūt.
Aut non legistis in lege. ꝙ
sabbatis sacerdotes in templo
sabbatū violant et sine cri
mine sunt. Calūniamini
inquit discipulos meos. cur
ꝙ segetes transeūtes spicas
truerint. et hoc fecerunt fa
mis necessitate cogente. cui
ipsi sabbatū violetis in tē
plo. īmolātes victimas.
cedentes hyreos et tauros
holocaustū supp lignoꝝ stru
em incendio cōcremātes.
et iuxta alterius elāgely
fidem. circūcidētes puulos
sabbatis et dū aliam legē
seruare cupitis fr—
sabbatū destruatis. Nunq⁹
aute leges dni sibi contra
rie sūt. Et prudent⁹ vbi trās
gressionis discipuli sui ar
gui potuit. dauid et achi
melech dicit exempla sequi
tos. Veram autē et absq⁹
necessitatis obtentu sabbati
pūaricatiōz. in ipōs refert
qui calūniā fecerūt Dico
autē vobis quia templo ma
ior est hic. Non pnomen
sed aduerbiū loci legendū
ꝙ maior templo sit locus
qui dmi templi teneat.
Si autē scissetis misericordi
am volo et nō sacrificiū.
nunq⁹ cōdēnassetis innocētes.
Cuius est misericordiā volo
et nō sacrificiū. supi dictum

Quod autē sequitur: nūq̄d
odēnasse⁹ īnocētis īnocē
tes de aplis intelligendū.
Et est sensus. Si misericor
diā comprobastis achime
leth eo q̄ fame pcliantē
dauid refocillauit et pueros
eius: quare meos discipu
los odemnatis qui nihil
tale fecerūt. Et cū inde trās
isset venit in synagogā
eorū: et ecce homo manū
habens aridā. Et erat
autē iste est: qui curatus ī
synagoga. Et notādū q̄
non in itinere et foris sed
in conclabulo iudeorum
manus arida fuerit restitu
ta. Et inrogabāt eū dicen
tes. Si licet sabbatis curare
vt accusarent eū. Quia de
structiōe sabbati quā phari
sei arguebant: pbabili ex
emplo excusauerat: ipē
alumnari voluit: et inro
gant vtrū liceat sabbatis
curare: vt si non curauerit
rebellionis: si curauerit trās
gressionis accusent. Ipse
autē dixit illis. Quis erit
ex vobis homo qui habet
ouē vnā. et si ceciderit hec
sabbatis in foueā nōne te
nebit et leuabit eam. Quā
tomagis melior est homo
oue. Itaq; licet sabbatis be
nefice. Sic soluit ppositā
questionē: vt inrogantes
animas condēnaret. Si vos
inquit in sabbato ouem et
aliud q̄libz animal in foue
am decidens quātocius eā
pe festinatis nō animāli sed
vestre animae consulētes:
q̄tomagis ego hominē q̄
multo melior est oue de
beo liberare. Tunc ait hoī:
extende manū tuā. Et ex
tendit: et restituta ē sani
tati sicut et altera. In euā
gelio quo vtūtur nazare
ni et hebionite. qd̄ nup in
greci de hebreo sermōe trās
tulimus. et qd̄ vocatur a
plerisq̄ mathei autētica.
homo iste qui aridā habz
manū. cementarius scribit:
istiusmoi precibz auxiliū
petens. Cementarius eram
manibz victū quēritans.
precor te ihū vt mihi res
tituas sanitatē: ne turpiter
mendicē cibos. Usq; ad ad
uentū saluatoris arida ma
nus in synagoga iudeorū
fuit: et dei opa nō fiebāt
in ea. Postq̄ ille venit in
terras: reddita est ī aplis
credentibz dextera et oper
primo restituta. Exeūtes
autē pharisei: consiliū fa
ciebāt aduersus eū quō eū
perderent. Quod dnō moli
unt insidias: luor ī causa
est. Quid eū faceret: vt
pharisēos ad misericordiam

sui ꝓuocaret: ℣empe qđ
homo extenderat manum:
quis phariseorũ in die sab
bati non extendit manũ
portans cibos. caluꝝ ponẽ
gens. et cetera que victui
necessaria sũt. ℣i ergo ma
nũ extendere. et victualia
subleuare vel ponẽ in sab
bato nõ est crimen: cur hoc
in alio arguãt. qđ ipsi fa
cere coarguũtur: ꝑsertim
cũ iste cemẽtarius nihil ta
le portauerit: ꝙ ad preceꝑ
tũ dñi solã extenderit ma
nũ. ℣Ihs autẽ sciens cogitat
mdx. ℣ciens insidias eorũ
q̃ vellent ꝑdere saluatorẽ
suũ retulit mdx vt phari
seis occasionẽ cõtra se impi
etatis auferret. ℣ece puer
meus quem elegi dilectus
meus. ℣ esayam ꝓphetam
ex ꝑsona ꝑis hoc dicitur
ponã spm̃ meũ sup eum.
℣piritus ponitur nõ sup
dei verbũ et vngẽtũ. qui
de sinu patris ꝓcessit: ꝙ sup
eum de quo dictũ est. ecce
puer meus. Nec ꝙ audiet
quis in plateis vocẽ eius.
℣ata enim et spaciosa via e.
que ducat ad ꝑditoꝝ: et
multi ingrediũtur ꝑ eam.
℣ cum multi vocẽ nõ audiũt
saluatoris: quia nõ sũt in
arta via. sed in spaciosa.
℣ariter quassatã nõ cõ
fringet: et linũ fumigans
nõ extinguet. ℣ cum peccatori
nõ porrigit manũ. nec por
tat onus fratris sui: iste
quassatũ calamũ cõfrigit:
et qui modicã scintillã fidei
cõtinuit in paruulis: hic linũ
extinguit fumigãs. ℣uorũ
xps vtrũq; non fecit. Ad hoc
enim venerat: vt saluũ faceret
qđ ꝑierat. ℣ tũc oblatus est
ei demonium habens cecus et
mutus: et curauit eum. ita
vt loqueretur et videret. Tria
signa simul in vno hoc
ꝑpetrata sũt. ℣cecus videt:
mutus loquitur: possessus
a demone liberatur. ℣d et
tũc quidẽ carnaliter factũ e:
sed cotidie cõpletur in cuer
sione credentiũ: vt expulso
demone ꝑmũ fidei lumẽ as
pirãt. deinde in laudes de
tacentia ꝑius ora laxent.
℣hs autẽ sciens cogitatio
nes eorũ: dixit eis. ℣mne
regnũ diuisũ cõtra se deso
labitur. Turbe stupebant
et confitebãtur eũ qui tãta
signa faciebat esse filiũ da
uid: pharisei vero opa da
nato principi demoniũ deputabãt.
℣ubi; dñs nõ ad dicta sed
ad cogitata respondit: vt
vel sic cõpellerent credere
potentie eius: qui cordis
videbat occulta. ℣i sathanas
sathanã ejicit: aduer

sus se diuisus ē. Quō ergo stabit regnū eius: Nō pt regnū et ciuitas cōtra se diuisa stare pstare: ꝛ quō concordia puę res cessāt. sic discordia maxime dilabūt. Si ergo sathanas pugnat contra se. et demō munitus est demonis. debēt nā mū di venire cōsūmatio. nec haberent in eo locū aduersarię potestates. quarū inter se bellū pax hoīm est. Si autē putatis o scribe et pharisei. ꝙ recessio demoniū obedientia sit in principē suū. vt hoiēs ignorātes fraudulenta simulatoē deludāt: quid potestis dicere de corpum sanitatibz quas dns petrauit: Aliud est si membroꝝ ꝛ debilitates. et spūalium vitiū mīsignia demoībz assignetis. Si ego ī beelsebub ejcio demonia: filij vestri in quo ejciūt: Ideo ipsi iudices erūt vestri. Si hos iudeoꝝ vel exorcistas gentis illius ex more significat: vel aplos ex eoꝝ stirpe generatos. Si exorcistas qui ad īuocatiōē ejciebāt demones: coartat mīrognatione prudenti vt confiteāt spūs sācti opus esse. Q si expulsio demoniū mēt in filijs vestris deo nō demoīb; deputatur: quare in me idem opus non eandē habeat et musam. Ergo ipsi iudices vestri erūt: nō ptā te ꝛ opatione. Dū illi expulsionē demoniū deo assignāt: vos beelzebub pīncipi demoniorū. Dm autē de aplis dictum est. qd ꝛ magis intelligere debem⁹: ipi erūt iudices eoꝝ: quia se debūt in duodecī solijs: iudicantes duodecī tribz isrl. Si autē ego in spiritu dei ejcio demones: igitur puenit in vos regnū dei. In luca istū locū ita legimus scriptū. Si autē ego ī digito dei ejcio demones. Iste est digitus quē et cōfitētur magi qui cōtra moysen et aaron signa faciebant: dicentes. Digitus dei ē iste. Quo tabule lapidee scripte sunt in mōte syna. Digit⁹ manu⁹ et brachiū dei filius est. et digitus eius spūs scī: patris et filij et spūs scī vna substā est. Non te scandalizet mēbroꝝ mequalitas: nā edificat corpis vnitas. Puenit in vos regnū dei. vel sapīm significat: de quo in alio loco scriptū est. Regnū dei intra vos ē. et medius stat int⁹ vos quē nescitis. vel certe illud regnū qd et iohānes et ipē dns prędicauerant. penitētiam

agite. appiquabit eni tgnū
gloz. Est et ternū regnum
stipitur sacte qđ auferetur a
iudeis: et tradetur genti fa
cienti fructus eius. Aut quo
pt qsqm intrare in domū
fortis et vasa eius direpe:
nisi prius alligauit fortē. et
tūc domū eius direpiat.
Non debem esse securi: ad
uersarius noster fortis vic
toris qz vocib; coprobatur.
Domus illius mūdus qui
in maligno positus est: nō
creatoris dignitate z mag
nitudine deliquētis. Va
sa eius nos quōdā fuimus.
Alligatus est fortis. et reli
gatus in tartarū. et domi
natus pedr: et direptis e
dibus tyranni captiua duc
ta captiuitas. Qui nō est
mecū cōtra me est: et q nō
colligit mecū spargit. No
putet quisqz hoc de hereti
cis dictū et scismaticis qzqz
et ita ex superfluo possit intel
ligi. z ex sequētibz tertia
qz sermonis ad diabolū refer
tur: eo qđ nō possint opa
saluatoris beelzebub opib;
compari. Ille rapit aiās
homī tenere captiuas: dns
liberare. Ille predicat idola:
hic vnius dei notitiā. Ille
trahit ad vitia: hic ad vir
tutes reuocat. Quō ergo
possūt habere concordiam:
quorū opa diuisa sūt. Qui
cūqz dixerit verbū cōtra fili
um hois: remittetur ei. Qui
autē dixerit contra spīritū
sanctū: nō remittetur ei neqz
in hoc seculo neqz in futuro.
Et quō quidā nrōrū episco
pos et presbiteros post blas
phemiā spīritus sancti in sui
gradū recipiūt: cū saluator
dicat oēm blasphemiā etoe
pcm dimitti hominib; qui
autē in spīm scm blasphe
mauit. nō dimitti ei neqz
in pnti tpe neqz in futuro.
nisi forte illud de marco aut
gelista sumam exēplū. qui
causas tātę rei manifestius
expressit dicens. quia dice
bāt spīm īmūdū habz. Er
go quicūqz opa saluatoris
beelzebub principi demoniū
deputarit: et dixerit filium
dei habere spīm īmūdū: hu
ic nullo tpe blasphemia re
mittetur. Vel ita locus iste
intelligendus ē. Qui verbū
dixerit contra filiū hominis
scandalizatus carne mea et
hac hominē tantū arbitrās
qđ filius sim fabri. et fratres
habeā iacobū et ioseph et
iudā. homo vorator et vi
ni potator sim: talis opinio
atqz blasphemia qzqz culpa
nō careat erroris. tū habz
venia. propter corpis vilitate
Qui autē manifeste intel

lugens opa dei cũ de virtute
negare nõ possit eadem si
mulatus iudia caluniat
et xpm dei verbũ et opa
spiritus sancti dicat esse bel
zebub: isti nõ remittetur
neq; in pnti seculo neq; in
futuro. Aut facite arborem
bonã et fructũ eius bonũ:
aut facite arborem malã
et fructũ eius malũ. Ex
fructibz enĩ arbor cognoscã
tur. Constrigit eos syllogis
mo quem greci vocãt
nos meutubilẽ pos
sumus appellare: qui mi
rantes hmoi de cõcludit
et vtroq; cornu pmut. Si
mquit diabolus ẽ: bona
opa facẽ nõ pt. Si autem
bona sũt quę facta terre
nis: sequitur vt nõ sit dia
bolus qui ea faciat. Neq; ei
fieri pt: vt ex malo bonũ.
aut ex bono oriatur malũ.
Qd autẽ sequitur. pgenies
viperarũ quõ potestis bo
na loqui cũ sitis mali: os
tendit illos arborẽ malã.
et tales affere fructus blas
phemię redundãtis. quali
a habeant semina diabo
li. Bonus homo de bono
thesauro pfert bona: et ma
lus homo de malo thesau
ro pfert mala. Vel ipos
iudeos dnm blasphemãtes
ostendit de quali thesauro
blasphemias pferant: vel
tũ supiori questione heret
sententia: q; modo nõ pos
sit bonus homo pferre ma
la nec malus bona: sic nõ
possit xps mala nec diabo
lus bona opa facẽ. Dico
autẽ vobis qm oẽ verbum
ociosũ qd' locuti fuerit homines:
reddent rationẽ p eo in die
iudicii. Hoc q; heret cũ su
piorubz: et est sensus. Si oci
osũ verbũ qd' nequaq; edi
ficat audiẽtes non ẽ absq;
piculo eius qui loquitur:
et in die iudicii reddituros
est vnusquisq; rationẽ ser
monũ suorũ. Quomagis
vos qui opa spiritus sancti
caluniamini. et dicitis me
in beelzebub prĩcipe demo
niorũ eicere demonia. red
dituri estis rationẽ calum
nię vrę. Ociosũ verbũ ẽ:
qd' sine vtilitate et loquẽ
tis dicitur et audiẽtis: si o
missis seriis. de rebus frivo
lis loquamur: et fabulas nar
remus antiquas. Ceterũ
qui scurrilia replicat et ca
chinnos ora dissoluit: et ali
quid pfert turpitudis: hic
vbi nõ ociosi q; ĩmundi tenebit
reus. Tunc responderũt ei
quidã de scribis et phariseis dicentes. Volumus a te
signũ videre. Hic signum
postulãt: quasi que vide

rant signa nō fuerunt. Iz
m alio euāgelista quid pe
tant plenius explentur.
Volumꝰ a te signū vidē de
cēlo. Vel in more heliç ig
nem de sublimi venīe cu
piebant. Vel in simulatu
dīnē samuelis tempoe es
tuo contra naturā lon
mugire tonitrua. chorus
care fulgura. hymbres ru
ere: quasi nō posset illa
luminari. et dicere ex oīb
tis et variis aeris passio
nib; admisse. Nā qui ta
lūnaris ea que oculis vi
des manu tenes vtilitate
sentis? quid fictumꝰ es
de his que de cēlo venerūt.
Vtiq; respōdebis et magos
in egypto multa signa fe
isse de cēlo. Ait illis. Gene
ratio mala et adultera.
Egregie dixit adultera:
quia dmiserat virū: et
iuxta ezechielē multis se
amatoribꝰ copulauerat. Sig
nū quērit: et signū non
dabitur ei nisi ionę pphe
tę. Finit ei fuit ionas in
ventre cēti tribꝰ diebꝰ et
tribꝰ noctibꝰ: sic erit filius
hominis in corde terre tribꝰ
diebꝰ et tribꝰ noctibꝰ. De
hoc loco plenius in cōme
tariis ionę pphetę disputa
uimꝰ. Ad illū ergo locum
lectoris diligentiā mittimꝰ
hoc breuiter nūc dixisse cō
tentiꝰ. Ip synodochice totū
intelligatur ex pte nō q
omēs tres dies et tres noc
tes in inferno dns fuerit:
sz in pte pasceues et dnī
cę et tota die sabbati tres
dies et totidem noctes in
telligantur. Viri niniuę
surgēt in iudicio cum
gnātioe ista: et cōdēnabūt
eam. Non sentētię pnātē:
sz oationis exēplo. Et ecce
hic plus qz iona. Hic ad
verbū loci: nō pnomen
intelligas. Jonas secūdū
lxx intpres triduo pdica
uit: ego tanto tempore. Ille
assyrius gentis maredulę:
ego iudeus pplō dei. Ille pe
grinus: ego ciuis. Ille vo
ce locutus est sīplici. nihil
signorū faciēs: ego tanta
signa faciēs. beelzebub in
lūnā fiducio. Plus ergo
est iona hic: id est impię
sentiarū inter vos. Regi
na austri surget in iudicio
cū generatioe ista et con
dēnabit eā: quia venit a
finibꝰ terre audire sapien
tiā salomonis. Quōd nō
condēnabit regina austri
pplm iudęorū: quo cōdē
nabūt nūnuare isrēlę in
credulū. Ista est autem
regina saba de qua in re
gū volumie et in palipo

menō legim⁹ quę p trāsas
difficultates gente sua et
impio derelictis venit m
udęā sapiētiā audire sa
lomonis. et ei multa mu
nera detulit. ¶ In nouissi
autē et m regina saba
occultæ fidei nationū prę
fertur israheli. ¶ Cū autem
immūdus spūs egressus ab
homīe: ābulat p loca arida
querens requiem et nō inue
nit. et reliqua. ¶ Quidā ishī
loitā de heresibus dictū pu
tant: qp immūdus spūs qui
m eis ante habitauerāt qñ
gentiles erant: ad ossessionē
veræ fidei reuocatur. postea
vero cū se ad heresim trās
tulerint et simulatis vir
tutibz ornauerīt domū suā
tūc alijs septē neqȝ spūbz
adductis reuertitur ad eos
diabolus et habitet m eis:
fiāt qȝ nouissia eorū peio
ra prioribz. ¶ Multo quippe
peiore cōditione sūt hereticā
qȝ gentiles: quia m illis
spes fidei est: m istis pug
na discordię. ¶ Cū hęc intel
ligentia plausū quēdā et
colorē doctrinę præferat: nec
tio an habeat veritatem.
¶ Ex eo cū qp fmita vel pa
bola vel exemplo sequitur:
sic erit generationi huic pes
simę: cōpellim⁹ nō ad here
ticos et quoslibz homines
sed ad udęoꝝ pplm referre
pabolā. vt cōtentus non
passimus et vagus i diuer
sū fluctuet atqȝ misipien
tiū more turbetur: sed he
rens sibi vel ad priora vl
ad posteriora respondeat
¶ Immūdus spūs exuit a u
deis qñ acceperūt legem:
et ambulauit p loca arida
querens sibi requiē: expul
sus videlicet a udęis ābu
lauit p gentiū solitudines:
que cum dnō postea credi
dissent ille nō inuēto loco i
nationibz dixit. ¶ Reuertar
in domū pristinā vnde exi
ui: habeo udęos qs ante
dominū. ¶ Et veniēs inuēit
vacantē. scopis mūdatā.
¶ Vacabat ei templū udęo
rū: et xpm hospitē nō ha
bebat dicentem. surgite et
abeam⁹ hinc. ¶ Et in alio
loco. Dimittet vobis dom⁹
vrā deserta. ¶ Quia igitur
et dei et angeloꝝ presidi
a non habebāt et ornati
erant supflus obseruati
onibz legis. et traditionibz
phariseorū: trucidantur ad
eos diabolus ad sedē pris
tinā: et septenario sibi nu
mero demoniū addito. ha
bitat pristinā domū: et fi
unt illius ppli nouissia pe
iora prioribz. ¶ Multo enī
nuc maiore demoniū nūd

V loci

possidentur blasphemātes
m synagogis suis xpistū
ihm. qs m egypto possessi
fuerāt antē legis notitiā.
Nūa aliud est venturū
nō credere: aliud eū nō sus
cepisse qui venerit. Septe
narīū autē numerū adiuū
tū diabolo vel ꝓpter sabba
tū mīligr. vel ꝓpt' nūm
spūs sancti? vt quō m
esaya sup virgā de radice
isse. et florē qui de radice
eius cōscendit. septē spūs
virtutū descendisse narra
tur: ita econtrario vitio
nūs m diabolo cōsenuis
sit. Adhuc eo loquēte ad
turbas: ecce mater eius et
fratres stabāt foris quere
tes loqui ei. Dixit autē ei
quidā. Ecce mater tua et
fratres tui foris stāt: quere
tes te. Occupatus erat do
mīn̄ m ope sermois m
doctrina pplōrū m officio
pdicādi mater et frēs ve
nerāt et foris stābāt. et ei de
siderant loqui. Cui quidā
nūciauit saluatori. ecce mr
tua et fratres foris stant
quērentes eum. Videtur
mihi iste qui nūciat nō
fortuitu et simplicit nūcia
are. s insidias tendē vtuī
spirituali operi carnē et
sāguinē preferat. Vnde
et dns nō quo matrē ne
garet: et fratres. ecce con
tepsit: s quo responderet i
sidianti extendens manū
m discipulos ait. Ecce mr
mea et fratres mei. Iste fr
mater mea: q me cotidie i
credentiū animis generat
Iste fr fratres mei: qui fa
cerit opa patris mei. Nō er
go uxta marcionē et ma
nicheū matrē negauit:
vt natus de phantasmate
putaretur: sed aplos ogna
tionē pretulit: vt et nos
m cōpatione dilectiōis ma
m spiritū preferam? Ecce
mater tua et frēs tui foris
stāt quērētes te. Quidā
fratres dnī de alia vxore
ioseph filios suspicātur:
sequētes deliramēta apo
cryforū: et quādā mecha
mulierculā cōfingētes. Nos
autē. sicut m libro quem
cōtra heluidiū scripsimus
continetur. fratres domi
nō filios ioseph. s cōsobri
nos saluatori. sororis ma
ris liberos intelligim? ma
tertery dnī: que esse dicit
mater iacobi minoris et
ioseph et iudę. quos i alio
euāgelio loco fratres dnī
legim? appellatos. Fratres
autē cōsobrinos dicī: ois
scriptura demōstrat. Dica
m? et aliter. Saluator lo
quitur ad turbas mīrise

tus: erudit nationes. Mater eni et fratres hoc ē synago ga et ppli uidere foris stant: et mtrare desiderāt: et sermone eius indigni sūt. Quēq; rogauerit et que fierit: et nūcui nuserit: ref ponsū a deo accipiet liber eos esse arbitrij: et mtrare posse si uelint et ipi credere: qui tm mtrare non poterunt nisi sactos rogauerit. alios

In illo die. cap^m 13^m

Exiens ihs de domo sedebat secus mare: et congregate sūt ad eum turbe multe. populus domū ihu non po terat intrare: nec esse ibi ubi apli audiebāt myste ria. Idcirco miserato i mi seriors dns egreditur de do mo sua. et sedet iuxta sēli huius mare: ut turbe ingre gentur ad eum. et i litore audiāt. que intus non me rebāt̄ audire. Ita ut na uicula ascendēs sederet: et omis turba stabat i litore. Ihis m medijs fluctibz ē. hinc inde maris tūdit: et i sua maiestate securus ap ppiquare sinit terre nau icule suē: et ppls nequaq; periculū sustinens nec tēpe statibz turbidatus quas fer re non poterat: stabat i lito re fixo gradu: ut audiat que dicūtur. Et locutus e

eis multa m parabolis dicēs. Turba nō unus sentētie ē ss diuersarū m singulis vo lūtatū: unde loquit ad eā m multis parabolis: ut iux ta varias voluntates diuer sas reaptet disciplinas. Et notādū q; nō oīa locutus sit eis m parabolis ss multa ibi eni dixisset cuīm m para bolis: absq; emolumēto ppli teretissent: pscripta muset obscuris: ut p ea que intelli guit puocētur ad ea que nō intelliguit. Ecce exit qui sē minat seminare. Intus erat domi uersabatur: loq̄bat discipulis sacīmēta. Exiit ergo de domo sua q; semi nat uerbū dei: ut seminaret in turbis. Significatur autē salua iste qui seminat ee filius dei et patris m ppls se minare sermonē. Et simul obseruia hat esse pīmā pa bolā: que ei mitigatione sua posita sit. Et cauēdū est ubiq; dns expoit ser mones suos. et rogatus a discipulis intrisecus disse rit: ne uel ~~aliud uel minus~~ uel minus uelim intelligē q; ab eo expositū est. Que dā tenderūt secus uiam: et uenerūt uolucres et come derūt ea. Alia ceciderūt i petrosis: ubi nō habebāt terram multā et reliqua. Hanc

aliud nec plus q̄d

notiā

pabolā ad cōprobādā hanc
sim suā. valentiā assumit:
tres introducēs ee naturas.
spiritualē animalē atq; ter
renā: cum hic quatuor sit
vna iuxta viam alia pe
trosa. tertia plena spinis.
quarta terre bone. Differē
ni? patrū mīpretatioz eius
cū discipuli volētes audire
secreto qđ dicitur qui habz
aures audiendi audiat:
prouocamur ad dictoz in
telligentiā quotiēs his ser
moibz cōmonem. Et accē
dentes discipuli dixerūt ei.
Querendū quo accedant
ad eum discipuli: cū ihs
in naui sedeat: nisi forte
intelligi datur ad diuinum
cui ipō naui naue ostēn
dernit: et ibi stātes sup in
terpretationē pabole satisfa
ciant. Qui habet dabit
ei et abūdabit: qui autē
nō habet. et quod habz au
feretur ab eo. Nō in equa
litate iudicij habētibz ad
ditur. et non habentibz
id qđ qđ habere videntur
auferetur. Hz qđ aplis in
xpo habentibz fidem etiā
si quid minus virtutis ha
beant conceditur. Iudeis
autē qui nō crediderūt in
filiū dei etiā si quid p na
turę bonū possident tollē
tur. Neq; eiū possūt aliqđ
sapienter intelligē q̄ caput
nō habūt sapientię. Ideo in
pabolis loquor quia vide
tes: quia videntes nō vi
dent. et audiētes nō audi
unt. Hec de loquitur q̄ stāt
in litore et diuiditur ab
ihesu. et sonitu fluctuū p
strepēte nō audiūt ad liqu
dū quę dicūtur a dnō.
Impletur in eis pphetia esa
ie. auditu audietis et nō
intelligetis. et videntes vide
bitis. et non videbitis. Hec
de turbis pphetata sūt q̄
stant in litore. et dei non
merentur audire sermonē.
Accedam? ergo et nos cum
discipulis ad ihm et rogē
mus eum disertionē pa
bolę: ne cū turba frustra
aures et oculos habere vi
deamur. Incrassatū ē cor
populi huius et auribz grauī
ter audierūt: et oculos su
os clauserūt et reliq. Red
dit causas quare videntes
nō viderent et audientes
nō audiant: quia incras
satū est inquit cor populi
huius et auribz suis grauī
audierūt. Ne ne forte audiant
incrassitudine cordis et
auriū grauitatē naturę ei
nō voluntatis subiugit cui
pā arbitrij et dicit oculos
suos clauserūt. neq; oculis
videant et auribz audiāt

et corde intelligãt et cõuer
tãtur: et sanem eos. ¶ In pa
bolis ergo audiũt et ĩ ęnig
mate: qui clausis oculis no
lũt cernere veritatẽ. Vestri
autẽ beati oculi qui vidẽt:
et aures vestrę quę audiũt.
¶ Nisi supra legissem? audi
tores ad intelligẽtiã, puoca
tos saluatore dicente. qui
habet aures audiẽdi audi
at: putarem? nũc oculos
et aures quę beatitudinẽ
acceperũt carnis intelligi.
¶ Quid mihi vident illi beati o
culi qui possũt xpi cognos
cere sacrãmẽta. et quos leua
tẽ ihũs in sublime precepit
vt tanquãm segetes aspi
ciant. et illę aures beatę de
quibus esaias loquitur: dns
apposuit mihi auriculam.
¶ Amẽ quippe dico vobis: qa
multi pphetę et iusti cupi
erũt videre quę videtis et
nõ viderũt: et audire quę
auditis et nõ audierunt.
Videtur huic loco illud cẽ
contrariũ qđ alibi dicitur
Abrahã cupiuit diẽ meã
videre: et vidit et lętatus ẽ.
Nõ autẽ dicit omnes pphętę
et iusti cupierũt vidẽ quę
videtis: ꝑ multi. ¶ Int̃ mul
tos potest fieri: vt alij vide
rint alij nõ viderint: licet
et in hoc periculosa sit int̃
pretatio: vt inter sanctorum
merita discretionẽ quãlibꝫ
fatere videamur. ¶ Ergo a
brahã vidit in ęnigmate:
nõ vidit in specie. Vos au
tẽ inspectantes tenetis et
habetis dnm veñ: et ad
voluntatẽ introgatis et cõ
uersami ea. ¶ Omnis q̃ au
dit verbũ regni. et nõ ĩtel
ligit. ¶ Hoc pmittẽs hortat
nos: vt que dicũtur diligẽ
tius audiam? ¶ Venit ma
lus et rapit qđ seminatũ ẽ
in corde eius. ¶ Malus bo
nũ semẽ rapit: et simul ĩ
telligę qđ in corde fuerit
seminatũ. et diuersitas
tręs animę sint credentium.
¶ Facta autẽ tribulatioẽ et
psecutione ꝓpter verbũ: cõ
tinuo scãdalizat. ¶ Attende
quid dictũ sit: continuo
scãdalizatur. ¶ Est ergo ali
qua distãtia int̃ eũ q̃ int̃
tribulationibꝫ pęnisꝫ cõ
pellitur xpm negare: et eũ
qui ad pimã pssecutionem
statim scandalizatur et cor
ruit. ¶ Qui autẽ seminat
in spinis: hic est qui vbũ
audit: et sollicitudo seculi
istius et fallatia diuitiarũ
suffocant verbũ: et sine fruc
tu efficitur. ¶ Mihi videtur
et illud qđ iuxta litteram
ad adã dicitur. inter spi
nas et tribulos panẽ tuũ
mãducabis. hoc significare

mystice. q̄ quoniã se seculi
dederit voluptatibꝫ curisq̄
istius mũdi. panẽ celestem
et ubũ veñ mitt spmabo
medat. Et elegant adiũxit:
fallacia diuitiarũ suffocat
verbũ. Blande enĩ st̄ diuine
aliud agentes aliud pollu
centes. Lubrum est carũ pos
sessio dũ huc illucq̄ rapiũt
tur: et mstabili gradu
vel habẽtes deserũt: vel nõ
habẽtes refutãt. Vnde et do
minꝰ diuites asserit difficul
ter mitare in regnũ celorũ:
suffocãtibꝫ diuitijs verbũ
dei. et rigorẽ virtutũ emol
lientibꝫ. Qui vero in terra
bona seminatus est: hic est
qui audit verbũ dei. et in
telligit: et fructũ affert. Ali
qui in terra mala tres fu
erẽ diuersitates. seculi vi.
et petrosa et spinosa lo
sit in tra bona triplex diuer
sitas est: centesimi sexage
simi fructus et tricesimi.
Et in illa autẽ et in ista no
mutatur substãtia sed vo
lũtas: et tam incredulor
q̄ credentiũ corda st̄ que se
mẽ incipiũt. Ideo inq̄t ma
lus et rapit qđ seminatũ ẽ
in corde eius. et secundo ac
tertio hic est inquit q̄ vbũ
audit. In expositioe q̄ terre
bone: iste est qui vbũ au
dit. Vnũ ergo debem⁹ au
dire: deinde intelligẽ: et post
intelligentiã fructus reddi
doctrinarũ et facẽ vel cẽtesi
mũ fructũ. vel sexagesimũ
alijs tricesimũ. De quibus
plenius in libro cõtra ioui
nianũ diximꝰ: et nũc breui
ter pstringemꝰ. Centesimũ
fructũ vgnibꝫ: sexagesimũ
viduis et cõtinẽtibꝫ: tricesi
mũ facto matrimonio deputã
tes honorabiles enĩ nuptie: et cubile inmaculatũ.
Quoda nrõrũ centesimũ
fructũ ad martyres referũt.
Qđ si ita est: facta cõsor
tia nuptiarũ excludũtur
a fructu bono. Aliã pa
bolã apponit illis dicens.
Simile factũ ẽ regnũ cẽ
lorũ homi qui seminat bo
nũ semẽ in agro suo. Cũ
autẽ dormirent homines:
venit inimicus eius et sup
seminauit zizania in medio
tritici et reliqua. Hec sẽda
pabola est cui mitthanoe
sua nõ statim posita: sed mi
nectis alijs pabolis edisser
ta. Hic enĩ ponitur: q̄ post
ea dimissis turbis venit
ad domũ: et accedũt ad eũ
discipuli eius rogãtes. edis
sere nobis pabolã zizanio
rũ agri et reliqua. Non
ergo debemꝰ prono intelli
gendi desiderio ante eius
notitiã quere: q̄ a domiõ

disseratur Aliã pabolam
ꝓposuit eis dicens. Sedẽt
dns m naucula: et turba
stabat m litore. Illi paul.
discipuli vicinius audie
bant. Ꝓponit eis et aliam
pabolam: quasi dues pr̃
familias imitatos diuersis
vsibus: et vnusquis
q̃ sedm naturã stomachi
sui varia alimenta susapet
Vnde et m priori pabola
nõ dixit alteram q̃ aliã. Di
cũ pmisisset alterũ: expet
tare tuã nõ poterant: pre
misit aliã vt plures sequã
tur. Simile est regnũ glor
grano synapis: qd̃ accipi
ens homo seminauit i agro
suo. Qd̃ minimũ quidẽ est
oibz seminibz: cũ autẽ creue
rit maius est oibz holeribz:
et fit arbor. ita vt volucres
cli veniãt et habitẽt i ra
mis eius. Nõ sit molestũ
lectori: si totas pabolas ꝓpo
nam. Quę cũ obscura sint
plenius disserẽda sũt: ne bre
uitate nimia ĩuoluãtur
magis sensus q̃ exponãt.
Regnu gloriũ predicatio
euangelij est: et notissima
scripturarũ quę ducat ad vi
tam. et de qua dicatur ad
uersos. Auferetur a vobis
regnũ dei: et dabitur gẽti
faciẽti fructus eius. Simi
le ergo est huiusmodi reg
nũ grano synapis: qd̃ acci
piens homo seminauit m
agro ~~sua~~ suo homo q̃ seminat
m agro suo: a plerisq̃ sal
uatore intelligitur: qui m
animus credentiũ seminet:
Ab aliis ipse homo semi
nãs m agro suo: hoc est m
seculo et m orbe suo.
Quis est iste qui seminat:
nisi sensus nr̃ et animus:
qui susapiẽs granũ pdi
cationis. et fouẽs semẽtẽ
humore fidei: facit i agro
sui pectoris pullulare.
Predicatio euãgelij mi
ma est oibz disciplinis.
Ad pmã quippe doctrinã
fidem nõ habet veritatis
hominẽ deũ mortuũ a suis
dariũ crucis predicãs Cõ
fer huiusmodi doctrinam
dogmatibz philosophorũ et libris
eorũ et splendori eloquen
tię. cõpositionũq̃ sermonis
et videbis quanto minus sit
ceteris seminibz semẽtis cuã
gelij Dz illa cũ creuerit:
nihil mordax nihil vim
dũ nihil vitale demõstrat.
Totũ flaccidũ marcidũq̃
ebullit m holera et i her
bas: quę ato arescit a ma
nuit. Iher autẽ predica
tio quę prius videbatur
m principio cũ vel m alia
credentis vel m toto mũ
do sata fuerit: nõ exurgit

m holera ꝛ creſcit in arbo
rem: ita vt volucres cęli
quas vel aīas credentiū. l'
fortitudines dei ſeruitio
mācipatas ſentire debem⁹
veniant et habitēt i ramis
eius. Ramos puto euāge
lice arboris que de grano
ſynapis creuerit: dogma
tū eſſe diuſitates. in quib⁹
ſupdictarū voluciū vna
quęq; requieſcit. Aſſume
mus et nos pēnas columbe:
vt ad altiora volutātes
poſſim⁹ habitare i ramis
huiꝰ arboris. et nidulos
nobis facē doctrinarū: tre
mq; fugientes ad cęleſtia
feſtinare. Multi legētes ꝑ
nū ſynapis nūmū oīb⁹ ſe
ſemib⁹ et illud qđ in euā
gelio dicitur a diſcipulis.
dñe auge nobis fidē. ꝛ reſ
pōdetur eis a ſaluatore.
amē dico vob⁹ ſi habueri
tis fidem quaſi granū ſy
napis dixeritis mōti huic
migra de loco iſto. et mi
graret: putāt aplōs vl' ꝑ
nā fidem petere vl' dnm
de pua fide dubitare: cum
aplūs paulus fidē grano
ſynapis ꝓpatā maximā
indicet. Quid enī dicat:
Si habuero totā fidē ita vt
mōtes trāſferā charitatē
autē nō habeā: nihil mi
hi ꝓdeſt. Ergo qđ dns
dixit fide fieri que grano ſy
napis ꝓpetur. hoc aplūs
dicit totā fidē poſſe fieri.
Aliā pabolā locutus ē eis.
Simile eſt regnū cęlorū fer
mēto qđ acceptū mulier
abſcōdit in farine ſatis tri
bus donec fermētatū ē to
tū. Diuerſus ē hoīm ſto
machus: alij amaris a
lij dulcib⁹: hi auſterioib⁹
illi lenib⁹ delectant cibis.
Ꝓponit itaq; dns. vt iam
ſupdictarum diuerſas pa
bolas: vt iuxta vulnerū
varietates. mędicā diuer
ſa ſit. Mulier iſta q̄ fermē
tū accepit. et abſcōdit illd
in farine ſatis tribꝰ. donec
fermētet totū. vel pōdia
ho mihi videtur aplica:
vel eccla que de diuerſis
gētib⁹ cōgregata eſt. Per
tollit fermētū notitiam. ſ.
et intelligentiā ſcripturā
rū. et abſcōdit illud in fa
rine ſatis tribꝰ: vt ſpiritꝰ
aīa et corpꝰ in vnū tedac
ta nō diſcrepēt inter ſe. ſed
cū duobꝰ et tribꝰ cōuenerit
impetret a pre qđcūq; poſ
tulauerit. Diſſeritur locus
iſte et aliter. Legimꝰ i pla
tone. et phōnē dogma vul
gatū eſt. tres eſſe in hu
na aīa paſſiones.
qđ nos poſſumus
mitigari rationabile.

qđ dicam⁹ plenū ire vl'ireas
cibile. qđ appella
mus cōtrapiscibile. Et pu
tat ille phūs rationabile
nostrū in cerebro. iram in
felle dsiderū in iecore cō
morari. Et nos ergo si ac
ceperim⁹ fermētū euāgeliū
sācte scripturarū. de quo
sup̄ dictū est: tres humane
aīe passiones in vnū re
digentur: vt in ratioē pos
sideam⁹ prudentiā: in ira
odū cōtra vitia: in dside
rio cupiditatem virtutū.
Et hoc totū fiet p doctrinam
euāgelicā: quā nobis ma
ter ecclā prestitit. Dicam et
tertiā quoꝝūdā intelligen
tiā: vt curiosus lector e plu
ribus qđ placuerit eligat.
Mulierē istā et ipsi ecclāz
intuantur: que fidē hoīs
farine satis tribus cōmixti
ait. credulitatē p̄is et filij
et spūs sancti. Cumq; in
vnū fuerit fermētatum nō
nos ad triplicē deū ꝛ ad
vnus duumitatis pducit
noticiā. Farine aūt sata tā
dū nō est in singulis diuer
sa natura: ad vnitatē tri
nitatis sōnē. pius quidē sen
sus/ pabola et dubia
enigmatū intelligē: pt ad
auctoritatē dogmatū pfi
cere. Datū aūt genus est
mensurę iuxta morem pa

lestine pinticę. vnū et dimi
diū modū capiens. Dicit
et alia de hac pabola ꝛ nō
est p̄ius materię totū de
oībus dicere. Per oīa loqui
tur est ihesus in pabolis
ad turbas: et sine pabolis
non loquebatur eis. Non
discipulis ꝛ turbis p pam
bolas loquitur: et vsq; ho
die turbe in pabolis audi
unt: discipuli domi mīro
gant saluatorē: vt impleā
qđ dictū est per ꝓphetam di
centē. Aperiā in pabolis
os meū: eructabo abscōdi
ta a constitutione mundi
Hoc testimoniū de septua
gesimo septimo psalmo sup̄
tum est. Legi in nōnullis
codicibz. et studiosus lector
id ipm forte reperiet in eo
loco vbi nos posuim⁹? et
vulgata habet editio. vt
impletur qđ dictū est per
ꝓphetā dicentē: ibi scriptū
p esaiā ꝓphetā dicentē. Qđ
quia mīme inueniebatur
in esaia ꝓpheta: arbitror
postea a prudētibz viris
esse sublatū. ꝛ; mihi vide
tur in principio ita editū.
qđ postea scriptū est: p asaph
ꝓphetā dicentē. Septuage
simus aūt septim⁹ psalm⁹
de quo hoc scriptū est testi
monū. asaph. ꝓphete titulo in
scribitur. et primū scriptore

nō mtelleuisse asaph. et pu
tasse scriptoris vitiū atq;
enēdasse nomē esaie cui⁹
vocabulū manifestius erat
Dicendū est igitur q; m
psalmis et hymnis et can
ticis dn̄i. nō solū dauid sed
et cēteri quorū prescripta
st' noīa pphetē sūt appella
di: asaph videlicet et idithū
et eman esraites et ethan
et filij chorē. et reliqui q̄s
scriptura cōmēorat. Qđ q;
ex pſona dn̄i dicitur: ape
riā m pabolis os meū. eruc
tabo abscondita a cōstitu
tione mūdi: cōsidrādū at
tentius et diligēdū descri
bi egressū israelis ex egypt
to: et oīa signa narrati
q; m exodi cōtinētur his
toria. Ex quo mtelligim⁹
vniuersa illa que scripta st'
pabolice sentenda? Ner
manifesta tm sonāt historiā:
ſ absōdita sacramēta. hoc
eis saluator se dicturū esse
pmittit: apiēs os suū m
pabolis et eructabo absco
dita a cōstitutione mūdi
Tūc dmissis turbis venit
m domū: et accesserūt dis
cipuli eius dicentes. Edis
sere nobis pabolā zizani
orū agri. Dmittit turbas
ihs et domū reuertitur:
vt accedāt ad eum disci
puli. et secreto interrogent
eum. que pplis ner mereba
tur audire ner poterat. Et
dissere nobis pabolā zizani
orū agri. Qui videns ait
Qui seminat bonū semē
est filius homis. Pspicue
exposuit q; ager mūd⁹ sit:
sator filius homis. bonum
semen filij regni: zizania
filij pessimi. sator zizanioz
diabolus: messis cōsūmatio
seculi. messores angeli. Qđ
scandala referūtur ad zi
zania: iusti reputātur m
filios regni. Ergo vt supra
dixi que exposita st a dn̄o:
his debemus accomodare
fidem. Que autē tacuit et
nēc mtelligentię dereliquit
pscrutāda st breuiter ho
mines qui dormiūt nigros
eos clarosq; mtelligē: seruos pa
trisfamilias ner alios accipi
as q; angelos qui cotidie
vident faciem pris. Diabo
lus ppterea inimicus homo
appellatur: quia deus ee de
siuit. Et m nono psalmo
scriptū est de eo. Exurge q̄
mquē non cōfortetur homo
Qđobrem nō dormiat qui
eccle ppositus est: ne pilli⁹
negligētia nimic⁹ homo
supseminet zizania. hoc est
hereticorū dogmata. Qđ
autē dicitur ne forte colli
gentes zizania eradicetis
simul et frumētū datur

locus penitentie: et mone
mur ne cito amputemur
fratrē: qua fieri pt vt ille
qui hodie nocio depūatus
est dogmate: cras resipiscat
et defendere incipiat veritā
tem. Illud aūt qd sequitur
similē vtriusq; coniectare vsq; ad
messē videtur illi prepto esse
contrariū. auferte malū de
medio vrm. et nequaq; so
cietatē habendā cū his q̄
frēs nominātur et st adulte
ri ac fornicatores. Hi enī
phibetur euadicatio et vsq;
ad messē tenēda ē patien
tia: quo quidā eradicandi
sūt de medio nrm. Inter
tritici et zizania qd nos
appellamus loliū aūdiu
herba est et nerdū calamo
venit ad spicam. grandis
similitudo est: et in discre
nēdo aut nulla aut pdif
ficilis distantia. Premonet
ergo dns ne vbi quid am
biguū est ato sententiā pfe
ramus: q̄ deo iudicia termi
nū reseruemus: vt cū dies
iudicij venerit ille nō sus
pitionē arguis. q̄ manifes
tū reatum de sanctoru cetu
regnat. Qd autē dicit zi
zanioru filiolos ignibz
tradi et tritici cōgregari i
horrea: manifestū est hēti
bus quoq; et hypocritas
fidei gehēne igne cōmādat:
sanctos vero qui appellātur
tritici horreis et mansionib;
celestib; suscipi. Tunc iusti
fulgebūt sicut sol in regno
patris sui. In pmti seculo
fulget lux sanctoru coram
hominib: post cōsummationē
autē mundi ipi iusti fulge
bunt sicut sol in regno pa
tris sui. Similis est regnū
celorū thesauro abscondi
to in agro: quē qui inuenit
homo abscondit: et p gau
dio illius vadit et vendit
vniuersa que habet: et e
mit agrū illū. Crebris pa
rabolaru obscuritatibus
retardata cōmatica inter
pretatione extrudim⁹: vt
ppe de alio mipmationis ge
nere ad aliud transisse vi
deam. Thesaurus iste in
quo st omnes thesauri sapie
et sciaie abscōditi aut de
us verbū est qui in carne
xpi videtur abscōdisse: a
sanctis scripturis in quibus
reposita est nostra salua
tio. Quē cū quis inuenit debet omia istius
seculi emolumēta cōtēne:
vt illū possit habere quem
reperit. Quod autē sayt
quē cū inuenit homo ab
scondit: ideirco dicitur nō
q̄ de mundia faciat: q̄ q̄
more fruāris et nolentis
pdere abscondit in corde

suo. quem prestinis p̃tulit
fanulentibz. Iterū simile ē
regnū celorū homini ne
gociatori quereti bonas
margaritas Inuēta autē
una p̃ciosa margarita: a
bijt et vendidit oīa quę
habuit. et emit eam. Aliis
verbis idipsū qđ sup̃ diat.
bone margarite quas que
rit mūditor lex et pphete sc̃.
Audi marcion audi ma
nichee. Bone margarite
sc̃ lex et pphete: et notitia
veteris mēti. Vnū
est pciosissimū margari
tū sciencia saluatoris et sa
cramēti passionis eius et
resurrectionis archanū. qđ
qui inuenerit homo negoci
ator similis pauli aposto
li. oīa legis pphetarūq; mys
teria et obseruationes prisi
nas in quibz meulpabi
vixerat. quasi purgamē
ta contēnit et quisquilias
vt xpm lucrifaciat. Non
quo inuēto nonę margā
ritę cōdēnatio sit veterum
margaritarū: sed quo cōpa
tione eius oīa alia gēma
sit vilior. Iterū simile est
regnū celorū sagenę mis
se in mare: et ex oī genę
pisciū congregāti. Quā
qui impleta esset educen
tes et litus sedentes:
elegerūt bonos in vasa sua
malos autē foras miserūt.
Sic erit in cōsūmatione sēc̃i.
et reliqua. impleto iheremię
vaticinio dicentis. Ecce ego
mitto ad vos piscatores mul
tos. Postq; audierūt petrus
et andreas iacobus et iohā
nes filij zebedei seqmini me.
et faciā vos piscatores ho
minū. cōtexuerūt sibi ex ve
teri et nouo testamēto sage
nā euāgelicorū dogmatū.
et miserūt eā in mare hu
ius seculi. quę usq; hodie
in medijs fluctibz tendit
capiens de salsis et amaris
gurgitibz qđq; inuenerit
id ē et bonos homies et ma
los. optimos pisces et pes
simos. Cū autē cōsūma vēit
tio et finis mūdi. vt ipse
mihi manifestius dissera
tur sagena extrahetur ad
litus. tunc verū discipulos
pisciū mundi demōstrabi
t et quasi in quoda quie
tissimo portu bonū mittē
tur in vasa celestiū mansio
nū. malos autē torrendos
et excruciandos gehenę flam
ma suscipiet. Intellexistis
hec oīa. dicit ei. Etiā. Ad
aplos. pprie sermo est. et illi
dicitur. intellexistis hec.
quos nō vult audire im
vt pplin. sed intelligē vt
imgros futuros. Ideo omis
scriba doctus in regno celo

rū ſimilis eſt homī patri familias qui pfert de the
ſauro ſuo noua et vetera.
Inſtructi erant apli ſtrue
et notarij ſaluatoris qui
verba illius et p̄cepta ſig
nabāt in tabulis cordis
carnalibz regnoꝝ celeſtiū
ſacmētis. et pollebāt opib;
p̄ſſamilię eyuentes de
theſauro dōminarū ſuarū
noua et vetera. et q̄d in
euāgelio p̄edicabāt legis
et pphetarū vocib; cōpba
rent. Vnde et ſponſa dic
it canticoꝝ canticorū. Noua
ti veteribz feci tuis meis
ſeruaui tibi. Et factū eſt
ut cōſummaſſ ihs pabolas
iſtas trāſiit inde. et venēs
in tra ſuā docebat eos in
ſynagogis eoꝝ. Poſt pa
bolas quas locutus e ad
plm et quas ſoli apli in
telligūt. trāſit in patriā
ſuā. vt ibi apt̄us docear.
Vnde huic ſapiētia hec
et virtutes. Mira ſtultitia
nazarenoꝝ. Miratur vn
de habeat ſapiētiā ſapīa.
et virtutes virtus. Hz er
ror in pmptu eſt. q̄ fa
bri filiū ſuſpicabantur.
Nōne hic eſt fabri filius.
nōne mater eius dicitur
maria. et frater eius ia
cobus et ioſeph ſymon et
iudas. et ſorores eius ap̄d
nos ſunt. Error iudeoꝝ ſa
luis nrā eſt et hereticoꝝ
cōdēnatio. In tantū eī
cernebant hominē ihm
xp̄m: vt fabu putaret fi
liū. Nōne hic eſt fabri fili
us? mutus ſi eret i ſin
tribz cū eret in patre. Io
tus iſte plenus in ſupra
dicto cōmi heluidii libel
lo expoſitus eſt. Ihs aut̄
dixit eis. Nō eſt pphet̄a ſi
ne honore. niſi in patria ſua
et in domo ſua. Ppter
dū naturale eſt cives ſēp
tuibz inuidē. Nō eī cō
ſiderant p̄ſentia viri
opa. ſ fragilis recordāt
infantię. quaſi nō et ipſi
p eoſdē etatū gradū ad
maturā ętatem venerūt.
Et ideo ibi nō fecit vir
tutes multas ppt̄ mira
dulitatē illoꝝ. nō quo e
ā illis miredulis nō po
tuerit facere virtutes ml
tas ſ quo ne multas fa
ciens virtutes ciues mire
dulos cōdēnaret. Pot aut̄
et alit̄ intelligi. q̄ ihesus
deſpicatur in domo et
in patria ſua. hoc eſt in
pplo iudeoꝝ. et ideo ibi pau
ca ſigna fecerit ne pe
tus mirabiles fierent.
Maiora aut̄ cotidie i ge
tibz p aplos fiebat. nō tam
in ſanatioē corpū q̄ in

anumarū salute. cl 147.

In illo tpe audiuit herodes tetrarcha fama ihesu: et ait pueris suis Hic ē iohānes baptista ipe surrexit a mortuis et ideo virtutes opantur in eo. Quidā ecclesiastico⁹ mt pretiū musas quent qre herodes ita sit suspicatus vt putet a mortuis iohannē rsurrexisse. et ideo virtutes in eo opari. quasi ex tpis alicui nob reddenda sit ratio aut μετεμψυχω σις secta ex his verbis habeat herodes occasionē. cui vtiq; eo tpe quo iohānes decollatus est dns triginta essꝫ ānorū. μετεμψυχωσις autē post multos ānos aīa corpa diuersa corpa dicat aias msinuari. Herodes autē tenuit iohānē et alligauit eum. et posuit in carcere ꝓpter herodiadem vxorē fratris sui. Dicebat enī illi iohānes. non licet tibi habē eam. Declarant hystoria philippū herodis maioris filiū sub quo dns fugit in egyptū fratrē huius herodis. sub quo passus est xps duxisse vxorē herodiadē filiā aretthe regis. postea vero soceri eius exortis quibusdā cōtra generū simultatibus tulisse filiā suā. et in dolorem prioris mariti. herodis mimici eius nuptias celebrasse. Cuius sit autē hic philippus euāgelista luminis plenus dubium. ānō quidē tiberii cesaris primi te pontio pylato iudeam. tetrarcha autē herode philippo autē fratre eius tetrarcha ituree et trachonitidis regionis. Ergo iohānes baptista qui venerat in spiritu et virtute helye eadē auctoritate qua ille achab corripuerat et iezabel. arguit herodē et herodem et herodiadē q̄ illicitas nuptias fecerat. et nō licebat fratē viuente germano vxorē illius ducere. malens placitari apud regē ꝙ ꝓpter adulationē cē ime mor p̄ceptoꝝ dei. Et volens illum occidere timuit ꝓplm quia sicut ꝓphetam eum habebat. Ꝺemonē quidē ꝓpli verebatur ꝓpter iohānem. a quo sciebat turbas in iordane plurimas baptizatas. ꝙ amore vincebatur vxoris ob nuptiarū ardorē etiam p̄cepta dei contēpserat. Die autem natalis herodis saltauit filia herodiadis et placuit herodi. Nullū inuenim⁹ aliū obseruasse diem nata

lus sm. nisi herodem et phi
monē. vt quorū erat vna
impietas esset vna solēni
tas. Cū uiramēto pollu
tus est ei dare: q̄dcūq; pos
tulasset ab eo. Ego non ex
truso herodem q̄ iustus et
nolens ꝓpter uiramētū ho
minū ferret: qui ad hoc
forte uenant vt futurę oc
casioni machinas ꝓpara
ret. Alioquī si ob iusiura
dū fecisse se dicit: si patris
vel matris postulasset in
teritū: facturus fuerat an
non. Cū m se ergo repu
diaturus sit: rōtamē de
buit et m ꝓpheta. Da mi
hi hic inquit m disco ca
put iohānis baptistę. He
rodiadis nimīs ne herodes
aliqn̄ resipiscat vel phi
lippo fratri amicus fieret
atq; illicitę nuptię repu
dio solucrentur. monet fi
liam vt in ipso statī cōmi
nio caput iohānis postu
let dignū operi saltatio
nis. dignū sagīnis prędū.
Et contristatus est rex. Co
nclusio scripturarū est vt
opinione multorū sic nar
ret hystoricus quō eo tpe
ab omībz credebatur. Fuit
ioseph ⁊ ab ipsa ꝑ mari
a appellabatur pater ihu:
ita et nūc herodes dicitur
contristatus. quia hoc dis-

bentes putabāt. Dissimu
lator enī mētis suę et ar
tifex homicidij: tristitiā
p̄ferebat in facie cū le
titiā habēt in mēte. ꝓp
uiramētū autē et eos qui
pariter discūbebant: iussit
dari. Scelus excusat um
bra: vt sub occasioe pie
tatis impius fieret. Cōdi
scubentes autē subiecit. et ꝓp eos
qui simul discūbebant:
vult ōnes sceleris sui esse
consortes: vt in luxurio
so impuroq; conuiuio cru
dę epule deferrētur. Et al
latum est caput eius in
disco: et datū est puelle:
et tulit matri suę. Legimus
in romana hystoria fla
minū ducē romanū q̄
accūbenti iuxta mētricu
lā quę nūq̄ duxit vidisse
se diceret hominē decolla
tū assensus sit vt reus
quida capitalis cōuictus
in cōuiuio trucidaretur. a
censoribz pulsū curia q̄
epulas sagīnum mutare
rit. et morte quātus nox
ię homīs in alterius de
dicias p̄sumpserit: vt libidi
et homicidiū piter mu
tarētur. Quāto sceleratior
herodes et herodiades ac
puella. quę saltauit in
p̄cium sagīnis caput pos
tulat ꝓphetę. vt habeat

m potestate lingua que illa
citas nuptias arguebat.
Hoc iuxta litteram factum
sit. Nos autē vsq; hodie
certum? In capite iohan
nis: iudeos xpm qui ca
put pphetaru ē pdidisse.
Et accedētes discipuli ei?:
tulerūt corp? eius et sepe
lierūt illud. Et venietes
nūciauerūt ihu. Refert
iosephus in quoda am
bie oppido iohānē capite
truncatū. Et qd sequitur
accedentes discipuli eius
tulerūt corpus eius: I ip
sius iohānis et saluato
ris discipulos possumus
intelligere. Et venientes
nūciauerūt ihu. Qd ai
audisset ihus: secessit hoc
in nauicula in locū de
sertū seorsum. Nece bap
tiste nūciant saluatori:
qua audita secessit in lo
cū desertū: nō vt quida
arbitrant timore mor
tis. sz patiens ūminis su
is: ne hominidiū homini
do nūgeret. vel in diem
paschē suū miterū dif
ferens: in quo pter sac
mētū īmolādus ē agn?
et postes accentui sangu
ine respergendi. Huc ideo
recessit: vt nobis prebet
exemplū vitandę vitro
tradentiū se temeritatis:
/ apherte

quia nō omēs eadem con
stantia pseuerāt in tor
mētis quia se torquēdos
offerūt. Ob hanc causā
et in alio loco precepit.
Cū vos psecuti fuerint i
ciuitate ista: fugite in
aliā. Elegant' quoq; euā
gelista aut. fugit in locū
desertum: sz secessit vt ps
cutores vitmuerit magis
qz timuerit. Aliter: post
qz a iudeis et rege iudeoꝝ
pphetę trūcatū est caput:
et lingua et vocem apud
eos pdidit pphetia: ihūs
transijt ad desertū cuiusq;
loci. quę viris antea no
habuerat. Et cū audisset
turbę secutę se eū pedestres
de ciuitatibz. Potest et a
lia ob causā audito io
hānis miterū secessisse
in desertū loci. vt credē
tiū pbaret fidem. Denuq;
turbę secutę se eum pedes
tres. nō in iumētis nō in
vehiculis sz pprio labore
pediū. vt ardorē mentis
ostenderēt. Si volum? sin
gulorū verboꝝ apire ra
tiones: pposita operis bre
uitatē excedim? Attamē
dicendū est transitorie qz
postqz dūs venerit in de
sertū secutę se eum turbę
pluriumę. Nam antequ
veniret in solutudiēs gen

tuū. ab vno tantū ꝑplō tole
batur ¶ Et ꝙens vidit tur
bā multā. ℣n euāgelius
sermoībz semp littere nūc
tus est spiritus. et quicqd
p'mo frigere videtur aspū
si tetigeris tulet. ℣n loco de
serto erat dns. secutę sunt
eum turbę relinquētes ci
uitates suas. hoc ē prisci
nas conuersationes et vari
etates dogmatū. ¶ Egressꝰ
autē significat ꝙ turbę
habuerunt quidem eundi
uoluntatē. ꝫ vires pcurē
di nō habuerūt. ℣deo sal
uator egreditur de loco suo
et ꝑgit obuiā sicut et in
alia pabola filio pcurēti.
Visaq; turba miſetur et
curat lāguores eorū. vt
fides plena sltm pūnū
cōsequatur. Vespe autē
facto accesserūt ad eum
discipuli eius dicētes. et
reliqua. Diā plēna myſ
teriis fuit ¶ Recedit a nūcia
uenit in desertū locū. se
quūtur eū turbę relictis
ciuitatibz suis. ¶ Egredit
ad eos ihs miſeretur tur
bę curat lāguidos eorū.
Et hoc facit nō mane. nō
accrescente die. nō meridie.
ꝫ vespe qū sol ꝛuſtine or
tubuit. ℣hs autē dixit eis.
Non habent necesse ire.
date illis vos māducare.
Non habēt necesse ire dimi
ſos cibos quęrē. et emē si
bi ignotos panes. qui semi
habeant cęlestē panē. Da
te eis vos māducare. ꝑ
uocat aplos ad fiducię
panis vt illis se nō habē
testantibz magnitudo sig
ni notior fiat. ¶ Respondē
runt ei. ¶ Non habem⁹ hic
nisi quīq; panes. et duos
pisces. ℣n alio euāgelista
legim⁹ ¶ Est hic quidam
puer qui habet quīq;
panes. qui mihi videt
significare quīq; libros
moysi. Duos autē pisces
vel vtrūq; intelligimus
testamentū. vel quia par
uus refertur ad legē. Igi
tur aplī ante passionē
saluatoris. et chorus sanctō
nē euāgelij fulgurantis
nō habebat nisi quīq; pa
nes et duos piscaulos q̄
m salsis aquis et in ma
ris fluctibz versabantur.
¶ Qui ait eis. Afferte hūc
mihi illos. Audi marcio
audi manichęe. quīq; pa
nes et duos piscaulos af
ferri ad se iubet ihs vt
eos sanctificet atq; mul
tiplicet. ¶ Et cū iussisset tur
bā discūbē sup fenū. Iux
ta litteram manifestus est
sensus. Spiritualis mi
ſtationis sacramēta pāda

mus. Discūbere iubentur
supra fenū. et secūdū alū
euāgelistā supra terrā. per
quīquagenos aut centenos.
vt postq̄ calcauerāt car
nē suam. et omēs flores
illius et seculi voluptates
quasi arens fenū sibi sub
iecerint. tūc p quīq̄gena
riū nūm penitentiā ad per
fectū centesimi nūm cul
men ascendant. Accepīs
quīq̄ panibz et duobus
piscibz aspiciens in celū
benedixit et fregit et dedit
discipulis panes. Aspicat
ad celū vt illuc dirigēdos
oculos doceat. Quīq̄ pa
nes et duos piscaulos sup
sit in manus et fregit eos
tradiditq̄ discipulis. Fra
gente dñō seminariū fit
uborū. Si enī fuisset integ
ri et nō in frusta discerp
ti. nec duusi in multiplī
cem segetē turbas et pue
ros et fēminas et tantam
multitudinē alere nō po
terant. Frangitur ergo lex
nī. pphetis et in frusta cō
cipitur. et cuius in medū
mysteria proferūtur vt
qđ integrū et pmanēs in
statu pristino nō alebat
duusū in ptes alat gētū
multitudinē. Et dedit dis
cipulis panes. Discipuli
autē turbis. Turbe a dnō
p aplōs alimēta susceptūt
Et tulerūt reliquias duo
decim cophinos fragmētorū
plenos. Unusquisq̄ aplōz
de reliquijs salvatoris iplet
cophinū vt ꝯ habeat vnde
postea gentibz cibos pbeat
vel ex reliquijs doceat ve
tos fuisse panes. q̄ postea
multiplicati sūt. Et simul
quęr quō in heremo et i
vasta solitudine panes nō
inueniātur nisi quīq̄ tan
tū. et duo piscicli: et tā
tacile duodecī cophini re
pleātur. Manducātiū au
tē fuit nūs quīq̄ milia
virorū: exceptis mulieb
et puerīs. Juxta numerū
quīq̄ panū: et comedētiū
virorū quīq̄ milium mīti
tudo est. Merito enī sēdin
alterius loci narratione
ad septenariū numerū ve
nerat. quē qui comedūt
quatuor milia sūt viciā
euāgeliorū nūō. Comedūt
autē quīq̄ milia virorū
qui in pfectū viri credi
derant et sequebātur eū
de quo dicit zacharias.
Ecce vir. oriens nome ei.
Mulieres autē et pueri
seruis fragilis et ętas mi
nor. nūō mdignū sūt. Un
de et in nūorū libro. quoti
ens sacerdotes atq̄ leuite
vel exercitus et turbe pue

nantiũ describũtur: seruꝰ ꝙ
mulieres et pueri et vulgꝰ
ignobile absq; nuõ pũnit
tũtur Et cõpulit discipu
los suos ascendẽ nauiculã
et precedẽ eũ trans fretũ:
donec dimittẽt turbas.
Discipulis precepit trãsire
tare: et cõpellit vt ascẽdãt
nauiculã Quo sermone
ostenditur eos iunctos a do
mino recessisse: dũ amore
preceptoris ne puncto quidẽ
tpis ab eo voluũt separari.
Et dimissa turba ascendit
in montẽ solus orare. Di
fuissent cũ eo discipuli pe
trus iacobus et iohãnes.
qui viderant gloriã trãs
formatiõ. forsitã ascẽdissẽt
in montẽ cũ eo. Dꝫ turba
ad sublimia sequi nõ pt.
nisi docuerit eam iuxta
mare in humore. et alueret
in deserto. Qꝫ autẽ ascen
dit solus orare. nõ ad eũ
referas qui de quibꝫ pa
nibus quibꝫ miliã satu
rauit hoim exceptis par
vulis et mulieribꝫ. ꝙ ad
eum qui audita morte
iohãnis secessit in solitudi
nem. nõ quo psonã dñi
separem⁊. ꝙ quo opa ca
piter deum hoiẽmꝫ diui
sa sũt Nauicula autem
in medio mari iactabat
fluctibꝫ. Recte quasi ũu
ti et retractantes apli a
dnõ recesserant: ne illo ab
sente naufragia sustine
rent. Denuꝫ dnõ in mõtis
montibus cõmorãte: statim
vẽtus cõtrarius oritur et
turbat mare et pericli
tantur apli: et tam diu im
mensa naufragiũ pssecerat
qm diu ihs veniat. Qrta
vigilia noctis venit ad
eos: ambulãs sup mare.
Stationes et vigiliæ mili
tares. in trina horarũ spa
tia diuidũtur. Quãdo er
go dicit quarta vigilia
noctis venisse ad eos dñm:
ostendit tota nocte periti
tos. et in extrema noctis ati
m cõsummatiõe mũdi eis
auxiliũ prebiturũ Et vi
dentes eum sup mare am
bulãtem: turbati sũt dicen
tes quia fantasma ẽ. Di
uxta marmor et manichæ
um. dns nr nõ est natus
a virgine. ꝙ visus in fan
tasmate: quo nũc apli ti
met ne fantasma videãt:
Et pre timore clamauc
runt. Confusus clamor et
mestus vox: magni timo
ris est indicium. Statimꝫ
ihs locutus est eis dicens.
Habete fiduciã. Ego sum.
Ad primũ versabatur in
causa omnium et timentibꝫ
precipit dicẽs. habete fidu

Ni excludit

nam: nolite timē. Et qđ
sequitur. ego sum. ne sub
uīgit quis sit. vel ex uoce
sibi nota poterāt eū intel
ligere qui p obscuras noc
tis tenebras loquebatur.
vel ipm esse reputabant
quē locutū ad moysē no
uerant. her dicens filys isrl
qui est misit me ad vos.
Respondēs autē petrus dix
it. Dnē si tu es iube me
venire ad te sup aqās. In
oībus ionis ardentissiē fidei
īuenitur petrus. Interroga
tus discipulis quē homiēs
dicēt ihm dei filiū cōfite
tur. Volentē ad passionē
pgere. licet erret in re. tñ
non errat in affectu no
lens eum mori quē filiū
dei pauloante fuerat cōfes
sus. In mōte cū saluatore
inter primos primus ascēd.
et in passione solus sequit
peractū negationis qđ ex
repentino timōre descende
rat amaris statim ablu
it lachrymis. Post passi
onē cū essent in lacu ge
nezareth et piscarētur. et
dns staret in litore. alys
paulatī nauigātibz ille
nō patitur moras. Et ac
tūtus dependit suo stati
precipitatur in fluctus.
Eodem igitur fidei ardore
quo semp. nūc ēt ceteris tu
entibz credit se posse siē
p voluntatē migri qđ ille
potuit p naturā. Iube me
venire ad te sup aqās. Tu
precipe et illico solidabūt
unde leue fiat corpus qđ
p se graue est. Et descen
dens petrus de nauicula
ambulabat sup aquam.
Nec putāt domī corpi
nō idcō esse verū qua sup
molles aquas molle et
ętherū meruerit: respon
deant quo petrus ambu
lauerit quem uiaz veri
homiēz nō negabūt. Vi
dens vero ventū validū
timuit. Et cū cepisset mer
gi: clamauit dicens Dnē
salua me fac. Ardebat a
nimi fides: et humana fra
gilitas in profundū trahe
bat. Paululū ergo relin
quitur tēptationi vt auge
atur fides et intellignt
intelligat se nō facilitate
postulationis. Et potentia do
mini conseruatū. Et cōti
nuo ihs extendēs manū
apphendit eū. et ait illi.
Modice fidei quare dubi
tasti. Di aplō petro de
cui fide et ardore mentis
supradiximus qui confidē
ter rogauerat saluatorē
dicens. dnē si tu es iube
me venire ad te sup aqās.
quia paululū timuit di

atur. modicę fidei quare
dubitasti? quid nobis di
cendū est quia huiꝰmodi
ę fidei ne minimā quidē
habemꝰ portiūcula. Et
cū in nauicula erāt ve
nerūt et adorauerūt eum
dicentes. Vere filius dei es.
Ad vnū signū trāquillita
te maris reddita quę pꝰ
nimias procellas interdū
et casu fieri solet naute
atq; rectores vere dei filiū
confitētur. et arrius i ecclā
prędicat creaturā. Et cū
trasfretassent venerūt in
terrā genezareth. Di scire
mus quid in nrā lūgua
resonaret genezareth itel
ligēmus quō ihūs p typū
aplōrū et nauis ecclesiā
de pscriptois naufragio li
beratā trāsducat ad litus
et in trāquillissiō portu
fieriat requiescē. Et cum
cognouissent eū viri loci
illius: miserūt in vniuer
sam regionē illā. Cogno
uerūt eum rumore non
fidei vel certe pro signo
rū magnitudine que pa
trabat in pplis. et iā vul
tu plurimis notus erat.
Et vide quāta fides sit
hoīm terrę genezareth.
vt nō presentiū tantum
sua salute contēti sit. sꝫ
mittāt ad alias p circu
tum ciuitates. quo omnes
currant ad medicū. Et ob
tulerūt ei omēs male ha
bentes. et rogabāt eū vt
vel fimbriā vestimēti eius
tangerent. et quicūq; tetī
gerūt salui facti sūt. Qui
male habent nō tangūt
corpꝰ ihu neq; totū vestimē
tū eius. sꝫ extremā fimbriā.
et quicūq; tetigerit sanabū
tur. Fimbriā vestimēti eiꝰ:
mūnū mādatū intelligę
Qđ qui trāsgressus fuerit
minimus vocabitur in reg
no ꝯloꝝ. vel assumptionē
corpis p quā venimꝰ ad
verbū dei et illius fruim
postea maiestate. cap. 17.

Quare discipuli tui trā
grediūtur traditiones se
niorū. Mira phariseoꝝ
scribarūq; stultitia. Dei fi
lium arguūt quare disci
puli sui hoīm traditiōes
et p̄cepta nō seruet. Non
enī lauāt manꝰ suas cū
panē mādūcāt. Manus
id est opa non aīe corpis
sꝫ aīe lauādę sūt. vt fiat
in illis verū verbū dei. Ipe
se autē respondēs: ait illis
Quare et vos trāsgredi
mi mādatū dei ppt tra
ditionē vestrā. Falsa in
luminā vera responsioē nō
fiunt. Cum inquit vos
ppt traditionē hoīm p̄cep

ta dñi negligatis. quare
discipulos meos arguēdos
creditis q̄ sanoꝝ missa p
impēdit vt dei scita custo
diant. Nam deus dixit
honora patrē et matrem.
et qui maledixerit patri
vel matri morte moriat.
Vos aut̄ dicitis. Munus
q̄ dixerit patri vel matri
munꝰ qd̄cūq; est ex me ti
bi pderit. et nō honorifi
cauit patrē suū aut ma
trē. Honor in scripturis
nō tantū in salutationibꝫ
et offijs deferendus. q̄ntū
in elemosinis ac munerū
oblatione sentitur. Hono
ra mquit aplus viduas
que vere vidue sūt. Hic ho
nor donū intelligitur. Et
in alio loco presbiteri du
plici honore honorandi
maxime qui laborāt i ver
bo et doctrina dei. Et per
hoc mādatū intelligim⁹ iubem⁹
vt bonū tuituūti os non
claudam⁹ et dignus sit
operarius mercēde sua. Pre
ceperat dñs vel imbecilli
tates vel etates vel penu
rias parentū cōsiderans
vt filij honorarēt etiā in
vite necessarijs ministrādis
parētes suos. Hāc pudē
tissimā dei legem volen
tes scribe phariseiq; sub
uertē. vt impietatē sb̄ no
mie pietatis inducerent
docuerūt pessimos filios.
vt si quis ea que parētib⁹
offerenda sūt deo vouerit vo
luerit qui verus est pater
oblatio dñi preponatur
parentū muneribꝫ. vel cer
te ipi parētes que deo cō
secrata cernebāt ne sacri
legij crimē incurrerēt dele
nantes egestate cōficbā
tur. atq; ita fiebat vt ob
latio liberoꝝ sub occasioē
templi dei in sacerdotū iura
cederet. Hec pessima phari
seoꝝ traditio. de alia oc
casione veniebat. Multi ha
bentes obligatos ere alie
no. et nolentes sibi creditū
reddere delegabāt sacerdo
tibꝫ vt exacta pecunia i
ministerijs templi et eoꝝ usi
bꝫ deseruirēt. pōt autē et
huic breuiter habē sensū.
munꝰ qd̄ ex me est tibi p
dest. Compellitis mat filii
os vt dicāt parētibꝫ suis
Munus q̄ domui oblaturus
eram deo in tuos cōsumo a
bos tibi q̄ pdest. o pater
et mater vt illi timētes
accipe qd̄ deo videāt ma
nipatui mope magis ve
lint vitā diuē q̄ comede
de consecratis. Nō qd̄ ni
hil in os coinquinat hoiem
s̄ qd̄ predit de ore hoc co
inquinat hominē. Verbum

communicat ꝓpue ſcꝑturaꝝ
eſt: et publico ſermone nō
tenuit. Populus iudeorū
patrē dei ſe eſſe iactitans
cōēs ribos vocat quibꝫ oēs
vtiſtur homiēs. verbi grā
ſuillā mirnē oſtreas lepo
res et huiuſmodi aiālia
que vngulā nō findūt ner
ruminānt. ner ſquamoſa
m piſcibꝫ ſt. Vnde et in
actibꝫ aplōrū ſcꝑtū ē. Nd
deus ſācti ficauit. tu ne cōe
dixeris. Cōmune ergo qđ
ceteris homībꝫ patet et qđ
nō eſt de ꝑte dei ꝑ īmūdo
appellatur. Nō qđ mtrat
m os cōmaīnat homiē. ſꝫ
qđ ꝓcedit ex ore cōmaīnat
hoiez. Opponat ꝓuidens
lector et dicat. Si qđ ītrat
m os nō cōmaīnat hoiez:
quare idolothis nō veſti
mur. Et aplūs ſcribit. nō
poteſtis calicē dnī bibere
et demoniorū. Credū igi
tur qꝫ ipſi quidē ribi et
dei quidem creatura ꝑ ſe
oīs mūda ſit. ſꝫ idolorum
ac demoniū īuocatio ea
faciat īmūda. Tūc ante
dentes diſcipuli eius dix
erūt ei. Scis quia phari
ſei audito hoc verbo ſcā
dalizati ſūt. Ex vno ſer
mone omis ſuꝑſtitio ri
torū obſeruationū fugat
eliſa. qui m ribis ſumen
dis abhominādiſꝫ religi
onē ſuā ſitī arbitrātur.
Et quia crebro tenitur m
ecclaſticis ſcꝑturis ſcāndalū.
breuiter dicendū qđ ſigni
ficet. Scolon et ſcandalū
nos offendiculū et ruinā
vel mipactionē pedū poſ
ſumꝰ dicere. Cūi ergo le
gimꝰ quiciꝫ de mūnis
iſtis ſcandalizauit quēpi
am. hoc mtelligimꝰ: qui
dicto facto ve occaſionem
ruine cuiꝫ dederit. At ille
reſpondens ait. Oīs plan
tatio quā nō plātauit pr̄
meus celeſtis. eradicabit.
Etiā que plana vidēt
m ſcꝑturis: plena ſt quaeſ
tionibꝫ Omīs mgr plāta
tio quā non plātauit pr̄
meus celeſtis: eradicabit.
Ergo et eradicabitur illa
plantatio de qua aplūs
ait. Ego plātaui. apollo
rigauit. Sꝫ ſoluit quaeſtio ex
eo qđ ſequitur. deus aute
mcremētū dedit. Dicit et
ipſe. Dei agricultura eſtis
dei edificatio eſtis. Et m
alio loco. Dei cooperatores
ſumꝰ. Si aute cooperatores
igitur plantāte paulo. et
rigante apollo: deus cū
cooperatorib⁹ ſuis plātet
et rigat. Abutūtur hoc
loco qui duaſas naturas
introducūt. dicētes Si plā

tatio quã nõ plãtauit
pater eradicabitur. ergo
quã ille plãtauit nõ pt
eradicari. Hz audiãt illd
ieremie. Ego vos plãta
ui vineã veram: quõ ver
si estis in amaritudinẽ
vitis alienę. plãtauit
quidẽ deus et nemo pt
eradicare plãtationẽ eius.
Hz qm plãtatio in volũ
tate ppria arbitrij est nul
lus eam alius eradicare
potent nisi ipsa tribueãt
assensũ. Dmitte illos. Ce
ci sũt: duces ceterũ. Hoc ẽ
qđ aplus pręperat. here
ticũ hoiẽ post vnã et al
terã correptionẽ deuita.
scięns q puersus sit hui
modi. et a semetipõ dam
natus. In hoc sensu et sal
uator pręcipit doctores
pessimos dmittẽdos arbi
trio suo. scięs eos difficul
ter ad veritatẽ posse tra
hi. cecos esse et ceũ pplm
in errorẽ trahere. Respon
dens autẽ petrus dixit ei.
Edissere nobis pabolam
istã. At ille dixit. Adhuc
et vos sine intellectu estis.
Hđ apte dictũ fuerat et
patebãt auditui. aplis pe
trus p pabolã dictũ putat
et in re manifesta mysticũ
quęrit intelligentiã. Cor
ripituręq a dño. quare p
abolite dictũ putet qđ per
spicue lotuus est. Ex quo
aiãduertim? vinosũ esse
auditorẽ. qui ea obscura
manifeste. ea manifesta
obscure dicta velut intelli
gere. Nõ intelligitis q
omẽ qđ in os intrat in ven
trẽ vadit et in secessum
emittitur. Dia euãgelioq
lorũ apud hęticos et mfi
dos puersos plęna st scan
dalis. Et ex hac sua qui
dã calũniãtur q dns phi
sicę disputatiois ignarus
putet oes cibos in vẽtrem
ire et in secessũ digeri. ea
statim infusę esse p artus
et venas medullas ner
uosq fundãtur. Vnde
et multos qui vitio sto
machi ppetem sustinẽãt
vomitũ p? cenã et pran
dia stati euomẽ qđ ingę
serint. et tm corpulẽtos ee
quia ad primũ tactũ liqui
dior cibus et potus p mẽ
bra fudãtur. Hz istiusmo
di homines dñi volũt alte
rius impitatẽ reprehendere
ostendũt suã. Quanus te
nuis humor et liquẽs cũ
ea eũ venis et artubz con
tortis fuerit et digesta p
occultos meatus corpis.
quos grecꝰ vocãt
ad inferiora dilabitur et
in secessũ vadit. De corde

cū exeūt cogitationes ma
le homicidia adulteria fōr
nicationes et reliq. De cor
de mālt exeūt cogitationes
male. Ergo aīe principa
le nō sedm platonē in ce
rebro: ſ iuxta xpm in corde
est et arguendi ex hac sua
qu cogitatioēs a diabolo
īmitti putāt. et nō ex pro
pria nāsci volūtate. Dia
bolus aditor esse ī inven
tor malarū cogitationū
pt: auctor non pt. Di au
tē semp in mīdijs posit?
laue cogitationū nrārum
similla sius fomitibz īflā
marit. nō debem? opinari
eū q̄ cordis occulta rima
ti ſ ex corpis habitu et
gestibz estimare q̄d verse
mus mīſerim. Verbi grā
Si pulchra mulier nos ce
bro viderit respice medli
git cor amoris iaculo vul
nerarū. Et egressus inde
ihus. secessit in ptes tyri ī
sydonis. Scribis et phari
seis calūniatoribz derelic
tis trāsgreditur in partes
tyri et sydonis vt tyrios
sydonios ſ curaret. Mulier
et aut chananea egredi
tur de finibz prīstinis. vt
clamās filie impetret sa
nitatē. Obserua q̄ in q̄n
todecimo loco filia chana
nee sanetur. Miserere mei
dnē fili dauid: filia mea
male a demonio vexatur.
inde nouit vocare filiū da
uid qua egressa fuerat iā
de finibz suis et errorē tyri
orū ac sydoniorū loci ac fi
dei cōmutatione dmiserat.
Filia mea male a dēmonio
vexatur. Ergo filiā chana
nee puto aliās esse credē
tium: que male a demonio
vexabātur ignorātes crea
torē et adorātes lapidē. Q̄
nō rndit ei verbū. Nō de
superbia phariſaica nec de
scribarū supcilio. ſ ne ipē
sibi sue videretur cōtrari
us. p quā ierat. in vi
am gentiū ne abieritis. ī
in ciuitates samaritanoz
ne introieritis. Nolebat
eī occasioz calūniatoribz
dare. ſ pfectū salutē gen
tiū passionis et resurrois
tpi reseruabat. Et accedē
tes discipuli eius rogabāt
eū dicentes. Dimitte eam.
quia clamat post nos.
Discipuli illo adhuc tēpore
mysteria dni nescientes et
misericordia cōmoti roga
bāt pro chananea mulie
re. quā alter euāgelista sy
rophenissā appellat impor
tunitate eius care cupien
tes. quia nō vt clementē.
ſ vt durū medicū crebrius
inclamaret. Non sū mis

sus nisi ad oues pditas do
mus ysrael. nō q̄ et ad gē
tes nō mssus sit. ꝫ ad pri
mū ad ysrael mssus sit vt
illis nō recipientibꝫ euāge
liū. ista fieret ad gentes
trāsmigratio. Et significā
ter dixit ad oues pditas
domꝰ ysrael vt et hāc ex hō
loco vnā erroneā quem
de alia pabola intelligā
mus. Ac illa venit et ado
rauit eū dicens. Mulier sb
psona mulieris chananā
idis in ecclē fides patien
tia humilitas prędicatur.
Fides qua credidit posse sa
nari filiā suā. patientia
qua totiens contępta i prę
cibꝫ pseuerat. humilitas qua
se nō erubꝫ ꝫ catulis com
parat. Canes autē ethnici
ppter idolatriā dicūtur qui
esu sāguis dēoti et cada
neribꝫ mortuorū ferūtur
in rabiem. Nota q̄ ista
chananitis pseuerāter
pīm filiū dauid deinde do
minū vocet dicens et ad
extremū adoret vt deum.
At illa dixit. Etiā domi
nē et catelli edūt de micis
que cadūt de mēsa dnōꝝ
suorū. Dño me inquit pa
nē filiorū nō merui nec
mundos cibos capē posse
nō sedere ad mensā cum
patre. ꝫ cōtenta sū reliquis
catulorū. vt p humilitatem
micarū ad panis integri
venia magnitudinē. O
mira rerū cōuersio. Israel
quōdā filius nos canes. p
diuersitate fidei ordo nomi
nū cōmutatur. De illꝰ pos
tea dicitur. Circūdederūt
me canes multi. Et vide
te canes videte malos op
arios videte cōcisionē. Et
nos audiuimꝰ cū syrophe
nissa et muliere que sāg
uine fluxerat. magna ē
fides tua. fiat tibi sicut vis
Et filia fides tua te salua
fecit. Cumq̄ trāsisset inde
ihus. venit secus mare
galileę. et ascendēs i mōtē
sedebat ibi. Et accesserūt
ad eū turbe multe habē
tes secū mutos claudos ce
cos debiles et alios multos
et proiecerūt eos ad pedes ei
In eo loco vbi latinus in
terpres trāstulit debiles.
in greco scriptū ē
qđ nō generale debilitatis
ꝫ vnus infirmitatis est
nomē. vt quō claudꝰ dici
tur qui vno claudicat pe
de. sic [illegible] appellatur.
q̄ vnā manū habz debi
lem. nos huiꝰ verbi nō ha
bemus. Vnde et in conse
quētibꝫ euāgelista ceteros
tū debiles posuit sanatos
horū tacuit. Qđ eū

sequitur. et curauit eos ita
vt turbe mirarẽtur videntes
mutos loquẽtes claudos ã
bulãtes. cecos videntes: z mg
nificabãt deũ ysrl. ℟
mirauit. qz qd ecõtrario
dicẽt nõ hẽbat hoc ℟ vno
verbo. Intueam aũtẽ qz
sanatã chananee filia re
uertatur ad iudeam. z ad
mare galilee. et ascẽdat m
mõtẽ. et qi aliis tenetos
fetus puoret ad volandũ
ibiq; sedeat et turbe cõcur
rãt ad eum deducẽtes siue
portãtes varijs oppssos m
firmitatibz. quos postq;
curauit dedit eis cibos. et
hoc ope cõpleto ascẽdit m
nauicũlã et venit in fines
magedã. et ascẽdens i mõ
tem sedebat ibi. et accesse
runt ad eum turbe. Obser
ua qz multi claudi et cẽa
ducũtur ad mõtẽ vt ibi
curẽtur a dnõ. Ihs autem
cõuocatis discipulis suis a
it. Misereor turbe quia tri
duo iã pseuerãt mecũ. et
nõ habent qd mãducent.
et dimittẽ eos ieiunos no
lo. Ne deficiãt in via vult
pascere quos curauit. Dius
aufert debilitates: postea
sanus offert cibos. Conuo
cat qz discipulos suos. et
qd facturus est loquit~
vt vel migris exemplu tri
buat~ minoribz atq; disci
pulis cõmenda consilia. vl
ex confabulatione intelli
gant signi magnitudinẽ.
respondentes se panes i he
remo nõ habere. Misereor
maiestatis turbe. quia triduo
iam pseuerãt mecũ. Misere
retur turbe quia in trib
dieb~ spacio patri filio spi
tuiq; sancto crediderũt. Et
nõ habẽt qd mãducẽt. Tur
ba semp esurit et cibis idi
get nisi saturetur a dnõ.
Et dimittẽ eos ieiunos no
lo: vt nõ deficiãt in via.
Esuriebãt p magnas de
bilitates: et p patriciã si
turos expectabant cibos. Nõ
vult eos ihus dimittẽ ie
iunos ne deficiãt in via.
Luctatur ergo qui sine
celesti pane. ad optatã mã
sionẽ puenire festinat. Un
de et angelus loquit~ ad
heliã. Surge et mãduca:
quia grandẽ viã ãbulasti
tuis es. Et dicit~ a discipu
lis. Unde ergo nobis in deser
to panes tãtos vt saturẽ
mus turbã tãtã. Et ait illis
ihus. Qt panes habetis.
Et illi dixerũt. Septẽ. et
paucos pisciculos et reliq;
De hoc signo iã sup dixim9
et eadem repetẽ otiosi est.
tantũ in his que distrepãt
immorenur. Supra legim9

vespe autē facto accesserūt
ad eum discipuli dicentes
Deserti⁹ ē locus.et reliqua.
Hic discipulis cōuocatis
ipē dn̄s loquitur. Miseret
turbe quia triduo iā pse
uerāt mecū Ibi quīq; pa
nes et duo pisces: hic sep
tē panes et pauci pisciu
li. Ibi sup fenū discūbūt:
hic sup terrā. Ibi q̄ co
medūt quīq; milia sunt.
uxtā panū numꝰ quos
comedērūt: hic quatuor
milia. Ibi duodecī cophi
ni replētur de reliquijs
fragmētorū: hic septē spor
tē. In superiori ergo signo
milia ppīq; erāt et vi
am quīq; sensuū. nō ipē
dn̄s eoꝝ recordatur sed
discipuli recordātur ves
pe vltima nocte et mdi
nāte iam sole. Hic autē
ipē dn̄s recordatur et mi
seretur se dicit. et causā mi
serationis exponit quia tri
duo iā pseuerāt cū eo. et
dimittere eos ieiunos nō
vult. ne deficiāt in via.
Iste qui de septē panibus
hoc ē sacrato alūtur nūo.
atq; pferto nō st quīq; mi
lia sz quatuor milia. qui
nūs semp in laude ponī
tur et quadrāgiꝰ nō fluc
tuat nō ē īstabilis et ob
hāc causam etiā eiusdē

lia in eo nūo cōsecrata st.

At ille resp 16
pōdens ait illis.
facto vespe dicitis serenū
erit rubicundū enī est cēlū.
et mane. hodie tēpestas.
tristat enī triste cēlū. Fa
cem ergo cēli diiudicare
nostis: signa autē tēporū
nō potestis scire. Hoc capi
tulū in plerisq; codicib;
nō habetur. Sensusq; ma
nifestus ē qp ex elemētoꝝ
ordine atq; cōstantia pos
sint et serenū et pluuiū di
es pnosci. Scribe autē et
pharisei qui videbātur
legis esse doctores ex pphe
tarū vaticinio nō potu
erūt intelligē salvatoris
aduētū. Et relictis illis.
abyt. Et cū cōuenissent
discipuli eius trās fretū
obliti st panes accipere
Relictis scribis et phari
seis quibꝫ dixerat gene
ratio mala et adultera
signū quērit. et signum
nō dabitur ei nisi signi
one: vere abyt trās fre
tū et genitū secutus est
pplūs. Sed autē sibi ve
lit signū ionę. iam sup
dictū est. Cauete a fermē
to phariseorū et saduceoꝝ.
Cui cauet a fermēto pha
riseorū et saduceorū. legis
ad litterā pcepta nō seruat

lapis

traditiones hoīm negligit
vt faciat mādatū dei. Qđ
cogitatis intra vos modi
ce fidei quia panes nō ha
betis. Nondū intelligitis
neq; recordamini quinq; pa
nū et quinq; milia hoīm
et q̄t cophinos sūpsistis:
et reliqua. P occasionem
precepti quo saluator us
sent dicens cauete a fer
mēto phariseorū et sadu
ceorū docet eos qđ significēt
quinq; panes et septem. quinq;
milia hoim et quatuor mi
lia. que pasta sūt in hȳemo
q̄ licet signorū magnitu
do pspicua sit. tñ et aliud
in spirituali itelligētia de
mōstratur. Di enī fermen
tū phariseorū et saduceorū
nō corpalē panē ſ traditi
ones puersas et hereticā
significat dogmata. qua
re et tibi quibz nutritus
est pplius dei nō verā doc
trinā integrāq; significēt.
Queratur aliq̄s et dicat. Q̄
modo panes nō habebāt.
qui stati impletis septem
sportis. ascēderūt nauicu
lā et venerūt in fines
magedā. ibiq; audiant
naugrātes. q̄ cauē debe
ant a fermēto phariseoz
et saduceorū. Dz scīptura
testatur q̄ obliti sint eos
cū tollē. Hoc est fermē
tū de quo et aplūs loqui
tur. Modicū fermētū totā
massā corrūpit. Itaq; mo
di fermētū qđ omni ratī
one vitandū est habuit
marcion et valētin⁹ et ō
nes hereticī. Fermētū hab
vim hz. vt si farinę mix
tū fuerit qđ puū videba
tur cessat in manib. et
ad saporē suū vniuersā
cōspersionē trahat. Ita et
doctrina hereticā si vel
modicum stillā i tuū
pectus intulerit. in breui
ingens flāma succrescet.
et totā hoīs possessionē
trahet. Deinde sequitur.
Tūc intellexerūt. quia nō
dixiss cauēdū a fermento
panū. ſ a doctrina phari
seorū et saduceorū. :

Explicit lib' 2m. Incipit
liber 3m.

Uenit autē
ihs in ptes
cesaree phi
lippi. philippus
philippus iste
est frat he
rodis. de quo supra diximus
tetrarchya ituree. et tracoui
tidis regionū qui in honore
tyberij cesaris. cesareā philip
pi. que nūc paneas dicitur
appellauit. Et est in finibus
phenicis. imitatus herodem
patrē. qui in honore augusti
ti cesaris appellauit cesareā.
que prius turris stratonis
vocabatur. et ex nomē filij ei⁹
libiadem trans iordanē ex
truxit. Iste locus est cesaree
philippi. vbi iordanis ad
radicem oritur libani. et ha
bet duos fontes vnū nomē
ioz. et alterū dan. qui simul
mixti iordanis nomē effici
unt. Et interrogabat discī
pulos suos dicens. Quē di
cunt homines esse filiū hois.
Non dixit quē me esse dicūt
homines. sed filiū hominis: ne
iactanter de se quere videre
tur. Et nota q; vbicūq; scrip
tū est in veteri testamento
filius hominis: in hebreo po
situ est filius adam. Illud
q; qd in psalmo legim⁹? filij
hom vsqueq; graui corde. i
hebreo dicitur. filij adam.
Pulchre autē interrogat q;
dicūt homines esse filiū hois:
quia qui de filio hominis loqui
tur homines sunt. qui vero di
uinitatē illius intelligūt. nō
homines. s; dij appellātur. At
illi dixerūt. Alij iohānem
baptistā. alij helyā. alij ve
ro ieremiā. aut vnū ex pro
phetis. Cui sic errare potu
erunt in helia et ieremia.
quo herodes errauit in io
hāne dicens. Quē ego de
collaui iohānē ipe surrexit
a mortuis. et ideo virtutes
operantur in eo. Vos autē
quē me esse dicitis. Illis q;
homines sūt humana opinati
bus. vos qui dij estis quē
me esse dicitis existimatis
Respondens symō petrus dix
it. Tu es xp̄us filius dei viui
Prudēs lector attende qd
ex cōsequētibus textus q; ser
monis apli nequaq; hoēs
sed dij appellāt. Cū enim
dixisset. quē dicūt hoēs esse
filiū hois: subiecit. Vos
autē quē me esse dicitis.
Illis q; hoēs sunt humana
opinātibus? vos q; dij estis
quē me esse existimatis.
Petrus ex psona oīm aplo⁹
pfitet. Tu es xp̄s filius dei
viui. Deū viuū appellat
ad cōparationē eorū deorū:
q; putāt dij sed mortui
sunt. Saturnū. iouē. venerē.
liberū. cerulē. et cetera idolo⁹

portēta signīs Respondēs
ihs dixit ei Beatus es sy
mon bariona: qr caro et
sanguis nō r'uelauit tibi:
sed pr̄ meus q̄ ī celis est
Testīonio de se apli r'ddit
vicem. Petrus dixerat: tu
es xp̄s filius dei viui.
Merctē recepit vera con
fessio Beatus es symon
bariona. Quare. Quia
nō r'uelauit tibi caro et
sanguis: sed reuelauit
pr̄ Qd caro et sanguis
reuelare nō potuit: spūs
sancti gr̄ā reuelatū est.
Ergo ex cōfessioē sortit²
vocabulū qd' r'uelatioēz
ex spū scō habeat: cy et
filius appellādo sit. Diqde
bariona ī nr̄ā ligua sonat
colūba filius. Ally sīplicit
accipiūt qd' symon x petrg
filius sit iohānis iuxta
alterius loī ītervogatioēz
symon iohis diligis me.
Qui r'ndit dn̄e tu scis.
et volūt scriptorū vicio
depr̄auatū ut p bar. iohāna
hoc ē filio iohis bariona
scriptū sit vna detractu
sillaba. Johāna ā. it. ptat²
dn̄i tm̄ū Utrunq; nomē
mīstice ītelligi pt qd et
colūba spūs sancti et gr̄ā
dei donū sigt spiritale.
Illud tm̄ qd ait. qr caro
et sanguis et sanguis
nō reuelauit tibi apl'ice
narratioī cōpa ī qua ait.
Cōtinuo non acq̄siui carnē
et sanguī Carnē ibi et
sanguinē iudeos signīs.
ut hīc quoq; sub alio sensu
demōstretur qd ei non p
doctrinā pharisēor. sed
p dei gr̄am xp̄s filius dei
r'uelāt sit Et ergo dico
tibi Quid ē hoc qd ait. et
ego dico tibi. Quia tu
mihi dixisti. tu es xp̄s
filius dei viui. et ego dico
tibi nō Symone russo et
nullū habēte opus sed
ego dico tibi. qr meum
dixisse fecisse est Quia
tu es petrus et sup hāc
petrā edificabo ecclesiā
meā Dicit ipē lumen
aplis donauit ut lumen
mūdi appellēt² et cetera
q̄ ex dnō sortiti vocabula
sunt. ita et symoni qui
credebat ī petrā xp̄m. petri
largitus est nomē Ac
sēm methaphorā petre
recte dicit² ei. edificabo
ecclesiā meā sup te. Et
portę īferi non p̄ualebūt
aduersus eam. Ergo portas
īferi vitia reor atq; petrū ut
certe hereticorū doctrinas
p quas illecti hoēs ducūt²
ad tartarū Nemo itaq; pu
tet de morte dici qd apli
cōditioī mortis subiecti

nō fuerīt: quorū martyra
ndeat chorus cantare. Et tibi
dabo claues regni celorū.
et q̄dcūq; ligaueris super
terrā erit ligatū et i celis.
et q̄dcūq; solueris sup tiā
erit solutū et i celis. Istū
locū epī et pb̄i nō itelli
gētes. aliq̄d sibi de phariseo-
assumūt superbia. ut vel
dapnent inocētes. ul' soluē
se noxios arbitrent. cū
apud deū nō sententia
sacerdotū sed reorū vita
q̄rat. Legimus i leuitico de
leprosis. ubi iubēt ut se
ondāt sacerdotib; et si lepra
habuerīt tūc a sacerdote
imūdi fiāt. Nō q̄d sacerdotes
lepsos faciant et imūdos.
sed q̄d habeāt noticiā lepsi
et nō lepsi et pnt discerne
q̄ mūdus q̄ ve imūdus sit
Cuō ergo ibi leprosū sacer
dos imūndū facit. sic et
hic alligat ul' soluit epūs
et pb̄r non eos q̄ īsontes
sunt ul' noxy sed p officio
suo cū p̄ceptū audierit
varietates. scit q̄ ligandq
sit q̄ ve soluendq. Tunc p̄cepit
discipulis suis vt nemini
dicerent q̄ ipē ē xp̄s ihesus
Dum mittens discipulos ad
p̄dicandū iusserat eis ut
anūciarēt aduentū suū. hic
p̄cepit ne se dicāt esse xp̄m
ihm Cuctp videt aliud ee
xp̄m p̄dicare: aliud ihm
xp̄m Xp̄s coē dignitatis
ē nomē: ihs p̄pū vocabulū
saluatoris Potest ātfieri
ut idcirco añ passionē et
resurrectionē se noluerit
p̄dicari. ut cōpleto postea
sanguīs sacramēto opor
tunius aplis diceret Euntes
docete oēs gētes et reliqua
Cuō ne q̄s putet nrē itelligē
tiē et nō sensus euāgelii
que sequūt causę phibitę
tūc p̄dicatois exponunt
Exinde cepit ihs ostendere
discipulis suis q̄ oportet
eū ire ihierosolimā et multa
pati a seniorib; et scribis
et principib; sacerdotū et
occidi et tertia die resurge
Est autē sensus. tūc me
p̄dicate cū iste passus fuero.
q̄ nō p̄dest xp̄m publice
p̄dicari et eis vulgari in
ppls maiestatē. quē post
paululū flagellatū visuri
sunt et crucifixū. multa
pati a senioribz et scribis
et p̄cipibz sacerdotū. Et
nūc ihs patit multa ab
hys q̄ sibi crucē crucifigūt
filiū dei. et cū seniores
putēt i cruce et p̄cipes
sacerdotū simplicē sequē
tiam q̄rūt filiū dei q̄
totus sentit i spū. Et
assumēs eū petrus cepit
increpare illū dicēs. Absit

a te dnē nō erit tibi hoc.
Qui cōuersus dixit petro
Vade pō me sathana scan
dalū es mihi qz nō sapis
ea q̄ dei sūt sed ea q̄ hoim
Depe diximꝰ nimiꝝ ardois
amoris qz q̄ maxime fuisse
petrū i dnm saluatorem
Qua ergo pō cōfessionem
suā qua dixerat: tu es xps
filius dei viui et pmium
saluatoris qd audierat:
beatus es symon bariona
qz caro et sanguis nō re
uelauit tibi. sed pr̄ meus
q̄ i cēlis ē repete audit a
dnō oportere ire hierosolimā
ibiq; multa pati a senio
ribꝰ et scribis et principib;
sacerdotū et occidi et tertia
die resurgē: nō vult destru
cōfessionem suā nec putat
fieri posse ut dei filius oc
cidatur. Assumitqz eū in
affectū suū ut sepatī ducat
ne pūtibꝰ ceteris cōdiscipul'
magistrū videat⁹ arripere
Et cepit increpare illū aman
tis affectū et optātis dicere
Absit a te dnē. ul'ut melig
habet⁹ i greco.

hoc ē pricus tibi sis dnē
nō erit hoc Nō pt fieri nec
recipiūt aures meę ut dei
filius occidendus sit. Ad
quē dns cōuersus ait Vade
retro me sathana scandalū
es mihi Sathanas īterp̄tat⁹
aduersarius siue cōtrarius
Quia cōtraria inq̄t loqris
volūtati meę debes aduer
sarius appellari Multi
putāt qz nō petrus correp
tus sit sed aduersarius ips
q̄ hęc dicere apl̄o suggerebat
Sed mihi error apl̄icus
de pietatis affectū venies
nunq̄z īcentiuū videbit
diaboli. vade retro me sa
thana. diabolo dicit vade.
petrus audit vade retro
me. hoc ē segre sentētiam
meā qz nō sapis ea q̄ dei
sunt sed q̄ hoim Meę
volūtatis est et pr̄is cō
uenit facere voluntatē ut
p hoim salute moriar. tu
tuā tm cōsideras volūtatē
Non vis tyranū tritici i
terrā cadere vt multos
fructꝰ afferat. Prudens
lector īquirat quō post
tantā beatitudinē. beato
es symon bariona et tu
es petrus et sup hāc petrā
edificabo ecclesiam meā.
et portę īferi nō p̄ualebūt
aduersus eā. et tibi dabo
claues regni cęlorū. et
qd̄ ligaueris uel solueris
sup terrā erit ligatum
ul' solutū in cęlo: nūc
audiat vade retro me sa
thana scandalū es mihi.
Aut quę sit tam repētina

ὕπαγε σατ τοῦ κυρίε μου τοῦ κυρίου

cōuersio ut po tanta ꝓmia
sathanas appellet. Sed
cōsideret qui hoc q̄rit pet
illā bñdictioēz et btitudiēz
ac ptātē et edificationem
sup eū. ecclē ifuturo ꝓmi
ssam nō i ꝑnti datā. Ed
ificabo iq̄t sup te ecclesia
meā. et porte inferi non
ꝓualebūt adūersus eam.
et dabo tibi claues regnu
celorū oīa de futuro. que
si statim dedisset ei nunq̄
in eo prauę cōfessioēs erro
ꝛ inuenisset locū. Cui ihesꝰ
dixit discipul' suus. Si q̄s
vult post me venire abneg
semetipm et tollat crucem
suā et seq̄t me. Et rursꝰ
Quia deposit veterē hoem
cū operibz eius denegat se
metipm dicens Viuo aut
iā nō ego. viuit vero i me
xp̄s. tollit q̄ crucē suā et
mūdo crucifigit. Cui aut
mūdus crucifixus ē: seq̄t
dnm crucifixū. Aut quia
dabit homo cōmutacioēz
p aiā suā. Proinde datur
cōmutacio egipty et ethio
pie: et sane p aiā humana
illa sola ē retribucio qua
psalmista canit. Quid
retribuā dnō p oibz que
retribuit mihi. Calicē
salutaris accipiā et no
dnī inuocabo. Filius eni
hois venturus est i gla p̄ris
sui. cū angelis suis et tūc
reddet vnicuiq; scdm opa
sua. Cui Petrus ad ꝓdica
cioēz mortis dnice scandali
zatus. sentēa dni fuerat
increpatus. puoratu dissu
ut abnegaret se et tollent
crucē suam et morienū
alio nigrū seqrent. Grad'
terrore audiencū q̄ posset
p̄cipe aplōrū pterrito.
et iā alijs metum inte
ducto tristia letis suscēdit
et dicit. Filius hois ve
nturus ē i gla p̄ris
sui cū angelis suis. Times morte audi
gloriā triumphātis. Vereis
crucē auscultat angelorū
mīsteria. Et tūc inquit
reddet vnicuiq; scdm opa
eius. Nō ē distinctio iudei
ethnici. viri et mulieris.
pauperū et diuitū. vbi nō
psone sed opa considerāt.
Amen dico vobis sunt
q̄dā de hic stantibz q̄ nō
gustabūt morte donec
videāt filiū hois venie
nte i regno suo. Terrore aplōr
spe meditari voluerat
ꝓmissorū dicēs. Filius
hois venturus ē i gla p̄ris
cū angelis suis: insup
auctoritate iudicis addita
et rēdet vnicuiq; scdm
opa sua. Poterāt aplōr
tanta cogitato ī huiusmodi
scandalum sustinere.

Qmissionē et morte nr̄ dicis esse ventura qd̄ ait
pmittis affuturu te in
gl'a p̄is cū angelor̄ mi
nisteriis et iudicis ptate
hoc i dies erit et i tpa
longa differt. Preuidēs
ergo occultor̄ cogitor̄
q̄ possent obicere p̄nitem
timorem. p̄niti cōpensat
pmio. Quid enī dicat
Duī qda de hac stātib; qui
no gustabut mortem do
videāt filiū hoīs venientē
i regno suo ut q̄lis futur
sit postea ob incredulitatē
vram p̄niti tpe demōstret.
Et post dies sex assūpsit
petrū et iacobū et iohēm
frem eius. Quare petrus
et iacob; et iohēs i qbusda
euāgeliorū locis sepant
a ceteris ad qd̄ puleget
habeat extra alios āplos
crebro dicimus. Huic q̄rit
quō post dies sex assūpserit
eos et duxerit i montem
excelsū seorsum cū locus
euāgelista octonarium
numerū ponat. Dz facile
rūsio e q̄ hic medij ponit
dies: ibi p̄mus addit et
extremū. Non enī dicat
post dies octo assumit ihs
petrū et iacobū et iohēm
sed die octaua. Et ducit
illos i mōtē excelsū seorsū
Ducere ad montē discipulos
p̄s regni e. ducūt seorsum
q̄ multi nomi pauca ela
Et trāsfiguratus e añ eos. q̄l'
futurus est tpe iudicādi, nl'
aplis apparuit. Qd̄ aūt dicit
trāsfiguratus e añ eos nemo
putet p̄stinā eī formā et
fuisse p̄didisse nl' amisisse
corpis veritatē et assūpsisse
corpus spūale nl' aereū. sed
quō trāsformatus sit euāgelista
demōstrat dicēs. Et resplenduit
facies eius sicut sol. vesti
mēta aūt eius facta sūt alba
sicut nix. Ubi splendor
faciei ondit et candor de
scribit vestiū nō substātia
tollit sed q̄lā cōmutatur
Resplenduit facies eius
sicut sol. Certe trāsformatus
e dns i ea q̄lām qua ven
turus e postea in regno
suo. Trāsformatio splendorē
addidit. faciē nō subtraxit
Esto corpus spūale fuerit:
nīl et vestimēta mutata
sunt. Que itaq̄ fuere
candida. ut alius euāge
lista dixerat. q̄lia fullo
sup terrā nō pt facere. Qd̄
aūtē fullo sup terrā pt
facere corpale est et tactu
subiacet. nō spūale et aerium
qd̄ illudat oculis et tm̄ i
fantasmate cōspiciat. Et
ecce apparuit illis moyses
et helyas cū eo loquentes
Scribis et phariseis tēptā

se et de celo signa poscentibz
dare noluit sed prauam
postulationē cōfutauit re
spōsioē prudēti Hic vero ut
aplōrū augeat fidē dat
signū de celo. helya inde
dñente quo consc̄ederat et
moyse ab iferis resurgēte.
Nā et achaz p ysaiā precepi
ut petat sibi signū de er
celso aut de iferno Hrā qđ
dictū ē apparuit ill' moyses
et helyas cū eo loquēt̄s et
i alio refert euāgelio nū
ciasse ei q̄ iherosolimis
passurus esset lex oñdit
et pphē q et passionē dnī
et resurrectionē crebris
vocibz nūciauerūt Rñdēs
petrus dixit ad ihm Dñe
bonū ē nos hic esse Qui
ad montana cōscenderat nō
vult ad terrena descēdere
sed sp i sublimibz pseuerare
Si vis faciamꝰ hic tria
tabernacula tibi vnum
moysi vnū et helye vnū
Erras petre sicut et alius
euāgelista testat nescias q̄z
qđ dicas Voluit tria taber
nacula q̄rere cū vnum
sit tabernaculū euāgely
i qđ lex et pphē c̄tinent̄ Nā
sunt Si aut̄ q̄ris tria
tabnacula nequaq̄z suos
cū dnō cōferas sed fac tri
tabnacula ymo vnum
pri et filio et spiritui sāto
ut quorū ē diuinitas vna
vnū sit et i pectore tuo ta
bernaculū Adhuc eo loq̄nte
ecce nubes lucida obūbrat
eos et vox de nube dicens
Hic ē filius meus dilectꝰ
in quo mihi cōplacui ipm
audite Quia stulte iterꝝ
gauerat ppterea rñsione
dnī nō meretur sed pater
rñdit p filio ut vbū dni
cōpleretur Ego testimoniū
nō dico p me sed pr̄i q̄ me
misit. ipe testimoniū p
me dicat Nubes aūt videt
lucida et vmbrat eos vt
q̄ carnale de frondibz aut
tentoryis q̄rebat tabnaculū.
nubis lucide operiētur
vmbraculo Vox q̄ppe de
celo pr̄is loquentis audit
q̄ testimoniū phibebat
filio. et petrū errore sub
lato docrat veritatē. ymo
p petrū cēteros aplos. Hic
est aut filius meus dilectꝰ
huic fiendū ē tabnaculū
huic obtēperādū hic est
filius illi serui sunt moy
ses et helyas debent et ipi
nobiscū in penetralibz
cordis siu dnō pparare
tabnaculū Et audientes
discipuli ceciderūt i facie
suam et timuerūt valde
Tripliciē ob causā pauore
terrent̄ uel q: se errasse
cognouerāt. ul'q: nubes

lucida operuerat eos aut
q: dei p̄is voc̄ loquentis
audierāt humāna fragili
tas cōspectū maiorus gl̄e
ferre nō sustinet ac toto
aō et corpe cōtremiscens
ad terrā cādit: Quāto q̄s
apliora q̄sierit tanto ad
feriora collabit̄ Sugno
rauerit mensurā eius
suā Et accessit ih̄s et te
tigit eos. Quia illi iacebāt
et surgere nō poterāt. ipē
demēter accedit et tangit
eos ut tactu timorē fuget
et debilitata mēbra soli
det Dixitq; eis surgite
et nolite timere. Quos
manu sanauerat: surgē
facit ī perio Nolite timē
Primū timor expellitur
ut postea doctrina t̄buat
leuātes aut oculos suos
neminē viderūt nisi solū
ih̄m Racōbiliter postq̄
surrexerūt nō videt nisi
solū ih̄m. ne si moyses et
helias pseuerasset cū
dnō. p̄is vox videretur
ī certa cui potissimū daet
testiō. Videt ergo ih̄m
stantē ablata nube. et
moysen et heliā euanuisse
q: pōq; legis et pphārū
vmbra discesserit q̄ vela
mēto suo aplōs tegerat
vtrūq; ī euāgelio repitur
et dīdetibz illis de mōte
p̄cepit ih̄s dicēs Nemini
dixeritis visionē donec
filius hoīs a mortuis re
surgat Futuru regnu p̄
meditatio et q̄la trīuphā
tis demōstratu fuerat in
monte Non ergo nō vult
hoc in pplō p̄dicari ne et
incredibile esset et p̄o rei
magnitudiē. et post tanta
q̄lāni apud rudes aiōs
scēps crux scandalū faceret
Et īterrogauerūt eū dis
dicētes Quid ergo scribe
dicūt q̄d heliā oportet
primū venire. Nisi causas
nouerimꝰ q̄re īterrogaue
runt discipuli sup̄ helie
noīe. stulta videtur et
extra ordinaria eorum
īterrogatio Quid enim
pt̄inet ad ea q̄ sup̄ scpta
sūt de helie aduentu q̄e.
Traditio phariseorū est
iuxta malachiā pphetā
qui e nouissimꝰ ī duodecī
q̄d helias veniet añ aductū
saluatoris et reducat cor
p̄rū ad filios et filiorū
ad p̄es et restituat oīa
in antiquū statū Estimāt
ergo discipuli tūsfōtioēz
gl̄orię hanc esse quā in
monte viderāt et dicūt
si ia venisti ī q̄la quō
p̄cursor tuus nō appareat
maxīe q; q: heliā viderāt
recessisse Cui aut[illegible]

scribę dicūt q̄ heliā opor
teat p̄mū venire. p̄mū
dicēdo oñdūt qđ nisi helias
venerit nō sit sēdm scripturas
saluatoris aduentus. At
ille rñdēs ait eis. Helias
qdē venturus ē et restituet
oīa. Dico aūt vob̄ q̄ helias
iā venit. et nō cognouerūt
eum. fecerūtq̄ in eo quęcūq̄
voluerūt. hoc est p̄euerterūt
et decollauerūt eū. Dicet
filius hoīs passurus ē ab
eis. Mouerunt aūt cū herodes
et herodiades iohēm interfe
cerūt quō ipi ihm̄ quoq̄
crucifixisse dicāt cū legant
eū a scribis et phariseis
interfectū. Et breuit rñdēdū
qđ et in vobis nexę phari
seorū factio cōsenserit et
i occisioē dni herodes nux
erit voluntatē suā q̄ illusu
atq̄ despectū remiserit ad
pilatū ut crucifigeret eū.
Dne miserere filio meo q̄
lunaticus ē et male patit
Nam sepe cadit i ignem
et crebro i aquā. et obtuli
eū discip̄l tuis et nō potue
runt curare eū. Quā ob
causam dem̄ obseruans
lunę cursū corripiat hoēs
et p̄ creaturas ifirmare

iohem

studeat creatorē supra
dixim9. Mihi videt9 iuxta
tropologiam lunaticus ē
q̄ p̄ horarū momēta mu
tatur. ad vitia n̄c̄ psistit
in cepto sed crescit atq̄
decrescit. et nūc i ignē
fertur quo adulteranda
corda succēsa sūt. nūc in
aq̄s que nō valet extīguē
charitatē. Qđ aūt dicit
obtuli eū discip̄l tuis et nō
potuerūt curare eū. latet
arguisat aplōs cū ipossibi
litus curādi ītendū non
ad ibecillitatē curāciū sed
ad eorū q̄ curādi sūt fidē
efficiat. Dīte dnō. fiat tibi
sēdm fidē tuā. Rñdēs ihs
ait. O gnā̄o incredula et
puersa quousq̄ ero vobiscū
vsq̄quo patiar vos. Nō
qđ tedio sup̄atus sit et mā
suetus et mutis q̄ non
apperuit sicut agnus tota
tondēte se os suū in vba
furoris eruperit sed qđ i
silitudinē medici si egrotū
videat cōtra p̄cepta sua
gerere dicat. Vsq̄quo ar
tedā ad domū tuā. quisq̄
artis p̄dā idustriā. me
aliud iubēte et te aliud
ppetrāte. Intantū aūt
nō ē iratus hoī sed vitio.
et p̄ vnū hoēm iudeos
arguit ifidelitatis ut
statim ītulerit. Afferte

huc illū ad me. et ītrā
pauit eū ihō. et exijt ab
eo dēonū. Non ille qui
placebatur. ſ demon
debuerat ītrepari. ſiue
ītrepauit puerū. et exi
ut ab eo demonium.
qꝑ ꝓpter ꝑcta ſua a de
mone fuerat obſeſſus
Et dixerūt. Quare nos nō
potuimus eicere illū?
Q dixit ill. propt incre
dulitatē vrāz. hoc eſt
qđ in alio loco dicit.
Quecūq; ī noīe meo
petieritis. credentes ac
ꝑpietis. Ergo quocūq;
non accepimus. nō ꝑſ
tantis ē īpoſſibilitas.
ſed culpa deprecantiū
Si habueritis fidem
ſicut granū ſinapis.
dicetis monti huic. trā
ſi huc. et trāſibit. ꝑu
tant aliqui. q fidem
grano ſinapis ꝙtatī
quam dicā. eū regnū
celoz grano ſinapis
conferatur. eū aplus
dicat. Et ſi totam fidē
habuero. ita ut montes
trāſferam. Ergo magꝝ
eſt fides. que grano ſi
napis cōparat. Montis
tranſlatio. non ei ſig
ficatur quē oculis car
nis aſpiamus. ſ illius
qui a dño tranſlatus
fuerat ex lunatico. Nā
eī aut: Dicetis monti
huic. trāſi huc et trāſi
bit Ex quo ſtultitie ar
guendi ſūt. qui cōten
dūt aplos ōnesq; credē
tes ne puā quidem ha
buiſſe fidem. qꝝ nullus
eoz montes trāſtuleīt
Neq; eī tm prodeſt mō
tis de alio ī aliū locū
trāſlatio. et vana ſiqz
querenda oſtentatio.
quantū in vtilitatem
oīm iſte mons trāſſe
rendus eſt. qui ꝑpetuz
corrūpere dicatur oēm
terrā. Hoc ait genus nī
catur. ni per orōez et ie
iunīū. Dū docet quō
nequiſſimus demon
poſſit expelli. oēs īſtitu
it ad vitam. Conſili
tibus autem eis ī gali
lea dixit ill ihū. filius
hoīm tradendus eſt in
manus hoīs. et occi
dent eū. et tertia die

F 1

resurget. et contristi sūt
vehemēter. Semp prospis
muscet tristia. ut cū repē
te venerīt. nō terrēat a
postoloō. ꝫ pmeditatiō
ferantur animuō Di ei
contristat eos qđ occidē
dus est. debet letificare
quod die tria surrectu
rus est. Porro ip tristant
et ptristant uehemēter.
non de infidelitate venit
Alioquī et petrū scierīt
esse correptū. quāe non
saperet ea q dei sūt. sed
que hoīm verū qz pro
dilectione magri. nihil
de eo sinistrū et hūle
patiūt audīe. Et cum
venissent capharnaū
accesserūt qui didragma
accipiebant ad petrū ꝫ
dixerūt Magr vester
non soluit didragma.
Aut eiō etiam et i lupa
Post augustū cesarem.
iudea facta tributaria
et oīs censu capite fe
rebantur. unde et ioseph
cū maria cognata sua
pfessꝰ est i bethleem.
Rursū qm nutritiō eāt
i nazareth qđ est oppi
du galilee capharnaū
vbi sedens reposatur
tributa. et pro signoz
magnitudine hy qui
exigebant non audent
ipm repetē. ꝫ disciplin
cōueniūt. sue malitio
se interrogāt utrū reddat
tributa an cōtradicant
cesarī volūtati. Juxta
qđ et i alio loco legim
licet tributū cesari solue
an nō. Et cū intrassent
domū. anticipat petrus sug
gerit. dīō interrogat.
Ne scandalizētur disciplī.
ad postulatiōē tributi. cū
videant eū nosse. que
absente eo gesta sunt.
Quid ē videtur symon
regēs terre. a quibus acci
piūt tributū vel censū
a filiis suis an ab alie
nis. Et ille dixit. Ab
alienis. Dixit illi jhūs
Ergo liberi sunt filij.
Dīō nr et sēm aiam
et sēm spīm filius regis
erut. vel ex dauid stirpe
generatus. vel ōipoten
tis vbi pīs. Ergo tri
tū assi regis filius nō de
bebat dare qđ humilitatem

Et cū intrassi domū puenit eū ipse
dicēs. Qđ didragma exigebāt pe-
trū. cū ingi intrasset domū

carnis assumpserat. debuit
adimplere oēm iustitiam
Noé ⁊ ifelices qui xpi ē
sentur noīe. et nihil dig
nium facimus tanta
maiestate Ille p nobis
et cautem sustinuit. et
tributa reddidit Noé pro
illius honore tributum nō
reddimus. et quasi filij
regis a vectigalibus
immunes sum⁹. Vade
ad mare et mitte hamū
et eū piscē q primus as
cenderit tolle et apto o
re eius inuenies statere
illū sumens da eis. p
me et te. Qd primū mi
rari i hoc loco. nescio utr
psalmis. an magistriez
saluatoris presumis qd
nouerit hīc piscem in
ore staterem. et qd prim⁹
ipse capiendus esset.
Magistriem utiq; vtu
tem si ad vbū cuius sta
tim stater i ore pisces
reperius est. et qd futu
rū erat loquendo fecerit
Videt autem mihi sp⁹
mysticos intellectus.
Iste est piscis q primus
captus est. qui in pro
fundo maris erat. et in
salsis amaritiq; gurgi
tibus mersabatur.
ut p sp⁹m adam liberetur
primus adam⁹. et id qd
i ore eius. hoc ē qd in cō
fessione fuerunt discipuli
pro petro et dño reddēt
Et pulchre idipm quod
datur precium⁹ dixit
est: qz pro petro qui pro
peccatore pecū reddeba
tur.⁹ dño at nr peccm
non fecerat: nec dolus
inuentus ē i ore eius.
Stater dicitur qui duo
didragma habz: ut ostē
deret filiationis nr⁹.
dū eode et dño et sup
plicio liberant. Doz et sim
plicat intellectū edificat
auditorem.⁹ dū tante
fuerunt dño paupertatis:
ut vñ tributū pro se et
apl̄o reddēt non habu
erit. Qd si quis obiice
voluerit. quō nudus
et locul̄ portabat pecu
niam: Respondebim⁹
rē pauperē in usus su
os diuitie nephas pu
tauit: nobisq; idem
tributū exemplum In illa

Necesse ē ut veniant
scandala; verūptm ve
hoī p quem scandalū
venit Non quo nōn
sit vēre scandala. ⁊ alio
quin absq; culpa esset
q̄ scāndalū facit: sed
cū necesse sit ī isto mū
do fieī scandala. vnūs
quisq; suo vicio scan
dalū pt̄z. Humiliq; p
gn̄alem sn̄az paulū
dab; qui prodicōi
um ꝓparabat Si ait
manus tua vl̄ pes tua
scandalizat te: abscī
de eā et proice abste et
reliqua Necesse est q̄d
venīt scandala, ⁊ ve
tī ei est hoī: q̄ q̄d ne
cesse est. ut ī mūdo fi
at vicio suo fiat ut
p se fiat Igitur ōnīb
trūant affectus, ⁊ et vni
usa ꝓpīquitas āputa
tur: ne p occasionē
pietatis vnusquisq; re
dempt̄ scāndalis pate
at Dī iquit ita ē quis
t̄ duōbus ut manus
pedes. oculus. et ē utilis
atq; solliciti⁹ ⁊ cautus
ad ꝓfectū. scāndalū
autem ē fiat: et p dis
sonantiam morum
te ptrahit ī gehēnam
Melius est et ut ꝓpī
quitate cuius. et emolu
mentis cuius caream:
q̄ dū vis lucrifacē cog
natos et necessarios.
causā habeas ruinæ
Italiæ nō frater. non
uxor. nō filij. nō amica.
non ōnīs affectus qui
nos excludē pt a rēgno
celor: amore dñi ꝓpo
natur Nouit unusquisq;
credentiū quid sibi mo
reat: vel ī quo solluatē
tur aīa. ac sepe tēptet
Melius ē vitā solita
riā ducē: q̄ ob vite
pūtis necessitatē etiā
vitium pdē Videte ne
contēnatis unū ex pu
sillis istis Dico ei vobis;
quia āgli eor semper vidēt
faciē patris mei qui
cel est Hinc dixerat p
manū. et pedē. ⁊ oculū
occasiones ꝓpīquitates et ne
cessitudines q̄ scāndalū
facē potērunt. āputan
das Austeritatē itaq;
sine subiecto ꝓcepto tem

sic et vos in talem hūerī
tis inocentiam et an
mu puritatem regnū celo
rum nō poteritis intrare.
Quic alit Qui hūili
auerit se sicut parulꝰ
iste: hic maior est in reg
no celoꝝ Qui imutatꝰ
me fuerit, et se in exēplū
mei hūiliauerit ut tātū
se deiiat, istū ego dic
o me formam hui ac
apienis: hic intrabit in
regnū celoꝝ Et si fuste
pent vnū puerū talē
in noīe meo: me suscipit
Qui tal' fuerit ut xpi
imitetur hūilitatem
et inocentiam: in eo xpō
suscipit Et prudenter.
ne ei aliquid delatū
fuerit apl'is: se putent
hōratos idicat non
illos sui mēto: si ma
gīi hōre suscipiendos
Qui alt scandalizauerit
vnū de pusill' istis.
Nota qui scandaliza
tur puerulꝰ maiorē
ei scandala nō reapūt
Expedit ei ut suspēdat
mola asinaria in collo
eius: et demergat in
pfundū maris Quāuis
hec gnal' possit esse hūa
aduersus oēs qui alios
scādalizant: tamen
iuxta iequentiam ser
monis, etiā ista apl'os
dictū intelligi pt. Qui
interrogando iso maior
esset in regno celoꝝ: vide
bant inter se de digni
tate contendē Et si in
hoc viso pmūssissent,
poterāt eos quos ad fi
dem vocabant p suū
scandalū pdē: dū apl'os
vident iter se de honoē
pugnare Nō autem
dixit, expedit ei ut sus
pendatur mola asina
ria in collo eius. sed'm
rtū prouīe loquit:
quo maiorē emunū,
ista apud veteres inde
os pena fuerit, ut in pro
fūdū ligato saxo dim
gerentur Expedit alt
ei Quia multo melius
est pro culpa breuem
reapere penam: isti
eternis fruari cruci
tibus Non ei videbit
dīs bis iudipm Ve
mūdo ab scandalis

nudico: ꝑ hi q̄ male
hñt Ista pabola in
euangl'io sc̄m luā
cā alio duab9 pabol'
dc̄e dnāgmarum. et
duoz filioz sc̄pta est
Dic nō est volūtas ām
pr̄ez vr̄m qui i celiō ē:
ut peat vnus de pusil
lis istis Refert ad supe
rius ꝓpositū de quo di
xerat Videte ne cōtēpna
tis vnū de pusill' istis:
et docet ideo pabolā
positam ut pusilli nō
contēpnantur In eo
autem qd' dicit. non
est volūtas ām pr̄ez vr̄m
ut peat vnus de pusil
lis istis: quotiens ali
quis pierit de pusill'
ōnditur qd' nō uolūta
te pr̄is pierit Si autē
pc̄cauerit i te fr̄ tuus.
vade et corripe eū int'
te et ipm solū: et si'liq.
Si pc̄cauerit iter nos
frater nr̄. et i qualibz
cā nos leserit dimittē
di habem9 ptātem:
immo nc̄tate q̄ pcipi
tur ut debitoribus nr̄is
debita dimittamus.
Diautē un dm quis
peccauerit: nō est nr̄i
arbitrij Dicat ei scr̄p
tum dni Si peca
uerit in ho īem:
rogabit p eo sacerdos
Si autē in deū pecca
uerit. q̄s rogabit pro
eo. Nos econtrio i dei
iuria bñignu sumus:
et i nr̄is contumelijs
exercemus odiu Cor
ripiendus ē ait fr̄ secor
sum. ne si semel fr̄
pudorē ac verecundiam
amiserit: pmaneat i
pcto Et si quidem au
dierit lucrifaciam9 aiam
ei9: et p altei9 salutē
nob ipis acquirt salus.
Si autem noluerit au
die adhibeat' frater:
Nd' si nec illū audie
rit. adhibeatur tm9:
vel corrigendi studio
vl' cōuincendi sb testi
bus Porro si nec illos
audire noluerit. tūc
mlt'is dicendū est ut
detestatiōi eū habeāt:
et qui n potuit pudo
re saluari saluetur
obpbrio Qm ait dia
tur sit t' sicut ethnicus
et publicanus. ondit'

perat dicens Videte ne
contemnatis unum ex pu
sillis istis Sic liquet p
apo seuitatem ut com
mixtim clementia do
ceam Quatu in vobis
est nolite contemne: s p
vras salutis etu illoru
que sanitate Diaute
pseuerantes in pctis vide
ritis et vicissim iuuetes.
Melius est solos saluos
fieri: q pire cu plubus
Na anglu coz in cel videt
facie patris mei qui in celis
est Magna dignitas
animu; ut unusquisq habe
at ab ortu nitutis in
custodia sui anglm
delegatu. Un legimus
in apocalupsi ihis An
glo epheси et thyathyre.
et anglo philadelphie.
i anglis etc. uliquas
ecclas scribe hec Aplus
precipit velari capita
in ecclesijs feminu p an
gelos Quid uobis vi
det. si fuerint alicui te
nu oues. et errauerit
una ex eis. nonne re
liquet nonaginta nu ir
montibus. et vadet que
ra que errauit Con
sequens ad clementia
uocat qui premisceat
dicens. videte ne contem
natis unum ex pusill
istis. et subiugit pabo
lam nonaginta no
uem ouium in montibus
errantiu; et unus erro
nee quia pastor bonus
quia p numquam in
firmitate abulare no
poterat) humeris suis ad
gregem reliquit reportauit
Nam putauit istum esse
pastorem, qui an in for
ma dei esset, no rapina
arbitratus est esse se qui
lem deo. et semetipm
exinanuit formam ser
ui accipiens obediens fact
usq ad mortem: mortem
autem crucis Et ob id
ad tiena descenderit
ut saluam faceret una
ouem que perierat:
hoc est humanum genus
Alij vo in nonaginta no
uem oubus iustorum
putant numerum intelligi,
et in una ouem pctorum:
sdm qd in alio loco
dixerit Non veni iustos
vocare: sed pctores.
Non ei opus hunt sani

bonarū rerū postula
cō sit vbi corpus ca vlt
hzē ꝯ spūs Tūc accēdēs
petrus ad eū dixit Dñe
quociens peccabit i me
frat meꝰ et dimittā ei
vsq; septies: Et rliqua
Heret sibi hmo domi
nus; et i modū simi
culi tplius rūpi nō pt
Sup̄ dixat videte ne
cōtēpnatis vnū ex pu
sill' istis; et adiecerat.
Si peccaverit i te frater
tuus vade et corripe eū
iter te et ipm; et p̄nuū
rpmuscat dicens Si duo
ex vob̄ consenserit sup tra
de oī re ipetrabūt quā
pecierīt; et ego ero i me
dio eorū Pronuciatꝰ apl̄ꝰ
petrus iterrogat quoa
ens frī i se peccanti di
mittē debeat; et cū iter
rogatōe pfert sūaz. usq;
septies Cui respondit
dñs. non usq; septies,
s̄ usq; septuagies septi
es id ē q̄drigentis nona
gīta vicibus. ut tociēs
peccanti frī dimittēt i
die; quociēs ille pecca
re nō possz Ideo assimi
latū est regnū ꝯ. ce
lorū hoī regi q̄ voluit
rōz ponē cū seruis suis.
Famulare ē seruis et ma
xime palestinis ad oz
monē suū parabolas
ūngere. ut qđ p simplex
p̄ceptū teneri ab audi
toribꝰ nō pt; p silitudi
nem exēplarz teneat
Prescripsit itaqz petro sb
compatōe regis et dñi
ad seruū. qui debitor de
cem milia talentorū a
dño rogatus veniam i
petrauerat; ut ipe q̄z
dimittat cōseruis suis
minora peccantibus.
Si ei ille rex et dñs seruo
debitori decē miliū ta
lentorū tam facile di
misit. qui tomagis seruis
conseruis suis debent
minora dimittere. Qđ
ut manifestius fiat;
diamus sb exēplo.
Si quis nrm cōmisceat
adulteriū. homicidiū
sacrilegiū. maiora cri
mina decem miliū tale
torū rogātibus dimit
tūtur; si et ipi dimittant
minora peccantibus.
Si autem ob factum
contumeliam simus

mnoꝝ ee deteſtandꝭ.
qui ſb noīe fidei agut
opa īfidelīū; q̄ hm qui
apte gentiles ſt. publi
cani ei vocāt̄ ſm̄
tropologiā. q̄ ſcī ſectā
tur lucra t exigūt vec
tigalia p negociōes et
fraudes. ac furta ſcele
rata atq; piuria. Amē
dico vobis q̄cūq; alli
gaueritis ſup tram. erit
ligata et i celo; et q̄cū
q; ſolueritis ſup tram
erūt ſoluti et in celo.
Quia dixerat. ſi aūt ec
cleſiam non audierit
ſit t̄ ſicut ethnicus t
publicanus; et pote
rat ꝺceptoꝝ frīs her
occulta ee reſponſio
vel tacita cogitatio. Di
cīquit me deſpicꝭ. et e
go te deſpicio. t ſi tu
me cōdēpnabis. et mea
ſnīa cōdempnabit;
pītatem tribuit aplis
ut ſciant q̄ a tribus cō
dēpnant ihūiam
ſnīaq; diuina corrobora
ſnīa rit. et q̄cūq; ligatū
fuerit i tra liguꝝ erit
i celo. Iterū dico vob
q̄ ſi duo ex vob cōſen
ſerint ſup tram de oī
re quancūq; petierīt;
fiet illi a pre meo qui i
celis. Vbi ei ſūt duo vel
tres congregati i noīe me
o: ibi ſū i medio eoꝝ.
Dīs ſupi ꝑmo ad cōcor
diam nos ꝓuocat. Igit
et ꝑmuī polliceī; ut
ſollicitos festinem ad
pacem. Cū ſe diuat iter
duos vel tres medīū fo
re. inꝝ illud ex tra
qui duos amicos captos
ī vnus ad viſendam
mēm i uertiſſet t amī
cū. p ſe vadem dediſſet;
ſic ꝑbāe voluit. ut vno
retento alterū dimitteret
Cuiꝝ rutiſſet ad condi
ctam diem admirās
amboꝝ fidem rogauit
rit ut ſe haberet trium.
Possum hoc et ſpūali
ter itelligi. t qd vbi ſpūs
t aīa. corpuſq; cōſenſe
rint. et non iter ſe bellū
duſarū habuerint no
luptatum; car
ne cōcupiſcente aduſus
ſpm. et ſpūs aduſus car
nem de oī re bona quā
petierīt ipetrent a pre
Nulliꝝ dubiū quin

pondeit non oēm ob
causam debere dīmitti.
si sacrilegij reus tenebit:
et aduſus doctrinā moy
si faceret Igit dīs sic
responsioēz tēperat ut
decapulā trāscat: scp
turam sctam adducēs
i testimoniū et nālem
legem pmādz dei suāz
sdē opponens. q non
volūtate dei sed peccati
nīs necitate cōcessa est
Non legistis q: qui fe
cit ab iitio masculm &
feminam fecit eos: Hoc
i exordio genesios scp
tū est Dicendo at mas
culū et fēam: oīdit
sdia vitanda iugia
Non ei aut masculm &
fēaz. qd ex priozi repu
dio ꝛrebatur: sed mas
culū et fēaz ut vnuz
cōiugiz cōsortio nectē
rentur propt hoc dīt
tet hō pīem et mrem &
adhēbit uxori sue et n
uxoribus: et erūt duo
i carne vna Pīnuū
nupciaz e duab vnā
carnē fici Castitatis iu
cta spū: vnuz efficit
spūs Qd gr deus iūx
hō non sepaet. Deus
cōiunxit vnā fiaēdo ca
rnē vni et feie. hanc
hō non pt separe: ni
forsitan solus deus.
Hō sepat qn ppt desi
derīū sdē uxorius pma
dimittim? Deus sepat
et q diuxerat. qn ex cō
sensu propt mutuā
dei co qd tempi i arto
sit sic habemus uxoes
quasi nō habītes Dic
illi Qd gr moyses mā
dauit dare libellū rpu
dij et dīmittī. Aperuit
alīpnā: quam pa
uerāt Et certe dīs nō
ppam suum ptuleat:
s; veteris hystorie et mā
datoriū fuerat recordat
dei Aut ill. Quī moyses
ad duriciā cordis vīr
muſit uobis dīmittē uxo
res vras: ab iitio at
non fuit sic Qd dicat
istiusmodi e Nūqd dō
pt sibi esse ctrarius ut
aliud ante iusserit. et
sententiā suā nouo
frāgat ipio. Non ita
sentiendū est d; moy
ses cū videret ppter de
siderīū secūdarīū cōiu

ꝑplacabiles. et ꝓpt̃ amaꝝ
ruꝫ vbꝝ ꝓpetuꝫ habe
amus dissordiaꝫ. nõ
ne nob videmur rectꝫ
digendi ꝝ aurꝝ et sb
exemplo opiꝫ nr̃i hoc
agꝫ ut maiorũ nobis
delictorꝫ venã nõ rlaxe
tur. Oblatus ẽ ei vn̄
qui debebat decẽ mil
a talenta Dño quos dr̃
istũ q̄ debebat decem
milia talentorꝫ Dra.
ītpretat. aũs vxorẽ
et filios venũdandos
pceptante illo ī mali
cia: ispientiam et ma
las cogitatiões ītelligi
volũt Dicit eã iusti ux
or dicitur sapĩa; sic
vxorẽ iusti et pfecto
rꝫ appellari stultiaã
Sed quõ ei dñs dimit
tit et decẽ milia talẽ
tu. et ille nobis sñus
suos cẽtũ denarios nõ
dimisit. nr̃ ecclesiasti
ca ītpretatiõ est: nec
a prudentibus vuis
ꝛapiendꝫ Dic et ꝑ me
celestis fuget uobis:
si nõ ꝛmiseritis vn̄ꝰ ꝗssꝫ
fr̃i suo de cordibꝰ vr̃is.
Formidolosa sñia si
iuxta nr̃am mentem
sñia dr̃a flectit atꝫ mu
tat: si pua fr̃ibus non
dimittim̃ magꝫa deo
nobis non dr̃ittent. Et
ꝙ ꝑt vnusq̄sq̄ dicere.
Nihil habeo cõtra eũ
ipe nouit. lꝫ dñs iudi
cem: nõ m̃ cura est.
Quid velit agere ego
ignoui ei Confirmat
sñiam suã; et oẽs simu
lacõem ficte pacis ener
uat dicens Si nõ ꝛmi
seritis vnusq̄sq̄ fr̃i suo
de cordibus vr̃is Et ac
cesserũt ad eũ phariseꝝ
temptãtes eũ et dicẽtes
Si licet hoi dimittꝛ vxorẽ
suam quacũq̄ de cã.
De galilea veneãt ad
udeam. idcõ phari
seoꝝ sdoꝝq̄ factio
ītrogat eũ utrũ liceat
hoi dimittere uxorẽ suã
qualibꝫ ex cã ut quasi
cornuto eũ teneãt silo
gismo: et qdcũq̄ respõ
derit capcõi pateat. Si
dixerit dimittẽdã esse uxo
rem q̃libet ex cã et ducẽ
das alias. pudicicie
pdicatoꝝ: sibi videbit
docere ĩra Dñauit̃ rex

liberi: uolūtate nos sb
icamus humani Videntes ergo apli graue uo
ri ingū pferūt motum
animu suu. et dicūt si
tta ē cū hoi cū uxore:
non expedit nubē Q.
dixit. nō oēs capiūt vbū
istud: s̄ q̄bus datū est
Nemo putet sb hoc vbo
vl fatū vl fortunā introdu
ci. qđ sīm sit vgines. q̄b
a deo datū sit: a quos
q̄dā ad hoc casus adduxerit D; hmō datū est qu
peccerūt qui voluerūt: q̄
ut acrius laborarent.
Omn̄ ei petenti dabit.
et q̄ens inuenit: et pul
santi aperiet. Sūt ei eu
nuchi qui de utero mr̄is
sic nati sūt: et sūt eunu
chi q̄ facti sūt ab hoīb⁹.
et sūt eunuchi q̄ seipsos
castrauerūt propter regnū
celoz̄ Qui pt capē ca
piat Triplex ē genus eu
nuchoz. duoz carna
liū: et tertij spūal. Alij st
q̄ de utero mr̄is sic nas
cūt Alij vl quos caste
uitus fecit: vl delicie
matronales Terci qui
seipsos castrauerūt ppt
regnū celoz. et q̄ ca pos
sunt uiri cē: propt xp̄m
cunuchi fuūt. Istud pro
mittitur pmiū Duplo
ribus autem quibus
castimonie ueritas nō
uolūtas est: nihil dīno
debet Possumus et
aliter dicē Eunuchi sūt
qui de utero mr̄is fri
gidioris nature sūt. nec
libidinem appetentes.
et alij qui ab hoīb⁹
fiūt. quos a philoso
phi fecerūt. aut pter
idoloz cultū et mollī
untur i feīas: uel p
suasioe hēticā simulāt
castitatem ut mēdāt
fugiendo vitatē Sed
nullus eoz̄ sequitur rg
na celoz̄: nisi qui se
propt xp̄m castrauerit
Vn̄ ifert Q. pt capere
capiat. ut unusquisq;
cōsideret uires suas:
utrū possit vginitatē
et pudicicie iplere pre
cepta. Q se ei castitas
blanda ē: et quelibet
hoīes ad se alliciens.
D; sidenide uires sūt:
ut qui pt capē capiat
Quasi hortantis vox

gũ. q̃ vel dicioꝛes. l'iu
niores. vl' plẽiores es
sent ꝑmas uxoꝛes ĩ fi
a. at malã uxam du
cere maluit ĩdigere dis
coꝛdiã ꝙ odia et homi
cidia ꝓsecuꝛde. Dilig
cõsidẽa qd' ñ dixit ꝓp
ter duꝛiciã coꝛdis vr̃i ꝙ
misit uobis deus. ꝙ mo
ysẽs; ut uxoꝛi aplin cõ
siliũ esset hoĩs nõ ĩpiũ
dei. Dico at uob. qꝛ iꝑã
ꝙ dimiserit uxoꝛẽ suã
nisi ob cãm fornicacõis
et aliam duxerit; mecha
tur. Et q̃ dimissã duxe
rit mechat. Sola forni
cacio ẽ q̃ uxoꝛis uiciat
affectũ; immo eã illa
vnã carnẽ ĩ aliã duxe
rit. a et se fornicatõe
sepauerit a mãto; nõ
debet teneꝛi ne uiriũ ꝙ
sb maledicto finiat. di
cente scꝛiptura. Q̃ adul
terã tenet stult⁹ et ĩpi⁹
est. Vbicũq; ẽ igit forni
cacio et fornicacõis fus
picio; libẽ uxoꝛ dimittitur
Et ꝑ potẽt accidẽ ut ali
quis cã ĩpnã faceꝛet
ĩnocẽs. et ob sdam co
pulã nuptiaꝝ ueteꝛi
cauion ĩpingeret. a sic ꝑ
oꝛem dimittẽ iubetur uxo
oꝛem: ut sdam ꝑmaui
uente non habeat. Ds
ei dixit tale est. si non
ꝓpter libidinẽ ꝙ ꝓpter iu
ria dimittis uxoꝛe. a ꝑce
ꝑptus ifeliciꝛes ꝑoꝛes
nupciaꝝ nouaꝝ te imut
tis ꝑiculo. Necnon qꝛ
poterat cuenire ut uxoꝛa
eadem legem uxoꝛ q̃ ma
rito daret ꝛpudiũ. a cad
altela ꝓpiet; ne ꝙ aui
piat uiũ. Et qꝛ mẽtiꝛ
et q̃ sel' fuerat adultera.
obꝓbꝛiũ nõ timebat;
sed nõ nubẽ ꝓcepit viꝛ
o. Ds si talem duxeꝛit;
sb adultery cmune sit.
Dicit ei dis. cui⁹ di
cta ẽ cãsa hoĩ cũ uxoꝛe;
non expedit nubẽ. Gra
ue pond⁹ uxoꝛi est; si
excepta fornicacõis cã.
eas dimittẽ non licet.
Quod ei si temulenta
fuit. si uncida. si mal'
mal' moꝛibus. a si luxuꝛi
osa. si gulosa. si uaga
si murgatrix et maledi
ca. tenẽda eit isthusmo
di. Volum⁹ nolum⁹.
sustinẽda. Cũ ei essem⁹

proximū tuū sicut teipz
Adolescentem istū tēptatorē esse ex cōpharisēis
sumus. qđ dicente sibi
dño. si vis ad vitam īgredi
rursū fraudulent itiogat q sint illa mandata:
quasi nō ipe legerit.
Aut dño posse deo iubē
cōtraria Dicat illi adolescēs
oīa hec custodiui, quid adhuc mihi
deest. Hēt adolescēs
di cī hoc qđ positū est
in mandatis. Diliges
proximū tuū sicut teipz
ope xpleret, quo postea audiens vade et vende
omnia q habes et da
pauperibus. et tristis recessit. (qz habebat possessiones multas) Di vis
pfectus ee vade et vende
q habes et da pauperib9,
et habebis thesaurū in
celo: et veni sequere me.
In pntiarū est: utrū
velimus esse pfecti. Tamen q̄cūq pfectus ee
voluerit debet vendē q
hz. et n ex pte vendē sicut
ananias fecit et saphi
ra p totū vendē: et nū
vendiderit dare oīa pauperibus. et sic sibi tpet
thesaurū i regno celoz
Nec hoc ad pfectionē
sufficit: ni post cōceptus
dñaz saluatorē sequit:
Id est relictis malis faciant bona. Facilius ei
sacculus cōtempnit q̄ voluptates multi dum
naz contēpnētes dñm
non sequūt. Sequitur ad
dñm: qui imitatoz ei9
est: et p vestigia, qđ
Q ei dicit se i xpo ambulare, debet quo ille ambulauit: et ipe ābulare
Habet tristis. Erat ei hīs
possessiones multas Ut
est tristicia: q ducat ad
mortem Causaz tristicie reddit qđ habuerat
possessiones multas: id
e spinas et tribulos que
sementem dñicam suffocauerūt Ihūs at dix
disc suos Amen dico vobis: qz diues difficile
intrabit i regno celoz
Et quo abrahā ysaac
et iacob dites intrabūt
i regno celoz. Et in

dñi est; et multos suos
ad pudicitiae primum con
tentus q̃ pt aspe capi
at Nunc pt pugnare
pugnet; supet ac tum
phet Huic oblati sunt ei
parvuli: ut manus
eis ponet et oraret ✓
Discipuli aut increpabat
eos, non quo nollent
eis salvatoris et manu
et voce benedicere; sed quo
neqd hentes plenissimam
fidem putarent eum in
solitudinem homm offerre
aut importunitate lassa
ri Dimittite puros et
nolite eos prohibere ad me
venire; taliu est enim regn
celor Dignitatis dixit ta
lium non statorem. ut ondet
non etatem regnare sed mo
res: et hos q̃ solem herent
innocentiam et simplici
tatem primum repromitta.
Aptoq̃ in candem suam
congruente Nolite pueri
fieri sensibus freos. sed
malicia pueri estote;
sensu aut ut perfecti sitis.
Et ecce unus accedens;
aut illi Magister bone.
quid boni faciam ut
habeam vitam eternam?
et reliqua Iste qui interro
gat quo vitam consequa
tur eternam. et adolescens
et dives erat et superbus.
et nisi alium evangelistam
non voto discretus: sed tempta
tus interrogat Quid me
interrogas de bono? unus est
bonus deus Quia ma
gistrum vocaverat bonum.
et no deum vel dei filium con
fessus erat; Dicat quinus
sensim hominem corpore dei
non esse bonum De quo
dicit. Confitemini domino qm
bonus Ne quis ait pu
tet in eo quod bonus di
catur excludi a bonitate
filium dei: legimus in alio
loco Pastor bonus po
nit animam suam pro o
vibus suis. et in psalmo.
spm bonitatem disciplinam bonam
Igit et salvator no boni
tatis testimonium renuit;
sed magistri absque deo erudi
tionem. Si vis ad vitam
ingredi: mea mandata.
Dicat ille. Que? Jhus
ait dixit Non homicidi
um facies. no adulte
rabis et reliq; et diliges

✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

i regeneá cõe cũ sedẽt
filius hoĩs i sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes iudicantes duodecim tribus isrl'. Non dimisi qui reliquistis oĩa. & hoc ei et socrates fecit philosophus. et mlti alij diuicias cõtẽpserũt. ꝙ qui secuti estis me: qđ ꝑ ꝑe apl'oz̃ ẽ atq; credentiũ In regeneá cõe cũ sedẽt filius hoĩs i sede maiestatis sue: qñ ex mortuis de corrupcõe surgent incorrupti Sedebitis et vos i solio iudicantes duodecim tribus isrl': q; vobis accidentibus illi credẽ nolucrũt Et oĩs q̃ reliquit domũ vl' fres aut sorores. a' ꝑes & mrem aut uxorem. a' filios a' agros propt nomẽ meũ: cẽtuplũ accipiet et vitã eñam possidebit Mlti aũt erũt ꝓmi nouissimi: et nouissimi ꝓmi. Locus iste cũ illa sñia congruit: in q̃ saluator loq̃t Non veni pacẽ mittẽ: ꝙ gla diũ Veni ei separare hoĩe a ꝑe suo. & mrem a filia: et nurũ a socra. et ĩimici hoĩs domestici eius Cum ergo propter fidẽ xpi et predicacõnem euãgelij oĩa affectus dereliquerit. atq; diuicias. et sẽi voluptates: iste cẽtuplũ accipient et vitam eñam possidebũt Ex occasione huius sñie q̃dã introducũt mille ãnos post resurrectionẽ dicentes nobis tũc cẽtuplũ oĩm rez quas dimisimus et vitã eñam cẽ reddẽdam Non intelligentes qđ si i cẽtis digna sit repromissio i uxoribus appareat turpitudo. ut q̃ vni ꝑo dño dimiserit: eidẽ vicariat i futuro Sensus igit iste est: q̃ animalia ꝓ salutore dimiserit. spiritualia recipiet. que ꝑ ꝑe et mũdo sui ita erũt: q̃ si q̃s ꝓ uno nuo cẽtuplũ nuis cõpetit Unde dicit et apl'us. q̃ vnã tm domũ. et vni ꝓuãe

angelio matheus et
zacheus diuicis delictis:
dñi testimonio pdicat.
Q; considerādū qđ cote
pore quo itrauit: diui
tes esse desierāt Tā diu
q̄ nō itrabūt q̄ diu di
uites fuerūt: et tamē q̄
difficile diuitē cōtēpnū
tur. nō dixit ipossibile
e ditē itrare i regnū celo
rū ꝫ difficile: vbi diffi
cile ponit. nō ipossibi
litatē ptendit. sed rarita
demonstrat. Et iterū di
co nobis facilius est
camelū p foramē acus
transire. q̄ diuitē intra
re i regnū celoz; hoc
dicto oīdit non difficile
ee, ꝫ ipossibile Di
cī quō camelus nō pt
transire p foramē acus.
sic diues itrare nō pt
i regna celoz: nllo di
uitū saluus erit Q; si
legamus psalmū quō
camelī madian et ze
fan veniant ad ihrlz
cū donis atq; muneri
bus, et q̄ pro eis uiui e
uant, & victoz putate
distorti ingrediāt potiꝰ

ihrlm videbimus quō
et isti cameli q̄bus et
diuites xpiani. cū depo
suerit grauē sarcinam
peccatoz et tocius corpo
ris prauitatē: itrare pos
sint per angustā et ar
tam viā q̄ ducit ad vi
tam Interrogātibus aūt
discipul' et admirātibus
austeritatē dicti. quis q̄
poterit saluus ee? Clemē
cia sua seueritatē suā
teperauit dicens. q̄ apd
hoīes ipossibilia sūt;
apud deū possibilia sūt.
Tūc videns petrus dix.
ca Ecce nos reliq̄mus oia
et secuti sumus te Quid
ergo erit nob. Grandis
fiducia. petrus piscā
tor: e. duces nō fuerat.
caboz manu et arte q̄re
bat: et tñ loq̄t confide
ter reli q̄nus oia Et
q; nō sufficiat tantum
relinquere. uidit qđ p
fectū est: et secuti sum9
te sequimur qđ inquisiti.
quid q̄ dabis nobis
p̄mij. Ihūs aūt dixit
ill' Amē dico vobis qđ
vos qui secuti estis me

hora volūt missū esse ī
vineam adam; et ī hūsō
p̄archas usq; ad noe.
Tertia ip̄m noe usq; ad
abraham et circūcisionē
ei datā Derta ab abraha
usq; ad moysen: qui lex
data ē Nona ip̄m moy
sen et p̄phetas Undecī
ma aplōs et gētiū ppl̄z:
quibus ōcō īnuent. Un
hoc ip̄m ītelligens post
horā iā undecimā cū
esset p̄ope sol' occasū ⁊
ad vespam iohānes cū
angelista loquit; filioli
mei nouissima hora est.
Et sil' considera qđ īus
tiam p̄ūs famulue quā
ī undecime hore opari
o ōnes puter accusant
ī se ipīs non ītelligūt
Di cī īquus ē p̄fami
liaſ. non ī vno īquꝰ
est ꝫ ī oībus.ꝛ q; non
sic laborauit tue hore
operarius: quō ille qui
prima hora ē missus
ī vineā Dilit' et sorte ho
re operarius minus la
borauit a tue hore ope
rio; et none a sexte ho
re operario Quis itaq;
retro vocatio gentiliꝫ
iudet; et ī cuāgelio tz
ītur gradu Unde et sal
uator concludens pabo
lam; erūt īquit p̄mi
nouissimi et nouissimi
p̄mi Qđ iudei de capi
te vtant in caudam:
et nos de cauda mute
mur ī caput Amice nō
facio tibi iniuriam Leg
ī cuiusdam libro aūcī
istū qui incepat a pre
famulus p̄me hore ope
rū pthoplastū ītelligi:
et eos qui co tpe credi
derūt Nonne ex dena
rio cōuenisti mecū?
Denarius figurā rgt
h;. Accepisti ergo meā
quā t' p̄miseram hoc
ē imaginē et silitudīz
meā. quid ap̄ls ab aplis?
et ñ tā plus acupere qđ
alius nihil acupe desid
ras. qđ alteri⁹ sorte mu
nuatur p̄mij mutū?
Tolle qđ tuū est et uade
Iudeus ī lege. nō gra
ꝫ ope saluatur Qui
cā fecit eā: viuet ī ea
Vñ dicit / ad eū Amo
culus tuus nequ est ꝫ

ꝓuos agros dimiserat.
quasi nihil ipsos et dia
possidentes.

(Simile est regnū celo
rum homi ꝓfa
milias: q̄ exijt ꝑmo ma
ne conducere operarios in vine
am suā Conuentōe aūt
facta cū operarijs ex dena
rio diurno: misit eos in
vineam suam Parabo
la ista vel similitudo vīs
celoz; ex his q̄ ꝑmissa
sūt intelligit Septē est
ē aīe eā; multa erūt pri
mi nouissimi. et nouis
simi ꝑmi Non tēpe dif
ferente dño ꝑ fide Di
citur prēmisimulias ꝑ
mo mane exisse. ut con
ducēt operarios in vineā
suam; et pactū opib cō
stituisse denariū Deīde
egressū eam horā tuā
vidisse alios stantes in
platea otiosos. et illis
nequaq̄ denariū. sed
q̄d iustū est fuisse pol
licitū. Sexta ꝑ hora et
nona fecisse solit; vn
decima aūt inuenisse ali
os stantes. q̄ tota die oc
iosi fuerāt. et misisse eos
in vineam Cū aūt sero
factū esset ꝑcepisse pa
tri suo ut a nouissi
mis incipet reddē. hoc
est ab operarijs hore un
decime usq̄ ad operarios
hore ꝑme: omnesq̄ pri
contra nouissimos in
uidia cōtactos iustitie
arguisse prīmisimulias.
Non ad minus accepe
rūt q̄ fuerat cōstitutū:
ꝑ ad plus accipere nolue
runt hijs in quos se clemē
cia inductis effuderat.
Mihi videt ꝑme hore
esse operarios. samuelē.
et iheremiā. ⁊ baptistā
iohannem; q̄ pōt cū
psalmista dicere. ex v
tero mr̄is mee deus me⁹
es tu Tercie vero hore
operarij sūt qui ab uber
tate deo fruē reperīt.
Sexte hore; q̄ matura
etate susceperīt virgiū ꝛ
Nonecq̄ iam declinātē
ad senīū Porro vnde
cime; q̄ ultīa senectute.
Tamē onus accipiūt ꝑ
mui: licet diuisio labor
sit Dūt q̄ hāc parabolā
aliter ediserāt ꝑma hō

gellandus ex crucifige
dus erat. quo i amoroissa
durt. quis me tetigit. et de
lazaro. ubi posuistis eu.
In veteri ꝙ testamento: ada
ubi eo Et dnōens videbo
si uxr clamore suu q̄ veit
ad me pficiut; sinat no
est ut scia Postulat at
mr filioz zebedei errore
mulieb; et pictuto affu;
nescaens q̄d petet Nec mi
ru si ista arguebat im
perite eu de petro dicat
q̄n ta vlt facr tabnacla.
nescaens quid dicet Indes
at illius dicit Nesatis q̄d
petatis Mater postulat.
et dno discipul' loqtur:
itelligēs pcto ei⁹ ex filioz
voluntate descendē. Pote
stis bibr calicē quē ego
bibiturus sum. Calicē i
scripturis dimis passionē
itelligim⁹ p: si possibi
le est: trasseat calix iste
a me Et i pō. Qd vtbu
am dno. p oibus que
retribuit mi. Caliccm
salutaris accipiā; et no
men dni inuocabo. Statim
ifert quis sit calix; pcto
sa iquit i ospcu dni moz
stroz ei⁹ Aut ill' Caliccm

q̄dem meu bibetis. sede
at ad dexterā z sinistrā
nō est meu dare uob; sed
q̄bus patu est a pre meo
Nuc̄t quo calicē martyr
ij filij zebedei iacob⁹ vz.
et iohānes biberit. ñ scr̄p
tura narrat iacobu tātu
aplm ab hcode trucidatu.
Johānes at ppa morte fi
nierit vitā. D; si lega
mus ecclīasticas hystoias
i q̄bus fert. qd et ipe pp
martyrū sit missus in
ferentis olei doliū; et
ide ad suscipiēda cōna
xpi athleta pcesserit. statim
relegat⁹ i pathmos ysu
lam sit. videbim⁹ mar
tyrio aīm nō defuisse.
s; bibisse iohānē calicē
cōfessionis quē et treb
puer i camino ignis
biberūt; licet pfector
nō fuerit sāguis Qd
at dicat sedere ad dexte
ram meā et sinistrā nō
e meu dare uobis s; q̄bꝫ
patu est a pre meo; sic
itelligendu est Regnū
celoz nō est dātis; sed
accipientis Non ei est
psonaru acceptio apd
deu. s; q̄ibus tale sep

ego bonus sū. Ihīp̄z
sonat ꝙ illa hac pabola
vbi maior filius mīoꝝ
inuidet et non vult eum
recipi penitentē; et p̄ꝫ
accusat iustitiae Et ut sa
nauit hīc ē sensū quē
diximus: titulus pabole
hȳ finisꝫ ascendit Dice
rūt iquit nouissimi p̄.
et p̄mi nouissimi Multi
ē sūt vocati: pauci vo
cati. Et ascendit ihūs ihe
rosolimā: et assūpsit du
odecim discipulos secreto
et ait illis Ecce ascendim⁹
ihērosolimā. et filius ho
nis tradet p̄incipibus
sacerdotū. et scribis. et damp
nabunt eū morte. et tra
dent eū gentibus ad il
ludendū et flagellandū
et crucifigendū: et tertia
die resurget Crebro hīp̄z
discipuli dicēt D: ꝙ
multis i medio dispu
tatis potēt labi de me
moria qđ audierāt: id
circo iturus ihērosolimā.
et secū ductaros apl̄os
ad tentationē eos parat:
ne cū veneīt pscucio et
crucis ignominia scan
dalizētur Tūc accessit ad
eum mr filiorū zebedei
cū filiis suis adorans et
petens aliquid ab eo.
Qui dixit ei Quid vis?
Ait illi Dic ut sedeant
hi duo filii mei vnus
ad dexterā tuā: et vn⁹
ad sinistrā in regno tuo
Unde opinionē regni
hīs mr filiorū zebedei. cū
dñs dixerit filius hoīs
tradet p̄incipibus sacdo
tū et scribis et damp̄na
būt eū morte, et tradēt
eū gentibus ad illuden
dū et flagellandū et cru
cifigendū. et ignominia
cum passionis tunc tūb⁹
discipuli nūtiauerit, ut il
la ꝙrīs postulet triumphū
tis. Hanc ut reos ex eā?
Quia postq̄ eū dixe
rit dñs ut tria die resu
rget: putauit eū mulier
post resurrectionē illuc
regnaturū Et hoc qđ
ipsa adductu p̄mittit
primo ē coplendū Et cau
ditate femmea p̄tria
rupit: immemor futuroꝝ
Qđ ait interrogat dñs.
et illa petente videt qđ
vis: nō venit ex ignoza
tia. ſ ex p̄so dicit q̄ fla

tos secuꝰ viã audierũt q̃
ihesus trãsiret. Et clama
uerũt dicentes: dñe mise
rere nri fili dauid Turba
aũt increpabat eos ut tace
rent Ille magis clama
bant dicentes Dñe mi
serẽ nri fili dauid. Nul
ti latrones erant in iherico
q̃ egredientes et descẽtes
de iherosolimis itinerẽ et vi
neare consueuerũt. Idcirco
venit dñs iherico cũ disci
pul' suis ut libet vulnera
tos: et mixta turba secum
trahat Denuq̃ postq̃ egre
di nolunt ab iherico: secuta
est eũ turba mixta Di mã
sisset iherosolimis et nusq̃
ad humilia descendisset: tur
ba usq̃ hodie sederet in
tenebris et umbra mortis
Duo et duo cęci erant iuxta
viam Cecos appellat, qui
nedũ diu potrãt in lumi
ne tuo videbim⁹ lumen:
secuꝰ viã. quia videbã
tur quidem legis ire no
tiam: sed viam q̃ xpus
est ignorabant Quos
plerisq̃ phariseos intelligũt
et seductos. Alii vero utriusq
populũ et veteris testamẽ
ti et novi. qđ alit septam
legem. alit nalem sequẽtes:
sũ xpo cęcus erat. Hii q̃
p se videre nõ poterãt.
audierũt pceuntia salua
tores: et confessi sũt filiũ
dauid Hinaute utiq̃ ce
cus ifertur ad pplm u
deoz hoc qđ sequit̃ incre
pat eos turba sup ethni
cos intelligendũ quos a
postolus monet ne glo
riet̃ et superbiat contra
radicem suã Dei cui ipi
erroze pozu insiti fuerũt
ex oleastro in bonã oliuã:
nequaq̃ debeant inuide
re priozũ saluti Miserẽ
nri fili dauid Increpã
tur a turbis et nichilo
minus nõ tacent. sed
crebrius idipz ingeminãt:
ut desiderũ vẽ lucis os
tendant Et stetit ihesꝰ
et vocauit eos: Vau Ce
cus erat, quo pgent igno
rabant. sequi nõ pote
rant saluatorem: mit
te fouee in iherico. mite
rupes et pruptа in pfũ
dũ vergentia. Idcirco dñs
stat ut venire possint. et
et vocari iubet ne turbe
phibeant: et interrogat
quasi ignorans qđ velit

bucrit ut regno celoz
dignus fiat; hic accipi
et qđ nō ꝑsonc ꝑ vite
patū est. Et italꝫ tales
estis q̄ ꝺseꝺmū regnū ce
loz qđ ꝓ mcis tribulā
tibus et victoribꝰ ꝓpauit:
vos q̄ accipietis illud.
Illi de moyse z helia
dictū volūt quos pau
loante ī mōte cū eo vi
derūt loquētes: ꝑ mihi
nequaq̄ videt. Ideo ei
sedenau in regno celoz
vocabula ñ dicūt: ne
paucis notātis cetꝝ pu
tarent exclusi. Et au
dientes dece: īdignati
sūt de duobꝰ frībus.
Dece apli nō īdignāt
mīri filioz zebedei. nec
ad mulierē audaciam
referūt postulāti. sed
ad filios qđ ignorātes
mensurā suā ī modica
cupiditate exarserit: q̄
bus et dns dixerat. nes
citis quid petatis. Dub
itelligit aute vel ex ira
scione dñi. vl ex īdigna
cōe aplōz: qđ filij mris
simulauerūt ad grādia po
stulanda. Ihesus aute
vocauit eos ad se: z ait

Datis q̄ ꝓncipes gentiū
dnāntur eoz. et reliq̄. Simil
magis et mitis. nec cupi
ditatis īmodice duos ar
guit postulātes. nec dece
reliquos īdignōis increpat
et lunoris: ꝑ tle ponit exm
quo doceat eū maiorē
ee q̄ mioz fuerit. et illum
dnm fieri qui oim huius
sit. Frustra igit aut illi
īmodcata assierūt. aut
isti dolent sup maioe
desideio: cū ad humuta
tē virtutū nō potencia
ꝑ humilitate venuat. De
inde ꝓponit exēplū
ut si dicti dei perpendent:
erubescent ad opa. Et di
cit. Sicut filius hoīs nō
venit ministrari: ꝑ ministra
re. Nota qđ crebro dixi
eū qui ministrat filiū appel
lari hoīs. et dare aiam
suā rdēptoēz p multis.
qui forma sua accepit
ut p mundo sāguine fūde
ret: et non dixit dare a
nimā suā rdēptoēz pro
oibus sed pro multis. id e
p hys q̄ credere noluerūt.
Et egredientibus illis ab
hyerico: secute sūt eū tbe
mlte. Et ecce duo cca sedē

dñm et ſeruos eius uēſſe
q̄ ad ſoluēdū miſſi fuerāt:
n̄ audet r̄ſiſtē Que ſit
autē aſina et pullus aſi
ne dicemus ī ſb̄dio Hoc
autē factū eſt ut ip̄leret
qđ dictū eſt p ꝓphetam
dicentē Dicite filie ſyon
Ecce rex tuus uenit tibi
manſuet⁹ ſedens ſuper
aſinam et pullū filiū
ſb̄iugal': hoc ī ꝓphīa Za
charia ſcptū eſt De quo
plenius ſi uite ſpaciū
fuerit: ī ſuo dign⁹ loco. Nūc
ſtringendū breuit. qđ ſ⁹
litteram ī quo itinere ſpa
cio ſup utrūq; al' ſedere
nō q̄uuerit: a' ēi aſine
ſedit: et pullus abſq;
ſeſſore fuit. Aut ſi pullo
qđ magis rōpetit uſus
eſt: ad ſedendū aſina
ducta ē libēa Ergo cū ihc
toria uel impoſſibilitatem
habeat uel turpitudinem
ad alacria trāſmutatam
ut aſina iſta q ſb̄iugal'
fuit et cōdomita et iugi
legio traxerat ſynagoga
intelligat, ⁊ pullus aſine
laſciuus ⁊ liber gētiū
ꝓpl'g q̄b⁹ ſedit ihc: muſſ
ad eos duob⁹ diſcipulis
ſuis uno ī transitu. et
altero ī gentes Euntes at
diſcipuli fecerūt ſicut p
cepit eis ihc. ⁊ adduxe
runt aſinā et pullū et i
poſuerūt ſup eos veſtime
ta ſua; et deſup eis ſede
fecerūt Pullus iſte et aſi
na q̄bus apli ſternūt ue
ſtimenta ſua ut ihc mol
luus ſedeat ante aduē
tū ſaluatoris nudi erāt;
multiq; ſibi ī eos dnatū
vendicātib⁹ abſq; opime
to frigebant Poſtq; uō
apli uestes ſuſcepere ueſtes
plectuoreſ facti; dñm ha
buere ſeſſorem Veſtis at
aplica uel doctrina vtutū:
uel ediſcerno ſcpturarū ī
telligi pt Duce eccleſiaſ
ticoz dogmatū ueritatis.
q̄bus veſtib⁹. ni aīa iſtru
cta fuerit et ornata: ſeſſo
rē hīre dñm nō mētur.
Pluma at turba ſtraue
rūt veſtimenta ſua ī via
Videte differenciā vnuſ
cuiuſq; pſone Apli ueſti
menta ſua ſup aſinū po
nūt Turba q̄ uilior eſt
ſb̄ſtnit pedib⁹ aſini. ne

ut ex uisione eoꝝ ma
nifesta debilitaꝫ pareat:
et ꝫtus ex ꝛmedio ꝺgnos
catur ℣Misertus aꝫt eoꝝ
ihesus tetigit oculos eoꝝ;
et ꝯfestim viderũt et se
cuti sũt eũ. ℭTangit ocu
los et prestat artifex qꝺ
natura non dederat; aꝫ
certe qꝺ debilitas tule
rat donat mia. ℭstatiq;
viderũt: et secuti sũt eũ
℣ cũ ꝛ ihericho contra
ctu sedebant ꝛ clamare
tm nouerãt: postea se
quũt ilꝫm non tam pe
dibus qꝫ ꝫtutib⁹ ℭEt cũ
appiquasset ihesolimis
et venisset bethphage aꝺ
mõtem oliueti; tũc ihs
misit duos discipulos di
cens eis. ℑte ꝛ castellũ
qꝺ contra vos est. et stra
tim inuenietis asinã al
ligatã ⁊ et pullũ cũ ea:
solute ⁊ aꝺducite mi.
ℭEt si quis uobis aliqꝺ
dixerit. dicite q: dns his
opus hꝫ; et ꝯfestim di
mittet eos ℭEgredit de
ihericho turbis eductis ide
qꝫ plurimis: et ceas red
dita sanitate. ℣Appiquat
ihesolimis magnis dita
tus meritis salute redeũti
reddita ingredi cupit urbẽ
pacis: ⁊ locũ visionis dei
⁊ aream speculatois ℭCuiq;
appiquasset ihesolimis
et venisset bethphage aꝺ
domũ maxillarũ qui sa
cerdotũ victulis cãt ⁊ cõ
fessionis portabat typũ:
et cãt situs ꝛ mõte oliueti
ubi lumẽ sãc. ubi labor
et dolor recessit ℣Misit dis
cipulos suos thcorestuon
ceriastuon id est sriam
et opa: ut ingrederetur cas
tellum. dixitq; eis ℑte ꝛ
castellũ qꝺ cõtra uos est.
ℭCõtra aplos ei erat. nec
ingũ doctrinarũ volebat
accipere: et statim iquit
inuenietis asinã alligatã
et pullũ cũ ea: solute ⁊
aꝺducite mi. ℣Alligata cãt
asina mlti⁹ vicis pcor
Pullꝰqꝫ lasciui et freno
rũ impatiens. cũ mre sdm
euangeliũ luce mlti⁹ ha
bebat dnos. nõ uno erro
re sdit et dogmati cãt
sditis. et tm mlti dnũ
qui sibi potestate illicita
vendicabãt. videres veru

ventur⁹ est ī noīe dn̄i. bn̄
dixim⁹ uob̄ de domo dn̄i
¶ Pro eo qđ habet in sep
tuagīta ītpretib⁹. o dne
saluū me fac. ī hebreo legi
mus Anna adonai osian
na Qđ manifesti⁹ ītpretat⁹
e symachus dicens Obse
cro dne saluū me fac obse
cro ¶ Nemo g̃ putet ex duo
bus vbis. greco vz. ⁊ hebreo
hmone esse ꝓpositū sed to⁹
hebraicū; et figurate q ad
uent⁹ xpi salus mūdi sit
Vnde et sequit Benedict⁹ qui
venturus e ī noīe dn̄i Sal
uatoe q̄ idipz ꝓphāte ī e⁹
angelio Ego veni ī noīe
pris mei; et nō me recepi
tis ¶ Alius veniet in noie suo:
et recipietis eū ¶ Necnon qđ
ūgitur osanna .i. salus
i excelsis pspicue ondit⁹ qđ
aduent⁹ xpi nō tm hom
salus; sed totius mūdi sit
trena iūgens celestibus;
ut oe genu ei flectat. celes
tiū terrestriū. ⁊ ifernoz.
Et cū intrasset ihūs hieso
lyma; cōmota e vniuersa
ciuitas dicens. quis e hic.
Introcute ihu cū turba.
tota ihesolimoz ciuitas
cōmouet. mirans freque
ntia. nesciens veritate; et
dicens quis e hic. Qđ q̃
dem et ī alio loco dicti⁹
anglis legim⁹ Quis est
iste rex gloie ihūs aut vl
ambigentib⁹ ul' interrogā
tib⁹ vilis plebicula ꝓfi
tet. a minoz⁹ incipi
ens ut ad maiora pue
niat; et dicat Hic est ihs
ꝓpha; a nazareth galilee
Prophia q̃ et moyses si
mile suu dicat esse ventu
rū; et q̃ ꝓpe apud grecos
cū archio scribit. ī naza
reth aut galilee. qz ibi e
ducat⁹ fuerat; ut flos cū
pi nutri ret in flore vir
tū Et ītraut ihs ī templū
dei. et eiciebat oēs ven
dentes et emētes ī templo.
et mensas nūmulariorz
et cathedras colūbas ve
dentiū euertit; et dicit eis
Scriptū est Domus mea.
dom⁹ orōis vocabit;
vos aut fecistis ea spelū
cam latronū. Comitat⁹
ihs turba credentiū que
vestimenta sua ut illeso
pede pullus iedet stra
uerat Ingredit templū et

y

ibi offendat i lapide. ne
calcet spinā: nec labat
i fouea. Alij at cedebāt
ramos de arboib⁹: et
sternebāt i via. De ar
boibus frugifeis ⁊ bus
mons oliueti. situs est
cedebāt ramos. ⁊ sternebāt
i via ut ꝑ illa recta face
rent et equaret inequalia:
quo rectius atq; securius
i corde credentiū xpm.
demoniū atq; victor vi
ctor: intret. Turbe at q
ꝑcedebant et sequebantur:
clamabant dicentes. O
sanna filio dauid. benedict⁹
q̄ venit i noie dni; osa
na in excelsis. Qa manifesta
christoua: spiritale sequm
ordine disserendi. Turbe
q̄ egresse fuerat de iherico
et secute saluatorem ac
discipulos ei⁹ p̄hy pullū
asine solutū viderūt q̄
an ligat⁹ fuerat. ⁊ aplorū
uestib⁹ exornatū et sedē
tem sup eū dnm ihm:
supposuerūt vestimenta
sua. ⁊ strauerūt viā ra
mis arborū. Cuq; opa
cuncta ferisset. vocalq; tbu
ut testimoniū. ⁊ et ꝑcede
tes ac sequentes no breui
et silenti confessione: sed
clamoꝛe plenissimo ꝛsonāt
O sanna filio dauid: bn̄
dictus q̄ venit i noie dni
Qd at dicat tbe q̄ ꝑcede
bant et q̄ sequebant⁹ utriusq;
ondit ꝓphm. et q̄ an euan
gelium et q̄ post euangelium
dno credidert ꝛsona ihm
confessionis voce laudāe;
et secm superiorem parabole
exemplū duisarum hyerunta
operarios vnū fidei accipe
ntium. Porro qd sequit. osā
na filio dauid quid sig⁹
ficet. ⁊ ante annos plurimos
in breui epla ad damasum
tūc romane urbis epm
direxisse me memini: et ne
p̄strigam breuit⁹. In an
tepsimo septimodecimo psal
mo q̄ manifeste de aduen
tu dni saluatoris septus
est: iter retra hoc q̄ legi⁹
lapide que ꝓpbauerūt edi
ficantes: hic factus e in caput
anguli. A dno factū e hoc:
⁊ e mirabile in oculis nris. Hec
e dies qua fecit dns: exultemus
et le. in ea. Dtatim⁹ iungit.
dne saluum me fac. o dne
bene prosperare. bndict⁹ qui

modi dñs ānens i domo
pñs negociatoz seu latro
anis ardore spūs ytat?
iuxta qd scptū est i sexage
simo octauo psalmo; zel?
domus tue ymedit me.
Sicut sibi flagellū e fumi
nib? z tata hoim mlitudi
ne ecent de tēplo dicens.
Dcptū est. Domus mea
domus oroiz vocabit;
uos at fecistis ea spelūca
latronū. Latro ei est. et tem
plū dei i latronū dutit spe
cū. q lucra de religione sec
tantur: cultusq; eius notā
cultus dei. q negociatio
occasio est. Hoc iuxta hysto
riā. z ceterū h' mystico in
tellectos cotidie ihs ingredi
tur tēplū pūs. z erat occupā
cpos. z presbiteros z dyaco
nos q; lauros. z vnusquisq;
turbam de cetu sua: et v
nusquisq; animos habet vide
tes pater et emetes. Scptū
est ei. Gratis accepistis:
gratis date. Sensaq; nu
mulariorz subuertit Ob
serua propt auaricia sa
cerdotū altaria dei. numu
lariorz mensas appellari
Cathedrasq; vendentiū colū
bas euertit. q vendūt ge
nā spūalē: et ona faciūt
ut subiectos populos deuo
rent De quib? dicat Q
deuorat plz meus sicut
esca panis. Iuxta simpli
cem intelligentiā. columbe
no erat i cathedris. sz i
caueis. z n forte columbaz
institutores sedebāt i cathe
dris. qd penit? absurdū
est: qr i cathedris magis
tri magis dogmata docent
q ad nihilū redigit cū
iuxta fuerit lucrū Qd
de ecclesijs dixim?: unus
quisq; de se intelligat Di
cat ei aplus paulus. Vos
estis templū dei; z spūs
sctus habitat i uobis. Nō
sit i domo pectoris mei
negociatio. non vendē
tium ementiumq; mercia.
nec donoz cupiditas; z
ne ingrediat ihesus uatis
et rigidus et nō aliter
mundet templū suum n fla
gello adhibito; ut de
spelūca latronū et domo
negociatoris domū faciat
oroiz Et accesserūt
ad eum cci et claudi in
tēplo: et sanauit eos.

erat ꝺcō q̄ vendebant et
emebant i templo ℣en
salsq; nūmulariorꝝ sb̄ u
tit; et cathedras venden
tiū colūbas dissipauit.
Dixitq; eis de sc̄ptuō sās
testimoniū pferenō. q
domꝰ p̄ria ciuiō oroiō do
muō ee debet. nō spelu
ca latroniū uel domuō
negociacōiō; sicut i alio
euāgelista sc̄ptū est Et hꝰ
p̄mū facendū est. q uir̄
mandata legiō augustis
simo i toto orbe tēplo dn̄i.
et de ritiō pene regiōibꝰ
uideor illuc ꝑplo ꝺfluēte
inuabiles imolant hos
tie. maxie festiō diebuō
thauroꝝ arietū hyrcoꝝ;
paupibꝰ nec absq; sacrifio
essent. pullos colūbarū
q turtureō offerentibꝰ.
Vendebatq; pleriq; ut
q̄ delonge venerant nō
haberēt victimaō Excogi
tauerūt igit sacꝺoteō
quō p̄ꝺam de populo
facerent. et oia aialia
quibuō opꝰ erat ad sacri
cia vendebant; ut et ve
derēt nō hn̄tibꝰ. et ipi vur
sū ēpta susapent. Hāc
strophā coꝝ crebro venie
tiū iopia dissipabat q̄ in
digebant suptibꝰ. et nō
solū hostias nō habebant;
sꝫ nec q̄ꝺe vnde emerēt a
ues et vilia munuscla. Po
fuerūt itaq; et nūmulariōs
q̄ mutuā sb̄ cauciōne da
rent pecuniā. Hꝫ q; erat
lege p̄ceptū ut nemo usu
ras acipet. et ꝑdesse non
poterat pecunia fenerata
q̄ modi nichil hꝫet. et it
ꝺu sortem ꝑdet excogitaue
runt et aliā thecniā. ut pro
nūmulariis collibistaō fa
cerent; cuiꝰ verbi ꝓpetatem
latina lingua nō exp̄mit.
Collibia dicit apud eoō
q̄ nos appellamꝰ tregema
ta vel vilia munuscla;
vbi grā fuxi facerō vuaq;
passaruō et poma ꝺiuisi generis
Igit q; usuraō acipe non
poterat collibiste q̄ pecu
niam fenerati erant p usuriō
acipiebāt variaō spēō; ut
qꝺ i nūmmo nō licebat
i hijs rbꝰ exigeret q̄ mūm
mis coemūtur quasi nō
hoc ipm exechiel p̄aueit
dicens Usuram et sup abū
ꝺantiam nō acipietis. Isti

Et ꝛ̄lictis ill' abijt foras ex
ciuitate ī bethaniā: ibiq;
mānsit. Reliquit īcredulos
et urbem egressus ꝺtradi
cionū: ibat ī bethaniā
ꝙ iterꝓtat domus obe-
dīc. Jam tūc vocacōq; gēnū p
figuranꝫ. ibiq; mansit
qꝛ ī isr̄l manere nō potu
it, hoc qꝛ ītelligendū est
qꝺ tante fuerit pauptatis
et ita nulli adulat⁹ sit:
ut ī urbe marīa nullū
hospitē. nulla īuenerit
mansionem. Eq; ī agro p
ximo apud lazarū sororeq;
cuꝰ hītaret: cor ꝗppe vic⁹
est bethania. Mane aūt rꝛ
tens eſurijt, ī ciuitatē et
videns fīcū arborē vnā se
cus viā et venit ad eam
et nihil īuenit ī ea nīſi
folia tm̄: et ait illi Nūq;
ex te fruct⁹ ∧ in sempiternū:
et arefacta ē ꝺtinuo ficul
nea Et videntes discipu
li mirati sūt dicentes quō
continuo aruit. Discuſſꝰ
nocturnis tenebris matu
tina luce radiante et vici
na meridie ī qua dn̄s
passione sua illustratu
rus erat orbē cū ī ciuitate

∧ nascat

mereretur esurijt vel vita
tatem humane carnis
ostendens. vel esuriens
salutem credentiū: et es
tuans ad īcredulitatem
iudeoꝝ. Cūq; vidisset arborē
vnā quā intelligimus
synagogam et ꝺfoliabu
lum iudeoꝝ iuxta viā.
habebat ei legem. et iux
viam erat. qꝛ non crede
bat ī via. venit ad eā
stantem sc̄z. et īmobilē
et n̄ hītē euāgelij pedes.
nihilq; īuenit ī ea nīſi
folia tm̄ ꝓmissionū scrī
ptum. traditōes phāisa
eas. iactanciaq; legis: orna
menta vboꝝ absq; ullis
fructib⁹ vitatis. Unde et
alius euangelista dicit.
nondū ei erat tempus: suc
qꝺ tempus nondū vene
rat saluacōis isr̄l. eo qꝺ
necdū gentilium popul⁹
sbīitrasset: suc qꝺ ꝑteisset
temp⁹ fidei. qꝛ ad illum
ꝓmū veniēs et spret⁹ tra
sisset ad nacōes Et ait
illi. Nūq; ex te fructus
nascat in sempiternū vl'
ī sēm. Utriusq; ei euāg. cor
nus sīmo sīgnificat Et arē

Nisi mēsas nūmulario
rū sbuisset cathedras q̄
colūbas vendentiū; cea q̄
dauid luce prisma et
concatū gradū nō meru
issent rapē Videns aūt
pīncipes sacdotū et scribe
mirabilia q̄ fecit et puerōs
damantes i tēplo dicētes
Osāna filio dauid: in
digniati sūt et dixerūt
ei. Audis q̄d isti dicūt
ihūs te? Plerīq; arbitra
tur maximū esse signoz
q̄ lazarus suscitatus e.
q̄ cecus ex vtero lumē ac
cepit. q̄ ad iordanē vox
audita sit prius: q̄ trās
figurat? in mōte. glaz osten
dit tūphantis. Nihil it
a sīc q̄ fecit hoc vi
detur esse mirabilius. q̄
vnus hō i illo tēpe con
tēptibil. et i tātū vilis
q̄ postea crucifigētur.
scrib et pharisei cōtra
se sentientib? et videntib?
lucra sua destrui. potu
erūt ad vnius flagelli
ictū tantam excere mul
titudiē. mensasq; sbuer
te. et cathedras ostingere:
et alia facere q̄ infinitus
non fecisse credunt. Ignei
ei quidā atq; ydarei
raduabat ex oculis eius:
et diuinitatis maiestas
lucebat in facie Cuiq; ma
nifestū nō audeāt inuidere sac
dotes. tm opa testimoniū
et testimoniū ppli atq; pue
roz q̄ damabant osāna
filio dauid ostendit in saluā
mā: q̄d vez. hoc nisi dicat
ni solo filio dei. Videāt q̄
epi et q̄libet scti hoies cui
quāto piculo dicta sibi ista
pacūtur. si dño aut vere
hoc dicebat. (qa nedū
erat solida credentiū fides)
p nūc ipīgit. Ihūs aūt
dicat illi. vtiq; Nūq; legis
tis. q̄ ex oe infantiū et lac
tentiū perfecisti laudem?
Qz moderate sua tēpata:
et rursus in vtranq; vgens
et caligine nō patens.
Non dixit q̄d scribe audire
cupiebāt. bn facīūt pue
ri q̄d m testimoniū phi
beant. et nec rursū erāt
q̄ pueri sūt. debetis etiā
ignoscere: s̄ pfert exēplū
de octauo psalmo ut tacē
te dño. testimoniū septu
arīū puerōz dicta firmāt

hic q̄ silēs apl'oz fūt trās
ferri pt̄ i mare: hoc ē in
loca salsa et fluctuātia
et amara ḡ nullam hūt
dulcedīē dei. Idipm et i
psalmo legit. Non time
bimus dū turbabit ter
ra: et trāsferēt montes i
cor maris. Et cū venisset i
templū accesserūt ad eū
docentē pncipes sacdotū
et seniores populi dicētes
i qua potestate hec facis
et quis t dedit hanc po
testatem: diuīs vbis eam
dem quā sup̄ caluīpnia
struūt qn̄ dixerūt i beel
zebub pncipe demoniorz
eicit hic demonia. Qn̄
ei dicūt i qua pttate hec
facis de dei dubitant po
testate: et sb̄intelligi no
lūt dyaboli esse qd̄ faci
at. Addēteq̄ qo tibi dedit
hanc potestatem manu
festissīe dei filiū negant:
quē putant nō suos vbo
signa facē sed alienos ~
Rndens ihs dixit ill'. In
terrogabo vos et ego vnū
sermonem. quē si mihi dixe
ritis mihi: et ego vob dicā
i q̄ potestate hec facio

Baptismū iohānis vn.
e celo an ex hoīb? ~ et rn̄
qua. hoc est q vulgo di
citur: malo arboi nodo
malus clauus a cuneus
infigendus ē. Potrat dns
apta rnsione tptatoz
caluīpnia uſitatē: sed
prudent interrogat ut
suo ipi vel silencio: vel
sīa ꝺēpnent. Si ei
rndissent baptisma io
hānis esse de celo. ut ipi
sapiet in malitia tua
tacuerūt ~ cōsequens cat
responsio: quare ergo
non estis baptisati a
iohāne. Si dicē uoluis
sent humana decepcē
opositū. z nihil habuis
se dinū: sedicione pli
formidabant. Omnes
ei congregate mltitudi
nes ihoi recipant bap
tisma: et sic ei habebāt
ut ꝓphām Rndit itaq;
ipissima factio z hūili
tatis vbo quo nescē se
dicet usa est ad īsidias
coaptādas. Aut ill' et ipe.
Nec ego dico vobis: i qua
potestate hec facio. Illi
i eo qd̄ se nescē rnderāt

facta ē ficulnea: qz esuri
ente dñō arboꝝ quos ille
cupierat nō habebat. Sit
at aruerūt folia ut trūcꝰ
ipe rmanēt. et fractiō ra
mis uiceret radix: q ī no
uissio tēpe si credē volue
rit ꝰgulta fidei pullulet:
ipleatq; sēptūa dicnō-
Est arbori spes. Iuxta hiaz
autē dñō passuꝝ in po
pul' et baulatuꝝ sran
dalū crucis. debuit disci
pulorū aiōs signu antiu
pacōe firmaē: vnde et
discipuli mirant dicētes.
quō itinuo aruit. Po
tuit q̄ saluator eadem
ūtute ſfīa ūmucos ficrāe
suos: n̄ coz per pmāz expec
tasset salutem. Respondens
at ihs ait eis. Amen dico
uob. si habueritis fidem
et nō hesitaueritis non
solū de ficulnea facietis:
sēd et si mōti dixeritis tol
le et iacta te ī mare. fiet.
Latrant ꝫ nos gentiliū
canes ī suis uoluntib9:
quos ad ipetatis ꝓpe
meōria reliquit. Asserē
tes aplos nō habuisse
fidē: qz mōtes trāsferre
non potuerūt Quibus
nos respondebim9 multa
facta esse signa a dnō
uxta iohānis euangeliste
testimoniū q̄ si sēpta esset
mūdus capē nō posset.
nō quo mūd9 voluntia
capē nō potuerit: q̄ potest
q̄nos multiplicata sint
unū animarolū. vel unū
capē tēplū. Dz quo mag
nidiez signoz p mūdū
et incredulitate: ferre nō
possit. Igit et hec credim9
fecisse apostolos. ꝫ ideo sēp
ta nō esse: ne infidelibus
contradicendi maior da
ret occasio. Alioquī iterro
gem9 eos utrū credant his
signis q̄ sēpta narrat an
non: et cū incredulos vide
rimus ꝙsequēt probatum9
nec maioribus eos creditu
ros fuisse. q̄ minoribus nō
crediderūt. Hoc adūsus il
los Ceterū nos ut an dixi
mus montē supbiētem
itelligam9 dyabolū. et
iactantē se ītra creatoem
suū. qz p ypbaz mons cor
ruptus appellat. et cum
aiaz hoīs possedeit. q ī ea
fuerit radicat9: ab aplis q

fecit voluntatē p̄ris. Ait illi dicit nouissimus. Faciendū ē
i veris exēplaribus nō hēt
nouissimū ꝙ p̄mū: ut p
prio iudicio ꝺēpnetur.
Qui aūt nouissimū noluerūt
mutare legē. manifesta est
interpretatio. ut dicam. ī
telligē ꝺō vitatē iudeos.
ꝙ tergiuersati et nolle dicē
ꝙ sentiūt sicut et baptis
mū iohānis: sactos esse
de celo dicē noluerūt. Aliā
pabolā audite. Hō ēat
p̄familias ꝙ plātauit
vineā. et sepem circūdedit
ei. et fodit ī ea torcular;
et edificauit turrē. et locā
uit eā agricolis; et peregre p
fectus. Vor ē ꝙ ꝺominus
suptus de pubio significat
durū est contra stimulū
calcas mittē. Principes sa
cerdotū et seniores ꝑpli
ꝙ interrogauerāt dnm. ī
qua potestate hec facis.
et quis t dedit hanc potes
tatem. et voluerāt ī vbo
capē sapiaz sua arte su
perāt; et audiūt ī pabo
lis qs apta facie non
mebāt audire. Hō iste
p̄familias upē est ꝙ habe

bāt duos filios. et ꝙ in
alia pabola cōduxit o
parios ī vineā suā Qui
plantauit vineā de q
et ysaias plenissīe per
tantā loqt. et ad extremū
iserens. vinea dni saba
oth ꝺomus ē isrl Et ī psal
mo. Vineā iquit de egip
to trastulisti; eiecisti gen
tes et plātasti eā Et sepē
circūdedit ei; vel murū ur
bis vel agloz cyrilla Et
fodit ī ea torcular aut
altare; a illa torcularia
quoz et tres psalmi titu
lo pnotant octauus et
octogesimus et octogesim⁹
tanus Et edificauit turrem.
haut dubiū q̄m tēplū;
de quo dicit p micheā
et tu turris nebulosa filie
syon Et locauit eā agri
colis. qs alibi vinee operas
appellauit; ꝙ ꝺuctis fu
erant hora p̄ma. tria.
sexta. et nona. et undeci
ma Et pegre pfectus ē:
nō loci mutatōe Nam
deus vnde abesse pt. vir
a ꝙ oplent oia. et ꝙ dicit
p ihemiā. ego de appi
quanis. et n de lōginquo

mētu ſuū. Conſequēs q̄
erat uxta reſponſionē
eoz dn̄m q̄ dicē nec ego
ſao.ª ꝑ mentur veitaś ī
pt; et aut nec ego dico no
bis. Ex quo oſtendit et il
los ſare. ꝑ reſpondē nolle
ꝫ ſe noſſe; et ideo nō di
cere q̄ illi q̄d ſciāt tacāt
Et ſtatim īfert ꝑabolā
qua et illoś ꝑpictatiś ar
guit; et ad gentes regnū
dei docat tranſferendū.
Q̄d aūt nob̄ uidet? Ho
quidā habebat duoś fi
lioś; et accedens ad ꝑmū
dixit, fili uade hodie opa
ri ī vineā meā. Ille aūt
rndens aut Nolo. Poſtea
uō pnā motuś; abiit.
Accedens aūt ad alterū; dix
ſilit. At ille rndens ait.
Eo dnē; ꝫ nō iuit. Hi ſūt
duo fili q̄ et ī hac ꝑabo
la deſignāt frugi ꝫ et luxu
rioſuś; et de q̄buś zacha
rias ꝑpha loq̄t. Aſſūpſi
mī duas vḡas,ª vnam
vocauī decorem et alterā
uocauī funiculm; et pau
gregem. Primo dicit gen
tiliū ꝑplō ꝙ nāl legiś no
tiā,ª vade et opare ī vi
neā meam; hoc eſt, q̄d
t nō viś fieī alteri ne feceris
Qui ſupbe rndit. nolo.
Poſtea vō ī aduētu ſalua
toiś acta pnia opatuś
ē in vinea dei; et hmōi
cōtumacia laboē conuerit
Deus aūt filiuś. ꝑplus u
deoz eſt. q̄ rndit moyſi
oīa q̄cūq̄ dixerit dn̄ō fa
ciemuś.ª et nō iuit ī vi
neā; q̄ interfecto priſſa
milie filio ſe putauit hē
de Illi vō nō putāt gēti
um et indeoz ee ꝑabolā;
ꝫ ſimpliciē ꝓtoz ꝫ uſtoz
ipōq̄ dn̄o ꝑpoſitoz ſua
poſtea diſſerēte. Amen
dico uob q̄ publicani et
mētrēs ꝓcedent uoś ī regno
dei.ª eo ꝙ illi q̄ ꝑ mala
opa deo ſeruire negauerāt;
poſtea pnie baptiſmū ac
cepint a iohāne. Phariſei
aūt q̄ uſtiaā ꝓferebant;
et legē ſe dei facē iactabat
iohānis dcepto baptiſma
te dei ꝓcepta nō fecerūt.
Vñ dicit. Venit ei ad vos
iheś ī via uſtie ꝫ nō
credidiſtis ei; publicani aūt
et mētrēs credidērūt. Vi
ro q̄d ſeq̄t. quiś ex duob?

vinca.ꝛ Locata ē ea ꝺi
cōe ut reꝺꝺam⁹ ꝺnō fruc
tū temp⁹ suis: et sciam⁹
uno quoq; tpe q̄ ꝺ oporteat nos uel loqui uel facē
Dicit ill' ihs Nūq̄ legis
tis in scripturis. lapidē quē
reprobauerūt edificātes hic
factus est in caput āguli.ꝛ
A dnō factū ē istud hoc
mirabile in oculis nr̄is.ꝛ Va
rijs parabolis diuersis sm̄oib⁹ res
tetendem ostenditur Quos
ei⁹ sup operarios et vinitores
et agricolas appellauit: nec
edificatores. i. cementarios
vocat Vñ dicit et aplus. Di
agricultura dei edificatio estis
Hi q̄ cementum quo vini
tores impuit vinee: sic
accepit lapidem quē vel
in fundamentis ponāt uir
architectii Paulus.ꝛ vel in
angulo ut duos parietes. i.
populum utriusq; ꝺsociet: q̄ rep
batus ab eis factus ē in ca
put anguli. et hoc a dnō
factū est non humanis
viribus. sꝫ dei potencia De
hoc q̄s lapide adiutorij:
Petrus sꝫ loquitur ꝺfidenter
Iste lapis qui reprobatus
est a nob̄ edificantib⁹. q̄
factus ē in caput āguli:
et psalmus cetera aut. immit
tam in fron fūdamenta
fron lapidē electū pciosū
angulare: et q̄ credere
rit in eū nō ꝺfundet. Ido
dico nob̄. q̄z auferetur a
nob̄ regnū dei: et dabi
tur genti facienti fructū
eius Aliquotiens dicit regnū dei scripturas sctas
itelligi quas dnō absti
lit. et nob̄ tradidit: ut fa
ciam⁹ fructū eaꝝ Ista
ē vinea q̄ tradit agricol
et vinitoribus.ꝛ in q̄ qui o
perati non fuerūt nomē
tm̄ hntes scripturaꝝ: fructū
vince pdituri sūt Q̄ cecidit sup lapidē istū ꝺfringe
tur: sup quē vero ceciderit
conteret eū Aliud ē offen
dere xp̄m p mala opa: a
liud negare Q̄ petor ē
et tm̄ in illo credit cadit q̄ꝺ
sup lapidē et ꝺfrīgit. sed
nō ꝺtritur omino: ꝺfruat⁹ ō
nis per patiencia ad salu
tem. Sup quē vero ille ce
ciderit hoc ē cui lapis iste
inciderit. et q̄ xp̄m penitus
negarit sic ꝺteret eū: ut
nec testa q̄dm̄ remaneat
in qua hauriat aque pu
sillū Et cū adissent pu

diat dñs. Qz abuse vidt
a vinea: ut vinitoribus
libez opandi arbitriū
delinquat. Cū at tēpus
fructuū appquasset misit
seruos suos ad agricolas:
ut acciperent fructū eius.
Agrole at apphensis seruis
eius. alium ceciderūt. z alium
occiderūt: alium vo lapida
uerūt. Dedcat eis legem,
et i hac eos vinea opari
iussit: ut fructū legis i
opib9 exhiberet. Postea
misit ad eos alios seruos.
quos illi apphensos vel
ceciderūt ut hieremiā. z a
occiderūt ut ysaiā: uel
lapidauerūt ut nabothe
et zachariā quē interfece
rūt int tēplū z altaꝛ.
legam9 epl'am pāli ad
hebreos: et ex ea plenissē
Discem9 q seruoz dñi qz
ta passi sūt. Nouissime
at misit ad eos filiū su
um dicens. Vebunt fili
um meū. Et i eo qd su
pra legim9 iteriū misit
alios seruos plures prioꝛib9:
et fecerūt illis sicut. Pa
rabolā ostendit pfidiam
liaꝛ qz frequētius miserat

ut malos colonos ad
pnam puocaret. Illi at
thesaurisauerūt sibi ira
i die ire. Porro qd iungit
vebūtur filiū meū: nō
de ignorātia venit. Quod
ei nesciat pfamilias, z
q hoc loco dns pr intelli
gitur. Qz sp abrige dicit
dns: ut libēa voluntaꝛ ho
mini iseruet. Introgem9
avariū et cupidū, esse pr
dicat ignoraue. z sūmitte
peccat: et quātū in uob
est pbat esse metip9. Qcq
pro pr respondeūt hoc
intelligant p filio: qui se
dicit ignoraꝛe assumacois
diem. Et apphensū eū eie
cerūt extra vineā: et occi
derūt. Et aplus loqt: q
extra portā dns crucifix9
sit. Possum9 at et aliter
intelligē q eiectus sit extra
vineā z ibi occis9: ut sus
cipietibus se gētibus alijs
vinea locaret. Cū q uene
rit dns vince. z quid fac
et colonis illis. Et vlqua
Introgat eos dns nō q
ignoret quid rsposuri sit:
s ut pp responsione dap
netur. Locata e at nobis

tna dei lege pleissima se-
turi pt. Et abierūt alius
i villam suā: alius ad
negociacoēz suā. Alij vo
tenuerūt huos ei: et cō
tumelijs affectos occiderūt
Int eos q no rapuit eua
gelij veritatē: milta diuſi
tas est. Alios ei omnis
sūt qui occupati alijs vbi
venīe noluerūt hīs q ad cepto
suntatis affectu vterūt hu
manitatē i crudelitatē:
et tētos huos regis uel stu
melijs affecerūt vel occide
rūt. In hac pabola spōsi
silet occasio: et p huiusmō
modos ad cepto ostenditur
nupcias. Rex at cū audis
set mat est: de quo supra
dixat. Hile factū est regi
celoz hoi regi. Quando
suntabat ad nupcias et
agebat opa clemētie ho
nis no apositū est:
nūc qn ad ultroēz venit
homo silet et rex tm di
cat. Et mussi cōtib pdi
dit hominidas illos: et
illos ciuitatē suā incēdit. Exitus
sunt ultroēs. aglos. de qb
i psalmis scribit. Immissioēz
p aglos pessimos. seu ro
manos itelligam sb du

ce uespasiano et tyto:
qui ocis inde popul
pdicationem sustenderūt
ciuitatē. Tūc ait sus
suis. Nupcie qdē mee pa
te sūt: sz q inuitati erāt
nō fuerūt digi. Ite ig ad
exitus viarū. et quos
cūqz inueneritis, vocate ad
nupcias. Gentilis pplz
nō erat i vijs: sz i exi
bus viaz. Quicūt at
quo in his q forcis erāt
it malos z bonos aliqui
sūt reperti. Huc loci ple
nius tractat aplus ad
romanos qd gentes nā
lit facientes q legis sūt:
odepnāt indoos q scptā
lege nō fecerūt. Int ipos
qz ethnicos e ifinita di
uersitas cū sciam alios
esse pclines ad vita et
rietes ad mala: alios
ob honestatē morū vtu
tibus deditos. Intrauit
at rex ut vidēt discūbē
tes. Et vidit ibi hoiem
nō vestitū veste nuptia
li: z ait illi. Amice quō
huc itrasti. nō hns ues
tem nupcialē. At ille
obmutuit. Hij q inuita
ti fuerant ad nupcias

apes sacdotū ⁊ phaūsa
pabolas ei⁹. cognouerūt
q̄ de ip̄is dicet.⁹ et q̄rē
tes eū tenere timuerūt
turbas: q̄m sicut ꝓphaz
eū habebāt. Quāmōdu
ro rōde essent ⁊ ꝙ itrodu
ctōe ⁊ ip̄ietate ī filiū
dei ⁊nites. tñ aptas ꝓpo
sitōes negare non poterāt:
et itelligebant cōtra se ō
nes sn̄as dn̄i dicere. Vñ
nolebant ꝙdē eū iterficē
ꝙ timebant turbas: q̄
sicut ꝓphaz habebāt eū.
Qp turba mobil' est. nec
i proposita uolūtate psis
tens.⁹ atq; ī more fluctu
um diuisoq; uctoz huc
illucq; trahit: quē nūc
quasi ꝓphetā venerāt
et colūt. postea contra
eū clamant crucifige cru
cifige talem. Et rn̄dens
iterū ih̄s dixit ī pabolis
eis dicens. Simile factū
est regnū celoz hoī regi q̄
fecit nuptias filio suo.⁹
et misit seruū suū vocare
inuitatos ad nuptias:
et nolebant venire. Pha
risei itelligetes de se dic
pabolas. quebāt eū tenē
et omittē.⁹ hāc eoz dn̄s
sciens uolūtate.⁹ nihilo
minus incepat seuientes:
nec timore supat. quomi
nus arguat pcatores. Rex
iste qui fecit nuptias filio
suo: de⁹ oīpr est. Facit at
nuptias dn̄o nr̄o ih̄u x̄o.
⁊ eccīe q̄ tā ex iudeis q̄
ex gentibus congregata est
Mittitq; seruos suos vocare
inuitatos ad nuptias. Hāc
dubiū quin moysen: per
quē legem inuitatis dedit
Di at seruos legeim⁹ ut
plerasq; hnt explana ad
ꝓphetas referendū est q
inuitati per eos uenire cō
tēpserūt. Iterū misit alios
seruos dicens dicite inuitatis
Ecce prandiū meū paraui.⁹
thauri mei ⁊ altilia occi
sa ⁊ oīa parata: venite ad
nuptias. Serui qui sēdo
missi sūt meliꝰ ē ut ꝓphe
itelligant q̄ apl̄i: ita tñ
si sup̄ seruos septus fuerit
Tamē seruos ibidē legas:
hic sēdi seruī apl̄i itelligen
di sūt. Prandiū patū ⁊
thauri et altilia occisa vl'
p methaphorā opes regie
describūtur. ut ex carnalib⁹
itelligāt spūalia: vel ite
dogmatū magnitudo et doc

despio stipendiaria fuerata fuerat. et erat in pplo magna sedicio dicentib⁹ alijs pro securitate et qete qua romani p oibus militarent debere tbuta persoluu: pharisei vero q sibi applaudebant in iustitia econtrario iteritibus no debere ppl̃ dei q dnmas solueret q pmutua dret et cetera q in lege scpta sit humanis legibus sbiacere Cesar augustus herodē filiū antipatris alienige nam q proselytū regem iudeis constituerat: qui tributis pesset et romano pareret ipio. Mittūt igit pharisei discipulos suos cū herodianis. i. militib⁹ herodis seu quos illidentes pharisei q: romanis tbuta soluebant herodianos uocabāt: et no dino cultui deditos Quida latinor ridicule herodianos putat q herodem xpm esse credent: qd nusq̃ dino legimus. Magr scim⁹ q: verax es. et viā dei in vitate doces: q no est tua cura de aliquo Non es respicis psonam hoim. Dic ergo nob⁹: quid tibi videt? licet censu dari cesari an no? Blanda et fraudulenta interrogatio illud pnotat respondentē. ut magis deū q̃ cesarē timeat. q dicat si debere tbuta soluu: ut statim audientes herodiani. sedicois contra romanos. pncipē tenerent. Cognita at ihs nequitia cor aut Quid me tptatis hypocrite? pma vtus est videntis interrogantiū mentem cognoscere: et no discipulos sz tptatores vocare. Ypocrita q̃ appellatur qui aliud est et aliud simulat: id est aliud ope agit. et aliud voce pretendit. Ostendite mi numisma censuis. At illi obtulerunt ei denariū. Sapia sp sapienter agit: ut suos potissimū tptatores sermonibus confutet. Ostendite inquit mi denarium. hic est genus numismatis qd pro dece numis

de sepibus et angulis et
plateis et diuisis locis re
gis cena ipleuerat Sed
postea cu venusset rex ut
videret discubentes i nu
uio suo hoc est i sua ssi
de requiescentes: ut i die
iudicij visitaret omnes et
discerneret mita singlos
Inuenit vnu q veste idu
tu no erat nuptiali.
Vnus iste: onis q socia
ti sut malitie itelligut.
Vestes at nuptiales prep
ta sut dni; et opa q com
plent ex lege et euangelio
nouaq hoib effugiut uesti
mentum. Si qs igit i tepe
iudicij inuentus fuerit sb
noie xpiano no hns veste
nuptiale. hoc est uestem
supcelestis homis. sed vel
tem pollutam id e veteris
hois exuuias: hj statim
rapit et dicitur ei Amu
ce quo huc itrasti? Amu
cu vocat p imitat ad
nuptias est Augut in
pudentie: qp veste sordi
da mundanas polluerit
nuptiales Vt ille obmu
tuit In tepe ei illo non
erit locus ipudentie nec
nec negandi facultas: cu
bones agli et ipe mundus
testis sit pcor Tunc dicit
rex musteis. ligatis pedib
eius et manibus mittite eu
i tenebras exteriores; ibi
erit fletus et stridor dentiu
ligatas man et pedes. fle
tusq ocloz. et stridor den
tiu uel ad xpiande issue
rectionis itelligc vitatem.
vel certe ideo ligant ma
nus et pedes; ut male o
perari et aure desistant
ad effundendu sanguinem
In fletu q; ocloz et stridore
dentiu p methaphoza
membroz corpalium mag
tudo ostendit tormentoz
Multi at sut vocati: pauci
vero ele Omnes parabolas
breui sententiola aprehen
dit: et qd i ope vince. et
i edificatoe domus. et in
quinto nuptiali no iuna
s finis q;itur. Tunc abe
untes pharisei consilium ierunt
ut capent eu i sermone: et
mittut ei discipulos suos
cu herodianis dicentes.
Rup sb cesare augusto
tota sbiecta romanis.
qm i toto orbe celebrata e

filiū ut ducat fr̄ eius uxorē illius. et suscitet semen fr̄i suo. Erāt at apud nos septē frēs: et p̄mus uxorē ducta defuncta ē sine filiis. Cū resurrectione corpis nō credebāt. et animam putabāt iterum cū corpib⁹ rerte istiusmodi fingūt fabulam q̄ diuina mēti arguat eos q̄ resurrectio nē asserūt mortuoz. Potest at fieri ut ve⁹ i gēte eoz aliqn hoc acciderit. In resurrectione q̄ cū erit de septē uxor. Deūs ei habuerūt eā. Turpitu diem fabule opponūt: ut resurrectiōi deneget ritatē. Respondno ihs dixit eis. Erratis nescientes scripturas: neq; uirtutē dei. Propterea errant: q: scripturas nescīt. Et q: quia scripturas ignorāt: sequent nescīt virtutē dei: idest xp̄s q̄ est dei virtus et dei sapia. In resurrectione ei neq; nubent neq; nubent. Latina consuetudo greco ydiomati non uidet. Nubē ei q̄e dicūt mulieres: et uiri uxores

ducē. Hz nos simplicit telligam⁹ dictū: q̄d nubere de uiris et nubi de uxoribus dictū sit. Dicit resurrectione nō nubēt neq; nubent. Resurgūt ergo corpa q̄ p̄ūt nubē et nubi. Nemo q̄ppe dicit de lapide et arbore q̄ hīs rebus q̄ nō hīnt membra genitalia q̄ non nubāt neq; nubant: ꝑ de hīs q̄ nō possūt nubē tm alia racde non nubūt. Qđ at ifertur. sed sūt sicut angli dei i celo: spūal' ꝓmittit⁹ dūsanio. De resurrectione at mortuorū nō legistis q̄d dictū est a deo dicēte uob. Ego sū dē abrahā et dē ysaac et dē iacob: et non est deus mortuoz ꝗ uiuentiū. Ad ypbandā resurrectionis ritatem: mlto alijs manifestioribus exēplis uti potuit. Et q̄b⁹ est illud. Suscitabitur mortui: et resurgent q̄ in sepulchris sūt. Et i alio loco mlti dormitionē de tre pulue⁹ resurgent. alij i vitā eternā

putabat ꝙ habebat i/
magine cesaris Et ait
ill' ihesus Cuius est ima/
go hec et inscriptio. qui
putant interrogatores sal/
uatoris ignorantia esse.
et no dispensatores/discat
ex primo loco qd utiq; po/
tuerit ihus sine numo i/
mago esset in numo:
ꝙ interrogat ut ad hmo/
ne eor ppetent respon/
deat Dicit ei cesaris.
Tunc ait ill'. Reddite er/
go q sunt cesaris cesari:
et que sunt dei deo. Cesa/
rem non putemus au/
gustu ꝙ tyberiu significa/
tari pugnu cuius qui
in locu successerat vitria;
sb quo ꝙ passus e dns.
Omnes ei reges roma/
ni a primo gayo cesde
q ipiu arripuerat cesa/
res appellati sut. Porro
qd aut. reddite q sut cesa/
ris cesari .i. numu tbu/
tu ꝙ pecunia: et q sunt
dei deo. decimas. primicias
oblationes ac victimas;
sentiam quo ꝙ ipe red/
dit tbuta pro se et pet
et deo reddit q dei sunt
pis faciens uoluntate.
Et audientes mirati sut
Quia tred debuerat
ad tantam sapiaz mira/
ti sut q calliditas eor
insidiandi no lucisset lo/
cum. Et relicto eo abie/
runt: infidelitate pria cum
miraculo reportatos. In il/
lo die accesserunt ad eu
saducei. q dicut no esse
resurrectione. Que erat
hereses i iudeis: una pha/
riseor et altera saducor
Pharisei traditionu suaz
et observationu quas ill
deuteroseos vocant iusti/
ciam pferebant: unde ꝙ
omnis vocabat a pharisa.
Saduccei at q interpretat
iusti. et ipi vendicabat
sibi qd non erant. Por/
bus corpis ꝙ aie resurrec
tione credentib. confite/
tibusq; et angelu et spm:
sedtes nec acta aplorum
oia denegabant. Iste sut
due domus de quibus ysa/
ias manifestius docet q
offensure i lapide scandali
Et interrogauerut eu dice
tes. Magne moyses dixit
si qs mortuus fuerit ihus

nutrit ꝑpudencia. Intro/
gat vn⁹ e legisdoctoꝝ/
nō ſcē dēsideranō. ꝫ ten/
tanō an itrogat⁹ nosset
qđ itrogabat. qđ ſit ma/
iuō mandatū. ⁊ nō d
mandatiō itroganō. ꝫ
qđ ſit ꝑmū magnūꝫ
mandatū: ut cū oīa q
dō mandauerat magn
na ſint q̄ q̄đ ille reſpō/
dit occaſionē habeat ca/
lūpniandi aliud aſſereō
magnū eſſe d plurib⁹.
Quicūꝫ igit² nouit et
iterrogat. non voto diſ/
cendi: ꝫ ſtudio ignoſce
di an nouerit ille q̄ reſ/
ponſurus eſt i ſilitudiē
phariſeoꝝ nō quaſi diſ/
cipul⁹. ꝫ quaſi tēptator
accēdit.

Explicit liber tertius.
Incipit quartus:

Congregatis
aūt phariſeis
itrogauit eos
ihēſus dicēs.
Quid uob⁹ uidetur de
xpō. ⁊ cuius ē filius? Dicūt
ei. dauid. Ait illi. Quō
ergo dauid i ſpū vocat
eū dnm dicēs. Dixit do/
min⁹ dnō meo: ſede
a dextris meis. Donec
ponam inimicos tuos:
ſcabellū pedū tuoꝝ?
Ad tēptandū ihm
fuerant congregati et vita/
tē fraudulenta itrogatiōe
capere nitebāt. ⁊ occaſio/
nē ꝓcurarunt ꝺfutationiſ
ſue: iterrogantes de xpo
cuius filius ſit. Itroga⁹
ihu nob⁹ ꝓficit uſqꝫ ho/
die cōtra iudeos. Et hys
ei q̄ ꝺfitent² xpm eſſe hō/
minē hoiem ſimplicē
et ſcīm virū aſſerūt de
gene dauid. Introgem⁹
ergo eos docti a dño. ſi
ſimplex hō eſt. et tm filiꝰ
dauid. ⁊ quō dauid no/
cet cū dnm ſuū nō erro/
neū mcto. nec ꝓpria uolū/
tate: ꝫ i ſpū ſcto Teſti/
moniū aūt qđ de cōteſtō
nono pſalmo ſūptū ē
Dnō igit² dauid vocat.
nō ſēm id qđ de eo na/
tus eſt: ꝫ iuxta id qđ
natus ex ꝓle ſp fuit ꝓ/
uenies ipm rectus fue
dauid ꝓcem. Iudei aūt
ad ēludenda iterroga/
tionis vitate frmola

alij i obpbr̃ũ et ꝺfusiõez
etiam ¶ Queit itaq; qꝺ
sibi noluerit dñó hoc pro
ferre testimoniũ. qꝺ vi
ꝺet ambiguũ vel non
satiõ ptinet ad ꝛsurre
ctiõis vitate ¶ Ego sũ dõs
abrahã. et dõs ysaac. et
ꝺs iacob. et ãsi hoc pro
lato pbauerit qꝺ uolebat:
statim ĩtulerit nõ est dõs
mortuoꝝ sꝫ viuẽtiũ. ¶ Q9
rẽ turbe qꝫ et ẽũstãtes
mysteriũ ignorãtes ad
mirate sũt i doctĩa res
ponsionis illius. ¶ Sup̃
diximus saducees nec
anglm nec spm. nec re
surrectiõez corpm ꝺfite
ri/aliqñ qꝫ intexitum
predicasse. ¶ Hij qñq; tm
libros moysi respiciẽt:
pharisei vatrinia respõ
entes. ¶ Stultũ qꝫ erat ide
pferre testiõnia: cuius
auctoritatem nõ seqbã
tur ¶ Porro ad etnitatẽ
aiaꝝ pbandam de mo
yse ponit exꝰ ¶ Ego sũ
ꝺs abrahã. et ds
ysaac. et ꝺs iacob. stati
qꝫ infert nõ est ꝺs mortu
orũ ꝫ viuentiũ. ut cũ
pbauerit aiãs pmanẽ p9
morte: neqꝫ ei potẽat fieri
ut eoꝝ esset ꝺs q̃ neq̃q̃ sb
sistent: ¶ Consequent ~~ut~~
introducẽs et corpm ꝛsur
rectio q̃ cũ aiabus bona
maluue gesserit. ¶ Hinc
locũ plenꝰ i extrema pte
p̃me epl̃e ad corinthios
pãlus apl̃us exeq̃tur pha
risei audito qꝺ silentiũ
iposuisset saducees ꝛuene
runt i vnũ et ĩrogauit ei
vnus ex̃ legis doctor tẽp
tans eũ ¶ Magr qꝺ est
mandatũ magnũ i lege?
Aut illi ihũs ¶ Diliges dñm
deum tuũ ex toto cor
de tuo ꝛ ẽtiq̃. ¶ Qꝺ de he
rode ꝛ pontio pylatolegi
mus i dñi nece eos fe
cisse concordiam, ꝛ hoc et iã
nũc de phariseis cũmꝰ
et saducees: q̃ intra se cõ
trarij sũt. sed ad tẽptãdũ
dnm pari mẽte ꝺsenserũt
¶ Q̃ qꝫ sup̃ in ostensiõe
denarij fuerãt ꝺfutati.
et aduerse ptis fuctionẽ
viderãt sbintã: ꝺcreuerãt
exẽplo mouere. ne ultra
molirent insidias. ¶ Ex
maluolentia et liuor-

i cathedra pestilencie no
sedit. et cathedras vende
tiu colubas euitit doctina
debemus attpe. Alligat
at onera grauia et inporta
bilia. et inponit i humeros hoim: digito at suo
nolut ea move. Hoc ge
nealit adusu oes magros
uenit: q grandia iubet
et miora no facut No
tandu at qd et humeri
et digit et onera et vincla
qbs alligant; onera spu
alit intelligenda sut ~
Opa vo opa sua facut:
ut udeatur ab hoibus
Dilatant ei phylacteria sua:
et magnificant fimbrias
Amat q primos raubit
i cenis. et primas cathe
dras i synagogis: et sa
lutacões i foro. et vocari
ab hoibs rabbi. Ve uob
nuscio: ad quos phase
oru vita transierut Do
mus cu dedisset man
data legis p moysen: ad
extremu itulit. Ligab ea
i manu tua: et evit im
mota an oculos tuos.
Et e sensus. Preptame
a sint i manu tua:
ut ope opleant. Sit
ante oculos tuos: ut die
ac nocte mediteis i eis
Hoc phariseu male it
ptantes scebat i me
branul decalogu mo
ysi. id e decem legis uba
opluantes ea et ligates
ea i fronte: et assi corpo
na capitu facietes ut
sp an oculos moueret.
Qd usq hodie indi et
babilonii facut: et q
hoc habuerit qi rligiosi
i pplis indicat. Jusserat
q aliud moyses. ut i
quatuor agul pallio
ru cictinas fimbrias
facent ad usu pplm
dinoscendu. ut quo i
coribus ceutatio sig
iudaice gentis daret:
ita uestis hret aliqua
differencia. Duplicato
si magis captantes a
ram populare. atq
ex mlierul sectantes
lucra faciebat grandes
fimbrias z acutissias
i eis spinas ligabat:

mlta ꝟſingūt. vernacu
lū abrahe aſſeretes. cui
fuerit filius damaſcelie
ſer: et exipius pſona ſcp
tū pſalmū qđ pꝰ eōde
quōq; vgū dns dꝰ dno
~~deo~~ ſuo dixerit abrahā:
ſed ad dxterā meam
donec ponā oēs inimi
cos tuos ſtrabellū pedū
tuoꝝ ¶ Quos itrogem
quō dns dixerit abrahe
ea q̄ ſequūt² ¶ Letū pn
capū ā die ntutiō tue
i ſplendoꝛibꝰ ſcoꝝ ex u
tero añ luciferꝝ genui
te ¶ Et. iurauit dns et
nō penitebit eū. tu es
ſacdos ī etnū ſm ordi
nē melchiſedech: et reſ
pondere cogamꝰ quō
abrahaam añ luciferꝝ
genitus ſit. et ſacdos
fuerit ſm ordiem melchi
ſedech pro quo melchi
ſedech obtulerit deo panē
et vinū et a quo dec
mas ꝓde acceperit. Et
nemo poteat ei reſpō
dere ūbū: neq; auſus
fuit quiſq; ex illa die
eū amplius iterrogare.
Phariſei et ſaducei q̄re

tes occaſionē calūpnie
et ūbū aliquod īuenie
qđ pateret inſidijs. et q̄
i ſmoibus ꝟſutati ſūt
ultra nō introgant: ſed
aptiſſime ꝟphenſū roma
ne tradūt pſtati ¶ Ex quo
itelligimꝰ venena īui
die poſſe q̄dem ſuperari:
ſed difficile quieſcere ¶ Ie
ihesus locutꝰ eſt ad tur
bas et ad diſcipulos ſuos
dicēs. Sup cathedrā
moyſi ſederūt ſcribe et phā
riſei ¶ Dicā ergo ſcīq; dix
erint uob ſuate et facite:
ſedm vo opa coꝝ nolite
facere ¶ Dicūt ei et nō faci
unt ¶ Ad manſuetus
qđ benignꝰ dnā teptat²
~~te~~ a phariſeis ꝟſrīgūtur
īſidie coꝝ. et ſm pſalmus
tam ſagitte ꝓuloꝝ fre
ſūt plage coꝝ: et nihilo
minꝰ ꝓpt ſacdotū et no
minis dignitate hortat²
pplos ut ſbiciant² eis. nō
opa ꝟ doctrinā ꝟſidentes.
¶ Ad at aut ſup cathedrā
moyſi ſederūt ſcribe et phā
riſei. ℣ cathedrā: doctri
nā legis ondit Ergo et
illud qđ dicit² in pſalmo

nasterijs scimus pcbs uo/
cent Qđ sic solui? Ali/
ud natuā esse prem.
vel magistru: aliud i/
dulgentia. Nos hi hoiēz
prem vocam? hoīem
etati defim?: nō acto/
rem nīe oñdim? vite
Magī quoq; dicit? ex
consorcio veri mgri x̄i.
Et ne infinita vplurem.
quō vn? est p nām dō
et vnus filius nō pīu/
dicat ceteis ne p adop/
cōz dñi vocētur et filij:
ita et vn? pr̄ et mgr̄ nr̄
pnūdicat alijs. ut abūsi/
ue appellent? pcbs r̄ mgri
Ve uob scribe et phariseī
ypocte.? qz clauditis rg/
nū celoz̄ an hoīes: vos
ipi non itratis. nec i/
troeuntes sinitis itrare.
Habent scribe et phari/
sei legis ꝓphārūq; noti/
ciam. Dauīt xpm esse
filiū dei. nō ignorāt
natū esse de vgine.? sed
dū predā de subiecta ſu/
bi plebe appetūt: nec ipi
scribe itroeūt i regna celo/
rū. nec eos q̄ potemnt
itrare pmittūt. Hoc ē

qđ ī osee ꝓpha arguit
Absconderūt sacdotes
viam: it̄ fecerūt sicima
Et rursū sacdotes non
dixerūt ubi est dñs.? vl
cte oīs mgr̄ q̄ scanda/
lizat mal' opib? disci/
pulos suos: claudit an
eos regnū celoz̄. Ve uo/
bis scribe et phariseī ypo/
crite q̄ cautis mare et
aridā ut faciat? vnū
pselitū: et cū fuerit fīūs
facitis eū filiū gehēne
duplo q̄ uos. Non co
studio huam? ssita q̄
primus Scribe et pha
riseī totū lustrantes
orbem propt' negocia/
cōes et diūsa lucra tā
a discipul' captada
q̄ p imagine sctitatis
studij habebant de ge/
tib? facē pselitū id ē
aduenā et iauaiasū
misce ꝓplo dei. Ez qui
an dū esz ethnic? sim/
plicit' errabat. et erat
sc̄l' filius gehēne.? vidz
mgroz̄ vicia. et ītelli/
gens eos destruē ope.
qđ vbis dicēbāt: reuer/
titur ad vomitū suū.?

ut vz. ābulantes et se
dētes ītdū pūgerēt²;
et ꝗſi hac ꝛmonitōe ī
trahēntur ad offīa dei
et mīſteīa ḣututis eiꝰ.
Ꝙa ꝙ dixēat dñō. oīa
opa ſua faciūt ut vide
ant² ab hoīb⁹.ꝛ qđ gene
ralit attuſarat: nūc ī
ptes dīudit. Pitaciola
illa decalogi phylacteīa
vocabāt: qđ quicūꝙ
habūſſet ea quaſi ob
cuſtodīa et munimētū
ſui habēt.ꝛ nō intelligē
tibus phariſeis ꝙ hec
ī corde portanda ſint:
non ī corpe Alioquī et
armaria ꝛ arce hūt li
broꝫ: et dei notīaī nō
hūt Hoc apud noꝫ ſup
ſtitioſe mliercule ī pue
lis euāgelīs. et ī cruce
ligno et ī hūmōi reb⁹
ꝙ hūt ꝙdam zelū dei ſed
non mūꝝ ſcīaz uſqꝫ hodie
fatuāt: aulicē liquātes.
et camelū gluttientes
Iſtuſmōi ēat fimbria
ꝓua et breuis ex lege p
cepta: quā et mulier
illa que ſanguine flu
ebat tetigit ī pallio do

mnu. Sed nō eſt opūc
ta ſupſtitiob⁹ ſentibus
phariſeoꝝ: magiſqꝫ ſa
nata ad tactū ei⁹ Cuiꝫ
ſupflue dilatāt phylacte
ria et magnas faciāt fim
brias gl'am captantes ab
hoīb⁹.ꝛ arguūt² in vl'iqs
opib⁹ cur ꝙāt p̄mos ac
cubit⁹ in cenis. et p̄mas
cathedras ī ſynagogis.
et ī publico ſalutari ſecten
tur et gl'az. ꝛ uocent² ab
hoīb⁹ rabbi: qđ latino
ſmōe magī dicat² Deīde
ſequtur. Vos aūt nolite vo
cari rabbi: vn⁹ eſt ei ma
gr̄ vr̄ Et p̄cem nolite
vocare uob ſup tīam: vn⁹
e ei p̄ vr̄ q ī cel' e Nec
uocemī magī: qz magr
vr̄ vnus e xp̄s Qui maior
nec p̄ vocand⁹ eſt ali⁹
ñ dñs p̄: et dñs nr̄ ihs
xp̄s. P̄ē qz ex ipo ſūt oīa.ꝛ
magr̄ qz p ipm oīa: vl'
qm p dispenſatōem car
nis oēs reconciliati ſum⁹
deo Qui cū² quae adūſu
hoc p̄ceptū doctorē gētiū
apl'm ſe dixēt.ꝛ a quo mo
vulgato ſmone maxīe
ī paleſtina et ī egipto mo

tēplo: et altare q̄ hostie
q̄ sanctificāt ab altari. To
tū aūt faciebāt nō ob de
timorē: sz ob diuitiarū
cupiditatē. Ve uob scribe
et pharisei ypocrite q̄
decimatis mētam. et ā
netū z cyminū: et reli
quistis q̄ grauiōra sūt le
gis iudiciū. miam z fi
dem: hec oportuit facere
et illa nō omittere. Mita
si lege prepta sūt: q̄ typos
ferāt futuroz. Alia vo
q̄ apta sūt iuxta psalmus
tam dicēte. mandatū
dñi lucidū illuminās o
culos q̄ statī opa defide
rant. z uerbi grā. non
adulterabis. nō furtū fa
cies. nō falsū testimoni
ū dices: et cetera. Pha
risei aūt. q̄ parat dñs i
terim. ut itellīgāt mystico
dimittam⁹ propt alimo
nia sacdotū et leuitaru
quoz pars cāt dñō oīa
rerū offeruī tēplo decimas:
hoc unū habebant studiū
ut q̄ nulla fugiant opor
tarent cetera q̄ erāt ma
iora utiq; q̄s facēt an nō.
pupendebāt. Et q̄ hoc
itaq; cruciō arguit cos
auaritie. z q̄ studiose e
tia vilia olerū decimas
exigant: et iudiciū i
disceptatōe negotioz
miaz q̄ i pāpes pupil
los et viduas. et fidē
i deū q̄ magis sūt pti
mittāt. Ducēs aūt cu
colantes culicē: ame
lū aūt gluttientes Came
lū puto esse iuxta sensū
ptōs loci: et magnū
diem preptoz. iudiciū
et miaz z fidē. Culicē
aūt decimas mēte et ā
netū cymini et reliquo
rū vilū olez. Hec cō
tra preptū dei q̄ magis
sūt decimare⁹ atq;
negligim⁹: et ob opi
nionē religiois i pub
q̄ lucrū hūt diligētā
demōstrā⁹. Ve uob
scribe et pharisei ypocrite
q̄ mūdatis qd deforis e
calicis z papidis: In
tus aūt plen estis rapi
na et īmūdicia Pha
risee cece munda prius
qd ītus e calicis et pa
rapsidis. ut fiat ō qd
foris e mūdū. z diuisio

et gentil factus q̃si p
uaritatoꝛ maioꝛe pena
dignꝰ erit. Filiꝰ aũt vota
tuꝝ gehẽne quo filiꝰ
pdicõis: et filiꝰ hꝰ sẽm
Vnꝰ q̃sq; ei cꝰ opa agit:
eius filius appellat. Ve
uob duces cec: q̃ dicitis
Q̃uicq; iurauerit p tem
plũ nihil est: q̃ aũt iu
rauerit in auro tẽpli debz
Stulti et cea q̃d ei ma
ius est. aurũ. an tẽplũ
q̃d sctificat arũ? Et q̃
cũq; iurauerit in altaꝛi
nihil est: q̃cũq; aũt iura
uerit in dono q̃d est su
per illud debet. Cece q̃d
ei maiꝰ est donũ an
altaꝛe q̃d sctificat donũ?
Q̃ q̃ in altaꝛi iurat.
iurat in eo et in oĩbꝰ q̃ su
illud sũt Et q̃ iurat in
tẽplo: iurat in illo et in eo
qui habitat in ipo Et q̃
iurat in celo iurat in thro
no dei: et in eo q̃ sedet su
per eũ Rursũ ut nob vi
sũ est exponam quid
significet traditio phya
risecoꝝ. Dicentiũ donũ
q̃dcũq; e ex me pdest t
Huic duplex et ad vnã

amicie occasionẽ trahẽs
phariseoꝝ traditio ꝺẽp
nat: q̃ arguit cũcta p
lucro facẽ et nõ pro timo
re dei Dicut ei in phylac
teriis et fimbriis dilatatis
raptabãt gloriã: et per
occasionẽ glẽ q̃rebant lu
cra: sic alia traditiõis in
ucta stropha ipietatis ar
guit pceptoꝛes Si q̃s in cõ
tendẽ seu in aliquo iur
gio vel in cause ãbiguo
iurasset in tẽplo et postea
cõuictꝰ esset mẽdacij: nõ
tenebat crimẽ reus Sin
aũt iurasset in auro et pecu
nia q̃ in templo sacer
dotibus offerebat: stulti id
in quo iurauerat cogeba
t exsoluẽ. Rursũ si quis
iurasset in altaꝛi: pmu
neꝛi nemo retinebat Sin
aũt piurasset in dono uel
in oblacoĩbꝰ hoc ẽ in hos
tia vel in victimis in simu
la et ceteris q̃ offeruntꝰ deo
sup altare hec studiosis
sime rpetebant. Argu
it ergo eos dñs et stulti
tie et fraudulencie: q̃
multo maius sit tẽplũ
q̃ aurũ q̃d sctificat a

memoias oꝝsoꝝ quos
a pribꝫ suis esse iugula
tos nō negant. Et vos
iplete mensurā pr̄m
vroꝝ. Vbat supioribꝫ
dictis q filij essent homi
cidarū: et coꝝ qui ꝓphas
sit occissent. Nūc conclu
dit qđ volucat; et q̄si
extremā silogismi ptem
poit. Et uos iplete me
surā pr̄m vroꝝ. Qđ ill
defiut: vos iplete. Illi i
terfecerūt huos: vos dn̄z
crucifigite. Illi ꝓphas: vos
eū q̄ a ꝓphetis p̄dicatus
est. Serpentes. genumia
viparū. quo fugietis a
iudicio gehēne. Hocipz
et iohānes baptista dixe
rat. sicut q̄ de viperis
nascūtur uipere: sic et
de homicidis pribꝫ vos iq̄t
nati estis homicide. Ideo
ecce ego mitto ad uos
ꝓphas et sapietes et scribas.
et ex ill occidetis et cruci
figetis. et ex eis flagella
bitis i sinagogis vris:
et pseqmi de ciuitate in
ciuitatem. Hoc qđ ātc
dixeam⁹. iplete mesurā
pr̄m vroꝝ ad psonam
dñi ptinere eo q occidē
dus esset ab eis: pt ad
discipulos eius referri
de quib⁹ nūc dicit. Ecce
ego mitto ad uos ꝓphas
et sapientes et scribas. et
ex ill occidetis. et crucifigetis
et flagellabitis i sina
gogis vris: et pseqmi
de ciuitate i ciuitate ut i
pleatis mesurā pr̄m vroꝝ
troꝝ. Simulq; obsua
iuxta aplm scribentem
ad corinthios varia dona
esse discipuloꝝ xpi. Alios
ꝓphas q̄ vētura p̄dicat.
alios sapientes qui no
uerūt q̄n debeat pfer
re sm̄one: alios scribas
i lege doctissimos. Ex q̄b⁹
lapidat⁹ est stephanus.
pal⁹ occisus. crucifix⁹
petrus. flagellati i acti
bus aplorum discipli. et
psecuti coꝝ sūt de ciui
tate i ciuitate expellētes
eos de iudea: ut ad ge
ciū aplm trāsmigrarēt
Vt veniat sup uos oīs
sanguis iustus q effusꝰ
est sup tram a sanguine
abel iusti: usq; ad sāg
ne zachaie filij barachie

ẅb eodem quo supra
sensu ait gut phariſe
os simulacois atq; me
dacij qd aliud osten
dant hoib9 foris. aliud
domi agãt: nõ quo
q; alice et papside eoz
hypstico mozaret. ꝛ
q; fois hoib9 ostende
rent i hitu. i ymone.
i phylacteriis. i fimbriis.
in oꝛdine lõgitudie. et
i cetois istiusmoi. In
trinsec9 at essent viaoz
sordib9 pleni. Ve uob
scribe et phariſei hypoc
te. q; sikes estis sepul
chris dealbatis. q; aforis
parent qdem hoib9 spe
ciosa: ita vo plena st
ossib9 mortuoz et oi
spurcitia. Qz i alice
et parapside demõstrt
eo q; fois loti essent q;
intrinsec9 sordidi. z hoc
nunc p exemplũ sepulchro
ru ipliciat. q; quo sepul
chra foris ec9 leuiga
ta. calce et ornata mar
moib9 et aro. coloib9;
dista distincta; intꝰ
at plena sut ossib9 mor
tuoz. ꝟ Sic et pusi ma
gistri q; alia docet et alia
facit. Iudicia habitu
vestis et verboz humilitate
demostrat: intus at plei
sut oi spurcitia et ava
ritia et libidie. Denq;
manifesti9 hoc ipm expri
mit dicens. Sic et vos q;
dem aforis paretis hoib9
iusti: intus at plenu estis
ypocrisi et iniquitate. Ve uo
bis scribe et ypocrite q: edi
ficatis sepulchra pphaꝝ
et ornatis monumeta
iustoz et dicitis si fuisse
mus i diebꝰ patꝝ nroz:
non essem9 socij eoz in
sanguine pphaꝝ. Itaq;
testimoniu estis vobmet
ipis: q: filij estis eoz q;
pphas occiderut. Prude
tissio silogismo ca coar
guit eos filios ee homicidaꝝ: dii ipi opinione
bonitatis et gle i pulo
sepulchra edificat pphaꝝ
quos maioes eoz iterfe
cerut. Et dicut si fuissem9
illo tepe no feriissem9 ea
q; fecerut pcis nri. z hoc
eciã si ymone no dicat
ope loquut: ex eo q; abi
ciose et magnifice edificat

nunc zacharie filij barachie ab illa gñacõe qrat cũ neutrũ eoz occideit. Regla septuarũ est duas gñacões bonoz ⁊ malorz nosse: hȝ singlorz singulas De bois suma mus exẽpla. Qȝ ascendet in monte dñi: aut qȝ requiescet in loco sancto eius. Cuiꝫ plures q ascensum fuit in monte dñi descripsissent: q duȝ fuere etatibꝫ postea infert. Hec ē gñacio quereniũ dñm: querentiũ faciẽ dei iacob Et in alio loco de oibus sctis: generatio rectoz benedicet. De malis vo ut in pnti loco. gñacio viperarũ: et iniquietur oia a gñacõe ista Et in ezechiel cũ pcta tre descripsisset: dñs ppheticꝫ adiecit Si noe et daniel et iob ibi fuerint iusti no liberabunt pcta tre illi: oes iustos qui silẽs fuerint vtutibꝫ corr noe ⁊ iob ⁊ daniel volens intelligi Ergo qz ⁊ ista filia aym et ioas cõtra xpm apl̃os gessit: de vna gñacõe ce

uiuit. Hierusalem hierusalē q occidis pphas et lapidas eos q ad te missi sunt: quoties volui congregare filios tuos q admodũ gallina congregat pullos suos sb alas ⁊ noluisti. Hierusalem nos saxa et edificia ciuitatis sȝ habitatores vocat. ⁊ quam pius plagit affectu sic et in alio loco legim⁹: qs vides ea fleuit. In eo at qȝ dicit quoties uolui congregare filios tuos oes vetr pphas a semissos esse testat. Galline qȝ solitudiẽ congregatis sub alas pullos suos in cantico deuteronomij legim⁹ Aquila protegit nidũ suũ et supra pullos suos desiderauit expandens alas suas suscepit eos: et tulit super penas suas. Hec eligitur uob domus vra desta. Horũpm qz psona hieremie atra ia dixerat. Reliq domum meam. ⁊ dimisi hereditate meã: facta ē mihi here

quē occidistis iter tēplū
et altāe. De abel nulla
ē ambiguitas: quū is
sit quē aym fr occidēt.
Justus āt n solū ex dnō
nūc sūia. ꝫ ex genesi tē
timoio ꝓbat: ubi ac
epta a deo eiꝰ nauat
munea Quēmꝰ qō
sit iste zachaias filius
barachie. qē multos legi
mus zachrias. et ne
libea nob tbuat / factul / erroris
tas: additū est. quē oc
cidistis iter tēplū t altāe
In duūs diuersa legi:
et singlōz debeo opi
ones ponē. Alij zacha
riā filiū barachie dict
qui i duodeci ꝓphetis xp̄i
est. prisq i eo nomen
consenuat. ꝫ ubi occi
sus sit iter tēplū et alta
re sēptua no loqt: max
ime cū tēpibꝰ eiꝰ vix du
ine tēpli fuēnt. Alij
zachariā prem iohānis
itelligi nolūt ex qbusdā
apocrifoz sōpniis opp
bantes qꝺ ꝓpterea occisꝰ
sit qē saluatoris ꝓdica
ret aductū. et hoc qē de
sēptuus no lz auctoritate:
eadem facultate dēpsit
qꝺ ꝓbat. Alij istū nolūt
esse zachariā qꝺ occisus ē
a rege ioas. unde qꝺ occisꝰ
iter tēplū t altāe sicut
ūgli narrat hystoia. Dz
obꝺuandū qꝺ ille zacha
rias no sit filiꝰ barachie:
ꝫ filius ioiade sacdotis.
Unde et sēptua refert. No
fuit recordatꝰ ioas pietis eiꝰ
ioiade qꝺ sibi fecisset bona
Cū qꝺ zachariā tenearꝰ
et occisoris dsentiat locus.
qui quale barachie dicat
filius et no ioiade. Bara
chias i lingua nra bndcs
dns dicit: et sacdotis io
iade iustitia crebro noīe
demostrat. In euāglio
quo utūt nazarei pro
filio barachie filiū ioiade
sēptū ꝓpimꝰ. Duplicatores
fres it runas tēpli et al
taris sue i portarū exitibꝰ
qꝺ siloam dicit rubra
saxa mostrates: zachaic
sanguine putāt esse pollu
polluta. No ddēmamus
errorē qꝺ de odio uideor
et fidei pietate dscendit
Dicam breuit quae sāg
uis abel iusti usq ad sāg

aplōz legim⁹ q̄ se mag/
nam di dicebat esse vtu/
tē: hoc q̄ int⁹ cetera in
suis uolumib⁹ sēpta di/
mittens Ego sū hmo di.
ego sū speciosꝰ. ego pa/
dit⁹. ego oīpotēs. ego oīa
dei. Dz ⁊ iohānes aplus
i epla sua loq̄t². Audi/
tis qr antixpus uenturꝰ
ē: nūc āt antixpi mlti
sūt. Ego veōz oēs hersi/
archas antixpos esse:
et sb noīe xpi ea doce
q̄ ntra xpo sūt. Nec
mirū si aliquos ab his
videam⁹ seduci cū dns
dixerit ⁊ mltos seduāt
Auditui āt essis plia et
opiniones pluz videte
ne cōturbemi, ⁊ opz. hꝫ
fieri: ꝑ nondū est finis
Cū igit hec fieri videm⁹:
no putem⁹ die instāe
iudicij ꝑ i tēpus aliud
vbuāi: cū signū pspicue
i sequētib⁹ ponit. Sur/
get ēi gens ntra gentē. ⁊
regnū ntra regnū: et erūt
pestilencie. et fames. et
tremot⁹ p loca. Hec oīa
ista sūt dolōz. Non
ābigo et hec q̄dm iuxta
litterā futura q̄ sēpta sūt
Dz nī videt² regnū con/
tra regnū. et pestilencia
eōz quoz hmo fiat ut
timeri. ⁊ et fames ādi/
endi vbi dei. ⁊ mmoto
vniūse tre: et a vēa fi/
de sepato i hēticis ma/
gis itelligi q̄ cōtra sei/
ptam dnicātes ecīe
victoria fecerūt. Dz āt
dixit hec oīa ista sūt
dolōz mei⁹ trāsfert²
passionū: ut q̄i
cōcept⁹ q̄dā aduct⁹
antixpi non ptius itel/
ligat². Cui tradet uos
i tribulacōe ⁊ occidet
vos. Per aplos oīs tre/
dentiū ꝑsona signat:
non quo eo tēpe apli i
corpe ꝑpiendi sint. Et q̄m
abundabit iq̄tas: i/fri/
gescet chāritas mltoz. ⁊
Non ei oīm negaut fi
dē: ꝑ mltoz. Mlti ei sūt
vocati: pauci vo ela/
ta ⁊ i aplis et silibus
eōz pmāsura ē chāritas:
de q̄ sēptū ē. Aq̄ mlta
non potēt extingue chā/
ritatē. Et ipe ꝑdus/
do nos sepabit a chā

ditas mea qsi spelunca
hiene. Descata indeor
domu id est tplu illud
qd an fulgebat augus
tus odis xpbamus.
qe hitatore xpc pdidit:
et hereditate prupe gestiens
ocidit hede. Dico ei uo
bis no me videbitis a
modo donec dicatis
Benedictus q venit in
noie dni. Ad ihelem
lem loqt et ad pplz iu
deor vsidm istu: quo
et puuli atq laudates
ingressu ihelm dni
osana i excelsis. Dupsit
de centesimo septuagesi
mo psalmo: qui ma
nifeste de aduetu dni
septus est. Et qd dicat
hoc vult itelligi n pe
nitencia egentis et co
fessi fuerit ipc esse me:
de quo pphe cecinerunt
filiu omipotentis prius me
am facie no videbitis
Habent iudei datu si
tempus pnue. Confitea
tur benedictu qui venit
i noie dni: et xpi ora
tionem, Et egressus
ihus de tplo ibat: et
accesserunt ad eu discipli
eius ut ondevent ei edifica
tionem tpli. Ipe at respon
dens dixit eis. Videtis hec oia:
Amen dico uob: no relin
quet lapis sup lapide q no
destruat. Iux hystoria ma
nifestus e sensus. Recedente
at dno de tplo oia legis
edificia et apposita man
datoru ita destructa e ut
nihil a iudeis possit implen:
et capite sublato unusqsa
ita se membra repugnet
Sedente at eo sup montem
oliueti accesserunt ad eum
discipli secreto dicentes Dic
nob qn hec erunt: et quod
signu aduentus tui et consuma
tionis seculi. Sedit i monte oli
ueti: ubi verum lumen scie
nasebat. Et accidit ad
eu discipli secreto q miste
ria et futuroru reuelatione
nosse cupiebant. et inuo
gant ta. quo tepe ihelz
destruenda. quo tempe xpus
ventuus: q consummacio tpe
seculi sit futura. Multi ei ve
nient i noie meo dicentes
ego sum xpus: et multos se
ducet Duor unus e symo
samaritanus que i actibus

aplōz legim⁹ q̄ se mag/
nam di dicebat esse vtu/
tē: hoc q̄ int⁹ cetera in
suis uolumib⁹ sēpta di/
mittens. Ego sū ꝑmo di.
ego sū speciosꝰ. ego pa/
dit⁹. ego oīpotēs. ego oīa
dei. Dz ꝛ iohānes aplus
i epla sua loq̄t⁹. Audis/
tis q̄ antixpus uenturꝰ
e: nūc at antixpi mlti
sūt. Ego teor oēs hereti/
archas antixpos esse:
et sb noīe xpi ea doce
q̄ ntraia xpo sūt. Nec
mirū si aliquos ab his
videam⁹ seduci cū dns
dixerit. ꝛ mltos seducāt
Auditū at estis plia et
opiniones pliorꝫ videte
ne cōturbemū, ꝛ opz. hs
fieri: ꝑ nondū est finis
Cū igit⁹ hec fieri videm⁹.
nō putem⁹ die instare
iudicij ꝑ i tēpus aliud
ꝓtuli: ꝙ signū pspicue
i sequētib⁹ ponit. Sur/
get ei gens ntra gentē. ꝛ
regnū ntra regnū: et erit
pestilencie. et fames. et
tremotꝰ p loca. Hec oīa
ista sūt dolorꝫ. Non
abigo et hec q̄dm iuxta
litterā futura. q̄ sēpta sūt
Dz nī videt⁹ regnū con/
tra regnū. et pestilencia
corꝫ quorꝫ ꝑmo ꝑpit ut
tanuerī, ꝛ et fames adi/
endi vbi dei. ꝛ mꝰ
mutasse tēc: et a veā fi/
de sepaco i hereticis ma/
gis itelligi q̄ cōtra se/
uiam dimicātes etiā
victoria fatuit. Q̄z at
dixit hec oīa ista sūt
dolorꝫ melꝰ trāsfert⁹
parturicionū: ut q̄
conapt⁹ q̄dā aduēt⁹
antixpi non ꝓtus itel/
ligat⁹ Tūc tradēt uos
i tribulacōe ꝛ occidēt
vos. Per aplos oīs te/
dentiū ꝓsona signat⁹:
non quo eo tēpe apli i
corpe ꝛpiendi sint. Et q̄m
abundabit iq̄tas: ꝛfri/
gescet chāritas mltorꝫ.
Non ei oīm negauit fi
dē: ꝑ mltorꝫ. Mlti ei sūt
vocati: pauci vo elec/
Nā ꝛ i aplis et filiis
corꝫ ꝓmāsua ē chāritas:
de q̄ sēptū ē. Nā mlta
non potuit extīguē cha/
ritatē. Et ipē ꝑlus.
Q̄s nos sepabit a cha.

uitate xpi. ⁊ tbulacõ an
angustia. et uliq. Et p
dicabit hoc euãgliũ
regnũ i uniuſo orbe in
teſtimoniũ ois gẽtib⁹:
et tũc ueiet ſũmatio.
Signũ aduct⁹ dñi ẽ
i toto orbe euãgliũ
pdicãi: ut nullus ſit
excuſabile. Dd ãt ia
pletũ. ãt i bzeui ũim⁹
cẽ xplendũ. Non ei pu
to aliquã remãſiſſe gẽ
tem q̃ xpi nomẽ igno
ret. ⁊ et quanq̃ nõ hã
buerit pdicatorẽ; tñ ex
uisceribꝰ nacois⁹ opui
onẽ fidei nõ pt ignora
re. Cũ g̃ uideritis ab
hominacionẽ deſolacois
q̃ dicta ẽ a danle pphã
ſtantem i loco ſcto qui
legit itelligat. Quãdo
ad itelligenciã puoca
mur: miſticũ moſtrat⁹
cẽ qd dictũ eſt. Legim⁹
ãt i danele hoc modo.
hoc teſtimoniũ qd do
min⁹ de danele ſupſit
uidenda uiſione hẽt⁹
i fine loois; et uidenda
q̃ uiſioẽ i fine euſdem
loois ſilẽ hz teſtimoniũ

Et i dimidio ebdomade
aferet⁹ ſacrificiũ meũ et
libamina. ⁊ et i tẽplo ab
hominacio deſolacionũ
cit uſq; ad ſũmacoẽm
tẽpis: et ſũmaco dabi
tur ſup ſolitudiẽ. De hꝭ
et aplus loq̃t. Ne hõ i
q̃tatis et aduſariꝰ eleuã
dus ſit ita ut oẽm q̃ dicit⁹
dꝰ. ⁊ cultura: itu ut ãt
deat ſtãe i tẽplo dei et oſtẽ
dẽ q̃ ipe ſit dꝰ. Ad uẽ
tus ſcdm opacoẽ ſathã
ne deſtruat eos et ad ſo
litudiem redigat q̃ ſe
ſuſcepunt. Poteſt ãt ſim
pliciꝰ de antixpo accipi
ri ut de imagine ẽſaiꝰ
quã pplat⁹ poſuit i tem
plo. Aut de aduersi e
queſtri ſtatua q̃ i ipo
ſco ſcoꝝ loco. uſq; i pſen
tem diẽ ſtetit. Abhoina
tõ q̃ ſcdm ueterẽ ſcpturã
ydolũ nũcupat⁹; et ide
o addit⁹ deſolacois qd
i deſolato tẽplo atq; dcto
ydolũ poſitũ ſit. Tũc q̃
i iudea ſũt fugiãt ad mõ
tes. ⁊ et q̃ i tecto nõ deſcen
dãt tollẽ aliq̃d de domo
ſua; et q̃ i agro nõ reu

tat tollē tunicā ſuā ꝛ lb
homnatō at deſolatōis
itelligi pt et oē dogma
pūſū.ꝛ qđ tū vidimus
ſtare i loco ſco hoc ē i ecta
et ſe ondere deū dbem
fugē de udea ad mōtes
hoc ē dumſſa ondente
lrā. et udaica ꝑiutate
appiquare montib⁹ etnos
de qb⁹ illnuāt mirabilit
deus: et ēē i tecto et i dog
mate quo ñ poſſint ugſta
dyaboli iacula ꝑcutere.ꝛ
nec deſcēdē et tollē aliq̄d
de domo ꝓſcriptōis ꝑſtine.
nec ꝙrere q̄ retrorſū ſūt;
ſꝫ magis ſerē i agro ſpi
tualiū ſcīptuarū ut fruc
tus rapiam⁹ ex eo. nec
tollē alteam tunicā quā
apli habē ꝓhibent. De
hoc loco id ē de abhoīatōe
deſolatōis q̄ dicta ē a da
niele ꝓpha ſtāte i loco ſco:
multa porphirius tractando
opis ſui volumine ꝺ nos
blaſphemauit. Cui euſe
bius cæſarien⁹ epūs tūc
indit voluminibus octauo
decimo. nonodecimo ⁊ vice
ſimo. Appollinaris q̄ ſcīp
ſit plenissime. ſupfluecꝫ
tonatus ē vno caplo vel
le diſſerē de quo tātis
ōsum nullis⁹ diſputatū
eſt. Ve aūt ꝓgnātib⁹ et
nutrientib⁹ i illis diebus
Ve illis aūt⁹ q̄ nō i ꝑſtin
uum ſua ꝙmina ꝓduxe
rūt. ſed mutata ſunt fidei
ut enutrire indigeāt ma
gros: hoc quoq; dicit
q̄ i ꝑſecutōe antixpi ſeu
romane captiuitatis
pregnantes et nutientes
ſuos et filios ſarcina ꝓgra
nati expedita fugā ha
bere nō ꝙerit. Orate
aūt ut nō fiat fuga vra
hyeme vl sabbato. Hi
de captiuitate ihm vo
luerim⁹ accipē quādo
a tito ⁊ veſpaſiano cap
ta ē. orat deberēt ne fu
ga eoꝝ hyeme vl sabba
to fiat.ꝛ q̄s i altō duri
tia frigoris ꝓhibet ad ſo
lituđiem ꝓgē. et i mon
tibus. deſtituq; latitāt;
i altō a tirānis greſſio le
gio ē ſi fugē voluerūt.
a moris imunes ſi imi
ſerit. Hi aūt de cōſūmatōe
mūdi itelligūt hoc pa
ciūt ut nō i frigeſtate fi

dcs nra et i xpo charitas neq; ut onosi i ope
ri torpeamus vtutiꝰ
sabbato Et ni breuiati
fuissent dies illi. nō fi
eret salua oīs caro: ꝟ
propt electos breuiabūt
dies illi. Abbreuiatos
dies nō ſm̄ dclinametā
quorūdā qui putāt
tēpm momēta mutari
nec recordant illuꝰ
ſcīpta ordinatōe tua p
manet dies. ꝟ ꝟ uxta
tēpm q̄litatē ſentire de
bemus .i. abbreuiatos
nō mensura ꝟ nūo. ut
quō i bnditione dicat
longitudie diez vplebo
eū; sic et nūc abbreuiati
dies itelligāt. nec tpm
mora fidēs ꝓficiat
ꝛedentiū. Tūc si quis
vob dixerit. ecce hic xp̄s
aut illic; nolite ꝛedere
Mta captiuitatis iuda
ice tēpe prīcipes extre
q̄ xpōs ee se diceret; i
tm̄ ut obsidētibus ro
manis tres it̄ fuerit
fuctiones. ꝟ melius
de ꝛsumatōe mūdi itel
ligitur. Surgent ei

pseudo xpi et pseudo ꝓphe
et dabūt signa magna
7 prodigia: ita ut i errorē
ducat si fieri pt etiā ele
ctos. ecce prdixi vob. Triplicit
ut aīt ia dixi locus ht edis
serendꝰ est: a' de tēpe obsi
dionis romane. a' de cō
sumatōe mūdi. a' de hēre
ticoꝝ ꝛtra eccām pugna
et istiusmodi aīxpūs q̄
ſb opinione falsa stue ꝛ
xpm dimicat. Si q̄ dixe
rit vob. ecce i deſto ne noli
te exire; ecce i penetralibꝰ
nolite ꝛedere. Si quis pro
miserit uob q̄ i deſto gen
tiū et philosophoꝝ dog
mate xp̄s moret, a' i
hēticoꝝ penetralibꝰ q̄ di
pollucet ardyanū; nolite
exire nolite ꝛedere. Duce q̄
ꝓsecutois et angustiaꝝ
tempe sp pseudo ꝓphe de
cipiendi inueniūt locū;
si quis ſb nōie xpi se iac
tare voluerit. nō statī acco
modetis fidē. Sicut ꝟ ei
fulgur exit ab oriente et
paret usq; i occidētem;
ita erit et aduent filij hoīs
Nolite exire. nolite ꝛedere
q̄ filius hoīs vel i deſto

gentiū ſit vel ī penetē
libus hēticoꝝ. ſed q̄ ab
oriente uſq̄ ad occidēte
fides eiꝰ ī catholicis eccle
ſijs fulgeat: hoc q̄ dicē
dū q̄ ſecūdus ſaluatoꝛis
aduentus nō ī humilitate
ut p̄ꝰ ſz ī gl̄a demoſtra
dus ſit. Stultū eſt itaq̄
cū ī puo loco vl̄ ī abſcon
dito querē: q̄ totus mū
di lumē eſt. Ubiūq̄ fue
rit corp̄ꝰ: illuc ꝛgregabū
tur aquile. De explo na
tiāli q̄d cotidie cōmuꝰ:
xpi ſtruimur ſacm̄eto.
Aq̄le et vultures etiam
tranſmarina dicūt ſen
tire cadauera: et ad eſcā
huiuſcemodi ꝛgregāt.
Si q̄ irracionabiles volu
cres nāli ſenſu tātō tra
cū ſpatijs et maꝝ fluc
tibus ſepate punctū cada
uer ſentiūt ubi iaceat?
quātomagis nos et oīs
mltitudo credentiū debz
feſtinare ad eū cū fulgur
exit ab oriente et paret
uſq̄ ad occidentē? Poſſu
mus at et corp̄ꝰ id ē moa
q̄d ſigfiatiū latine dica
tur cadauer ab eo q̄ p
morte cadat paſſionem
xpi itelligē ad quā pro
uocam̄: vt vbiūq̄ ſ
ceptuꝰ legit. ꝛgregem̄
et p illam vere poſſim̄
ad vbū di vt ē illud fo
derūt manꝰ meas ⁊ pe
des meos. Et ī yſaia.
Sicut ouis ad victimā
ductus. ⁊ oētā hūs ſilia
Aq̄le at appellāt ſā q̄dā
inoluta ē iuuētꝰ ut aq̄le:
et q̄ iux̄ yſaiā plumeſ
cūt et aſſumūt alas ut
ad x̄m veniāt paſſioēz.
Statī at poſt tribulacōēz
dieꝝ illoꝝ ſol obſcurabi
bit. ⁊ luna nō dabit
lumē ſuū: et ſtelle cae
cadēt de celo ⁊ virtutes
celoꝝ mouebūt. Sol
et luna obſcurabit. et
nō dabit lumē ſuū. et
oētā aſtra cadēt de celo:
virtuteſq̄ celoꝝ mouebūt
nō diminuāde lumis
Nuoquin legim̄ ſolē
ſeptuplū hīturū lumis:
ſed xpc̄ de luas oīa
viſui tenebroſa. Diuitaq̄
iſte ſol q̄ nūc p totū oꝛ
bē rutilat ⁊ luna q̄ ſe
cūdū eſt luminare. et ſtelle

q̄ ad ſolatiū noctis ac
anſe ſūt: oēſq; vtutes
q̄ō āgloz mlitudiēs i
telligim⁹ i aductu xpi
i tūbas imputabūt².
Decutiat² ſupaluū coz
q̄ ſe ſcos arbitrates pnti
udicio n formidāt Et
tūc pebit ſignū filij ho
minis i cel. Dignū
hoc at crucis ~~at crucis~~
itelligam⁹ ut videat
uz Zachariā z iohānē
udei quē pixerūt: a
vexillū victorie tūphātis
Et tūc plāgent oēs tb⁹
tre: plangent hr̄ qui
mutatū non hnt
i cel. ſed ſipti ſūt i tra
Et mittet āglos ſuos
cū tuba. De hac tuba
et apls⁹ loq̄t² et i apo
calipſi iohānes legim⁹.
et i vetī testameto tube
ductiles ex aro et ex ar
gentoq; fuiſ pcepūt²:
ut ſblimia doctrinaz re
ſonent ſacra. Ab arbo
re at fici diſcite pabo
lā. Cū iā vam⁹ eius te
ner fuerit et folia nata
ſatis q̄ ppe ē eſtas: et
vicin. Sub exēplo arboris
dorum ſūmacoīs aduē
tū. Quo iquit qñ teneri
fuerint i arbore ficus cauli
culi et gēma evūpit i flore
cortexq; folia parturit. i
telligitis eſtatis aductū
et fauonij ac veris introitū.
ita cū hec oīa q̄ ſcripta ſūt
videritis. nolite putare iam
ee ſūmacoem mūdi; ſed
ptlemia z ptauſoes q̄ſdā
venire ut oīdāt q ppe ſit
et i ianuis. Amen dico
uobis qz n pteribit iſta ge
neratio: donec oīa hec fiāt
Cuīdiximus gnātoes bo
noz et econtrario malor
esſe ſingulas. Igit at one
hoīm ſignificat genus. at
ſpecialit iudeoz Celū et
tra tranſibūt: verba vo
mea non pteribūt. Celū
traq; trāſibūt imutatoe
non abolitione ſūa. Alioqñ
quo ſol obſcurabit². et luna
non dabit lumē ſuū. ac
ſtelle cadent. ſi celū i quo
iſta ſūt traq; no fuerit
De illa at die z hora neo
quat. neq; āgli ~~neq;~~: n pr̄ celoz
ſolus. In q̄busdā latinis
codicibus additū eſt. neq;
filius: cū i grecis z maxie

adamantiñ et pietiñ exẽ/
plaubus hoc nõ hẽt assũp/
tũ Sed qz ĩ nõ nullꝰ codi/
cibus legit: dissentendum
videt Gaudet ei arrius
et eunomius sĩ ignorantia
magũ gla discipulorꝫ
sit: et dicũt nõ pt eql ee
q̃ nouit et q̃ ignorat Co/
tra quos breuit ista dice/
da sũt. Cũ oia tpa fecit
ihesus. hoc e vbũ dei: oia
ei p ipz facta sũt: et sine
ipo factũ est nihil. In oib⁹
at tẽpib⁹ etiã dies iudicij
sit ĩ qua sequctia pt
ignorare pte: z eo totũ eã
nouit: Hoc qz dicendũ
est Quod e maius: z
noticia prius an iudicij:
Si manus nouit: z quo
ignorat qd minus est:
Sẽptũ legimus. oia que
prius sũt: m tradita sũt
Di oia prius filij sũt q̃ vde
vni⁹ sibi dẽi noticiam
usuaut: z nolut eã cõ/
municare filio: Sed z
hoc iferend. Si nouissi/
mũ die tẽpꝰ ignorat: z
et ignorat penultimũ:
et vtrorsũ oes Non ei pt
fieri ut q̃ primũ ignorat:
sciat q̃d sequm sit. Igit qz
pbaum⁹ nõ ignorare
filiũ dsummatoiẽ die:
cã reddenda e aut igno/
rare dicat. Aplus super
saluatore scribit. In quo
sũt oes thesauri sapie z
scie absconditi. Dũt g
oes thesauri ĩ xpo sapie
et scie: sed absconditi sũt
Quare absconditi: Post
resurrectionẽ interrogatus
ab aplis de die: z manifes/
tius rndit: nõ est vrm
scire tpa et mometa q̃
pr posuit ĩ sua pte On
dicit nõ est vrm scire. os/
tendit q ipe sciat: z sed ñ
expediat nosse aplis: ut
sp incerta de aductu iudi/
cis. sic cotidie viuat q̃si
die alia iudicandi sint
Deniqz et sequẽs euãge/
lij hmõ idipz cogit itelli/
gi dicens q̃ pr̃em solũ
nosse: ĩ pre xpi hendit et
filiũ. Oes ei pr: filij no/
nomen e. Dicut at in
diebus noe: ita erit et ad/
uentus filij hoĩs. Quo
ei erat ĩ diebus ãdilu/
uii comedentes et biben
tes: z nubentes. et nuptũ

tradentes: et vilia. Que
vit quomodo sup septu
sit. surget ei gens otra gētē.
et regnū otra regnū. et
erūt pestilentie. et fames.
et tremotꝰ, et nūc ea
futura memorant q pace
indicia sūt: Sed estimā
dū iux aplm q pugnas et dissentiones. pestilencias. et fames. et tre
motus. et alia gb gens
vastat guanū. breuis
subsecutia sit pax. que
ꝯta oia vpromittat. ut
fides credentiū approbet
vtꝝ trāsactis malis indu
cā sperent ee venturū.
hoc est ei qđ i palo legi
mus. qn dixerint pax et
securitas: tūc vpentin
eis supuenet iteritus sic
dolor parturientis et nō
effugient. Tūc duo erūt
i agro: unus assumet
et unus vlinquet. Tūc
iqut duo erūt i agro.
qn tepe vtr. sūmatois
atq; iudicij duo i agro
pavit uenuit. eudem
habentes labore. et pa
rem semente: sed fructꝰ
laboris nō eq vapietes

farinā

Duo q molentes sil erūt:
alt assumet. et alt vlinquet.
In duob q i agro morāt
et i duabus q pit molūt
vel synagogā itelige debe
mus et ecclām. q sil mole
videāt in lege. et de eisd
septuus tere ꝓceptoꝝ dei,
vel ecclās hēses q de utroq
testamēto. a de altero videt
molere ~~fen~~ farinā doctrinaꝝ
suavū: et cū vnū nois xpi
ani ꝓpositū habeāt. non
eandem mādem vcipiet.
alijs assūptis et alijs delict.
Vigilate g: qz nescatis q
hora dnus vr venturꝰ sit.
Hspitare ondit qve sup dixe
rit. de die at illa nemo sait
neq filius hoīs. neq agli.
ñ pr solus. Qz nō expe
diat scē aplis. ut pendu
le expectatois incerto. sp cū
credant ee venturū: que
ignorāt qn venturꝰ sit Et
non dixit qz nescamus q
hora venturus sit dns. g
nescatis Premissoq prssa
milie exemplo. cui retractat
sūmatois dic: manifestaꝰ
docet dicens Estote pati
qz nescatis q hora filius
hoīs venturus ē Hsputaꝰ

ē fidēl' ſuus et prudēs q̄ ꝯſtituit dñs ſup familiā ſuā. ut det illī cibū i tpe: Beatus ille ſuus quē cū veneīt dñs ei⁹ inueneīt ſic faciētē ¶ Plenū tenulat et ꝟplicat q̄ de die ſumma cōdō et hora nec āgl'os nec se scīe pdixeīt ſed ſolū prēm. qđ nō expediat ſcire apl'is. et exēplū pfi familie hoc ē ſui et fideliū ſuoꝝ idē apl'oꝝ ad cohortacōem ſollicite mētis ītēdeīt: ut ſpe pmioꝝ nutriret conſuetū i tēpe ſuo cibaria doctrinarū ¶ Si at dixeīt malus ſuus ille i corde ſuo mora facit dñs meus venire. et cepit pcutere ꝯſuos ſuos: et ebriet. Ex ſuperioribꝰ pendet. q̄ ſicut ſollicit⁹ ſuꝰ et ſemp aduētū dñi pſtolans. tradit ꝯſuo cibaria i tēpe ſuo. et poſtea ſuā bona pfi familie cōſtituit. ita ecōtrario q̄ iux ezechiel dicit i tēpe longo fiet iſtud et nō putat cito dñm ē veturū. factus ſeruior vocat epul' et luxurie: et nō leue prēm familias. ſi ſeuiſſimū senciet iudicē. ¶ Veniet dñs ſui illius i die qua nō ſperat et i hora q̄ ignorat. et diuidet eū: ptē ei⁹ ponet cū ypocritis. ¶ Hoc ipe docet ut ſcīatq̄ nō putat⁹ domunus tuc eū ē veturū: et vigilancie ac ſolliciti diuinis diſpēſatoēs admonet. ¶ Porro qđ dicit diuidet eū. nō quo gladio eū diſſecet. si quo a ſoꝝ conſortio ſeparet. et ptē ei⁹ ponet cū ypocritis. cū his vtz. q̄ erāt i agro. et qui molebāt: et nichilominus delicti ſūt. Bene dixim⁹ ypocritam aliud dē. et aliud ondere. ſicut et i agro et i mola idē videbat⁹ facē. qđ etiaſ ticus vir faciebat: ſed exitus duīſe uolūtatis apparuit. ¶ Tuc ſilē cū ing nū celoꝝ decē vīgibus: q̄ exierūt obuiā ſpōſo et ſponſe ¶ Quinq̄ at ex eis erāt fatue: et quinq̄ prudētes. et ebriet. ¶ Hanc pabola. i. ſilitudinē decē vīginꝝ fatuarū atq̄ prudētiū q̄da ſimplicit⁹ i vīgib⁹ itpretat⁹ q̄ alie iuxta apl'os et ꝯpe et

accipientes lāpades ſuas

mete sūt v̄gīes. Alie v̄gi
nitatē tm̄ corpm̄ vſuate ſ
vel actā opa nō hnt ꝓpo
ſito ſuo ſilia: vel ꝑtm̄
cuſtodia vſuate nihilo
minus mente rupſer.
Dz nī videt ex ſupioꝛi
bus alius ſenſus ee q̄
dicat et nō ad v̄ginalia
corpa: ꝫ ad one hoīm
genus hanc ꝓpoem
ptinere. Sicut duo in
agro. et due molentes
duos ꝓplos ſ:::: xpianoꝝ
et iudeoꝝ. hinc ſcoꝝ et
peccatoꝝ: qui i ecclia cō
ſtituti. vident quidē et
ipi arare et molere. ſed dic
ta i ypocſi facūt: Dic
et nūc dece v̄gines oes
hoies ꝓplectūt. q̄ videt
deo credē. et applaudūt
ſibi i ſcīpſis ſcis tam
catholicos q̄m iudeos atq;
hereticos: qui idcirco oes
v̄gines appellāt: qz glo
riant i vnius dei noti
cia. et mens eoꝝ ydola
trē turba nō ꝓſtuprat.
Oleū at hnt v̄gines: q
uxta fidē et opibus ador
nant. Non hnt oleū.
q̄ vident ſili q̄dē fide
dnm̄ ꝓfitei: ſed vtutū
opa negligūt. Possum⁹
quidq; v̄gines ſapietes et
ſtultas quidq; ſenſus itelle
tuales. quoꝝ alius feſtinat
ad celeſtia et ſupna deſide
rat: alius tenis fetibus
inhiantes fometa nō hnt
vitatis q̄bus ſua corda
illumīet. De viſu et au
ditu et tactu ſpūalit di
ctū eſt Quod vidimus.
qd audiuim⁹. qd oculis nr̄is
ꝓſpexim⁹. et manus nr̄e
palpauerūt. De guſtu
Guſtate et videte qz ſua
uis ē dns De odoratu
In odore vnguentoꝝ tuoꝝ
currim⁹: et xpi bon⁹ odor
ſumus. Vnde at facte
ſponſo dormitauerūt oes
et dormierūt. Non ei pa
tum tepis iter ꝓpe et ſe
cundū aduentū dni ꝓter
gredit. Oes dormitaue
runt id⁹ mortue ſūt: qz mor
ſem ſompnus appellatur.
Conſecūt at dicit dormi
erūt: qz poſtea ſuſcitade
ſūt. Media at nocte clamor
factus ē Ecce ſponſus venit:
exite obuiā ei. Dubito ei
q̄ſi i tepeſta nocte et ſcopu

ob9 qñ grauissimus sopor
ē: p angl'or clamore. et
tubas p̄dctū fortitudi
nū xp̄i īsonabit aduēt9
Dicam9 aliquid qđ forsi
tan lēori utile sit. Tradi
cio iudeor ē xp̄z media
nocte venturū ī silitudie e
gipcij tēpib9 qñ pascha ce
lebratū est. et exīmator
venit et dnos suppnacula tab
trāsijt. et sāgne ag̃ postes
niuis fontiū osecrate sūt:
non veor et tradicoem apli
cā p̄mānsisse ut die vigili
arū pasce añ noctis dimi
diū pp̄los dittē nō liceat
expectantes aduētū xp̄i:
et p̄p̄ illud tēpus trānsie
rit; securitate p̄supta festū
actis agētib9 die vñi et psal
mista dicebat. media no
cte surgeba ad confitend t.
sup iudicia iusticie tue. Et
surrexerūt oēs vgines illc:
et ornauerūt lāpades suas.
Oēs vgines surrexerūt et
ornauerūt vnaqq lāpa
des suas. id ē. sensus ī qb9
oleū sāe vaipiebāt: ut ha
berent opa vtutū q añ
uerū iudicē fulgent statu
e ät sapientib9 dixerūt. Da
te nob de oleo vro: qz
lāpades nre extinguūt
Nec lāpades suas qz2
extingui ondūt eas expte
luoēe: et tñ nō hnt lu
mē idefectib9 nec opa ppe
tua Di qđ igit2 hz aiaz
vginalē et amatoz est
pudicicie nō debet me
diocribus ee cotenta qđo
exolescūt et orto caumate
auferūt: hz p̄fitas vtutes
seqt2 ut lumē habeat sēpi
tnū. Respōdēt prudētes et
dixerūt Ne forte nō suffi
ciat nob et nob. Hoc
nō de auaricia: hz de tu
moē vident. Vnusqsq
ei p opib9 huis mōdi
acquirit: neq; pnt ī die
iudicij alioz vtutes. alio
rū vicia sōlenāe Et quo
tēpe babilonie captiui
tatis hiemnas p̄tores
iuuare nō potuit. et dicit2
ad eū nō oraueis pro
pp̄lo isto: sic formidolosa
erit illa dies q ai vnusqsq
pro semetipo sollicit9 erit
Ite potius ad vēdentes
et emite uob. Vendit2
oleū et mīto emit2 p̄cio
ac difficili labōe cōqrit:

qđ in clemosinis actisq̄
vtutibus et osiliis itelligi
mus magis. Cū at
uent emere. uēit sponsus
Dant q̄dem q̄si prude
tes osiliū. q̄ no debeat
sine oleo lāpadariū spōso
occurrē. ꝛ uerū q̄ ia om
di tēpus excesserat. et aduc
nicte die iudicij locus n
eāt pēitentie: psalmis
ta dicēte. i inferno at q̄s
confitebit t. no noua opa
patre. sed pteritoz uoem
cognit exsoluē. Venit spō
sus et q̄ parate erāt itra
uerūt cū eo ad nuptias:
et clausa ē ianua. Post
iudicij die boz opm et
iustitie occasio no vlinq̄
tur. Nouissime uenīt et
vlique vgines dicētes. do
mine dne api nob. Egre
gia q̄de i dni appellatōe
confessio: atq̄ vpetitu idi
cū fidei ē. Oz q̄d prodest
voce uocare. ꝛ que opib⁹
neges: At ille vndens ait.
Amen dico uob: nescio
vos. Nouit dns eos q̄ eius
sūt. ꝛ et q̄ ignorat deū ig
norabit ab eo. Nescat do
minus opatios iniquitatis. ꝛ

et licet vgines sint. et sm̄ du
plice intelligētiā de corpis
puitate. et confessione de gloien
tur fidei. ꝛ tñ q̄ oleū non
hnt scie sufficit eis pro pē
q̄ ignorāt a sponsa. Vigi
late itaq̄: q̄ nescatis die
neq̄ hora. Prudēte at ad
moneo lectorem ut no sup
stitiosa acq̄escat interpetacoib⁹. ꝛ
et q̄ cōmatice p fingētiū
ca dicāt arbitrio: sz osidet
poza. media. et sequētia.
et nectat sibi vniūsa que
scripta sūt. Ex hoc q̄ q̄ ifert
vigilate q̄ nescatis diē neq̄
horā. itelligit vniūsa q̄
dixit. id est de duob⁹ q̄ in
agro. et duabus molētib⁹. ꝛ
et de prefatiis q̄ suo suo
tradidit sōz. et de decem
vgib⁹. ꝛ ideo parabolas esse
pmissas. Vt q̄ ignoram⁹
dies iudicij die. sollicite nob
lumē boz opm petemus:
ne dū ignoram⁹ iudex ve
niat. Dicut ei ho pfectus
vocauit suos suos. et tradi
dit ill bona sua. ꝛ ꝛ uni
dedit quīq̄ talenta: alij
at duo. alij vo vnū. Ho
ste prefatias hāt dubiū
q̄n xp̄us sit. q̄ ad pr̄m p⁹

resurrectionē ascendit victor ascēdens: ⁊ vocatis apostol' doctrinā euāglicā tradidit. nō p largitate et pitate alteri plus et alteri minus tribuēs: sed p accipientiū vibus quo et aplis eos q̄ solidū adhuc capere nō poterant. lacte potasse se dixit. Deinq; et illū q̄ de q̄nq; talentis dcē fecerat: et q̄ de duob⁹ q̄tuor sibi lucrat gādio. Nō ifidē uās lucri magnitudiem: sed studij voluntate. In q̄n q; et duob⁹ et vno talēto vel duūsas gras itelligā⁹ q̄ vnicuiq; tradite sūt: vel i p̄mo oēs sens⁹ gratias tos: ⁊ i scdo itelligētiā et opera: i tio roḡ q̄ hoīes a bestijs sepant. Habuit ad q̄ quinq; talenta acepat: et operatus i eis lucratus ē alia quinq; acceptis trinis sensib⁹ celestiū sibi notitiā duplicauit. ⁊ ex creatūs itelliges creatorē. ex corpalibus incorpalia: ex visibilib⁹ inuisibilia. ex breuibus etna. Qui duo acepat luctus ē alia duo Et iste p vib⁹ suis q̄q; i lege didicerat i euāgelio duplicauit: sūc et straḡ et opa pnitis vite: futuc bitudib⁹ typos i tellexit. Dns at vnū acceperat abiecit fodit i tra: et abscondit pecuniā dni sui. Negligit huius trinis operibus. et sibi voluptē dei p̄cepta neglexit ⁊ polluit: q̄q; i alio eu⁹ septū sit ap i iudaio luga uerit id ē doctrinā p̄ssari lue mollit et delicate viuendo enervauerit. Post multū vo tp⁹: venit dns huiusmodi illoz. Grande tep⁹ est iter ascensionem saluatoris: et h⁹ ei aduentu. Dicit apli reddituri sūt vocem. et sb metu iudicij resurrecturi. ⁊ quid nos opz. facē: Ait illi dns. Euge bone et fidel. q̄z su p̄ca fuisti fidelis sup̄ multa te cstituā: intra i gaudiū dni tui. Utriq; huic ut ante iā dixi. et q̄ de quinq; talentis dcē fecerat. et q̄ de duobus quatuor. idem h⁹ mo p̄ssa lue blandit Et notandū q̄ ois q̄ in

ꝑnti habemus licet mꝫ
na vidcãt et pluma:
tũ ꝓpacõe futuoꝝ ꝓua
et pauca ſut. Intra iqt
i gaudiũ dñi ⁊ et ſuſa
pe q̃ net oc̃s vidit. nec
auris audiuit: nec i
cor hoiũ aſcẽdit. Dñ at
ꝑt mai⁹ dat fideli ſuo.
q̃ ẽ cũ dño. et videre
gaudiũ dñi ſui: Nam
dnõ et q̃ vnũ talentũ
accepat: aut. Dñe ſcio
q: hõ aſtꝛuꝰ es. metis
ubi nõ ſeminaſti: ⁊ et
ogregas ubi nõ ſpſiſti:
et timens abi et abſcõ
di talentũ tuũ i tra.
Ecce habes q̃ tuũ ẽ. Ve
hoc q̃ ſẽptũ eſt. Ad exau
ſandas exauſacões in
ꝑcõe. eam huic ſuo dꝫ
git: ut ad pigriã et neg
ligenciã. ſupbie q̃ cñe
accedãt. Q̃ ei debuit
ſimplicit ieiunia ꝺfitẽ.
ecõtrario taliꝑuiat. et
dicit ſe prudenti ſeciſſe
cõſilio. ⁊ ne dñi luꝛa pe
cunie q̃reret: eam de ſoꝛ
te piditaꝛet. Videns at
dñs dixit ei. Bene male
et pigeꝛ ſciebas q: meto
ubi non ſemino et cogre
go ubi nõ ſpaꝛſi. Opoꝛ
tuit q̃ te pecuniã meam
mittere nũmulaꝛijs: et
veniens ego vꝫpiſſem vtiq̃
q̃d meũ eꝛat cũ vſuꝝa.
Tollite itaq̃ ab eo talẽtũ:
et date ei qui habet dece
talenta. Dñs putauerãt ſe
pro exauſacõe dixiſſe: i dꝫ
pam propã vꝫtur. Ser
uus at malus appellat
q: caliginiã dño faciat. ⁊
pig. q: talentũ noluit du
plicaꝛe: ut i altẽo ſupbie
in altẽo negligẽcie ꝺdẽpne
tur. Di iqut duũ et cau
delem me eſſe nouerabꝫ q̃
aliena ſectaꝝ. ibiq̃ mete
ubi nõ ſeminauerã ⁊ q̃re
nõ t̃ iſtiuſmodi cogitacõ
cauſſit timoꝛẽ ut ſarcꝫ me
mea diligentius q̃ſituꝝ. ⁊
et dabꝫ pecuniã meam
ſine argentũ nũmulaꝛijs:
Vtiq̃ ei aptipion greꝰ
hmo ſigficat. Eloq̃a iqut
diſi eloquia caſta: arg.
igne exa. prob. tre, puꝛg.
ſeptuplũ. Pecunia ergo q̃
argẽtũ ꝑdicatio euãgelij
ẽ et hmo dñus q̃ dari de
buit nũmulaꝛijs et tra

¶ oratio ꝓmẽ familiaꝝ ¶

pcētis id est vel cēteis doc
toribus. q̄ quod fecerūt et a
postoli p singlas ꝑochias
ꝑsbiteros et epos ordinā
tes vel alios credentib⁹ qui
possūt pecuniā d̄ꝫ pluralē q̄
cū vsuris reddere: ut q̄n q̄
mone didicerāt ope exple
ret. Tollit ergo talentū et da
tur ei q̄ decē talenta fecerat.
ut intelligam⁹ licet i vtilī
labore cōsle sit grādiū hoc
ē et cuius q̄ q̄nq; i decē du
plicauerat. et ei⁹ q̄ duo in
quatuor: tñ manus debet
pmiū ei q̄ plus i dñi pecu
nia laborauit. Vñ dicit q̄
aplūs ꝑsbiteros honora
Qui vere ꝑsbr̄ fuit maxie
q̄ laborat i vbo di. Ex eo q̄
malus huius ausus est
dicere. metis ubi nō semi
nasti. et congregas ubi nō
sparsisti. intelligim⁹ etiā
gentilium et philosophoꝝ
bonā vitā utilē dñi: et
alios eos habere q̄ iuste et
alios q̄ iuste agant. et ad
cōparandā ei⁹ q̄ mali legi
huiat ꝺēpnāi eos q̄ scīpta
legē negligāt. Omni ei
habenti dabit et abūdabit:
ei ergo q̄ nō hz et qd videt
habere aferet ab eo Mul
ti cū sapientes sint mālit et
habeat eaumē igenij si
fuerit negligentes et desidi
a bonū nature corrupe
rit ad cōparandū ei⁹ q̄ pa
lulū tardior labore et i
dustria ꝓficiat qd mu
nus habuit; pdit: bo⁹
nature et pmiū qd eis
fuerat ꝓmissū videt
trāsire ad alios. Ut et sit
intelligi ei q̄ fidē habet et
bonā et i dñō voluntatē
eā si quid munus i ope
ut hō habuerit dabit a
bono iudice. Q̄ vero fidē
nō habuerit, dabit a bono
iudice eā ceteris vtutes
qđ videbat mālit possidē
pdet. Et eligat eā qđ
videt magis habere aferet
ab eo. Q̄nq; ei sine fidē
q̄ est nō debet ei iputari
q̄ male eo vsus est: sed il
li eā q̄ malo huo nāe
bonū tribuit. Et iutilem
huīc etate i tenebras exteriores
illuc erit fletus et stridor
dentiū. Dñs lumē est:
q̄ ab eo foras mittit cavet
vero lumine. Quod ergo sit
fletus et stridor dentium:

supius diximus. Cū aūt
venerit filius hoīs i ma
iestate sua ⁊ oēs āgli cū
eo. tūc sedebit sup sedē
maiestatis sue et congre
gabūt aīn eū oēs gētes⁊
et separabit eos ab inuicē sic
ut pastor segregat oues
ab hedis⁊ et statuet oues
quidem a dextris suis ⁊
hedos aūt a sinistris⁊
Post biduū pascha fa
ciunt⁹. et tradendus cru
ci. et illudend⁹ ab hoīb⁹
et aceto et felle potand⁹⁊
vere pmittat gl̄am tum
phantis ut secutura scā
dala polliciatoīs pmio
spēsaret Et notād q̄ q̄ i
maiestate ūiend⁹ est⁊
filius hoīs sit Qđq; seq⁹
statuet oues q̄dem a dex
tris suis. hedos aūt a si
nistris. iuxta illud itel
lige qđ alibi legis Cor
sapientis i dextra ei⁹⁊ et
cor stulti i sinistra illi⁹
Et sup i hoc cod euāgl̄io.
nesciat sinistra tua: q̄d
faciat dextra tua. Oues
i pte iustor⁹ stare iubēt⁊
hedi⁹ h⁹ est pctores ad sinis
tra q̄ sp pro pcto offerū
tur i lege Nec dicit capras
q̄ pūt hȳc fetus et tonse
egredīt⁹ de lauacro⁊ oēs
gemell⁹ fetib⁹ et steril nul
la iter eas⁊ sed hedos las
ciuū al⁹ et petulcū et fe
uens sp ad coitū. Venite
benedicti patris mei possidete
patū vob⁹ regnū a cōstitu
tōe mūdi⁊ hoc uex pōdus
dei accipiendū: apud q̄
futura ia facta sūt Qm
diu nob⁹ q̄ diu festus
vni de his fratrib⁹ meis mi
nimis⁊ nō festus. Libēa
nob⁹ erat intelligentia q̄ i
oī paupe xp̄s esuiens
pascēt⁹. sitiens potaret⁹⁊
hospes iducēt⁹ in tectū. nu
dus vestiret⁹. infirm⁹ visita
ret⁹⁊ claustro i cauē habēt
vl̄ solatiū colloquētis. Hz
ex hoc qđ sequit⁹. Qđ diu fe
cistis vni de his fratribus me
is minimis nō festis⁊
Non nō vidit gnaliter
dixisse de pauperibus⁊ sed
de hijs q̄ paupes spū sūt⁊
ad quos tendens manū
dixerat. fratres mei et mē mea
hij sūt qui faciūt voluntatem̄ patris mei. Et ibūt hij i
supplicū etnū⁊ iusti aūt i

vitā etiam. ¶ Prudens lector
itende q̄ et suplicia etia
sint. et vita perpetua &
metū deterreb̄ no habeat
cunctatū. Et factū est cum
cōsummasset ihesus sermōes hos
oēs dixit discipulis suis ~
Scitis q̄z p̄ biduū pascha
fiet. et filius hoīs tradet
ut crucifigat. Contristat
q̄ putat saluatorem timu
isse mortē et passionis pa
nas dixisse. p̄r fiat p̄t tua
sed calix iste a me. Post
biduū pascha factum⁹
tradendus se ut crucifiga
tur nouit. et tm̄ no deti
nat insidias. no tm̄ fu
git: tm̄ ut eaā ceteris ne
nolentibus p̄gat intrepidus
Cum dicat thomas eam⁹
et nos moriamur cū eo
Et finē carnalis festinata
ti uolens ponē umbraz
transeunte. pascha redde
ritatē dixit. Desiderio de
sideraui pascha hoc māducare
ve nobiscū anq̄ patiar
Etēi pascha nr̄m immolat⁹
est xp̄us: si tm̄ comedam⁹
illud i azimis sinceritatis
et veritatis. ¶ Porro q̄d ait
p̄ biduū pascha fiet

simplici intelligētia pret
missa id q̄d sacratū est
requiram⁹. ¶ Post duos dies
claussimus lumbis veteris ac
nouū testamēti vex pro
mundo pascha celebrat⁹.
pascha q̄d hebraice dicit
phase et nō a passione
ut plerisq̄ arbitrat⁹. ꝑ a
transitu noīat: eo q̄ ex
terminatore vides sāgne
i postib⁹ israelitaz ptransierit
nec passerit eos. vel ipse
dominus p̄bens auxiliū pplo
suo desup adiuuabit. le
ge exodi libz de quo ple
nius si vita comes fuerit
disputabim⁹. Transit⁹ at
nū. id est phase ita celebrat
si tristia et egiptia dimittens:
ad celestia festinem⁹. Tūc
congregati sunt principes sa
cerdotū et seniores pplī i
atium principis sacerdotū
q̄ dicebat cayphas: et cō
silium fecerunt ut ihūm dolo
tenerent et occiderent Qui
debuerat pascha viuēs
pro victimis. leuitarū
templi pietes. pauimēta
vestes. mundare vasa. sed
uitū legis purificare ut e
ius agni dignus fieret.

congregāt ieutes ad illud
quō ondāt dnm nō time
tes sedirdem ut simplex
simo demōstrat: & cauē
tes ne ārulio ppli de hus
mānbus tollēt. Cū āt
eet ihūs i bethania i do
mo symonis leprosi. passu
rus pro oi mundo et vnū
sas nacōes suo sanguine r
deptturus moāt in betha
nia i domo obie q quon
dā fuit symonis leprosi, r
nō q leprosus et illo tpe
gmanēt: & q an leprosū
postea a saluatōe mūda
tus ē. nōie pristino pma
nēte ut vtus cuātis ap
paream. Nā et i cathalo
go applōz cū pstino vi
cio r offitio matheus pub
licanus appellat: q certe
publicanus ee desierat
Quidā symonis leprosi
domū eā nolūt itelligi
pter ppli q credidēt dno
r ab eo cuata sit. Symo
ñ ipe obediēs dicit, r q
uxta aliā itelligetiam
mdus itpretat pt: in cui
domo cuata ē etiā. Ac
cessit ad eū mlier hns a
labastrū vngēti praosi
et effudit sup caput eius
recūbētis. Nemo putet eā
dem esse q sup caput effu
dit vngueta: et q sup pe
des. Illa ei et lachrymis la
uat et tne tgit: et ma
nifeste mētrix appellat.
De hac āt nihil tale scp
tū est. Nec ei poterat stati
capite dni meretrix dici
Alius euāgelista pro
alabastro vnguēti praosi
qd genus ē marmoris:
nardū pistica posuit.
Hoc ē vera et absq dolo. r
ut fidē ecclē et gentiū de
mōstraret. Videntes āt dis
cipuli: indignati sūt dicē
tes. Ut quid pditio hec.
Potuit ei istud venūdari
mlto. r et dari paupib. Ideo
quos dā hūt lōgo altūpni
us. quāe alius euāgelis
ta nudā solā dixerit mulie
ra ex eo q loculos tenuerit r
fur abūnio fuerit. et matheꝰ
scribat ōes applos indignatos. r
nescientes tropū q vocatur
synodoche. qđ r p vno ōes. et
pro mltis vnus appellari
soleat. Nā et palus applg
i epla q scribit ad hebreos
dicat mlti de ea latinoz

dubitent. cũ scoꝝ passioẽs
et multa descripsisset ītulit.
Lapidati sũt. tẽtati sũt. se
cti sũt: ī occisiõe gladij mor
tui sũt. cũ vnũ tãtũmõ
ysaiã pphã̃ sectũ iudei
autumēt. Possumꝰ et
aliť dicẽ q᷑ apli ve ppt
paupes idignati sũt. Iu
das at̃ propť lucra sua.
vñ et mussitacio eꝰ cũ cãnu
ne poit: q n̄ curã pauꝑ
habueit. sed suo furto vo
lueit prouidẽ. Sed hs ãtẽ
ihus ait ill. Quid moles
ti estis mulieri: opꝰ bonũ
opata ẽ ī me. Nã sp̄ pau
peres habebitis uobiscũ:
me at̃ nõ sp̄ habebitis.
Alia aborit questio. q̃ue
dñs pꝰ rsurrectione dixe
rit ad discipulos. ecce ego
uobiscũ sũ usqȝ ad ɔsũma
cõem mũdi. et nũc loqtur
me at̃ nõ sp̄ habebitis. Sȝ
m̃ videt ī hoc loco de p̄n
tia dicẽ corpali. q᷑ neq̃
q̃ cũ eis ita futurꝰ sit
pꝰ rsurrectione quõ nũc
iunctu ī oĩ ~~iunctu~~ et familiaritate
Cuius rei meor aplus: ait
Et si noueramꝰ ihm xpm
sꝫ carne: sꝫ nũc iã non

nouimus eũ. Mittens
hec vnguentũ hoc ī corpꝰ
meũ: ad sepeliendũ me
fecit. Q᷑ uos putatis
pdicõem ẽẽ vnguenti: offi
ciũ sepulture ẽ. Nec mirũ
si m̄ bonũ odorẽ fidei sue
dedit: cũ ego pro ea fu
surus sim sãguĩe meũ
Amẽ dico uob ubicũqȝ
pdicatũ fueit hoc euan
gliũ ī toto mũdo dicet̃ et
q fecit hec ī meoriã eiꝰ
In toto mũdo nõ tã mu
lier ista q̃ eccl̃ia pdicat
q sepelierit saluatorẽ q̃
vnxeit caput eiꝰ. Et attẽ
de notitia futuroꝝ q pas
surus pꝰ biduũ et mori
turus: sciat euãgeliũ
suũ ī toto orbe celebrãd̃
Et ait ill. Q᷑ vultis
m̄ dare. et ego vob eũ
tradã. At illi ɔstitueũt
illi triginta argenteos.
dãnũ Infelix iudas q᷑ ex effu
sione vnguẽti se fecisse
credebat: vult magĩi
pcio ɔpẽsare. Nec etiam
tñ postulat sũmã ne
saltim lucrosa videtur
pdicio. sed quasi vile
tradens mãcipiũ ī ptãte

ementaū posuit ꝯtū vel
lent dare: q̄ stituerūt ei
tigita argēteos. Joseph n
ut mlti putant iuxta
lxx itpretes vigīti āreis
vendit9 ē. ꝑ nr̄ hebraicā
vitatē tigita agentes:
neq; ei potuerat hmōi p
riosior ee q̄ dn̄s ꝑma
āt die azimoz: accesse
rūt discipli ad ih̄m dice
tes. Ubi vis paremꝰ t
comedē pascha. ꝑma a
zimoz q̄ tadecia dies me
h ꝑmi ē qn agnus imo
lat: et luna plenissima
est. et fermētū abiciat
Int eos āt discipl̄os q̄
accesserūt ad dn̄m ītro
gates. ubi uis ꝑemꝰ
t̄ pascha comedā et inda
fusse estimo ꝑditorē.
Et ih̄s ait. Ite i ciuita
tē ad q̄dā. Moyse veteris
testamēti: noua sc̄pta
ꝓfuat. Frequēt legimus
dixit ille illo. et i loco illo
t illo. qđ hebraice dicit
felmoni t helmoni: et
tm̄ nomē ꝓsonarū. locoz3
no ꝓit. Et ueretis ait
q̄dā: portatem lagenā
aq̄. Quoz id9 vocabu
la ꝓmissa sūt: ut oibus
q̄ pascha factū sūt libera
festiuitatis occasio pandet
Et fecerūt discipuli sicut
pstituit eis ih̄s: et paraue
pascha. In alio euāgelista
scptū est. q̄ dixerūt ei
tis magnū stratū atq; m
datū: et ibi parauerūt ei.
Videt nr̄ cenaclm lex itel
ligi spual̄ q̄ de angustijs
lxe egrediens i sublimi loco
cepit saluatorē pālo ipz
loquēte q̄ ea q̄ ante p luxuo
putabat q̄ purgameta
q̄sq; lias q̄ detersit ut digniu
dn̄o hospitiū ꝓparet. Vespe
re facto discūbat cū duo
decī discipul̄ suis. Dia
sic agit iudas: ut tollat
suspitio ꝓditoris. Et edentib9
ill̄ dixit. Amen dico uob
q̄ vnus vr̄m me tradituꝰ e.
Et de passione ꝓdixerat. et
de proditore ꝓdicat dās lo
cū pnīe. ut cū intellexisset
suam cogitationē suas et oc
culta cōsilia: penitere et cū
facta sua. Et tm̄ no designt
spēalit. ne manifeste coar
guat9: ipudentior fiet. Mit
tit ōnē i nuo: ut agat
pnam. Et discipuli

valde cepit singli dice.
Numq̃ ego sū dñe? Et cū
nouerāt vndecī apli q̃
nihil tale ītra dñm cogi
tarent. sed plus credūt
magro q̃ sibi: et timētes
fragilitatē suā tristes ītro
gant de pdo q̃ ostaz nō
habebant. At ipe rndens
ait. Qui intingit mecū
manū i papside: hic me
tradet. O mira dñi patia:
p̃mū dixerāt vnus vr̃m me
traditurus ē. Pseuerat pro
ditor i malo. manifestius
arguit: et in nomē p̃ce n
designat. Judas cetrīs cō
fusus. et ītimidus ad
nū. et ītrahētibus ma
nū. et ītrahētib9 labos oīs
suo. temētate et ipudētia
q̃ proditui9 erat cibū ma
nu cū magro mittit i pa
papside: ut audacia boaz
ostaz metiret. Filius hois
q̃dē vadit: sicut scr̃ptū est
de illo. Ve āt hoi illi: p q̃
filius hois tradet. Nec p̃
nec sēdo correptus a dño a
pdicōe retrahit pedem. ꝛ
patia dñi nutrit ipudētiā
suā: et thezaurisat sibi ira
i die ire. Pena pdicat. ut
q̃ pudor nō vincāt: cor
gant denūciata supli
tia. Ds āt scīt. bonū
eāt illi si nō fuisset nat9
hō ille. Non ideo puta9
est ām fuisse q̃ nasc̃tur.
q̃ nullū posset ee bn̄ n̄
ei q̃ fuerit: sed simplicit
dictū ē mīto melius ee
nō sb̄sistē q̃ male sb̄sistē
Rndens āt iudas q̃ tra
didit cū dixit. Numq̃ ego
sū rabbi. Ait illi. Tu di
xisti. Cēā ceteri tristes ī
valde tristes ītrogauerāt
numq̃ ego sū dñe. ne tacē
do se prodere vidēt. Ipe
silīt ītrogat: q̃ ostā n̄
mordebat. q̃ manū au
dart muscat i papside.
Numq̃ ego sū rabbi: et
blādiētis nūcit affectū
sine ītredulitatis signū
Ceteri ei q̃ nō erāt pditu
rī dicūt. Numq̃ ego sū do
mine. Iste q̃ proditur9
eāt nō dñm sed magīz
vocat: quasi excusacōez
habeat si dño denegato
saltum magīm pdixit.
Et ait illi: tu dixisti. Cā
cīsione ostitut9 pditor:
q̃ pylato postea rēspōsu
rus est. Cenātib9 āt eis

accepit ihūs panē et be
nedixit ac fregit: deditq;
discipul' suis et ait Ac
cipite et ꝯmedite: hoc
ē corpus meū. Et acc
piēs calicē gr̄ās egit: t
dedit ill'. dicēs: et bibite
Postq; typicū pascha
ficāt ipletū. t ag̃ cū
nēs cū aplis ꝯmedēbat:
assumit panē q̄ ꝯfortat
tor hoīs. t ad vesp pas
ce trāsgredit sacrm. t
ut quo in p̄figuratōe eē
melchisedech sūmu dei
sacdos panē t vinū of
ferens ferebat: ipe q̄ in
vitate sua corpis t sangi
nis ūpnitabat. In luca
legimus duos discipulos:
q̄bus discipul' ap̄inuit
Vnū p̄mi mēsis. et alter
scīdi. t ut q̄ iter sitos p̄
mo mēse agnū comedē
no potuerit: sedo mēse
it̄ peītentes hedū come
dat. Dico aūt uob nō bi
bam amodo de hoc ge
nimīe vitis usq; i die
illū cū illud bibā uobū
nouū in regno p̄is mei
De annalibus trāsit
ad spūalia: q̄ vinea

de egypto trāsplantata
populus isr̄l' fit. Cui per
hieremiā deus loq̄t ego te
plantaui vineā veram. t
quō mutata es i amaritu
dinē vitis aliena. Et ysa
ias ꝑphā i cātico qd dilto
rauit: et oīs ipsum scīptura
testat. Dicat q̄ de se dns de
hac vinea nequaq̄ se esse
bibiturū: ni i regno p̄is
sui. Regnū p̄is fidē puto
esse credendū: apl's idipz
ꝯfirmāte. regnū dei ūtra vos
est. Ergo cū dei ūcepint
regnū p̄is: attende quid
dicat p̄is nō di. Oīs p̄z:
nomē est filij. Cū igr̄ ve
dixerit i deū p̄rem. et ad
duxerit eos p̄z ad filiū. tc
de vino eoz bibet dns: t
i similitudiem ioseph ignās
i egypto ībabit cū fr̄ibus
suis. Et hymno dicto exierit
in montem oliueti: hō est qd
in quoda psalmo legimus
Manducauerūt t adora
uerūt oēs pīgues tre. t uē
hoc exēplū qui panē sal
uatōis t calicē salutaris
et ebriatus fuerit: p̄t la
dāre deū et ostendē mōte
oliueti. ubi labor t ifectio

doloiſq; ſolatiũ. et ver
lumũ notũa ẽ. Tũc di
cit ill' ihũs. Oẽs uos ſcũ
dalũ paciemi ĩ me ĩ iſta
nocte ꝓdicit qđ paſſuri
ſũt. ut ei paſſi fuerint ñ
deſperent ſalute: ſed age
tes ꝓmaz liberent. Et ſig
nanr addidit ĩ iſta nocte
ſcandalũ paciemini. ꝙꝛ
quo qui ebriant: ſic et
q̃ ſcandalũ pacũt ĩ noc
te et ĩ tribus ſuſtinet. Nos
vo dicamus nox ꝓterijt:
dies at appiquabit. Bꝛptũ
ẽ ea. Pauca paſtoꝛe: et diſ
pgent oues gregib. Hoc
alijs vb ĩ zacharia ſcꝛptũ
eſt: et ñ fallor ex ꝑſona
ꝙhe ad deũ dicat. pauce
paſtoꝛe. et diſpgant oues
Dexageſiõ q̃ et octauo pſal
mo q̃ totus a dño canit
hunc ſenſum ꝛgruente qm
que tu ꝓuiſiſti illi ꝓfec
ti ſũt me. Pauit at paſ
toꝛ bonus ut ponat aiam
ꝓo ouibus ſuis: et de mil
tis gregibus exoꝛ fiat u
nus grex et unus paſtoꝛ
De hoꝛ teſtimonio ĩ libello
q̃ de optõ gre itꝛetandi
ſcꝛipſimus: plenius dictũ eſt

Ridens at petrus dixit
illi. Et ſi oẽs ſcandaliza
ti fuerint: ego nuq̃ ſcan
dalizabor. Ado eſt temeꝛ
tas ner mendacii. ꝙ
fidos ẽ apli petꝛ. audens
aſſertus erga dnm ſalua
toꝛem: de quo ſup̃ dixꝝ
Dixit illi ihũs. Amẽ dico
tibi ꝙ ĩ hac nocte anteq̃
gallus cãtet: ter me ne
gabis. Et petrus de audẽ
tia pmittebat: et ſalua
toꝛ quaſi deus futura no
uerat. Et nota q̃ petrus
ĩ nocte negat. et neget
tuo Poſtq̃ at gallus ce
cinit et deteſtantibꝰ tene
bꝛis diuina lux nũiauit
ẽ: Ihũs fleuit amare
negatoꝛis ſoꝛdes lacꝛy
mis ſuis lauans Tũc
uenit ihũs cũ ill' ĩ villa
q̃ dicit gethſemani: et
dixit diſcipulis ſuis. Se
dete hic donec, ua illuc vad
et oꝛem. Bet ſemel iterq̃
tat' vall' piguiſſia. ĩ
qua uſſit diſcipulos
ſedere paliſq̃ et exꝑtare
vdeũtem: donec ꝓcibꝰ
dñs ſolus oꝛauit. Et aſ
ſũpto petꝛo. et duobꝰ filijs

zebedei: cepit cõtristari
et mestus ee. Illud qđ
supdixi de passione et
passione etiã in pncipi ca
pitulo ondit ap dnõ
ut vitate assumpti hoiõ
phabet vere qđe ostatũ
sit: ꝛ ne passio in alio ꝛ
alio illuõ dnaret. passi
one cepit ostari illud
e ei ostari: et aliud sepe
cõtristari. Cõtristabatur
at nõ timore patiendi.
q ad hoc venerat ut pa
teret. et petrũ timidi
tatis arguebat: sed pl
felicissimũ iudã et sca
dalũ oim apl'oz et vic
tionẽ pl'i iudeoz. et e
usionẽ muscre ihelm.
Vnde et ionas sup auda
tate arrogãtie vel hedẽ
ostristat: nolens pire
quonda tabernaculũ suũ
Si at istiusmõi nõ affirm
saluatois erga peritos
ꝛ passionem hetia ipre
tant? respondeat quo
exponat illud qđ ex pso
na dei p ezechielẽ dicit
et in oib9 istis ostabas
me. Luc 21 Tristis
e aia mea usq ad mor
tem. Sustinete hĩ et vi
gilate mecũ. Due cõtristat
aia est: et nõ propter mor
tẽ. ꝛ usq ad mortẽ ostristat
donec apl'os suos sua labet
passione. Dz at paput sus
tinete hĩ et vigilate mecũ
nõ a sõpno phibet tamen
tẽpus nõ erat immittere dis
cãme: sed a sõpno infidelita
tis et torpore metus. Dicat
qui irrationabile ihm sup
fisse aliq suspicat quo
cõtristetur. et nouerit tẽp9
istiusmõi. Quãq ei et bru
ta mereant alia: tn
nõ norũ nec tas nec tẽp9
usq ad qđ debeat cõtristari
Et pgressꝰ pusillũ: pabat
in faciem suã adorãs et di
cens. Mi pr si possibile e
trãseat a me calix iste.
Veruntn nõ sicut ego volo:
ꝛ sicut tu. Dato apl'o
pcepto ut sustineret vigi
laretq ai dno. pal'ulũ p
cedens. ruit in faciẽ suã:
et humilitate metus sue ha
bitu carnis ondit.
Dicitq blandiest mi pr.
et postulat si possibile e
ut trãseat ab eo passio
calix de quo supdixi. Pos
tulat at tamore patiendi.
sed mã pozus pl'i ne ab

ill' bibat calic' ꝑmatu.
vñ et signat' non dixit tra/
seat a me calix. sed calix
iste. Hoc ē ꝑplus iudeoꝝ q̄
excusacoem ignoratie hꝫ
nō ꝓt si me ostendit hmō
legē 7 ꝓphas q̄ me cotidie
vaticinat. Attn̄ multos
i semetipꝫ qui ex psona hoīs
tpidat' reuerat.7 ex dei
filij ꝫ sumat. veritn̄ nō
sicut ego volo: sed sicut tu
Nō iquit hoc fiat qđ hūa/
no affectu loquor: sed ꝑ qđ
ad tras tua voluntate des/
cendi Et veit ad discos:
et iuenit eos dormietes Et
dicit petro sic Non potu/
istis vna hoa vigilare me/
cū; Ille q̄ sup̄ discreat. Etia
si oēs scandalizati fuerint
in te. ego nūq̄ scandaliza/
bor: nūc tristicie magnitudie
sōpnū vincē nō ꝓt. Vigila/
te et orate: ut non intretis
in tētacoem Impossibile
ē humanā animā nō tētari
Vñ et in oroe dnica dicit.
ne nos inducas in tētacoez
quā forte nō possum. no
tētacoez penit' refutates:
sed vires sustinedi in tētaci/
oib' deprecantes Ergo et i/
pricipio nō aut vigilate et
orate ne tētem' ꝫ ne intretis
in tētacoem: hoc ē ne tētet
vos supbe et vicat et ira
suos cassos teneat Verbi
gra Mathyas q̄ pro cessi/
one dni sanguine fudit tēta
tus qđe est: ꝫ tētacoes
retibus nō ligatus.7 q̄d
negat; in plagas tētacois
laurit. Dnūs qđ propt'
ē caro ait infirma. Hoc
adhuc temeratos q̄ qđ
credendū putat se posse
obseq̄. Itaq̄ ꝑtm de audoe
mentis ostendim'. tm de
carnis fragilitate time/
amus: sed tm mox ap̄s
spūs carnis opa morti/
ficat'. Iterꝫ sedo abiit et
orauit dicens. Pr mi
si nō ꝓt calix iste trāsire
nisi bibā illū fiat volū/
tas tua Sedo orat ut
si minime aliter saluari
nō ꝓt nisi arrecto tremebita
fiat voluntas pris q̄ nō
ē itraria filij voluntati.
dicēte ipo p ꝓphas ut fa/
ciē voluntatē tuā deus
meus volui Et veit iterꝫ
et iuenit eos dormietes.
Erat enī oculi eoꝝ grauati

Dolus orat p oibus: sic
et solus patit pro vnius
languiscebat at et oppme
bant applor odi: negatde
vinna Cur vent ad dscta
pulos suos: et dicat illis
Dormite iam et requiescite.
Ecce appiquauit hora ppha
tao orauerat. ut i ore du
or? tu testiu stabit de
vbis.? et aplor timore
scpti pnia ipetuat cor
rugedu. secundo de passione
sua pgit ad psentiores: et
ultro se ad itfiedu pbet
Dixitq discplis suis -
Surgite eam? Ecce appi
quabit: q me tradituꝝ
e. Non nos uelant ofi
timentes et tractantes:
ultro pgam? ad morte
ut ifidelia et gradili pas
suꝝ videat dns at tradi
dit. dedcat ill signu diab
Quicunq oscular? huic ipe
est: tenete eu Miser iudas
et tu ilo miserabil cade
ifidelitate q magstm et
dnm tradidit putabat
signa q saluatoem vide
rat facientem: no maiesta
te dina s magnis antib?
facta Et qr cu forte aduenat
i mente tra signatu. tiebat
ne sibi transformate elabe
tur de manib? mistror -
Dat g signu ut sciat upz
ee: qm oscio deniostraet. Et
ipsum antecedens ad ihm
dixit. Ave rabbi: et osculat?
e eu. Impudens qde et scele
rata e fidentia magstm
vocare et osculi ei ingerere q
tradebat.? tu ad hec aliqd
habet de verecundia discipli:
tu no eu pala tradit pscu
toib? sed p signu osculi. Hoc
e signu qd posuit de? i caym:
ne q quis occisset eu itfiet
illu. Dixitq illi ihs. Amice
ad qd venisti? Verbu aice
vel tata antiphrasym i
telligedu. vl certe nr illud
qd sup legim? amice quo
hoc itrasti veste no hns
nuptiale? Et ecce vnus ex
his q erat cu ihu extedes
manu exemit gladiu et
percutiens huiu pncipis sac
dotis amputauit auriculaz
ei? In alio euangelio scptu
est q petrus hoc fecit eod
mentio ardore quo cetera
Verum q pncipis sacdotis
malchi appellat: auricla
q amputat dextra e. Tra
situr dicedo qd malchi
id e rex quoda indoz pplo

huius filius e ipetratis et de
uotacois sacdotu. z dextraz
pdidit aridaz; ut tota lice
uilitate adiat i sinistra.
Dr dns i his q ex iudeis ue
dere voluerut reddidit are
dextrā: et fecit huic genus
regale et sacdotale Luc ait
ille ihus Conuerte gladiu tuu
i locu suu Oes ei q acceptit
gladiu: gladio pibut Et si
no frustra portabat gladi
um q ultor dnice ire posit
e i eu q male opat. z attn
q gladiu supsit: gladio
pibit Duo gladios Illone
pe q ugnes utatur an pa
su. et gladio spus q i dei
desbus armata An pu
tas qa no possu rogare pa
trē meu. z exibebit mi mo
pluscq duodeci legiones a
gelor Quo ergo iplebu
tur scripture: qz sic opz fieri
Non idigeo duodeci aplor
auxilio etia si oes me defen
derēt: qz possu hre duodeci
legiones agloz exercitus.
Una legio apud veteres sex
milib9 xplebat hoim. z p
bzeuitate tepis nuor no
otaurim9 explicare typos:
tm dixisse suffitiat septua
gita duo milia agloz i
quot gētes hoim lingua
disa est duodeci legionib9
fieri. z sequens sua prop
tu ad pacidu demostrat
amy. qd frustra xpc ueni
erit: n dns eos vca dxis
se passioe sua asserebit
In illa hora dixit ihus
turbis Tanq ad latrone
existis cu gladijs et fus
tibus xphendere me Coti
die apud uos sedeba do
cens i tepio et no me
tenuistis Stultu est iqt
eu cu gladijs et fustib9
quere q ultro se uob tra
dat manib9. z et i nocte
quasi latitate et uob
odios dedimate p poitore
uestigare: q cotidie i tepio
docebat Oz ideo aduenu
me i tnbus congregami:
qz pphas vra i tnbus e
Hoc at totu factu e: ut
impleret scripture pphaz
Que sut scripture pphaz:
Foderut manus meas
et pedes. Et alibi Dic
ous ad victima ductus
e Et i alio loco. Ab iq
tatib9 pli mei ductus
e ad mortem e At illute
nentes ihm duxerut ad
nappha principe sacdotu

ubi ſẽbe et ſenioꝛes cõue/
nerãt. Moyſes deo ubẽ/
te pꝛeꝑat ut pontificẽ pꝛi/
bus ſuꝛrexerit et gñaꝝdiſ/
ſi ſacꝛdotibus ſeruẽ texet
Refert ioſephꝰ iſtũ cap/
pham vnuꝰ tm̃ ãm põ/
tificatũ ab herode pꝛio
rem̃iſſe No ergo mirũ
ẽ ſi iquãõ pontifex diq̃
indicat. Petrus aũt ſeqbaꝝ
cũ alonge. Ionge ſeqbaꝝ:
q̃ cãt dñm negaturꝰ.
Et iꝑueſtus ĩtro ſedebat
ad muſtrũ ut videt finẽꝝ
vl̃ amoꝛe diſcipli. vl̃ huã/
na curioſitate ſãe cupi/
ebat q̃d indicaret de dño
pontifex: utrũ eũ neci
adiret. an flagell̃ caſti
ret. Et ĩ hoc duũſitas
decꝛ aplꝰoꝝ et petri Illi
fugiũt. iſte q̃q̃ paul:
tñ ſeqt̃ ſaluatoꝛem No/
uiſſe aũt venerũt duo
falſi teſtes et dixerũt. Ih̃
dixit. poſſũ deſtruꝛe tẽplũ
dei: et poſt tꝛiduũ edifi/
cãe illud Quo falſi teſ/
tes ſũt ſi ea dixit q̃ dñs
ſup̃ dixiſſe legim̃ꝰ. ſed
falſus teſtis ẽ: q̃ nõ eoꝝ
ſenſu dicta ĩtelligit quo
dixit. Dñs aũt dixerat de
tẽplo coꝛpis ſui. Deſtru/
ite tẽplũ hoc
ꝺb̃ ſaluꝑnãt. et paꝛis ad
dñs vl̃ mutatis q̃ ĩiuſtã
ſaluꝑniã fecerũt Saluatoꝛ
dixerat. ſoluite tẽplũ hoc.
Iſti mutãt et aiũt. Poſ/
ſũ deſtruꝛe tẽplũ dei. vos
iquit ſoluite nõ ego q̃ illi/
citus eſt: ut ipi nob ĩferam̃
manꝰ. Deinde illi q̃ ver/
tũt et poſt tꝛiduũ edificãe
illud. ut ꝓpꝛe de tẽplo mẽdã/
ro dixiſſe videat. Dñs aũt
ut ondat aĩ vinũ et ſpinas
tẽplũ: dixerat. et ego ĩ tꝛiduo
ſuſcitabo illud Aliud eſt
edificãe: aliud ſuſcitaꝛe
Exurgẽs pꝛinceps ſacꝛdotũ:
aut illi. Nihil vides ad ea
q̃ iſta aduſũ teſtificãt: Ihc̃
aũt tacebat. Ira pꝛinceps et
ipacata nõ ueriens talũp/
nie locũ exutit de ſolio põ/
tificãe: ut veſanã mẽtis
motu coꝛpis demõſtraret
Quãto ihc̃ tacebat ꝺ ĩ/
dignos reſpõſioe ſua fal/
ſos teſtes et ſacꝛdotes ĩpios.
tãto magis põtifex furoꝛe
ſupatus. eũ ad rñdẽdum
puocat. ut ex q̃libet occaſioe
ſmonis locũ inueniat aꝛcu
ſandi Nihiloĩꝰ ihc̃ tacẽ

Dicebat ei q̄si dns q̄cq̄ is
pondisset torquēdū ad ca
lūpniā Et p̄ncps sacdo
tū aut illi Adiuro te per
deū viuū ut dicas nob.
si tu ē xp̄us filius dei.
Ad adiuras p̄phetice sac
dotū.⁊ ut amises an ut
credas? Di ut amises:
arguūt alij ꝺdēpnāe ta
rentē. Di ut credas.⁊ q̄re
ꝺfitenti credē noluisti? -
Dicit illi ihūs Tu dixisti
Et adūsū pylatū et adū
sū cayphā filiū ūspōsio:
ut p̄phā suā ꝺdēpnet Tūc
p̄ncps sacdotū scidit ues
timēta sua dicēs: blasphe
mauit Ad adhuc egē
mus testib9? Ecce de so
lio sacdotali furor exaisse
rat: cād rabies ad scinden
das vestes p̄uocat. Dcidit
āt uestimenta sua ut os
tendat iudeos sacdotij glo
riā ꝑdidisse. et vacuā sedē
hr̄e pōtificis.⁊ ꝑ et ꝺsuetu
dinis iudaice ē. cū aliq̄
blasphemū et q̄i itrā dm
audierit: scinde vestimēta
sua Ad palū q̄ et bar
nabā qui i licōnia deor
cultu hōrabāt ferasse legi
Ieōdes āt q̄ nō ꝺdit hōrē
sed acsiuit imodato fa
nor p̄li: statī ab āgl̄o
p̄cussus ē Tūc expuerūt
i faciē ei⁹ et colaphis eū
ceciderūt. ut iplēt q̄d scp
tū est. dedi maxillas me
as alapis: et faciē meā
nō auerti a cōfusiōe sputor
Alij āt palmas i faciē
eius dederūt dicētes Pphe
tiza nob xp̄e.⁊ q̄s ē qui
te p̄cussit? Stultū ēat
vbēantib9 rndere. et pphe
tizāe credere: cū palā p
cutientis videāt insania
Dz sicut h⁹ uob nō pphā
uit. sic illud mālifestissīe
vaticinat⁹ est q̄ caudāe
tur ihūl̄z ab exercitu: et
nō rūnūāret lapis sup
lapidē i tēplo Petrus se
debat foris i ātio. Foris se
debat ut videāt exitū rei:
et nō appīquabat ihū:
ne mīstrus aliq̄ suspicio
nasceāt. Et iterū nega
uit cū iuramēto: q̄ nō
nouī hoiem Dcio q̄sdā
pio affectū erga aplm
petrū locū hūc ītpreta
tos ita ut dicānt petrū
nō deū negasse sz hoiem.⁊
et ē sensū. nesciō hoiez
q̄ste dm. h⁹ q̄ frīuolū

sit prudens lector intelligat:
sic defendetes aplm ut
dnm mendacij reu faciat.
Si ei iste no negaut:
ergo metitus e dns qu
dicat Ame dico t: anq̃
gallus cantet ter me ne
gabis Cerne qd dicat
me negab no hoiem. Ve
et tu ex illis Na et log̃
la tua manifestu te facit
Non q̃ alteri? smois cet
petrus. a gentis extne:
oes ipse hebrei erant. et q̃
arguebat et q̃ arguebat.
Ded p vnaq̃q; pfitia
et regio habeat ppetates
suas t vnadin logr̃du
sonu vitale no possit Vn
et effrathei i iudicu libro
no pnt dicr Tuc re
pit detestari et mirale q̃
no nouisset hoiem: et co
tinuo gallus catauit
In alio euangelio legim?
q̃ p? negacionem petr et
cantu galli irspexit salua
tor petru: et intuito suo eu
ad amuras lachrimas p
uocauit. Vider fieri potrat
ut i negacois tribus per
manet: q̃ lux irspexrat
mundi Et egressus foras
ploauit amare. In alio
capplie sedens, no potrat
agere pniaz. Egredit fo
ras de ipiozz silio: ut pa
nde negacois sordes ama
ro fletibus lauet. Nanc
at facto. silui uerut oes
pncipes sacdotu et seniores
ppli adiscu ihm: ut eum
morti traderent. Et victu
adduxerut eu. et tradiderut
pontio prlato psidi Non
solu ad pylatu. sed etia
ad herode ducij est: ut vtiq̃
dno illudent. Et tne solli
citudiem sacdotu i ma
lu tota nocte vigilauerut:
ut hoiadu faciut Et victu
tradiderut pylato. Habe
bant ei hui more ut q̃
aduocassent morti: ligatu
iudicu traderet. Tuc vides
udas q̃ eu tradidit q̃da
natus cet: pnia ducij r
tulit triginta argetros pn
cipib? sacdotu et seniorib?
dicens. Peccaui: trades sag
ne iustu. Quantie magi
tudiem: ipietatis pondꝰ
excludit. Videns udas dns
adiudicatu morti: pniaz
intulit sacdotib? Quasi
i ptte sua cet pfectoz mu
tare suam. tacq̃ licet mu
tauerit uolutate sua: tn

voluntatis ꝑme exitu n̄
mutant. Di at peccant
ille q̄ tradidit sāgne iustu
q̄tomagis peccauerit qui
emerat sāgnem iustu.
et offerendo ꝑcul. ad ꝑditoez
disciplin ꝓuocauerit. Q
Duisas nās conat induc
are. et dicit iuda ꝑditoez
male fuisse nāt: nec eum
apl'atus potuisse saluare.
ispondeat quo mala na
egerit pmaz. At illi dixerit
Q. d ad nos? Tu videris.
Et pecunias argenteas i templo
iecit: et abiens laqo se sus
pendit. Nihil profuit ei
egisse pnāz: p qua sa
lus corrigē no potuit.
Di q̄n sic fr̄ peccat i finem
ut emendare nequeat ad pe
cauit: pt ei dicit. Diat
pmanet opa. finistra
vox assumit penitentia. hꝰ
est qd i psalmo de corde
infelicissio iuda dicat.
et oro ei⁹ fiat i ꝑcm. ut
no solu emendare neque
rit ꝑditoris nephas: sz
p⁹ scelo etiā ꝑpj voluntaj
crimen addere. Tale qd
et aplus i scda ad corin
thios epla loqt: ne abū
dantioz tristitia absorbe
at frat. Dnapes at sa
cdotu acceptis argenteis
dixerit. Mo licet cos mit
tere i carbonan. qa p
cium sāgnis est: ve cul
cem liquates. et camelu
glutientes. Di ei ideo n
mittut peccatoz i carbo
na hoc e i gazophilaciu
et dona dei. q: ꝑciu sāg
nis e? cur ipe sāgis effu
dit? Consilio at iuo:
emerut ex ill' agru figu
li i sepultura peguoz.
Illi qde fecerit alia uolu
tate: ut etiu ipietis suc
clumpnent ex ag epiode
monimetu. Cetez nos
q̄ pegrini eramus a lege
et ꝓphis ꝑna eoz studia
susceptimus i salute. et i
pio sāgnis ei⁹ ꝓfessim⁹.
figuli at ag appellat:
q: figulus nr est xpus.
Hic ipletu est qd dictum
e p hieremiā ꝓphām dicte
et acceptis triginta argē
teis: ꝑciu appciati que
appciauerūt filij isl. et de
derut eis i agru figuli
sicut constituit mi dns.
Hꝰ testimoniu i hieremia
non inuenit. In zacha
ria veo q̄ pene ultimus

duodecī pphaz ē. q̄dam
silitudo fert. Et q̄q̄ sen
sus nō multū discrepet:
tū ordo et ꝟba diuīsa sut
legi nup̄ ī quodā hebrai
co uolumine. quē nazarene
secte nūc hebreus obtulit
ihyeremie apocrifū ī quo
hec ad ꝟbū sēpta ꝛ̄ppi.
sedtū nō videt magis
de zacharia sūptū testimo
niū euāgelistarū et a
postolorū more uulgato.
q̄ ꝟborū ordiē p̄tmisso:
sensus tm̄ de ueteri testa
mēto pferūt ī exemplū.
Jhūs at stetit ante pside:
et itrogauit eū pfes dicēs
Tu es rex iudeorū? Pyla
to aliud nichil cōmōs itro
gante ñ utrū rex iudeo
rū sit. arguit ipietatis iu
dex: q̄ ne falso q̄dē crimē
potuerit q̄d obiicēt salua
tori. Dicit ei ihūs: tu
dicis. Dic inquit, ut et
uerū dicā: et hmo cuius
alīūmodi nō pateret. Et
attende q̄ pylato q̄ iuste
pmebat suaz aliq̄ ex
pte rēspondit: sacerdotib⁹
at et p̄ncipib⁹ rēspōdē
nolucrit idignos suo ser
mone iudicans. Tūc di
cit illi pylat⁹. Non audis
quanta aduersū te dicūt
testimonia? Et ihūs q̄dē ē
q̄ rōdēpnat ihm: sed raz
rēfert ī ꝑpl̄z iudeoz. Non
audis q̄ta aduersū te dicūt
testimonia? Jhūs at nichil
rēdere uoluit ne cōmen
diuens dittēt a pside: et
cruciis utilitas differret.
Habebat at tūc ꝟctum
īsignē q̄ dicebat barra
bas. Iste ī euāgl̄io q̄d sēper
ītur iuxta hebreos filij
magi eoz ītpretat: q̄
propt̄ sedicōz et hoicidiū
fuerat rōdēpnat⁹. Offert
at eis optione pylat⁹ di
mittēdi q̄ uellent: latr⁹
ne an ihm. Non dubitas
ihm potius eligendū: sciēs
eū ꝑ inuidiā traditū. Jgi
tur cā cruciis mānifeste ī
uidia ē. Sedente at illo
p tribunali: misit ad eū
uxor eius dicēs. Nichil t̄: et
iusto illi. Multa ei passa
sū hodie p uisū ꝑ eū.
Notā q̄ gentilib⁹ sepe a
deo sōpnia reuelent. et
q̄ ī pylato et ī uxore eius
iustū diū ostentab⁹: ge
til̄ ꝑpl̄i testimoniū fuit. Di
cit illis pylatus. Quid ī

gīt fact̄a de ihū q̄ dicit̄ xp̄us: Dicit oēs. Crucifigat. Ait illi pses. Quid ei mali fecit: At illi magis clamabāt dicētes: crucifigat. Videns autē inutilitatē clamoris: sed tumultus fieret: accepta aq̄ lauit manus coram turba dicēs. Innocēs ego sū a sāgine iusti hui⁹: vos videritis. Pylat⁹ accepit aquā. nec illud pphetiu lauabo inter innocētes manus meas ut lauēt⁹ manū ei⁹, gētilis opa p̄gerēt: et ab impietate indeor⁹ q̄ damnauerūt crucifige eū nos alienos facēt, q⁹ dāmodo testans et dicēs Ego q̄dē innocēte volui liberare. Et sz̄ q̄m seditio orit̄. et p duellionē nī contra cesarē crīē ipin git̄: innocēs ego sū a sāgine iusti hui⁹. Iudex q̄ cogitur ꝺ̄ dnm ferre suaz nō dāpnat oblatū. Et sz̄ arguit offerētes: iustū ee pnūcians q̄ crucifigēd⁹ e. Vos iō videritis. Ego nūst̄ sū legū: vna vox sāgnem fudit. Et indē vniūsus pl⁹ dixit. Sāgnis ei⁹ sup nos: et sup filios nros. Pseuerat usq̄ in pntem diē hui⁹ ip cacio sup iudeos: et sāgs dni nō auferet ab eis. Unde p ysaiā loq̄t. Si leuaueritis ad me ma

nō exādiā nos. Manū
ei vrē sāgīne plene sūt
Optiaz hēditatē iudei
filiꝰ iliqrūt dicētes .
Sāguis ei⁹ sup nos et sr
filios nos Tūc dimisit
eis barrabā: ihm aūt
flagellatū tradidit eis
ut crucifigēt. Barrabas
latro q̄ seductōes faciebat
i turbis q̄ homicidiorꝝ
actor erat dimissus est
pplo indorꝝ. id ē dyabo
lus. q̄ usqz hodie vgnat
i eis: et idcō pax ihū
nō pnt. Jhūs aūt a iudeis
traditus. absolui ab ux
ore pylati. et ab ipō pfi
de iustus appellat⁹: et
actorio ostēdit q̄ vē filiꝰ
dei sit Queat erudit⁹
lector quō sibi iudex
pylatū lauasse manꝰ
suas et dixisse. innocēs
ego a sanguine nostrō⁹:
et p̄tea flagellatū tra
didisse ihm ut crucifi
gēt. Ex sacrā romanis
eū legibꝰ mīstrasse. q̄
bus legibꝰ sanxitū est
ut q̄ crucifigit: p̄ fla
gella vberet. Traditus
est itaqz ihūs militibꝰ
vberandus. et illud
sanctissimū corpꝰ pectusqz.
dei capax: flagella sentīt
Hoc aūt factū est: q̄ septū
erat cētā flagella patī.
Ut illo flagellato nos a
vberibꝰ liberarem. dicēte
sēptua ad iustū virū: fla
gellū nō appiquabit tab
naculo tuo Tūc milites p
sidiō susapientes ihm i pto
rio congregauerūt ad eū
vniūsā cohortē. et exuētes
eū. clamidē coccineā circū
dederūt ei. et plectentes co
ronā de spinis posuerūt
sup caput ei⁹: et arundi
nē i dextera illi⁹. et genu
flexo ante illū illudebāt
dicētes Aue rex iudeorꝝ.
Milites q̄dem q̄a rex iude
orū fuerat appellat⁹. et hꝰ
ei sēbe et sacdotes cōmen
obiecerāt q̄ si i pplo isrl
vsurparet ipū illudentes
hoc factū ut nudatū pīs
tinus nestib⁹ iuuāt cla
mide coccineā. p tufolebo
quo vges vetes utebāt:
et p dyademate ponāt ei
spineā cōnā. p sceptro re
gali dent calamū. et ad
orent q̄ vgem Nos aūt
oīa hec intelligam⁹ mistice
Quō ei caypphas dixit .

opz vnū hoiem mōi pro
oīb⁹ nesciens quid dicēt.
sic et isti qđ mag ferert lux
alia mēte fecerūt: tñ no
bis q̄ credim⁹ sacra tbue
bant. Jn clamide coc
nea: opa getiū tuncta sus
tentant Jn cōna spinea:
maledictū solunt atq̄ Jn
Jn calamo: venenata
audit a alia. Hunc ca
lamū tenebat i manu:
ut sacrilegū sēbet indoz
Et expuētes i eū: acepūt
alapis cēz et pcutiebāt capt
eius. Eo tēpe ipletū est:
nō aūti faciē meā a cō
fusiōe sputoz. et tñ cū
caput ei⁹ pcutiāt alapis
tñ sustinet dcta pacienter:
ut ysaie vez oīdēt vati
cinū dicētis. calamū q̄ss
satū nō cōfrīget. Et p⁹q̄
illuserūt ei. exuerūt eū cla
mide et iduerūt vestimētis
suis: et duxerūt eū ut cru
cifigēt. Dñs flagellat
ihūs et despuit. et irridet
nō hz ppa vestimēta: sed
ea q̄ ppt nīa pcta suscepat
Cū at crucifigit. et illusi
onib⁹ et irrisiōis popa pte
rit. tūc pstinaō vestēs ei⁹
capit et ppium assumit
ornatū: statiq̄ elemēta
turbāt. et creatōi dat tes
timonium creatūa. Exeū
tes at inuenerūt hoiez cyre
neū nomine symonē: huic
angariauerūt ut tolleret
crucē ei⁹. Ne q̄s putet huic
loco iohānis eu⁹ hystoriaz
cē dūia. Jlle ei dicit exēte
dñz de ptorio portasse crē
suā. matheus at refert
q̄ inuenerūt hoiem cyrenen
nomine symonē q̄ angari
antes iposuerūt ei crucē
ihū. Dz hoc intelligēdū q̄
egredies de ptorio ihūs
ipe portauerit crucē suā:
postea obuiā habuerūt sy
monē cū portāda crucē
iposuerūt. Jux anagogē
vō crucē ihū susceptūt na
cōes: et pegrinus obediēs pō
tat ignominia saluatōis
Et venerūt i locū q̄ dicit
golgata: qđ est caluarie
locus. Audiui q̄da expo
suisse caluarie locū i quo
sepultus ē ada. et vō sic
appellatū. q̄a ibi atq̄
hoīs sit conditū caput:
et hoc ē qđ apl⁹ dicat. Surge
ge q̄ dormis. et exurge a
mortuis. et illuminabit te xp⁹
Sanctabile interpretatio e

multoꝝ dicem ꝓpl̃i: nec
tñ vēa. Extra muꝝ cꝛ et
foꝛiꝰ porta loca ſut̃ qꝫ
tuꝛcaꝝ capita dāpnatoꝝ
et caluaꝛie id ē decollatoꝝ
ſupſeꝛe noꝝ. Propter̄ at
ibi cꝛucifixꝰ ē dñs. ut ubi
ꝑ̄ cat aꝛca dāpnatoꝝ ibi
cꝛucigēt̃ exilla martyꝝ.
et quꝰ ꝓ nob maledict̃ cas̃
factus ē. z flagellat̃ et cꝛu
cifixꝰ: ſic ꝓ oim̃ ſalute ꝙꝛ
noxiꝰ it̃ noxios cꝛucifigit̃
Fiat ꝙſpia ꝺtendē voluerit
ido ibi dñs cꝛucifixꝰ ut ſāg
uis ipi⁹ ſup adā tumulū
diſtillaꝛet: ihꝛogem⁹ eū ꝙre
et alij latꝛoēs i eod loco cꝛu
cifixi ſint Ex quo appet cal
uaꝛia nō ſepl̃chꝝ ꝑ̄ hoiꝭ
ſed locꝰ ꝯ decollatoꝝ ſut
ubi habudant petꝝ ſup
abūdet gla. Adā vo ſepl
tū uxꝝ ebꝛon et aꝛbee in
hieſu filij naue voluūe
legim⁹. Et dederūt ei vi
nū bibē cū felle mixtū. z
et cū guſtaſſ nolut bibē
Deꝰ loq̄t ad ihꝛlm Ego
plātaui vineā veꝛā. z quō
facta es i amaꝛitudiē vitis
aliena. Amara vitis.
amaꝛū vinū facit qꝺ ꝓꝰ
pinat dño ihū: ut ipleat̃
qꝺ ſcꝛīptū est. Dederūt i cibū
meū fel: et i ſitī mea pota
uerūt me aceto Qꝺ at di
cit. cū guſtaſſ nolut bibē. z
hoc indicat qꝺ qꝺ guſtauē
rit ꝓ nob mortis amaꝛitu
diem: ſed z. die ꝛeſurgeꝛet
Pꝛ̄ at cꝛucifixerūt eū: di
uiſerūt veſtimēta ei⁹ ſoꝛte
mittētes Et hī i cod̃ pſalmo
fuerāt ꝓphetatū. z diſcerp̄ ſibi
veſtim̄ mea: et ſup veſtē mea
miſerūt ſoꝛte Et ſedētes. ſer
uabāt eū Diligēta mul
tū et ſacdotū nob ꝓfuit ut
maioꝝ et apt̄oꝝ ꝛeſurgētiū
vtus appeat Et ꝑposuerūt
ſup caput ei⁹ cāz ipi⁹ ſcꝛīptā:
hī est ihūs ꝛex iudeoꝝ Non
poſſū digne admiꝛaꝛi ꝓ ꝛei
magſtudiē qꝺ videntes fulſ (credētes)
teſtib⁹. et ad ſedicoꝝ claꝺeꝝ
ifelice ꝓpl̃o ꝛatato, nllaz alia
ꝛuenerūt cāz itꝛfectionis eius
ñ qꝺ ꝛex iudeoꝝ eſſ Et illi
foꝛſitan illudētes, videteſq̄
hoc fecerūt Cꝛterū ꝑpl̃at⁹
et iā nolentib⁹ rndit; qꝺ
ſcꝛīpſi ſcꝛīpſi. Velutiꝰ nolutiꝰ
audi. z oīs vob gentiū tuꝝ
ba rndet: ihūs ꝛex iudeoꝝ
ē. Hoc ē ipatoꝛ credētiū et
obſtinatiū Tūc cꝛucifixi ſut̃
cū eo duo latꝛones: vnus

a dxtꝭ et vnus a sinistꝭ
Hi golgata cumulus ē adā
et nō dāpnatoꝝ locꝰ.ꝫ et
ideo ibi dñs crucifigit ut
sustatet adā: duo latrones
q̄re ī eōd loco crucifigūt.
Pretereuntes at blasphema
bāt eū monetes capita
sua.ꝫ blasphemabāt: q̄
ptēdiebāt² viā et ī vero
itūe septuaꝝ abulae nole
bāt. Monebāt capita q̄
ia ante monerāt pedes: ꝫ
nō stabāt sup̄ petra. Idipꝫ
at īsultans dicit fatuus
pplus qđ falsi testes ofixerāt
Alios saluos fecit.ꝫ seipꝫ n
pt saluū facē. Cui nolē
tes ofitēt sibe et phaseī
q̄ alios saluos fecit. Itaꝫ
vra vos ꝺēpnat fuda.
Dī ei alios saluos fecit:
vtiq; si vellet et seipꝫ salua
re potēat. Dndat nc de
cruce: et credim⁹ ei. Frau
dulenta ꝓmissio. Qđ est
plus de cruce ad huc viue
tem descendē.ꝫ an de sepl'
chro mortuū surgē. Re
surrexit et nō credit⁹: q̄
si etiā de cruce descendēt si
milit nō credit⁹. Ded n
videtur hoc demones im
mittere. Stati ei ut cruci
fix⁹ est dns sensert vtute
aquas et itellexerit fractas
esse vires suas.ꝫ et hoc a
gut: ut de cruce dndat⁹
dns sacs aduersaꝝ insidias:
ꝓmanet ī patibulo ut
dyabolū destruat. Idipꝫ
at et latrones q̄ crucifix⁹
erāt cū eo: īproperabāt ei
Hic p tropū q̄ appellat⁹
silemsis p vno latrone vtiq;
iduat⁹ blasphemasse. Lu
cas vo asserit q̄ altero blas
phemāte. alt' ofessus sit.
et etotrario increpauerit blas
phematem.ꝫ nō q̄ dixe
pent cuā..: ꝑ q̄ ꝓmū vtiq;
blasphemauerit. De hic
sole fugiēte. tua ꝺmota.
saxisq; diruptis. et ignue
tib⁹ tenebris.ꝫ vn⁹ credid.
ī ihm: et ꝓzem negatoꝝ
segta ofessione emēdauit.
In duob⁹ latronib⁹ vtiq;
ppl⁹ et gētiū et iudeoꝝ.
ꝓmū dnm blasphemauit.ꝫ
postea signū magnitu
die alt' extitit⁹ agit pnāz:
ꝫ usq; hodie iudeos īce
pat blasphemātes. A
sexa at hora tenebre facte sūt
super vniūsa terā: usq;
ad horam nonā. Qui sp
sciuit ī euāgelia suspicat

deliqū sol. qđ ētis statu
tis3 tēpib9 accidē solet ꝛ
discipl'os x' ob ipius ad sup
rsurrectione dñi ītpre
tatos.ꝛ cū defect9 sol nq̄
in ortu lune fieri soleat:
nullu at dubiū est pasce
tēpe lunā fuisse plenissimā
Et ne forsitan videt vm
bra terre vl' orb lune soli
oppositi9 breues et ferugi
neas fecisse tenebras.ꝛ tri
um horarū spaciū posuit:
ut oīb sanctis oratio
tollet. Et hoc factū reor:
ut ipl'et pphetia dicēs.
Occūbet sol meridie: et
obtenebrabit sup terrā i
die lux Et alio loco Occu
buit sol cū ad huc media
ēet dies. Videt3 n clarissi
mū lumē mundi hoc e
luare mari9 retraxisse ra
dios suos.ꝛ ne ad pēdēte
dñz videt: a ipm blasphe
mātes sua lucē fruerēt
Et circa horā nonā clama
uit ihūs voce magnā dicēs
Heli heli lamasabathā
ni. Hoc est De9 meus de
meus ut quid dereliqsti me:
Psalmo vicesimo primo
psalmi abusus e: illudq;
qđ i medio legit. Velociu

re spice me supflua est
legit ea i hebreo. Deus
meus deus meus ut quid me
deliqsti: Ergo ipm sit
q̄ psalmū ex psona da
uid fuisse hestei et mar
dochei dictu putat.ꝛ cū
cēta euangeliste testimo
ia ex eo rapta sup saluatore
itelligant: ut est illud.
diserūt sibi uestimēta
mea. et sup vestem meā
miserūt sortē Et alibi.
Foderūt manus meas ꝛ
pedes meos Per mortis
vbor3 humilitate et quo
nias delicta: cū suis for
mā seruī.ꝛ cunctis standa
lū videas. Quod at illi
stantes et audientes
dicebāt. Helia vocat iste
Non deos sed quidam qđ
arbitror multos fuisse
romanos no itelligētes
hebraicis pbetate:
sz ex eo qđ dixit hely hely
putates helyā ab eo voca
ri. Unde indeos q̄ hoc
dixerūt itelligē noluerim9
et hoc more sibi solito fa
cere ut dum vberiorē fa
mā q̄ helye auxiliū de
precetur. Et primo auxeb

vnus ex eis acceptā spō/
giā implent aceto et ipo/
sunt arundini: et dabat
ei bibere. Et hec facta sūt
ut oplēt̄ ꝓphetā: i sitī
mea potauerunt me a/
ceto Usq; hodie iudei et
dēs ~~iudē~~ incredulī dnīce
resurrectionis. aceto et
felle potāt ihm et dāt
ei vinū murratū ut eū
ossopiāt; & mala eoꝝ n
videat. Ihūs āt clamās
voce magna: emisit
spīm. Dīne potestatis i/
dictū est emittē spīm: ut
~~spīm~~ ipē q̄; dixerat. Nēo
pt tollē aiaz meā a me:
sed ego ponā eā a meipo
et trinitū accipiā eā. Et
velū templi scissū est i duas
ptes: a sūmo usq; deorsū
Velū templi scissū e et oia
legis sacramēta q̄ pius
tegebāt ꝓdita sūt: atq;
ad gētiliū ꝑsonā trāsierūt
In euāgelio nazarenoꝝ
ē sepe ferūt mētionē
supliminis templi infinite
magnitudis fractū esse.
atq; dīsū legim⁹ Joseph⁹
q̄; refert virtutes aglarū
ꝑsidēs quondā templi tūc
pit̄ exclamasse: trāseam⁹
ex hinc sedib⁹. Terra mo/
ta est et petre scisse sūt:
et monumēta apta sūt
Nulli dubiū est quid sig/
nificet iuxta hāc mīg
nitudo signoꝝ ut truci/
fixū dnm suū et cēlū
tua et oīa demōstrarēt
hīc nō videt tremotus &
illiq̄ typū ferre tredētū?
q̄ ꝑstinus eroꝝ vicios
delictū: et cordis emol/
luta duricia q̄ ꝑ sil'cs
erāt tumul' mortuoꝝ
postea agnouerit creā/
torem. Et multa corpa
sctoꝝ q̄ dormierāt sur/
rexerūt. ⁊ et exeuntes de
monumētis p̄ resurrec/
tionē ei⁹ venerūt i sanc/
tam ciuitatē: et appuerūt
multis. Quo lazar⁹ mor/
tuus resurrexit. sic et mul/
ta corpa sctoꝝ resurrexerūt
ut dnm ostenderet resur/
gentes. ⁊ et nō ea monu/
mēta apta sūt. nō an
resurrexerūt ~~ut dns~~
~~ostenderēt resurgentes~~ q̄;
dns resurget: et essent p̄/
mogenit⁹ resurrectionis
ex mortuis. Iram dat ciui/

tatem ꝺ qua visi sūt ꝺ
surgētes ā ihēroſolimā
cēlestem ītelligam⁹. ā
hāc ꝺcenā q̄ aīe ſtā fue/
rat ſiant et matheus
appellatus ꝑ publicanꝫ
nō q̄ et aplūs ad hūc
ꝑmaneat ꝑ publicanꝫ: ſꝫ
q̄ ꝑſtinū vōlū teneat
hāc appellebat ⁊ ciuitas
ihꝛl̄ ⁊ teplū et ſcā ſcōꝝ:
et ob diſtinctionē aliaꝝ.
vrbū ꝺ q̄b⁹ idola cole/
bant. ⁊ In vo dicit ⁊ appa/
ruit ml̄tis ondit ⁊ non
gnāl fuiſſe ꝺ ſurrectio
q̄ oīb⁹ appāret. ſed ſpe/
cial ad plurimos: ut
hi viderēt q̄ ānere me/
rebāt. ⁊ centurio āt et
q̄ cū eo erāt custodientes
ihm viſo ꝺmotu et hīs
q̄ fiebāt timuerūt val
de dicētes. Vē filius ꝺi
erāt iſte. In alio euāgl̄io
ꝑ ꝺmotū maīfeſtiorē
cāſa mīarl̄ centurioīs
expōit. ⁊ Dū vidiſſet
ſpm dimiſiſſe dixit.
Vē filius ꝺi erāt iſte Ml̄/
tus ē hīc poteſtate dā/
tendi ſpm: ñ ille q̄ aliaꝝ
conditor ē. Spm āt ī
hoc loco ꝑ aīa ītelligā)
ſeu qđ ſpūale et vitale cor/
pus faciat: ſeu qđ aīe ſb/
ſtantia ipſius ſpūs ſit. nec
illud qđ ſūptū eſt. ā ſeipſo
ſpm cōꝝ et deſiciet. ⁊ hoc
cōſideradū q̄ centurio aīaduꝛ/
tem ī ipō ſcandalo paſſio/
nis vē dei filiū cōfiteat: et
animus ī cēlia ꝑdiret ꝯca/
turā. ⁊ Erāt āt ibi mlieres
ml̄te alonge: q̄ ſequte fue/
rāt ihm a galilea miſtrā/
tes ei. ⁊ Conſuetudīs nūdaꝛe
fuit. nec ducebāt ī culpā
morꝫ gētis ātiq. ut ml̄ieres
de ſba ſua virtū atq; veſ/
titū ꝓceptoꝛib⁹ miſtrarēt
Hoc q̄ ſcandalū ſcandalū
facē potuerāt ī naciōib⁹:
pālus ſe abeuaſſe/mōꝛat
Nūq; nō habem⁹ ꝓtātē
ſoꝛoꝛes mlieres ducēdi:
ſicut et cēteꝛi aplī faciūt.
Miniſtrabāt āt dnō de
ſba ſua ut metet caꝛnalia: cui ille metebat
ſpūalia. Non q̄ idigēt
tribus dnūs creaturaꝝ. ſꝫ
ut typū ondēt magiſtꝛi:
q̄ virtu atq; veſtitu ex diſ/
cipul̄ deberēt ce ꝺcēti. Hīc
videam⁹ quales comites
habuerit. Maiam mag/
dalenā a q̄ ſeptē demonia

ceteat. et maria iacobi
et ioseph matertera suam
sororē matris mīs dñi: et
matrem filiorū zebedei. que
peloante ihū libēs pos
tulabat; et alias quas i
cetēs euāglīs legim⁹. Cū
serio factū esset vēit hō q̄
dam dñes ab arimathia
nōe ioseph: q̄ et ipe discu
pulus erat ihu. Dñes ifer
tur nō de ianuensia scriptoꝝ
q⁹ viru nobile atq; dñs
te ifeat ihu fuisse discipl̄z:
sed ut ondat culpam q̄e
a pylato corp⁹ ihu potu
erit ipetrare. Papes ei et
ignoti nō erat asi ad py
latu psidē romane potes
tatis accedē; et cū suscepi
corp⁹ ipetrasse. In alio eu
angelista ioseph iste
bona fuit appellatus est id
ē siluanus: et de ipo q̄da
putat pmū psalmū ee
oppositū. beat⁹ vir q̄ n ꝛc
Et accepto corpe ihu: in
uolut illud i sindone
munda. Ex simplici sepl̄
tura dñi ambitio diuitū
ꝺdepnat; q̄ ne i tumul
quidem pnt cauē diuitꝭ
possum⁹ at nr̄ itelligē
tia spualem et hō sentire
q̄ corp⁹ dñi nō auo nō
gemis et seuo sed lithea
mine puo obuoluendū
sit: q̄d et hō sigfiaet qđ ille
i sindone munda uoluat
ihm. q̄ pura eu mente sus
cepit. Et posuit illud in
monumēto suo nouo qđ
exciderat i petra. ꝛ et aduol
uit saxū magnū ad os
tiū monumēti; et abiit
In nouo poit monumēto
p ne post resurrectione
cetēb⁹ corpib⁹ manentib⁹
resurrexisse alius finget
Potest at et nouū sepl̄chr̄z
marie vginale vterꝝ de
monstrare. ꝛ saxūq; ostio
oppositu: et saxū magn
ondē nō absq; auxilio plu
rimoꝝ sepl̄chr̄z potuis
se reseuari. Erat at ibi ma
ria magdalene et alia
maria sedentes contra
sepl̄chr̄z Ceteris aūptib⁹
dnm mlieres i officio p
seuerat. expectantes qđ
pmiseat ihūs; et ideo
meruerūt pme videre
resurgentem. ꝛ qa q̄ pseue
rauerit usq; i finē: hic
salus erit Jube q̄ custo
dir sepl̄chr̄z usq; i die
tertiū; ne forte veniant

discipli ei⁹ et fuuet cū
Non sufferēat pncipib⁹
sacdotū et scīb et phariseis
crucifixisse dnm saluato
rem ī sepl'chro custodiret.
cohorte accipent. signaret
lapidem.⁊ et q̄tū i illū est
manū opponeret ut fiat ge
ti: ut dilgetia eoꝝ nūc
fidi pficet Quāto ei ā
plus fuat: tāto magis
ūtus ūsurrectiois ondit
Unde ī monumēto no
uo qđ exasū fuerat ī pet
ditus ē: ne si ex miltis
lapidibus edificatū eet
suffossi tumuli fūdamē
tis ablat⁹ fuito dicēt.
Qđ at ī sepl'chro ponēd⁹
esset gpha testimoniū est
dicentis. hī habitabit ī excel
sa spelūca petre fortissīe:
statiq̄ p⁹ duos ūsicl'os
scīt: ūgem cū gla videbi
tis. Vespe at sabbati q̄
lucescit ī pma sabbati:
uenit maria magdalena
et altera maria videre
sepulchra. Et dūsa tpa
stauit mulieꝝ ī enāge
lio descēdit non media
ni signū est ut ipm obia
unt: si sedule visitatois
officia dū crebro abeūt
ac ūtuitū nō patūt
a sepl'chro dni dū abesse
vel longius. Et ecce tremot⁹
factus ē magn⁹. Angl⁹
at dni descendit de celo.⁊
et accedens ūuolut lapidē:
et sedebat sup eū. Erat at
aspectus ei⁹ sicut fulgur:
et vestimēta ei⁹ sicut nix
Dns nr unus atq̄ idem
filius dei et filius hoīs unx.
utranq̄ nāz dīnitatis et
carnis: nūc magnitudīs
sue. nūc humilitatis signa
demostrat. Un et pnti lo
co q̄ sepultus sit. q̄ crucifix⁹ est.
q̄ sepultus.⁊ q̄ dasus tu
mulo. q̄ lapis oppositꝰ co
hibet: tm q̄ foris agūt⁹ os
tendūt filiū dei. Vol fu
giens. tenebre ignuerēt.
terra dmota. velū scissū.
saxa dirupta.⁊ mortui
sustatata. agl'oꝝ mistēria:
q̄ abūdo nitatis eius
deū pbabāt. Ad maiaꝝ
gabriel venit. Cū ioseph
angl⁹ loq̄t: id pasto
ribus nūciat.⁊ agl'oꝝ
postea adit dnōs: gla
ī excelsis deo. et ī tra pax
hoibus bone voluntatis
Tptat ī solitudīe.⁊ et

post victoriam statu fu-
unt angli. Nunc q̄ angl̄us
vent custos sepl̄cri dnī:
et i vestitu candido sugt
gl̄az tumphantiū. Ver ñ
ascendente ad celos dnō.
duo angli i olineti mōte
mūt: pollicites apl̄is sēz
salutoris aduetū. Pre
timōe at eius extūti sūt
custodes eī; et facti sūt
velut mortui. Kndensq̄
angl̄us: dixit mlieribꝫ.
Nolite timere vos. Scio
ei q̄ ihm q̄ crucifixus ē
q̄rit. Custodes timōe p
territi istar mortuoz
stupefā iacent: et tm an
gl̄us nō illos ꝫ mlieres
solat. Nolite timē vos
Illi iqut timeat i his
p̄seueret pauor i q̄bus
p̄manet incredulitas. Ce
tez vos q̄ ihm crucifixū
affixū adite qđ surrexit
et p̄missa p̄fecit: veite
z videte locū ubi posit
eat. Vt si meis vb̄ non
credit. vacuo credatis
sepulchro. et gradu cō
cito p̄gite ac nūciate
discipul eī. q̄ surrexit
et p̄cedet vos i galilea
hō ē i volutabz getiū:
ubi an eizoz eat et lub
ci et fimo at stabuli
pede vestigiū nō pone
bat. Et exierūt cito de
monumēto cū timore et
gādio magno currentes
nūciare discipl̄is eius.
Duplex mētes mlieꝝ
tenebat affectus timoris
et gaudij. et alter de mi
raculi magnitudie. alter
ex desideio resurgetis. et
tm vtiq; femineū comitat
gradu: p̄gebat ad apl̄os
ut p illos fidei semina
rium fructū p̄gret. Et ecce ihūs
occurrit illis dicēs. Auete.
Que sic q̄rebat. q̄ itare
rebant. mēbantur ha
bere obuiā dnm resur
gentē et p̄mne adie. aue
te: ut maledictū euc
mlieribus muliebus sol
uetur. Ille at accesserut
et tenuerūt pedes eius;
et adorauerunt eū. Iste
accedit et tenet pedes
eius: q̄ adorauerunt eū
Cetez illa q̄ quebat vi
uentem cū mortuis et
nesciebat ad hunc dei fi
lium resurrexisse; muto
audit Ne timas me

nondū ei ascendi ad pa/
trem meū. Tūc ait illi
ihūs; nolite tamē. Et i
veteri et i nouo instrumto
hoc sp obseruādū est. q
q̄n angustior aliq̄ appa/
ruerit visio. p̄mū timor
pellit ut sic mente placa/
ta possint q̄ dicit. au/
dite. Ite nūciate frib⁹
meis ut eant i galilea
ibi me videbūt. Iis
frib⁹ de q̄b⁹ et i alio loco
dixit. Annūciabo nō
tuū frib⁹ meis. q̄s sal/
uatore neq̄q̄ i iudea
aspiciunt sed i gentiū mł/
titudie. Et congregati cū
seniorib⁹ consilio accepto
pecunia copiosa dederūt
militib⁹ dicentes. Dicite
q̄ discipli ei⁹ nocte ve/
nerūt et furata sūt eū
vobis dormientib⁹. r et
si hoc aditū fuerit a p̄si/
de. nos suadebim⁹ ei⁹
et securos vos faciem⁹
Custodes mundū aspi/
tur ad vrbem dati re/
dierūt. r nūciant p̄ncipi/
bus sacerdotū q̄ viderūt:
q̄ facta aspexerūt. Illi
q̄ debuerant cōuerti
ad p̄nāz. et ihūm q̄re
surgentem p̄senserāt i
malitia et pecunia q̄
ad usus templi data fuerat
vtūt i idoneoz mercatu
sicut ann triginta argenteos
unde dederat proditor. Oēs
igit q̄ stipe templi et hys
q̄ offerunt ad usus ecclie. ab
ututum i alios vsus q̄b⁹
expleat sua voluntate scribes
sūt scribaz et sacerdotū red/
mentū mendacii et sāg/
ne saluatoris. Undecī at
discipli abierūt i galilea:
i mōte vbi statuerat illis
ihūs. Post resurrectionē
ihesus i galilee mōte aspi/
cit ibiq̄ adorat. licet q̄da
dubitāt: et dubitatio e/
oz nrām augeat fidē.
Tūc manifestius ondit
thome et latus lancea
~~perforatu~~ vulneatu: et
manus fixas demostrat
dauid. Accedens ihūs lo/
cutus est eis dicēs. Data
est mihi oīs ptās i celo et
i tra. Illi ptās data e
q̄ palpante crucifix⁹. q̄
sepultꝰ i tumulo. r qui
mortuus iacuerat: qui
postea resurrexit. In celo
at et i tra potestas data

est ut q̄ ante regnabat
i celo: p fidē credentiū regnet
i terris. Euntes ergo docete oēs
gentes: baptizantes eos i no
mine p̄ris & filij & spūssī
P̄ mū docet oēs gentes: de
inde doctos ītinguunt aq̄
Non ei pt fieri ut corp⁹
baptismi recipiat sacm̄:
nī an aīa fidei susceptiat
veritatem. Baptizāt aūt i
nōie p̄ris. & filij et spūssī.
ut quoz vna ē dīnitas
sit vna largitio nomeq̄
trinitatis vnus ē d⁹. Do
centes eos seruare oīa: q̄cūq̄
mandaui uob. Ordo pri
mus. Jussit apl̄is ut p̄
mū docerēt vniūsas ge
tes deide fidei tingerēt sa
cramento. ut p⁹ fidem et
baptisma q̄ essent obtēpe
rabilia p̄cipent. hoc ne putem⁹
leuia ee que iussa sūt. et
pauca addidit. oīa q̄cūq̄
mandaui uob ut q̄ cre
derent q̄ i trinitate fuerint
baptizati. oīa faciāt q̄
precepta sūt. Et ecce ego uo
biscū su oīb⁹ diebus usq̄
ad cōsumacōez scī. Et
usq̄ ad cōsumacōez sēc̄i ac
discipul⁹ se futurū esse
promittit. et illos ostē
dit semp ee victuros: et
se nūq̄ a credentibus ī
cessuru. Et ait usq̄ ad
cōsumacōez mūdi sui p̄
sentia pollicet: nonq̄
notat eā diem i qua
se scit futurū cū apl̄is.

Explicit

Liber iste ē correctus

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF